به نام خدا

شهرداری تهران

خلاصه عملکرد دوره پنجم
مدیریت شهری
۱۳۹۶-۱۴۰۰

گزارش تحول و تحول شهرداری تهران

ویرایش سوم-مرداد ۱۴۰۰

فهرست مطالب

۷ یادداشت شهردار
۹ چکیده
۱۵ مقدمه
۱۶ **فصل اول: انضباط ساختوساز و بهسازی کالبدی**
۱۷ ۱-۱-اصلاحات و پایش لایه‌های طرح تفصیلی
۲۰ ۱-۲-اصلاح و تکمیل ضوابط طرح تفصیلی و آسیبشناسی و بازنگری در آن
۲۰ ۱-۳-تعیین تکلیف اراضی درشت‌دانه در شهر تهران
۲۱ ۱-۴-کاهش فروش تراکم و شهر فروشی با رویکرد عدالت محوری
۲۴ ۱-۵-کاهش پروانههای مسکونی مغایر طرح تفصیلی (ازنظر ارتفاع)
۲۵ ۱-۶-تدقیق شناسایی و بهرهبرداری اراضی ذخیره توسعه و نوسازی شهر تهران
۲۵ ۱-۷-ضابطه‌مند نمودن بلندمرتبه‌سازی
۲۷ ۱-۸-نوسازی بافت فرسوده
۲۸ ۱-۹-بازآفرینی شهری و توسعه فضاهای عمومی (بهسازی محیطی و احداث پلازاهای شهری)
۲۹ ۱-۱۰-وضعیت طرح‌های موضعی و موضوعی
۲۹ ۱-۱۱-جلوگیری از بارگذاری انبوه ظرفیت‌های زیستی شهر (دبیرخانه کمیسیون ماده پنج)
۳۰ ۱-۱۲-مکانیزاسیون و هوشمندسازی فرآیندهای معماری و شهرسازی
۳۱ ۱-۱۳-حفاظت و صیانت از حریم
۳۲ ۱-۱۴-زیباسازی قلمرو عمومی
۳۴ ۱-۱۵-آزادسازی اراضی کارگاهی
۳۴ ۱-۱۶-ساماندهی فضای بی‌دفاع شهری
۳۶ **فصل دوم : عدالت توزیعی**
۳۷ ۲-۱-کاهش فاصله جنوب و شمال
۳۸ ۲-۲-احداث بوستان محلات کمبرخوردار
۳۸ ۲-۳-توسعه بازارها و میادین میوه‌وتره‌بار
۳۹ ۲-۴-اتخاذ رویکرد توسعه محله محور با تأکید بر محلات کمبرخوردار و نیمهبرخوردار
۴۰ ۲-۵-مناسب‌سازی (کودکان، بانوان و معلولین)
۴۲ ۲-۶-توسعه کمی و کیفی مترو در راستای تکمیل شبکه ریلی شهر تهران و افزایش دسترسی به حملونقل ریلی
۴۵ ۲-۷-سطح پوشش ایستگاه‌های آتش‌نشانی
۴۷ ۲-۸-افزایش سطح دسترسی به فروشگاه‌های شهروند
۴۸ **فصل سوم: توسعه زیرساختی و تسهیل ترافیک**
۴۹ ۳-۱-اولویت توسعه مترو به توسعه بزرگراهی در تخصیص بودجه
۴۹ ۳-۲-آغاز مطالعات امکان‌سنجی و طراحی پایه خطوط جدید بر اساس طرح جامع حمل‌ونقل ریلی
۴۹ ۳-۳-ساماندهی فضاهای پارک شهری
۵۰ ۳-۴-افزایش ظرفیت و میزان استفاده از حملونقل ریلی
۵۱ ۳-۵-اصلاح الگوی طرح ترافیک و آثار آن
۵۳ ۳-۶-توسعه زیرساخت‌های حملونقلی شهر
۵۳ ۳-۷-بهسازی شبکه گذرها و بزرگراه‌ها (آسفالت)
۵۶ **فصل چهارم: مالیه شهری پایدار**
۵۷ ۴-۱-کاهش تأمین مالی بودجه عمومی از طریق استقراض
۵۹ ۴-۲-کاهش فروش اموال
۵۹ ۴-۳-کاهش درآمدهای حاصل از فروش تراکم
۶۰ ۴-۴-کاهش درآمد حاصل از ارزش افزوده ناشی از طرحهای توسعه شهری
۶۱ ۴-۵-تغییر ساختار تأمین منابع با هدف کاهش استفاده از درآمدهای ناپایدار
۶۲ ۴-۶-افزایش سهم درآمد پایدار
۶۳ ۴-۷-تأمین مالی با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی
۶۴ ۴-۸-کاهش هزینه‌های اداره شهر
۶۴ ۴-۹-استفاده از ظرفیت اسناد خزانه و برات کارت برای تسویه بدهی
۶۵ ۴-۱۰-مدیریت و پایدارسازی بدهی‌ها
۶۸ ۴-۱۱-جلوگیری از تضییع اموال شهرداری در محاکم قضایی
۶۹ ۴-۱۲-صیانت از املاک شهرداری
۷۱ ۴-۱۳-ساماندهی مطالبات
۷۲ ۴-۱۴-تهیه بسته محرک در شرایط سخت اقتصادی و بسته شرایط بحرانی ناشی از گسترش ویروس کرونا
۷۴ **فصل پنجم: ارتقاء کارایی سازمانی**
۷۵ ۵-۱-چابکسازی نیروی انسانی

۷۷ ۲-۵-اصلاح ساختار (کاهش پست‌های مدیریتی و موازی‌کاری‌ها)
۷۸ ۳-۵-تدوین نظامات فنی و اجرایی شهرداری تهران
۷۹ ۴-۵-ارتقاء بهرهوری نیروی انسانی
۸۰ ۵-۵-پیاده‌سازی نظام ارزیابی عملکرد
۸۰ ۶-۵-تدوین، ابلاغ و اجرای برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران
۸۱ ۷-۵-اصلاح نظام بودجه‌ریزی
۸۱ ۸-۵-ارتقاء بهرهوری سازمان شهرداری تهران
۸۴ **فصل ششم: مشارکت‌های اجتماعی و رضایت شهروندی**
۸۵ ۱-۶-مشارکت‌های اجتماعی
۸۶ ۲-۶-افزایش نشاط اجتماعی
۸۷ ۳-۶-اجرای کمپین‌های شهروندی
۸۷ ۴-۶-پیاده‌سازی طرح شهر دوستدار سالمند
۸۷ ۵-۶-اجرای ویژه برنامه‌های مناسبتی
۸۸ ۶-۶-تغییر رویکرد پذیرش به جای طرد بی‌خانمان‌ها
۸۸ ۷-۶-تقویت رویکرد التیام بخشی
۸۸ ۸-۶-توسعه اقدامات حمایتی با تأکید بر اقشار ضعیف جامعه
۸۹ ۹-۶-کنترل آسیب‌های اجتماعی
۹۰ ۱۰-۶-رضایت شهروندی
۹۲ **فصل هفتم: ایمنی و محیط زیست پایدار**
۹۳ ۱-۷-توسعه حمل‌ونقل پاک و انسان محور (توسعه مسیرهای دوچرخه و پیاده‌راه‌ها)
۹۵ ۲-۷-نوسازی، بهسازی و توسعه ناوگان اتوبوسرانی، تاکسیرانی و مینیبوس
۹۷ ۳-۷-اجرای طرح مناطق کم انتشار آلودگی هوا (LEZ) با تاکید بر معاینه فنی و اجرای طرح معاینه فنی برتر
۹۷ ۴-۷-افزایش سرانه فضای سبز (بوستان‌ها، پارک‌ها و...)
۹۸ ۵-۷-رفع مسئله رشد تصاعدی سفید بالک‌ها
۹۸ ۶-۷-افزایش سهم اعتبارات حوزه ایمنی و تابآوری شهری در بودجه
۹۹ ۷-۷-توسعه زیرساخت‌ها و اقدامات صورت گرفته در مدیریت زلزله و زیرساخت‌های بحران
۱۰۲ ۸-۷-مدیریت آب‌های سطحی و مقابله با سیل
۱۰۴ ۹-۷-جلوگیری از بلندمرتبه‌سازی در گسل‌ها
۱۰۴ ۱۰-۷-ایمنسازی گودهای پرخطر
۱۰۶ ۱۱-۷-تجهیز آتش‌نشانی و همکاری با سازمان اورژانس
۱۰۷ ۱۲-۷-مقاوم‌سازی پل‌ها و ساختمان‌ها
۱۰۷ ۱۳-۷-شناسایی و ایمنسازی ساختمان‌های ناایمن
۱۰۸ ۱۴-۷-افزایش ایمنی شبکه معابر از طریق توسعه سامانه‌های هوشمند حملو نقل و رفع نقاط حادثه‌خیز
۱۰۹ ۱۵-۷-اجرای نظام جدید مدیریت پسماند
۱۱۰ ۱۶-۷-مدیریت انرژی
۱۱۲ **فصل هشتم: حفاظت از میراث طبیعی و تاریخی شهر**
۱۱۳ ۱-۸-حفظ و احیاء ابنیه تاریخی
۱۱۴ ۲-۸-حفظ و حراست از باغات
۱۱۸ ۳-۸-هوشمندسازی آبیاری و توسعه شبکه آب خام و سیستم بازچرخانی آب
۱۲۰ **فصل نهم: هوشمندسازی و شفافیت**
۱۲۱ ۱-۹-هوشمندسازی
۱۲۵ ۲-۹-راه‌اندازی سامانه شفافیت
۱۲۷ ۳-۹-شفافسازی وضعیت، ساماندهی و بازپس‌گیری املاک شهرداری
۱۲۷ ۴-۹-هوشمندسازی و اصلاح فرآیندهای محمل فساد
۱۳۲ **فصل دهم: اقدامات مربوط به شیوع کرونا در شهرداری تهران**
۱۳۳ ۱-۱۰-تشکیل ستاد مقابله با کرونای شهرداری تهران
۱۳۴ ۲-۱۰-ضرر و زیان ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا
۱۳۷ پیوست ۱: اقدامات شهرداری تهران در خصوص کمک به سیلزدگان
۱۳۸ فهرست نمودارها
۱۳۹ فهرست جداول
۱۴۰ فهرست نقشه‌ها
۱۴۰ فهرست شکل‌ها

| پیروز حناچی | شهردار تهران

گزارش «سند تحویل و تحول» گامی دیگر در راستای تحقق ایده «تهران، شهری برای همه» محسوب می‌شود و امکان نظارت بیشتر شهروندان و نمایندگان آن‌ها را بر عملکرد و فعالیت‌های شهرداری محقق می‌کند. علاوه بر این انتشار گزارشاتی از این دست، راه نوینی برای نگاه بلندمدت و پیوسته به مدیریت شهر و پیشگیری از نگاه جزیره‌ای و کوتاه‌مدت به شهر است. من و همکارانم مفتخر هستیم که در این دوره توانستیم شهر را متعادل و کم عارضه مدیریت کنیم و رویکرد نظری روشن و پایداری برای آینده شهر تهران ارائه دهیم و ریل‌گذاری نوینی را برای آینده شهر تهران و توسعه پایدار آن عملیاتی کنیم.

بسیار خرسندیم؛ با اینکه در این دوره مدیریت شهری با مشکلات بزرگی نظیر تحریم‌های اقتصادی، شیوع همه‌گیری بیماری کرونا و در نتیجه‌ی آن کاهش درآمدهای شهری مواجه بودیم، اما آینده تهران را قربانی کارنامه خود و آسان‌تر شدن کارمان نکرده و از شهرفروشی و آینده‌فروشی شهر تهران به جد پرهیز کرده و خود را مقید به اجرای طرح تفصیلی شهر تهران کردیم. با این حال در این دوره وابستگی‌مان به منابع مالی ناپایدار کمتر شده است؛ یعنی نقش منابع مالی پایدار در بودجه شهرداری تهران افزایش یافته و این موضوعی کلیدی و اساسی در اداره شهر تهران محسوب می‌شود.

همچنین ما در این دوره این ادعا که «نوع مدیریت شهر تهران قدمت ۳۰ ساله دارد و اصلاح‌پذیر نیست» را زیر سوال بردیم و به کمک متخصصان و مدیران شهری آن را اصلاح کردیم و این بزرگ‌ترین دستاورد و یادگار از دوره‌ی ما برای شهر و شهروندان تهرانی خواهد بود. اکنون با افتخار می‌توانیم بگوییم به همت و تلاش خانواده شهرداری تهران، تغییر رویکرد مدیریت شهری در تمام عرصه‌های شهر اعمال شده است.

در این راستا و در جهت تحقق شعار محوری اداره شهر تهران، «تهران شهری برای همه»، در حوزه اقتصاد، از همان روز اول تغییر ریل انجام شد و نحوه اداره شهر از وابستگی به «اقلیت صاحب سرمایه» به «عموم مردم» تغییر کرد. اقدامات مهمی در جهت حرکت به سمت تحقق این شعار انجام شده است از جمله پیگیری تصویب دو لایحه «مالیات بر ارزش افزوده» و افزایش سهم شهرداری از ۳ درصد به ۴ درصد، و لایحه «درآمدهای پایدار شهری»، «مسدود کردن مسیرهای عدول از طرح تفصیلی»، «سیاست تبعیض مثبت در بافت‌های ناکارآمد شهری برای رشد شاخص زیست‌پذیری محلات»، «دایر شدن دفاتر توسعه محله‌ای جهت ارتباط مستقیم و بدون واسطه و مستمر با ساکنان محلات»، «فعال‌سازی همه کنشگران و شهروندان» و ...

مجموعه این اقدامات سبب افزایش سهم درآمدهای پایدار در کل درآمدهای شهرداری تهران شده است. مصوبه شورای شهر تهران در جهت محاسبه عوارض املاک بر مبنای ارزش مکانی آن‌ها، گام مهم دیگری در جهت کاهش نابرابری در شهر و پایدارسازی منابع درآمد شهر بوده است که در بودجه ۱۴۰۰ خود را نشان خواهد داد.

از سوی دیگر در راستای رویکردهای جدید، مدیریت شهری فعلی یکی از مهم‌ترین عرصه‌های فعالیت خود را تلاش پیرامون بازپس‌گیری فضاهای عمومی شهر تهران برای عموم شهروندان قرار داده است. پس گرفتن فضاهای عمومی شهر به نفع شهروندان، پیش‌شرط امکان‌پذیری دیگر آرمان‌های رهایی‌بخش در سیاست‌گذاری شهری، یعنی گسترش حوزه عمومی و انسان‌محور شدن شهر بود.

حوزه‌های بازپس‌گیری و گسترش فضاهای عمومی در این دوره، شامل فعالیت‌هایی نظیر «تملک اراضی تحت مالکیت دستگاه‌های اجرایی و حاکمیت به نفع عموم مردم»، «تملک باغات سطح شهر و فراهم کردن امکان استفاده همه شهروندان از آن‌ها»، «تملک و بازسازی بناهای تاریخی و فرهنگی و گشودن درب‌های آن‌ها به روی عموم مردم»، «ساماندهی میدان‌گاه‌ها و بازآفرینی خیابان‌ها و فضاهای فرسوده»، «تملک برخی کارخانه‌ها، صنایع قدیمی بازمانده شهر و بدل کردن آن‌ها به فضای عمومی شهر»، «صدور مجوز برای بازسازی خانه‌های قدیمی غیرمیراثی به بخش خصوصی و بدل کردن آن‌ها به فضای عمومی مانند کافه و گالری و رستوران» و «اقدام جهت بازپس‌گیری املاک مردم (که در دوره-های قبل واگذار شده بود) از نهادها، گروه‌ها و افراد صاحب قدرت و نفوذ» بوده است.

در زمینه حمل‌ونقل نیز علاوه بر توجه به «حمل‌ونقل پاک و انسان محور»، که تا میزان قابل ملاحظه‌ای از طریق نگاه ویژه به دوچرخه‌سواری و «نهضت پیاده‌رو سازی» محقق گردید، عدالت محوری را نیز مورد توجه قرار دادیم و بر ارائه خدمات حمل‌ونقلی در مناطق پهنه‌های جنوبی تهران تمرکز کردیم. از دیگر دستاوردهای این حیطه می‌توان به ایمن‌سازی، تسهیل دسترسی‌ها، مناسب‌سازی معابر و تسهیلات حمل‌ونقل درون شهری و افزایش کیفیت تجهیزات ترافیکی اشاره کرد.

در زمینه‌های دیگر شهر نیز فعالیت‌های برجسته و پایداری انجام شده است که در مجال این یادداشت کوتاه نمی‌گنجد؛ اما به همت همکارانم در این گزارش، وضعیت شهرداری تهران از شهریور سال ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۳۹۹ از حیث منابع و مصارف، میزان تحقق طرح‌های جامع و تفصیلی، وضعیت منابع انسانی و ساختار تشکیلاتی و ... ارائه، و به صورت روشن و علمی تغییرات این دوره ترسیم شده است. این گزارش شواهد محور و علمی، با ترسیم راهی روشن برای مدیریت آینده تهران، مانع از این خواهد شد که کیفیت زندگی شهروندان تهرانی قربانی غرض‌ورزی‌های سیاسی گردد. این گزارش صحت علمی این ادعای ما است که می‌توان شهر را با کم‌ترین آسیب و در راستای توسعه پایدار اداره کرد و کیفیت زندگی شهروندان را بر اساس شاخص‌ها افزایش داد بدون آن که آسیبی به آینده شهر وارد شود.

در پایان لازم می‌دانم از همکارانم در مدیریت شهری تقدیر و تشکر نمایم؛ بدون تلاش‌های خستگی‌ناپذیر این عزیزان، مدیریت کارای شهر تهران در این دوران سخت امکان‌پذیر نبود و امیدوارم تلاش‌های این دوره بستری مناسب را برای آینده شهر و شهروندان مهیا کند و مستندسازی این تجربه چهارساله در مدیریت‌های بعدی کارگشا و راهنما باشد.

| چکیده |

شهرداری تهران در دوره اخیر مدیریت شهری با شعار «تهران؛ شهری برای همه»، علی‌رغم مواجهه با چالش‌های بی‌شمار از جمله تشدید تحریم‌های ظالمانه غرب به‌واسطه خروج آمریکا از برجام، نوسانات شدید نرخ ارز و بروز تورم بی‌سابقه، افزایش قابل توجه قیمت زمین و مصالح ساختمانی و رکود بخش ساختمان، شیوع ویروس کرونا و محدودیت‌های مترتب بر آن و...، با برنامه‌ریزی متناسب با شرایط و ساماندهی اقدامات در راستای کاهش آثار منفی تغییرات محیطی، توانسته است اقدامات قابل توجهی را در ایجاد انضباط ساخت‌وساز و بهسازی کالبدی، ارتقای عدالت توزیعی و کاهش فاصله شمال و جنوب، توسعه زیرساخت‌های شهری، حمل‌ونقل عمومی و تسهیل ترافیک، پایدارسازی مالیه شهری، ارتقاء کارایی سازمانی، توسعه مشارکت‌های اجتماعی و رضایت شهروندی، ارتقاء ایمنی و محیط‌زیست پایدار، حفاظت از میراث طبیعی و تاریخی شهر و هوشمندسازی و شفافیت به انجام رساند که خلاصه‌ای مجمل از آن به پیوست گزارش اصلی تقدیم حضور می‌گردد:

۱- انضباط ساخت‌وساز و بهسازی کالبدی: ایجاد انضباط در ساخت‌وساز با هدف بازگشت به مسیر طرح جامع، به‌عنوان مهم‌ترین سند بالادستی و جلوگیری از فروش ظرفیت‌های زیستی شهر مهم‌ترین محور اقدامات انجام شده در این دوره بوده که اهم دستاوردهای آن بدین شرح می‌باشد:

- هوشمندسازی کامل فرآیندهای شهرسازی و جلوگیری از اعمال سلیقه در ضوابط صدور پروانه؛
- کاهش ۶۴ درصدی متراژ پروانه‌های صادره مسکونی از ۱۸۱ به ۶۶ میلیون مترمربع و کاهش ۷۰ درصدی زیربنای پروانه‌های تجاری صادره از ۵٫۳ به ۱٫۷ میلیون مترمربع در دوره دوم اجرای طرح تفصیلی (۹۶ تا ۹۹) نسبت به دوره اول (۹۱ تا ۹۵)؛
- کاهش ۸۷ درصدی بلندمرتبه‌سازی از ۵۶۷ فقره به ۷۰ فقره که بخش عمده‌ای از آن نیز مربوط به توافقات دوره قبل بوده است؛

تعداد و زیربنای کلیه پروانه‌های صادره ساختمان‌های بلندمرتبه پس از ابلاغ طرح تفصیلی

شرح	تعداد پروانه‌ها		زیربنای کل	
	تعداد	درصد	زیربنا	درصد
۹۱-۹۵	۵۶۷	۸۹	۳۴،۲۵۶،۰۹۴	۹۱
۹۶-۹۹	۷۰	۱۱	۳،۵۰۲،۲۱۱	۹

- نوسازی میانگین ۱٫۶ میلیون مترمربع سالانه (زیربنا) از بافت‌های فرسوده شهری مجموعا ۱۴۳۴۷ پلاک طی سالیان ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹؛
- آزادسازی ۱۲۲ هزارمترمربع از فضاهای کارگاهی و تبدیل ۱۱۴ هزار مترمربع از آن به فضای سبز شهری؛
- توسعه فضاهای عمومی شهر از طریق احداث میدان‌گاه‌ها از جمله میدانگاه‌های هفت تیر به مساحت ۷۹۰۰ مترمربع، امیرکبیر به مساحت ۸۴۰۰ مترمربع و اجرای میدان‌گاه‌های دولاب، بریانک، دریافت و خورشید به مساحت ۳۲٫۸ هزار مترمربع؛
- آزادسازی ۱۳۹۴ هکتار از اراضی حریم (۶۶ درصد رشد)؛

اقدامات صورت گرفته در خصوص صیانت از حریم در سال‌های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۹

سال	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹
تعداد تخریب‌های صورت گرفته	۱۹۷	۲۰۶	۱۹۲	۱۲۴۶	۱۴۵۴	۱۲۵۱	۲۳۵۲	۲۶۸۷
	۱۸۴۱				۷۷۴۴			
متراژ عرصه آزادشده به هکتار	۵۲	۳۷	۲۱۷	۵۳۵	۲۷۶	۱۳۱	۵۸۰	۴۰۷
	۸۴۱				۱۳۹۴			

- توسعه کمربند سبز تهران از ۴۰۱۳۲ هکتار به ۴۳۸۵۲ هکتار؛

تغییرات شاخص‌های فضای سبز شهر تهران

عنوان شاخص	واحد	شهریور۹۶	سال۹۶	سال۹۷	سال۹۸	سال۹۹
تعداد بوستان‌ها	تعداد	۲۲۲۴	۲۲۳۸	۲۲۶۲	۲۲۷۷	۲۳۰۰
مساحت کمربند سبز	هکتار	۴۰،۱۳۲	۴۰،۳۳۲	۴۱،۵۸۲	۴۲،۸۵۲	۴۳،۸۵۲

• اجرای ۶ طرح بازآفرینی شهری از جمله فضای فوقانی تونل راه‌آهن تهران-تبریز به مساحت ۲٫۲۳۱ هکتار تحت عنوان باغ‌راه حضرت فاطمه، کارخانه سیمان ری به مساحت ۹ هکتار و... .

۲- ارتقاء عدالت توزیعی: کاهش فاصله شمال و جنوب از طریق افزایش هزینه‌کرد در مناطق جنوبی، اجرای پروژه‌های توسعه محلی با اولویت مناطق کم‌برخوردار و نیمه برخوردار، مناسب‌سازی شهر برای همه اقشار و توسعه دسترسی به حمل‌ونقل عمومی از مهم‌ترین محورهای اقدامات مدیریت شهری در این دوره بوده که اهم دستاوردهای آن بدین شرح می‌باشد:

• افزایش هزینه‌کرد اعتبارات در مناطق جنوبی نسبت به شمالی تهران از ۰٫۶۵ در سال ۱۳۹۵ به ۱٫۳۱ در سال ۱۳۹۹؛

نسبت هزینه قطعی سرانه (به ازای هر نفر ساکن و هر کیلومتر) مناطق جنوبی به شمالی تهران

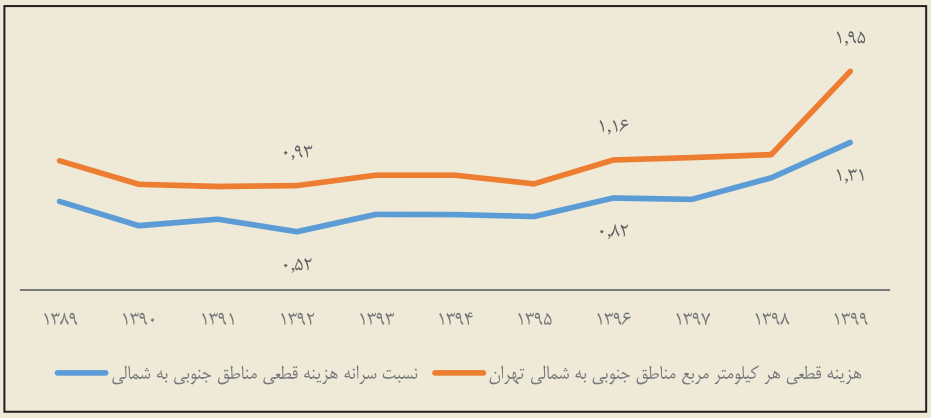

• تعریف ۲۹۰۷ پروژه توسعه محلی (۸۹ درصد در محلات کم‌برخوردار و نیمه برخوردار) با اعتباری بالغ بر ۳۵۰۰ میلیارد تومان و اتمام ۷۲۳ مورد از آن تاکنون؛

• توسعه دسترسی به حمل‌ونقل عمومی با بهره‌برداری از ۴۰ کیلومتر مسیر مترو و افزایش تعداد ایستگاه‌ها از ۱۰۹ ایستگاه به ۱۳۷ ایستگاه؛ افزایش ۱۳ درصدی تعداد واگن‌های بهره‌برداری شده؛

تغییرات شاخص‌های کلان حمل‌ونقل ریلی (۹۹-۱۳۸۴)

عنوان شاخص	واحد	سال ۸۴	شهریور ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹	اردیبهشت ۱۴۰۰
طول خطوط بهره‌برداری شده مترو	کیلومتر	۸۹	۲۰۵	۲۲۸	۲۳۷	۲۴۵	۲۴۵
واگن‌های بهره‌برداری شده مترو	تعداد	۳۷۶	۱۳۴۶	۱۴۵۱	۱۵۰۰	۱۵۲۱	۱۵۲۱
ایستگاه‌های بهره‌برداری شده مترو	ایستگاه	۴۱	۱۰۹	۱۲۱	۱۲۶	۱۳۵	۱۳۷

• ارتقاء نسبت محلات برخوردار از میادین و بازارها را از ۵۷ به ۶۴ درصد؛

• اتمام مناسب‌سازی ۴۰۰ هکتار بوستان و آغاز عملیات مناسب‌سازی ۱۷۸ هکتار بوستان دیگر؛

• مناسب‌سازی ۱۱۵ بازار (معادل ۴۳٫۵ درصد) و احداث ۲۶۱ کیلومتر پیاده‌رو مناسب‌سازی شده و... .

۳- توسعه زیرساختی و تسهیل ترافیک: اولویت توسعه حمل‌ونقل ریلی به بزرگراهی و رفع مشکلات ترافیکی از طریق توسعه شبکه حمل‌ونقلی از مهم‌ترین اقدامات این دوره مدیریت شهری بوده که اهم آن بدین شرح می‌باشد:

• افزایش ۳٫۷ برابری هزینه صورت گرفته در توسعه شبکه مترو به نسبت توسعه شبکه بزرگراهی (در دوره قبل این نسبت ۰٫۷۲ بوده است)؛

هزینه قطعی کل اعتبارات شهرداری تهران، اعتبارات توسعه شبکه بزرگراهی، حمل‌ونقل ریلی-میلیارد ریال

سال	کل هزینه قطعی	هزینه قطعی اعتبارات توسعه شبکه بزرگراهی	هزینه قطعی اعتبارات توسعه حمل و نقل ریلی	نسبت هزینه قطعی اعتبارات مترو به شبکه بزرگراهی
مجموع ۹۵-۹۲	۶۰۲,۱۵۲	۷۹,۵۲۷	۵۷,۱۹۱	۰,۷۲
مجموع ۹۹-۹۶	۷۰۲,۶۷۰	۲۳,۶۸۴	۸۶,۸۱۲	۳,۶۶

- بازبینی و طراحی خطوط جدید مترو تهران (خط ۸ تا ۱۱)؛
- افزایش ۲۸٫۵ درصدی تعداد اعزام قطار و افزایش ۳۳ درصدی ظرفیت روزانه حمل‌ونقل ریلی به ۲٫۸ میلیون نفر؛
- اتمام ۳۱ پروژه بزرگراهی و زیرساخت‌های شهری ناتمام به طول ۲۹ کیلومتر و...

۴- پایدارسازی مالیه شهری: باوجود کاهش ۴۲ درصدی منابع در اختیار این دوره مدیریت شهری نسبت به دوره گذشته (به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵) و علی‌رغم بدهی قابل توجه به جا مانده از سنوات گذشته، تأمین منابع از روش‌های پایدار، حفاظت از املاک و اراضی مدیریت شهری و ساماندهی وضعیت نابسامان مالیه شهری از مهم‌ترین اقدامات این دوره بوده که اهم آن بدین شرح می‌باشد:

مجموع منابع محقق سال‌های ۹۲ تا ۹۵ و ۹۶ تا ۹۹ به قیمت اسمی و ثابت سال ۱۳۹۵-میلیارد ریال

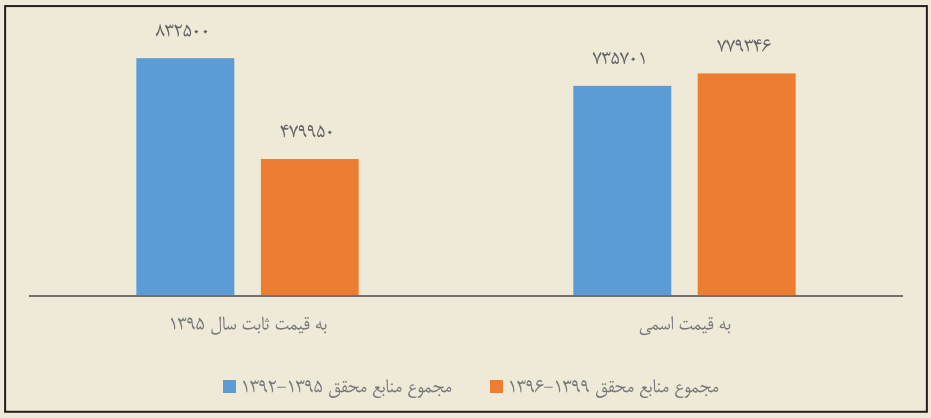

- کاهش سهم استقراض در بودجه از ۲۲٪ به ۴ درصد در سال ۱۳۹۹؛
- کاهش ۵۲ درصدی درآمد عوارض بر مازاد تراکم (به ثابت سال ۱۳۹۵)؛ کاهش درآمد ناشی از تغییر کاربری و صفر شدن آن برای نخستین بار در سال ۱۳۹۹؛ کاهش حدود ۳۷٪ درصدی هزینه‌های اداره شهر؛

مخارج گریز ناپذیر به قیمت ثابت ۱۳۹۵-هزار ریال

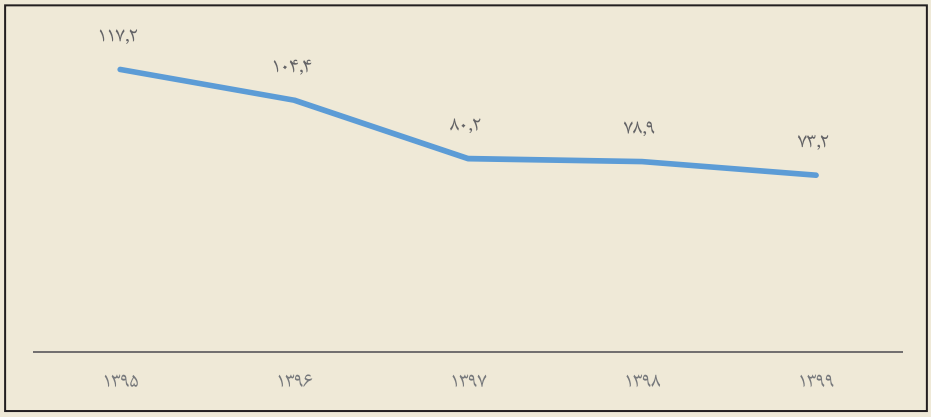

- بازپرداخت ۹٫۷ هزار میلیارد تومان بدهی ناشی از تسهیلات بانکی و سود و جرایم آن در دوره فعلی که بیش از دو برابر اصل مبلغ تسهیلات دریافتی (۴ هزار میلیارد تومان) بوده است (در این دوره مدیریت شهری، نه تنها بدهی به خالص بدهی‌ها افزوده نشده، بلکه به میزان ۱٫۹۷۴ میلیارد تومان نیز از آن کاسته شده)؛ تملک املاک به ارزش ۲ برابر املاک واگذار شده (از منظر وسعت ۱۴ برابر)؛

عملکرد تملک و واگذاری املاک و مستغلات از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ تا بهار ۱۴۰۰

شرح	تعداد	مساحت (مترمربع)	ارزش به روز شده (میلیارد ریال)
واگذاری	۱٫۲۸۳	۷۰٫۳۲۵	۵۱٫۲۰۰
تملک	۵۰۶	۱٫۰۳۵٫۵۴۴	۱۰۳٫۶۶۰

- تعیین تکلیف ۲۶۶۲ ملک در اختیار غیر و ضابطه‌مند نمودن واگذاری املاک از طریق اخذ مجوز از شورای اسلامی شهر برای واگذاری دو فقره ملک برای نخستین بار.

مبلغ تسهیلات دریافتی و بازپرداخت صورت گرفته در مقاطع قبل و بعد از شهریورماه ۱۳۹۶-میلیارد تومان

شرح	مانده از سنوات قبل	اصل تسهیلات دریافتی	پرداختی طی دوره
از سال ۱۳۹۲ تا شهریورماه ۱۳۹۶	۸،۵۰۳	۹،۷۵۳	۷،۱۰۹
از شش ماهه دوم سال۹۶ تا سال ۹۹	۱۹،۴۰۸	۴،۰۲۸	۹،۶۹۲

خالص بدهی ایجاد شده از شهریور ۱۳۹۶ تا پایان ۱۳۹۹- میلیارد تومان

	اصل تسهیلات دریافتی	بازپرداخت تسهیلات	مابه التفاوت بدهی مناطق	مابه التفاوت بدهی سازمان‌ها و شرکت ها	خالص بدهی
خالص بدهی ایجاد شده	۴،۰۲۸	۹،۶۹۲	۱،۶۲۴	۲،۰۶۶	-۱،۹۷۴

۵-ارتقاء کارایی سازمانی: چابک‌سازی سازمانی، ارتقاء کیفی نیروی انسانی، اصلاح ساختاری بودجه و استقرار نظام ارزیابی عملکرد از مهم‌ترین اقدامات مدیریت شهری در این دوره بوده و دستاورهای آن دین شرح بوده است؛ کاهش ۱۳ درصدی نیروی انسانی با اتخاذ سیاست خروج هدایت شده؛

- افزایش سهم جوانان و بانوان از پست‌های مدیریتی به ۳۳ درصد؛
- افزایش ۲ برابری نیروی انسانی با تحصیلات فوق‌لیسانس و دکتری؛
- جذب نیروی انسانی برای نخستین بار از طریق برگزاری آزمون استخدامی؛
- تعیین پاداش مدیران بر اساس ارزیابی عملکرد برای نخستین‌بار؛
- اصلاح ساختاری بودجه شامل: منظور کردن بار مالی تبصره‌ها در ردیف‌ها، تمایز منابع و مصارف اختصاصی از عمومی، تدوین بودجه مشارکت و سرمایه‌گذاری، استانداردسازی ارقام ردیف‌های هزینه‌ای و... .

۶- مشارکت‌های اجتماعی و رضایت شهروندی: استفاده از ظرفیت شهروندان و سازمان‌های مردم‌نهاد در اداره شهر، ساماندهی آسیب‌های اجتماعی و برگزاری جشن‌های مناسبتی با هدف افزایش نشاط جامعه از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته بوده که اهم آن بدین شرح می‌باشد:

- برگزاری انتخابات شورایاری ها بصورت الکترونیک در سال ۱۳۹۸ با شرکت ۵۰۳۲۰۲ نفر؛
- برگزاری ۴۶ پویش متمرکز و ۳۰۰ پویش در سطح مناطق ۲۲ گانه؛
- شبانه روزی کردن خدمات در تمامی گرم‌خانه‌ها و ارائه خدمات به حدود ۹۶ هزار نفر؛
- برگزاری کمپین سوگ و ارسال بسته‌های تسلیت برای خانواده ۱۸۰۰۰نفر از متوفیان تهرانی در سال ۹۹؛
- ایجاد سامانه سمات باهدف تمرکز بر فعالیت‌های حمایتی و به‌منظور ثبت ۱۲ هزار خانواده نیازمند؛
- توسعه مراکز توانمندسازی و مهارت آموزی کوثر به ۵۵ مرکز و ایجاد شغل پایدار برای زنان سرپرست خانوار؛
- افزایش ۶۰ درصدی ظرفیت گرمخانه‌ها به ۲۰۰۰ نفر؛ افزایش ۳،۲۵ برابری افراد پذیرش شده در مراکز اجتماعی به ۱۳۰۰۰ نفر؛ افزایش ۲۵ درصدی مددسراها به ۲۰ مورد و افزایش ۷۸ درصدی تعداد مراکز پرتو به ۲۵ مورد در سال ۹۹ و... .

وضعیت زیرساخت‌ها مقابله با آسیب‌های اجتماعی شهرداری تهران

عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
ظرفیت گرمخانه ها	تخت	۱۲۵۰	۱۲۵۰	۱۴۰۰	۱۷۵۰	۲۰۰۰
توزیع بسته کمک معیشتی به اقشار آسیب دیده و کم توان	بسته	۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۷۰۰۰	۱۳۰۰۰
تعداد افراد پذیرش‌شده در مراکز اجتماعی	نفر	۴۰۰۰	۸۰۰۰	۹۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۳۰۰۰
مرکز پرتو	تعداد	14	۱۶	۱۸	۲۰	۲۵
مددسرا	تعداد	۱۶	۱۶	۱۸	۱۹	۲۰
افراد پذیرش شده در مراکز خدمات اجتماعی	هزار نفر	۱۶۳،۲۷۷	۳۶۶،۹۷۷	۴۴۲،۴۷۳	۴۸۹،۲۱۳	۵۶۷،۵۰۳

۷- ایمنی و محیط زیست پایدار: افزایش تاب‌آوری شهری، توسعه حمل‌ونقل پاک و انسان‌محور و ارتقاء محیط زیست شهری از مهم‌ترین رئوس عملکردی شهرداری تهران بوده که دستاوردهای قابل توجه آن بدین شرح می‌باشد:

- افزایش طول مسیرهای دوچرخه‌سواری از ۵۰ به ۲۴۶ کیلومتر؛
- افزودن ۱۳ دستگاه اتوبوس دوکابین، ۱۲۰ دستگاه تک‌کابین و ۱۳۰ دستگاه مینی‌بوس به ناوگان حمل‌ونقلی (عملکرد دولت از سال ۱۳۹۰ تاکنون در ایفای تعهدات خود صفر بوده است)؛

تعداد اتوبوس و مینی‌بوس تحویلی از سوی وزارت کشور و شهرداری تهران (دستگاه)

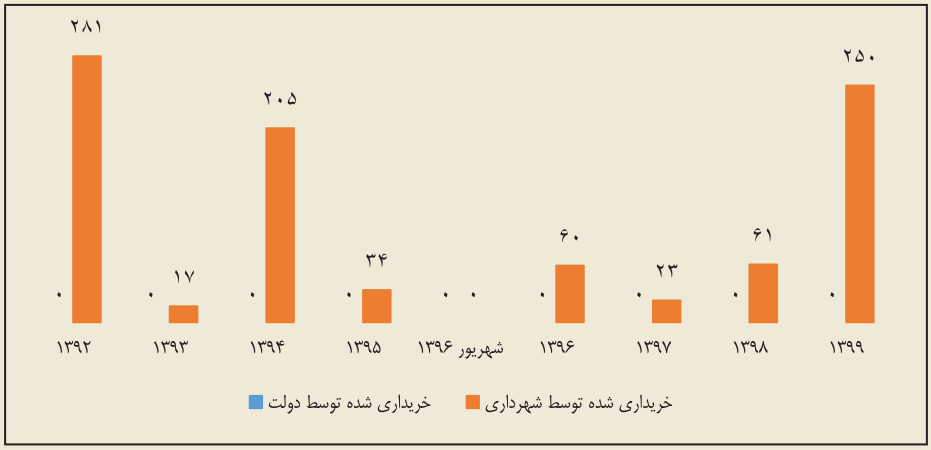

- افزایش ۴ برابری سهم اتوبوس‌های دارای استاندارد یورو ۴ به ۱۳ درصد؛
- نوسازی بالغ بر ۱۳ هزار دستگاه تاکسی فرسوده؛
- افزایش ۴۸ درصدی ظرفیت مراکز معاینه فنی خودروهای سبک به ۳٫۱۸۷ میلیون خودرو؛
- احداث ۷۶ بوستان به مساحت ۱۵۴٫۳ هکتار؛
- کاهش میزان چمن‌کاری و استفاده از گیاهان مقاوم به مساحت ۲۵۰ هکتار؛
- رفع مسئله رشد تصاعدی سفید بالک‌ها؛
- افزایش نسبت نواحی دارای پایگاه بحران از ۶۶ به ۷۱ درصد؛
- اجرای سامانه قطع اتوماتیک شبکه شریان‌های حیاتی در ۲۰۰ ایستگاه از ۴۵۰ ایستگاه تقلیل فشار گاز تهران؛

تغییرات شاخص‌های حوزه مدیریت زلزله

ردیف	تجهیزات	شهریور سال 96	سال ۹۹
۱	شتابنگار لرزه‌ای	۴	۹۰
۲	لرزه‌نگار حساس	۵	۱۹
۳	مساحت محدوده شناسایی شده مستعد زمین لغزش	۵۰۰۰	۱۱۰۰۰
۴	پایگاه‌های پشتیبانی در حال بهره‌برداری	۹۶	۱۰۱
۵	نسبت نواحی دارای سوله‌های بحران	٪۶۶	٪۷۱
۶	ایستگاه‌های فعال شتاب نگاری	۱۴	۷۸
۷	ایستگاه‌های فعال لرزه‌نگاری	۱۳	۱۴

- احداث ۱۴ کیلومتر شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی؛
- احداث ۲۳ پروژه به طول ۲۰ کیلومتر در بخش توسعه زیر ساخت‌های هیدرولیکی؛
- خرید ۲۱ دستگاه نردبان و بالابرهای هیدرولیکی آتش‌نشانی؛
- طراحی ۱۶ ایستگاه استقرار خودرویی، ۳۳ ایستگاه موتورلانس و تعداد ۴۷ پد فرود اضطراری هلیکوپتر اورژانس با همکاری سازمان اورژانس؛
- کاهش پسماند خانگی از ۷٫۵۰۰ تن به ۵۰۰۰ تن با اجرای طرح کاهش پسماند (کاپ)؛
- افزایش حجم بازیافت پسماندهای ساختمانی و عمرانی از ۱٫۹۵ میلیون تن در سال ۱۳۹۶ به ۳٫۶۱ میلیون تن در سال ۱۳۹۹ و... .

تغییرات شاخص‌های مدیریت پسماند پایتخت

شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
حجم بازیافت پسماندهای ساختمانی و عمرانی	میلیون تن	-	۱٫۹۵	۲٫۳	۲٫۳	۳٫۶۱
میزان دفن معمولی پسماند (تن-روز)	تن-روز	-	۲،۱۵۶	۱،۵۹۳	۱،۲۹۹	۱،۴۴۹
نرخ تفکیک پسماند از مبدأ توسط شهروندان و با مشارکت شهرداری	درصد	۳٫۵	-	-	-	۹

۸-حفاظت از میراث طبیعی و تاریخی شهر: میراث طبیعی و تاریخی شهر، مهم‌ترین عنصر هویت ایرانی-اسلامی آن است و حفاظت و احیاء آن از محوری‌ترین برنامه‌های مدیریت شهر تهران در این دوره بوده که دستاوردهای آن بدین شرح می-باشد:

- اتمام ۱۱ پروژه احداث و بازسازی ساختمان و محوطه ابنیه تاریخی به مساحت ۱۲۰ هزار مترمربع و آغاز عمیات اجرایی ۲۲ پروژه به مساحت ۱۶۰ هزار مترمربع؛
- انعقاد تفاهم‌نامه با وزارت جهاد کشاورزی و واگذاری بهره‌برداری از ۲۲ هزار هکتار منابع طبیعی (بوستان‌های جنگلی) به شهرداری؛
- کاهش ۹۵ درصدی صدور پروانه در باغات؛

تعداد پروانه‌های صادره در باغات پس از ابلاغ طرح تفصیلی

شرح	تعداد پروانه
۹۵-۹۱	۵۹۱
۹۹-۹۶	۲۴

- تبدیل ۱۰ هکتار باغ به بوستان و تفرجگاه عمومی؛
- افزایش ۲۰ درصدی طول قنوات ساماندهی شده و افزایش ۲۰ درصدی مساحت فضای سبز تحت پوشش شبکه آبرسانی به میزان ۱۵۸۵ هکتار و....

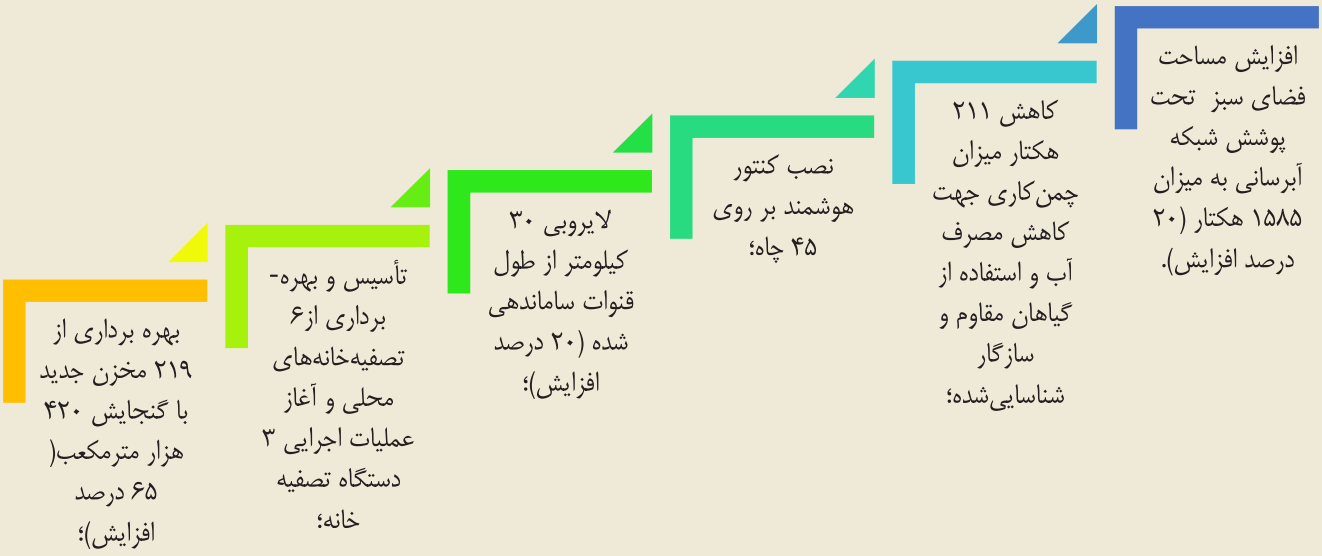

۹-هوشمندسازی و شفافیت: شهرداری تهران در این دوره مدیریت شهری تلاش نموده است با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، علاوه بر ارتقاء کیفیت خدمات، با فساد اداری مقابله نماید و در این راستا دستاوردهایی بدین شرح داشته است:

- تدوین سند برنامه و مدل بومی تهران هوشمند و تشکیل «شورای راهبردی تهران هوشمند» به‌عنوان مرجع سیاست‌گذاری و راهبری این برنامه؛
- راه‌اندازی سامانه «تهران من» و اتصال آن به بیش از ۲۰ سامانه و پایگاه‌داده ملی و داخلی با هدف یکپارچه‌سازی درگاه ارائه خدمات به شهروندان با بیش از ۳ میلیون کاربر؛
- راه‌اندازی سامانه شفافیت در ۱۲ محور و انتشار برخط جزئیات قراردادهای متوسط و بزرگ، اطلاعات حقوقی مدیران، طرح ترافیک، اطلاعات پروژه‌های شهری، اطلاعات پروانه‌های صادره و...؛
- اصلاح ۳۲ فرآیند محمل فساد در شهرداری تهران و....

مقدمه

این گزارش بنا بر تکلیف شورای اسلامی شهر تهران در مصوبه ۲۷۶۶ مورخ ۱۴۰۰/۱/۲۲، با عنوان «الزام شهردار تهران به ارائه گزارش و سند تحویل و تحول شهرداری تهران مبتنی بر کارنامه مدیریت شهری در دوره پنجم شورای اسلامی شهر تهران» تهیه شده است. رویکرد این گزارش، مقایسه عملکرد این دوره با گزارش تحویل و تحول سال ۹۶ است که بر مبنای مصوبه ۲۳۵۵ مورخ ۹۶/۶/۲۱ «الزام شهردار محترم تهران به تهیه و ارائه گزارش و سند تحویل و تحول مدیریت شهری تهران» تهیه‌شده بود و لذا الزاماً، کل عملکرد شهرداری در این دوره را نشان نمی‌دهد.

این گزارش مقایسه‌ای در ده فصل موضوعی بر اساس محورهای گفتمانی این دوره مدیریت شهری، به شرح ذیل تدوین‌شده است:

- انضباط ساخت و ساز و بهسازی کالبدی
- عدالت توزیعی
- توسعه زیرساختی و تسهیل ترافیک
- مالیه شهری پایدار
- ارتقاء کارایی سازمانی
- مشارکت های اجتماعی و رضایت شهروندی
- ایمنی و محیط زیست پایدار
- حفاظت از میراث طبیعی و تاریخی شهر
- هوشمندسازی و شفافیت
- اقدامات شهرداری در دوران کرونا

فصل اول

انضباط ساخت و ساز و بهسازی کالبدی

۱-۱- اصلاحات و پایش لایه‌های طرح تفصیلی

پس از ابلاغ طرح تفصیلی در سال۱۳۹۱، اشکالات و ابهامات پیش‌آمده در فرآیند اجرای طرح تفصیلی ناشی از عدم اعمال ملاحظات لازم از قبیل حقوق مکتسبه املاک، شرایط وضع موجود و ... و عدم تعامل جدی شهرداری‌های مناطق در تهیه طرح موجب شد تا اصلاحات و تغییراتی در قالب پایش طرح تفصیلی در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۴ رخ دهد. پس از فرایند طی شده برای پایش طرح تفصیلی و در ادامه روند بازنگری طرح تفصیلی و به‌ویژه از سال ۱۳۹۶ به بعد اقداماتی صورت گرفته که تاکنون نیز ادامه دارد. در ادامه، اهم این موارد ارائه‌شده است.

- تغییرات رخ‌داده در پهنه‌بندی در پایان دوره اول با دوره دوم نشان از کاهش مساحت پهنه‌های سه‌گانه مسکونی، مختلط و فعالیت به نفع پهنه حفاظت (افزایش ۸۵۵ هکتار به مساحت پهنه) دارد.

جدول ۱. مقایسه تغییرات لایه پهنه‌بندی طرح تفصیلی در انتهای دوره اول و دوم پس از ابلاغ طرح

پهنه‌بندی	انتهای دوره اول (۹۵-۹۱)	انتهای دوره دوم (۹۹-۹۶)
پهنه سکونت-R	۲۴۷۶۸,۲	۲۴۴۴۶,۳
پهنه مختلط-M	۵۱۸۶,۸	۴۹۹۵,۷
پهنه فعالیت-S	۱۶۹۹۴,۸	۱۶۶۵۲,۸
پهنه حفاظت	۱۳۷۰۸,۴	۱۴۵۶۳,۵
مجموع	۶۰۶۵۸,۲	۶۰۶۵۸,۴

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

- در پایان دوره دوم (۱۳۹۹-۱۳۹۶) مجموع مساحت لایه تثبیت ۵۴۶۰ هکتار بوده که به تفکیک بیشترین سهم از آن کاربری آموزشی در درجه اول و کاربری‌های ورزشی و تاسیسات شهری در مراتب بعدی بوده است؛
- آخرین وضعیت لایه‌های کاربری سبز، پارکینگ عمومی و تجهیزات شهری؛

تغییرات رخ‌داده در پهنه‌بندی در پایان دوره اول با دوره دوم نشان از کاهش مساحت پهنه‌های سه‌گانه مسکونی، مختلط و فعالیت به نفع پهنه حفاظت (افزایش ۸۵۵ هکتار به مساحت پهنه) دارد.

جدول ۲. آخرین وضعیت لایه تثبیت در انتهای دوره اول و دوم ابلاغ طرح تفصیلی

ردیف	کاربری	مساحت ناخالص تا سال ۹۹ (هکتار)	مساحت ناخالص تا سال۹۵ (هکتار)	میزان تغییرات دو دوره (هکتار)
۱	پارک و فضای سبز	۸۶۴۱	۸۵۴۴,۸	+ ۹۶,۲
۲	تجهیزات شهری	۶۶۵	۶۶۸,۷	- ۳,۷
۳	پارکینگ عمومی	۲۷۱,۷	۲۶۴,۹	+ ۶,۸
مجموع		۹۵۷۷,۷	۹۴۷۸,۴	+ ۹۹,۳

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

- افزایش حدود ۱۰۰ هکتاری فضاهای خدماتی در دوره دوم ناشی از تدقیق لکه‌ها در زمان پایش و تصویب طرح‌های موضعی؛
- تحقق ۹۶ درصدی لکه‌های سبز در طرح تفصیلی؛

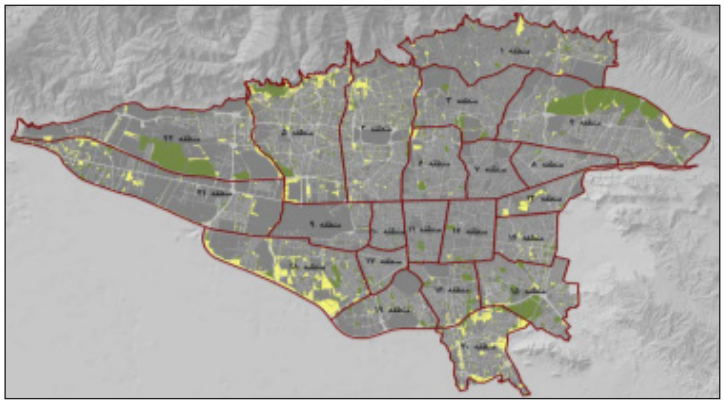

نقشه ۱. موقعیت لکه‌های سبز (تحقق‌یافته و تحقق‌نیافته)
مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

• آخرین وضعیت خدمات عمومی هفت‌گانه و فضای سبز

جدول ۳. وضعیت تحقق کاربری‌های تثبیت‌شده در دولایه (Landuse) و (PEP) شهر تهران در سال ۱۳۹۹

	نوع تثبیت	مساحت کل (ناخالص) (هکتار)	مساحت * محقق شده (هکتار)	درصد تحقق
PEP	فضای سبز	۸۶۴۱	۵۳۷۸	۶۲٪
	تجهیزات شهری	۶۶۵	۵۴۳	۸۲٪
	پارکینگ عمومی	۲۷۱٫۷	۱۵۵	۵۷٪
	جمع	۹۵۷۷٫۷	۶۰۷۶	۶۳٪
LANDUSE	چند عملکردی	۴۷٫۱	۶	۱۳٪
	تاسیسات شهری	۶۸۷٫۶	۶۱۱	٪۸۹
	آموزشی	۱۶۳۴٫۱	۱۳۵۴	٪۸۳
	درمانی	۳۸۰٫۵	۳۱۹	
	فرهنگی	۳۱۷	۲۷۴	۸۶٪
	مذهبی	۲۳۱٫۴	۲۰۳	
	ورزشی	۱۰۱۱٫۳	۹۲۵	
	تفریحی و توریستی	۱۹۴٫۳	۴۷	
	سایر	۹۵۷٫۱	۷۸۸	
	جمع	۵۴۶۰	۴۵۲۷	۸۳٪
جمع کل		۱۵۰۳۸	۱۰۶۰۳	۷۱٪

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

*** لازم به ذکر است نسبت خدمات محقق شده و محقق نشده از نسبت مساحت خالص محقق شده، اخذ و به مساحت ناخالص تعمیم داده‌شده است.**

بر اساس نتایج جدول بالا، موارد ذیل قابل‌توجه است:

- تحقق لایه PEP به میزان ۶۳ درصد در انتهای دوره دوم؛
- تحقق ۱۰۶۰۳ هکتار (۷۱٪) از کاربری‌های خدمات تثبیت‌شده در طرح تفصیلی تا انتهای سال ۱۳۹۹؛
- وسعت فضای سبز محقق شده ناخالص (۵۳۷۸ هکتار)، صرفاً فضاهای سبز تجهیز شده به‌عنوان بوستان عمومی که مکانی برای تفریح و گذران اوقات فراغت شهروندان را در برمی‌گیرد.؛
- ارتقا فضای سبز تثبیت‌شده از ۸۵۴۵ هکتار در سال ۱۳۹۵ به ۸۶۴۱ هکتار در سال ۱۳۹۹؛

افزایش حدود ۱۰۰ هکتاری فضاهای خدماتی در دوره فعلی ناشی از تدقیق لکه‌ها در زمان پایش و تصویب طرح‌های موضعی

نمودار ۱. وضعیت تحقق کاربری‌های تثبیت‌شده در دولایه (Land Use) و (PEP) شهر تهران

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

- اضافه‌شدن ۱۰۴۳هکتار به مساحت کاربری‌های تثبیت‌شده طرح تفصیلی در دوره دوم (با ۱۰۰ هکتار افزایش در خدمات با تولی‌گری شهرداری(PEP) و ۹۴۳ هکتار افزایش در خدمات با تولی‌گری سایر دستگاه‌ها)؛
- افزایش کاربری تثبیت‌شده فضای سبز (با ۹۶ هکتار افزایش) در دوره ۹۶-۹۹ نسبت به دوره قبل؛

جدول ۴. مقایسه کاربری‌های تثبیت‌شده در دولایه (Landuse) و (PEP) شهر تهران

	نوع تثبیت	تا سال ۹۶ مساحت کل (هکتار)	96-99 مساحت کل (هکتار)	تغییرات- هکتار (کاهش یا افزایش)
PEP	فضای سبز	۸۵۴۵	۸۶۴۱	۱۰۰
	تجهیزات شهری	۶۶۸	۶۶۵	
	پارکینگ عمومی	۲۶۵	۲۷۲	
	جمع	۹۴۷۸	۹۵۷۸	
LANDUSE	چند عملکردی	۴۷,۱	۴۷,۱	۹۴۳
	تأسیسات شهری	۶۹۰,۷	۶۸۷,۶	
	آموزشی	۱۶۳۷,۸	۱۶۳۴,۱	
	درمانی	۳۷۸,۷	۳۸۰,۵	
	فرهنگی	۳۱۹,۱	۳۱۷	
	مذهبی	۲۳۰,۲	۲۳۱,۴	
	ورزشی	۱۰۱۸,۸	۱۰۱۱,۳	
	تفریحی و توریستی	۱۹۴,۳	۱۹۴,۳	
	سایر	-	۹۵۷,۱	
	جمع	۴۵۱۷	۵۴۶۰	
جمع کل		۱۳۹۹۵	۱۵۰۳۸	۱۰۴۳

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

- با اعمال چارچوب دستورالعمل تدقیق، شناسایی و بهره‌برداری اراضی ذخیره و تعیین تکلیف آن حدود ۳۰ میلیون مترمربع به سرانه‌های خدماتی افزوده خواهد شد.؛
- تغییر کاربری و بازگشت کاربری فضای سبز در منطقه ۲۲ و ممنوعیت دخل و تصرف در کاربری‌های خدمات شهری مطابق با قانون تعیین وضعیت املاک از دیگر عوامل موثر در تامین خدمات به شمار می‌رود.

تحقق ۱۰۶۳ هکتار (۷۱٪) از کاربری‌های خدمات تثبیت‌شده در طرح تفصیلی تا انتهای سال ۱۳۹۹

۲-۱- اصلاح و تکمیل ضوابط طرح تفصیلی و آسیب‌شناسی و بازنگری در آن

در این حوزه اقدامات قابل‌توجهی به شرح ذیل صورت گرفته است:

- تدوین ضوابط منطقه‌ای در زیر پهنه‌های M ۱۱۴ -۱۱۶-M۱۱۵-M۱۲۲-R۲۵۱R : از طریق کنترل خط آسمان به‌ویژه در املاک و اراضی واقع در یک بلوک شهری، تقویت عدالت اجتماعی و حذف نابرابری‌ها و تبعیضات شهرسازی، تعدیل بارگذاری جمعیتی و تقویت مفهوم زونینگ در نظام کالبدی شهر.
- آسیب‌شناسی و تدوین الگوی بازنگری طرح تفصیلی شهر تهران: در گام اول ارزیابی و آسیب‌شناسی سند طرح تفصیلی با هدف بررسی و انتخاب روش‌شناسی طرح‌های توسعه شهری، بررسی مسائل و نیازهای اصلی شهر تهران، تحلیل محتوای اسناد فرادست شهری، تحلیل و ارزیابی مؤلفه‌های محتوایی-فرآیندی طرح تفصیلی و در گام دوم تدوین الگو و فرآیند بازنگری طرح تفصیلی در دستور کار بوده که در حال حاضر نیز مرحله سوم طرح با پیشرفت حدود ۹۰٪ در حال تکمیل است.

> اضافه شدن ۱۰۴۳ هکتار به مساحت کاربری‌های تثبیت‌شده طرح تفصیلی در دوره فعلی (با ۱۰۰ هکتار افزایش در خدمات با تولی‌گری شهرداری(PEP) و ۹۴۳ هکتار افزایش در خدمات با تولی‌گری سایر دستگاه‌ها)

- رفع موانع اجرایی طرح تفصیلی منطقه ۲۲ با حفظ منافع شهر: بازنگری طرح تفصیلی منطقه ۲۲ (با رویکرد صیانت از فضای سبز و باز، کاهش جمعیت‌پذیری و تأمین سرانه‌های خدمات موردنیاز، تأمین منافع شهر، ضمن عنایت به حقوق مالکین و ذینفعان) و با راهبردهای فضایی کلان «حفاظت، هدایت و تقویت» به‌عنوان استراتژی‌های کلان توسعه تهیه و نظام تراکمی و سلسله‌مراتب دسترسی‌ها و حمل‌ونقل عمومی طرح، بر اصول توسعه حمل‌ونقل محور (TOD) انجام شد.
- اصلاح ضوابط و ساختارها در راستای تحقق طرح جامع و کاهش تخلفات:
- تهیه و تدوین لایحه "چارچوب اختیارات و وظایف کمیسیون‌های داخلی مناطق" (این لایحه در تاریخ ۹۹/۰۳/۱۱ در دویست و شانزدهمین جلسه شورای اسلامی شهر تهران به تصویب رسیده است.)
- تدوین لایحه و اخذ مصوبه "تعیین مأموریت‌ها، حدود اختیارات و مسئولیت‌های شوراهای معماری مناطق" (اخذ مصوبه از شورای اسلامی شهر تهران ابلاغی به شماره ۲۷۵۶۳ /۱۶۰/۲۶۰۲ مورخ ۹۸/۱۰/۲)
- بازبینی نحوه محاسبه و دریافت عوارض صدور پروانه ساختمانی مبتنی بر مرغوبیت مکانی املاک با رویکرد متناسب‌سازی عوارض باارزش واقعی و الحاق و اصلاح موادی مصوبه "نحوه محاسبه و دریافت عوارض صدور پروانه ساختمانی، نظارت فنی و عوارض استفاده موقت در شهر تهران" باهدف کاهش سودآوری در تخلفات ساختمانی (به شماره ۱۶۰/۲۶۲۴/۳۲۲۶۵ مورخ ۹۸/۱۱/۱۴ را به شورای محترم اسلامی شهر تهران ارسال گردیده است.)

> در دوره ۹۶ الی ۹۹ بیش از ۱۶۴۶۴ هکتار از اراضی درشت‌دانه شهر (با وسعتی در حدود یک‌پنجم شهر) تعیین تکلیف شده‌اند.

- مهار روند رو به رشد جمعیت‌پذیری: کاهش سکونت‌پذیری شهر تهران با حذف تسهیلات تشویقی بافت فرسوده و ناپایدار (حذف بندهای ۵-۲ و ۱۱-۴) و تدقیق طرح تفصیلی ویژه منطقه ۲۲ به میزان ۱,۶۱۲,۳۷۷ نفر و تأثیر کاهنده سکونت‌پذیری افق طرح از ۱۲,۹۴۸,۲۵۳ نفر به ۱۱,۳۳۵,۸۷۶ نفر.

۳-۱- تعیین تکلیف اراضی درشت‌دانه در شهر تهران

در دوره ۹۶ الی ۹۹ بیش از ۱۶۴۶۴ هکتار از اراضی درشت‌دانه شهر (با وسعتی در حدود یک‌پنجم شهر) تعیین تکلیف شده‌اند. برنامه‌ریزی در این اراضی به‌واسطه نوع زیر پهنه و ضوابط ناظر در طرح تفصیلی تعیین تکلیف نشده بود که با تدوین مصوبات مرتبط، نیمی از آن تعیین تکلیف شده و نیمه دیگر در حال تعیین تکلیف هستند.

جدول ۵. اراضی درشت‌دانه تعیین تکلیف شده در دوره ۹۹-۱۳۹۶

ردیف	نام اراضی	مساحت محدوده (هکتار)	توضیحات
۱	تدوین برنامه عملیاتی نحوه ساماندهی زیر پهنه حفاظت ویژهG۳۲۳ با رویکرد توسعه پایدار (۱۷۳۰ هکتار، ۸/۲ درصد مساحت شهر تهران)	۱۷۳۰	مصوبه ۵۸۵ مورخ ۹۷/۱۱/۱۵ کمیسیون ماده۵
۲	دستورالعمل اراضی ذخیره و توسعه نوسازی شهر تهران (۵۴۵۰ هکتار)	۵۴۵۰	مصوبه۵۸۹ مورخ ۹۸/۷/۲۹ کمیسیون ماده ۵
۳	برنامه‌ریزی گستره‌ها و مراکز تجاری، اداری و خدمات با غلبه‌ی سبز و باز و فرهنگی در منطقه‌ای S۲۲۱ ,۲۲۲ (۶۴۰۰ هکتار)	۶۴۰۰	در حال تهیه
۴	تدوین چارچوب طراحی شهری مجموعه ۱۲۰ هکتاری و طرح جامع سه‌بعدی فاز دوم برج میلاد	۱۲۰	۱۸۶۳۱/۳۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۲/۱۵ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران
۵	طرح اراضی پادگان ۰۶	۵۰	-
۶	طرح امکان‌سنجی و توجیهی توسعه اراضی پادگان جی	۶۸	در حال تهیه
۷	ایجاد مرکز خدماتی- تجاری حوزه شرقی تهران - پادگان دوشان تپه	۲۲۰	در حال تهیه

ردیف	نام اراضی	مساحت محدوده (هکتار)	توضیحات
۸	طرح اراضی مسیل کن (شن چاله‌ها)		در حال تهیه
۹	طرح اراضی بوستان ولایت	۲۶۵	در حال تهیه
۱۰	طرح بازآفرینی محور فدائیان اسلام	۴۵۰	۱۷۹۷۶۰/۳۰۰ مورخ ۹۹/۱۲/۲۴ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران
۱۱	طرح بازآفرینی عرصه‌های ناکارآمد منطقه ۱۸	۸۴۱	در حال تهیه
۱۲	کوره‌های آجرپزی منطقه ۱۹	۷۳۶	در حال تهیه
۱۳	رود دره اوین – درکه (محدوده اسلام‌آباد) منطقه ۲	۱۳۴	در مرحله تصویب

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

۴-۱- کاهش فروش تراکم و شهر فروشی با رویکرد عدالت‌محوری

کاهش ۶۷ درصدی تعداد واحد مسکونی در پروانه‌های صادره (از ۱٫۱۱ میلیون به۳۷۰ هزار واحد) در دوره فعلی مدیریت شهری

- بازنگری ضوابط طرح تفصیلی و انجام بخشی از تکالیف مندرج در بندهای دفترچه ضوابط و مقررات طرح تفصیلی (از قبیل بند ۱۴-۲ دستورالعمل میزان کاهش تراکم و طبقات در پهنه سکونت، بند ۱۵-۲ تعیین حداقل اندازه قطعات در زیر پهنه‌های مسکونی با تراکم کم، تدقیق منطقه‌ای اندازه حداقل قطعات و عرض معابر در سایر زیر پهنه‌های مسکونی)؛
- تدقیق ضوابط تدوین ضوابط منطقه‌ای در زیر پهنه‌های M ۱۱۴ -M ۱۱۵-M-۱۱۶-R۱۱۲- R۲۵۱؛
- کنترل هوشمند نقشه‌خوانی در فرایند تائید نقشه‌های کلیه درخواست‌های صدور پروانه که درنتیجه امکان کنترل و عدم ثبت مقادیر بیش از دستور نقشه معتبر (سطح اشغال، طبقات، تراکم) فراهم‌شده است.
- برای رصد وضعیت فروش تراکم، به مقایسه روند صدور پروانه در دوره اول (۹۵-۹۱) و دوم (۹۹-۹۶) پس از ابلاغ طرح تفصیلی می‌پردازیم:

تغییرات رخداده در پروانه‌های مسکونی صادره

- کاهش۶۴ درصدی متراژ پروانه‌های صادره (از ۱۸۱ به ۶۶ میلیون مترمربع)؛
- کاهش۵۷ درصدی تعداد پروانه‌های صادره (از ۱۱۴ به ۴۸٫۷ هزار فقره)؛
- کاهش۵۰ درصدی متوسط زیربنای سالانه پروانه‌های صادره (از۳۶٫۲ به ۱۶٫۵ میلیون مترمربع، درحالی‌که در سال ۹۹ متوسط مجموع زیربنای کل، ۸ میلیون مترمربع بوده)؛
- کاهش۶۷ درصدی تعداد واحد مسکونی در پروانه‌های صادره (از ۱٫۱۱ میلیون به۳۷۰ هزار واحد)؛

جدول ۶. تغییرات زیربنای کل، مساحت مسکونی و تعداد واحد در پروانه‌های مسکونی صادره (۹۹-۹۱)

دوره	تعداد پروانه	زیربنای کل	تعداد واحد
دوره اول ۹۱-۹۵	۱۱۴،۲۵۳	۱۸۱,۲۱۸,۰۲۶	۱,۰۹۷,۰۲۷
دور دوم ۹۶-۹۹	۴۸,۷۳۲	۶۶,۰۰۲,۵۹۹	۳۷۱,۱۱۲
تغییرات	-٪۵۷	-٪۶۴	-٪۶۶

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

- تعداد پروانه‌ها در مناطق در دوره دوم نسبت به دوره اول کاهش‌یافته به‌ویژه در مناطق ۸،۵ و ۱ در درجه اول و مناطق ۵، ۴، ۱۴ و۱۰ در مراتب بعدی؛

نمودار ۲. مقایسه پراکنش تعداد پروانه‌های مسکونی صادره به تفکیک مناطق در دوره اول و دوم

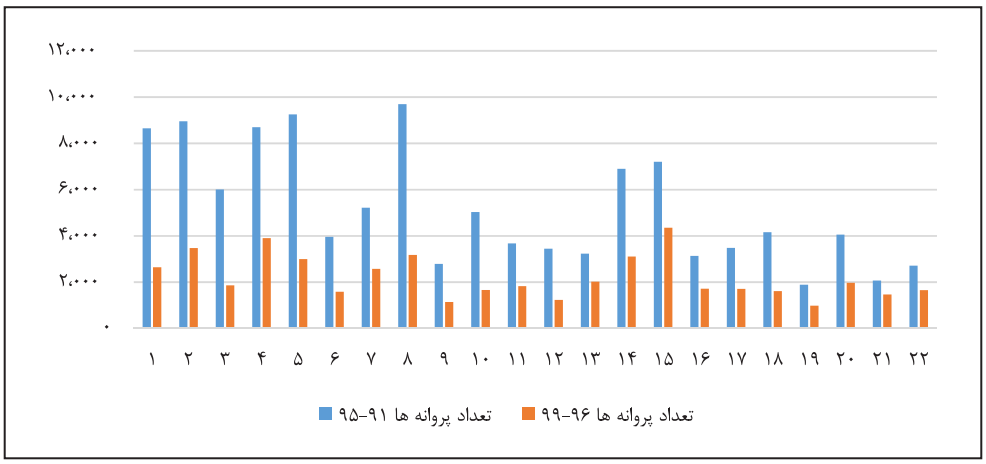

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

- کاهش زیربنای پروانه‌های صادره در مناطق در دوره دوم نسبت به دوره اول (به‌ویژه در مناطق ۱،۲۲)

نمودار ۳. مقایسه زیربنای پروانه‌های مسکونی صادره به تفکیک مناطق در دوره اول و دوم

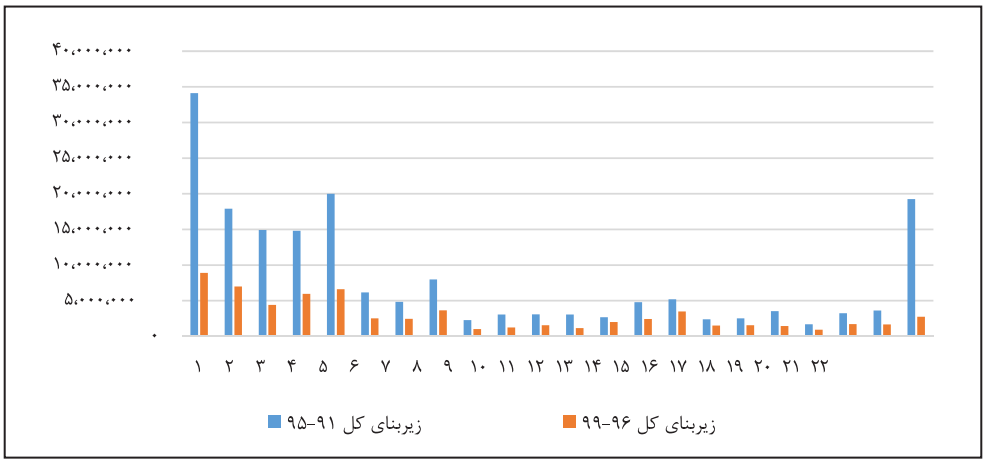

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

جدول ۷. مشخصات پروانه‌های مسکونی صادره در دوره اول و دوم پس از ابلاغ طرح تفصیلی

منطقه	تعداد پروانه‌ها		زیربنای کل		مساحت مسکونی		واحد مفید مسکونی	
	۹۱-۹۵	۹۶-۹۹	۹۱-۹۵	۹۶-۹۹	۹۱-۹۵	۹۶-۹۹	۹۱-۹۵	۹۶-۹۹
۱	۸,۶۵۰	۲,۶۴۶	۳۴,۱۱۵,۸۲۱	۸,۸۹۷,۷۵۱	۳۴,۱۱۵,۸۲۱	۸,۸۹۷,۷۵۱	۱۱۸,۱۰۰	۲۷,۱۶۴
۲	۸,۹۵۶	۳,۴۷۷	۱۷,۹۱۵,۷۲۹	۶,۹۸۷,۵۱۸	۱۷,۹۱۵,۷۲۹	۶,۹۸۷,۵۱۸	۹۰,۶۰۹	۳۱,۲۸۳
۳	۶,۰۱۱	۱,۸۶۷	۱۴,۹۱۵,۹۸۲	۴,۴۰۹,۷۴۳	۱۴,۹۱۵,۹۸۲	۴,۴۰۹,۷۴۳	۶۶,۴۷۱	۱۹,۲۶۳
۴	۸,۶۹۷	۳,۹۱۱	۱۴,۸۰۵,۱۹۱	۵,۹۶۳,۶۹۲	۱۴,۸۰۵,۱۹۱	۵,۹۶۳,۶۹۲	۸۹,۷۳۴	۳۳,۳۸۳
۵	۹,۲۵۰	۳,۰۰۰	۱۹,۹۹۵,۲۶۱	۶,۶۱۲,۷۶۹	۱۹,۹۹۵,۲۶۱	۶,۶۱۲,۷۶۹	۱۲۳,۱۲۸	۳۵,۰۹۹
۶	۳,۹۶۱	۱,۵۸۷	۶,۱۷۲,۶۲۱	۲,۵۱۰,۶۷۶	۶,۱۷۲,۶۲۱	۲,۵۱۰,۶۷۶	۳۳,۸۴۳	۱۲,۸۰۸
۷	۵,۲۱۸	۲,۵۷۳	۴,۸۳۶,۹۳۰	۲,۴۵۰,۷۴۱	۴,۸۳۶,۹۳۰	۲,۴۵۰,۷۴۱	۳۴,۲۷۷	۱۷,۰۶۲
۸	۹,۶۹۴	۳,۱۷۷	۷,۹۹۰,۹۷۷	۳,۶۵۱,۷۹۹	۷,۹۹۰,۹۷۷	۳,۶۵۱,۷۹۹	۶۴,۲۰۶	۲۳,۵۴۱
۹	۲,۷۸۸	۱,۱۴۰	۲,۲۹۰,۹۸۱	۱,۰۱۱,۳۵۶	۲,۲۹۰,۹۸۱	۱,۰۱۱,۳۵۶	۲۰,۵۷۶	۸,۱۱۹

منطقه	تعداد پروانه‌ها		زیربنای کل		مساحت مسکونی		واحد مفید مسکونی	
	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶
۱۰	۵,۰۳۷	۱,۶۶۲	۳,۰۵۹,۰۰۵	۱,۲۴۳,۶۳۸	۳,۰۵۹,۰۰۵	۱,۲۴۳,۶۳۸	۳۱,۷۳۹	۱۰,۷۷۳
۱۱	۳,۶۷۷	۱,۸۳۵	۳,۰۸۷,۵۵۲	۱,۵۷۰,۸۰۵	۳,۰۸۷,۵۵۲	۱,۵۷۰,۸۰۵	۲۴,۸۱۶	۱۱,۷۰۷
۱۲	۳,۴۴۹	۱,۲۳۱	۳,۰۵۸,۲۶۸	۱,۱۶۶,۵۹۰	۳,۰۵۸,۲۶۸	۱,۱۶۶,۵۹۰	۲۳,۳۷۵	۷,۷۰۹
۱۳	۳,۲۳۴	۲,۰۲۴	۲,۶۸۵,۴۹۱	۲,۰۰۸,۵۸۱	۲,۶۸۵,۴۹۱	۲,۰۰۸,۵۸۱	۱۹,۱۶۵	۱۲,۲۵۰
۱۴	۶,۹۰۱	۳,۱۱۰	۴,۷۸۹,۵۸۵	۲,۴۲۸,۲۴۰	۴,۷۸۹,۵۸۵	۲,۴۲۸,۲۴۰	۳۹,۹۷۱	۱۷,۵۵۸
۱۵	7,211	۴,۳۵۵	۵,۲۰۷,۳۲۶	۳,۴۷۹,۱۲۹	۵,۲۰۷,۳۲۶	۳,۴۷۹,۱۲۹	۴۳,۲۳۴	۲۶,۵۴۷
۱۶	۳,۱۳۹	۱,۷۲۳	۲,۳۹۶,۸۳۹	۱,۵۲۲,۳۹۱	۲,۳۹۶,۸۳۹	۱,۵۲۲,۳۹۱	۲۰,۳۵۲	۱۱,۶۵۴
۱۷	۳,۴۸۵	۱,۷۱۲	۲,۵۴۰,۰۲۸	۱,۵۷۰,۵۳۶	۲,۵۴۰,۰۲۸	۱,۵۷۰,۵۳۶	۲۴,۰۰۱	۱۲,۸۷۴
۱۸	۴,۱۶۰	۱,۶۱۵	۳,۵۳۷,۶۶۲	۱,۴۴۰,۰۷۲	۳,۵۳۷,۶۶۲	۱,۴۴۰,۰۷۲	۳۰,۸۱۹	۱۰,۵۷۶
۱۹	۱,۸۹۲	۹۸۶	۱,۶۹۹,۳۹۳	۹۳۴,۹۳۵	۱,۶۹۹,۳۹۳	۹۳۴,۹۳۵	۱۳,۳۵۵	۶,۶۵۲
۲۰	۴,۰۵۸	۱,۹۷۷	۳,۲۳۰,۳۴۴	۱,۷۱۷,۹۳۸	۳,۲۳۰,۳۴۴	۱,۷۱۷,۹۳۸	۲۵,۸۲۷	۱۲,۰۹۹
۲۱	۲,۰۷۰	۱,۴۶۷	۳,۶۳۳,۳۹۸	۱,۶۷۶,۹۴۳	۳,۶۳۳,۳۹۸	۱,۶۷۶,۹۴۳	۶۲,۵۷۶	۱۱,۴۲۲
۲۲	۲,۷۱۵	۱,۶۵۷	۱۹,۲۵۳,۶۴۲	۲,۷۴۶,۷۵۶	۱۹,۲۵۳,۶۴۲	۲,۷۴۶,۷۵۶	۹۶,۸۵۳	۱۱,۵۶۹
جمع	۱۱۴,۲۵۳	۴۸,۷۳۲	۱۸۱,۲۱۸,۰۲۶	۶۶,۰۰۲,۵۹۹	۱۸۱,۲۱۸,۰۲۶	۶۶,۰۰۲,۵۹۹	۱,۰۹۷,۰۲۷	۳۷۱,۱۱۲

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

تغییرات رخداده در پروانه‌های تجاری صادره

- کاهش ۴۴ درصدی تعداد پروانه‌های صادره (از ۱۱۱۸ فقره به ۶۲۱ فقره)؛
- کاهش ۶۸ درصدی زیربنای پروانه‌های صادره (از ۵,۳ میلیون مترمربع به ۱,۷ میلیون مترمربع)؛
- کاهش ۵۷ درصدی متوسط زیربنای سالانه پروانه‌های صادره (از ۱میلیون مترمربع به۴۳۰ هزار مترمربع)؛
- کاهش ۵۱ درصدی تعداد واحد تجاری در پروانه‌های صادره (از ۸۷۰۰ به ۴۲۰۰ واحد)؛

کاهش ۶۸ درصدی زیربنای پروانه‌های تجاری صادره (از۵,۳ میلیون مترمربع به ۱,۷ میلیون مترمربع) در دوره فعلی مدیریت شهری

جدول ۸. تغییرات زیربنای کل، مساحت تجاری و تعداد واحد در پروانه‌های تجاری صادره (۹۹-۹۱)

دوره	تعداد پروانه‌ها	زیربنای کل	تعداد واحد
دوره اول ۹۱-۹۵	۱۱۱۸	۵,۳۳۴,۹۴۹	۸۶۶۶
دور دوم ۹۶-۹۹	۶۲۱	۱,۷۲۲,۶۶۰	۴۲۴۱
تغییرات	-٪۴۴	-٪۶۸	-٪۵۱

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

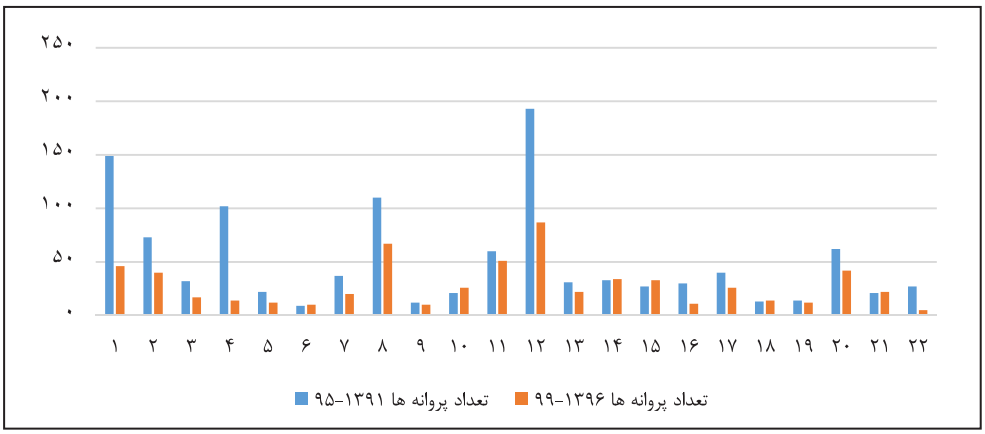

نمودار ۴. مقایسه پراکنش تعداد پروانه‌های تجاری صادره به تفکیک مناطق در دوره اول و دوم

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

• کاهش زیربنای پروانه‌های تجاری صادره در مناطق در دوره دوم نسبت به دوره اول؛

نمودار ۵. مقایسه زیربنای پروانه های تجاری صادره به تفکیک مناطق در دوره اول و دوم

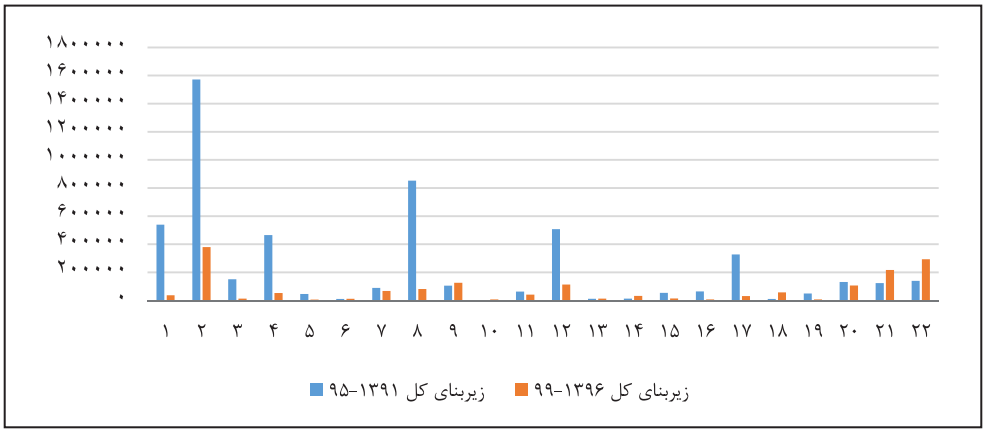

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

۵-۱- کاهش پروانه‌های مسکونی مغایر طرح تفصیلی (ازنظر ارتفاع)

مقایسه مغایرت پروانه‌های مسکونی صادره از منظر ارتفاعی به لحاظ تعداد پروانه و طبقات در دوره‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی نشان از کاهش میزان مغایرت ارتفاعی پروانه‌ها در دوره دوم به یک‌سوم دوره اول دارد.

• کاهش ۶۳ درصدی تعداد پروانه‌های مسکونی مغایر با دستور نقشه (از ۱۸۲۷ فقره به ۶۷۱ فقره)؛
• کاهش ۷۴ درصدی مجموع طبقات مازاد در پروانه‌های مسکونی مغایر(۳۹۲۳ فقره به ۱۰۱۳ فقره)؛
• کاهش میزان مغایرت ارتفاعی پروانه‌های صادره در مناطق ۱ و ۲۲؛

کاهش ۶۳ درصدی تعداد پروانه‌های مسکونی مغایر با دستور نقشه (از ۱۸۲۷ فقره به ۶۷۱ فقره)؛
کاهش ۷۴ درصدی مجموع طبقات مازاد در پروانه‌های مسکونی مغایر(۳۹۲۳ فقره به ۱۰۱۳ فقره)؛

نمودار ۶ . پروانه‌های مسکونی مغایر با طرح تفصیلی در دوره ۹۵-۹۱ و ۹۹-۹۶

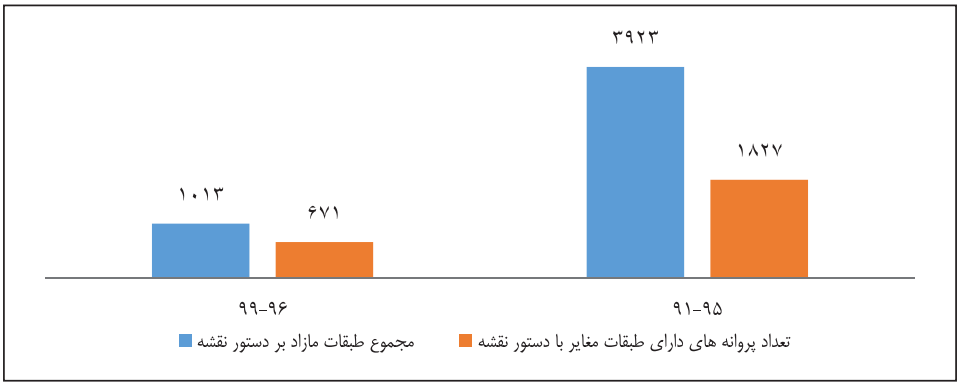

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

جدول ۹. مقایسه پروانه‌های مسکونی مغایر با طرح تفصیلی از منظر طبقات در مناطق در دوره اول و دوم

منطقه	تعداد پروانه‌های دارای طبقات مغایر با دستور نقشه		مجموع طبقات مازاد بر دستور نقشه	
	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶
۱	۴۷۶	۸۰	۱۱۳۷	۱۵۹
۲	۵۹	۲۷	۱۵۰	۳۳
۳	۶۴	۳۵	۱۱۷	۵۷
۴	۹۴	۳۴	۱۶۰	۳۸
۵	۳۵	۳۵	۴۹	۴۲
۶	۶۵	۶۲	۱۲۱	۱۰۰

منطقه	تعداد پروانه‌های دارای طبقات مغایر با دستور نقشه		مجموع طبقات مازاد بر دستور نقشه	
	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶
۷	۷۶	۲۸	۹۵	۳۵
۸	۷۰	۲۴	۸۴	۲۵
۹	۲۶	۲۱	۳۲	۲۴
۱۰	۱۱۶	۲۷	۱۴۸	۲۷
۱۱	۴۸	۲۹	۶۳	۳۰
۱۲	۳۹	۱۲	۴۴	۱۷
۱۳	۵۱	۱۲	۷۱	۱۶
۱۴	۵۰	۳۵	۵۸	۴۰
۱۵	۱۷	۲	۱۹	۲
۱۶	۶۸	۱۹	۸۲	۲۳
۱۷	۴۱	۳۲	۵۱	۴۱
۱۸	۵۰	۲۲	۶۵	۲۲
۱۹	۷۲	۵۱	۸۹	۶۰
۲۰	۱۶۶	۳۵	۲۸۴	۴۸
۲۱	۲۹	۲۴	۴۱	۳۰
۲۲	۱۱۵	۲۵	۹۶۳	۱۴۴
مجموع	۱۸۲۷	۶۷۱	۳۹۲۳	۱۰۱۳

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

۶-۱- تدقیق شناسایی و بهره‌برداری اراضی ذخیره توسعه و نوسازی شهر تهران

مهم‌ترین اقدام در خصوص اراضی ذخیره توسعه و نوسازی شهری در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۹، تدوین و تصویب "دستورالعمل تدقیق شناسایی و بهره‌برداری اراضی ذخیره توسعه و نوسازی شهر تهران" توسط معاونت شهرسازی و معماری و تصویب آن در جلسه ۵۸۹ کمیسیون ماده ۵ در مورخ ۹۸/۷/۲۹ بوده است.

۷-۱- ضابطه‌مند نمودن بلندمرتبه‌سازی

بررسی آمار پروانه‌های صادره ساختمان‌های بلندمرتبه (۱۲ طبقه و بیشتر) در سال‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی حاکی از صدور جمعاً ۶۳۷ فقره پروانه با جمع زیربنایی معادل ۳۷٫۷ میلیون مترمربع است.

کاهش ۸۸ درصدی در تعداد پروانه‌های صادره (از ۵۶۷ فقره به ۷۰ فقره) و مهار رشد بی‌رویه بلندمرتبه‌سازی

جدول ۱۰. تعداد و زیربنای کلیه پروانه‌های صادره ساختمان‌های بلندمرتبه پس از ابلاغ طرح تفصیلی

شرح	تعداد پروانه‌ها		زیربنای کل	
	تعداد	درصد	زیربنا	درصد
دوره اول ۹۱-۹۵	۵۶۷	۸۹	۳۴,۲۵۶,۰۹۴	۹۱
دوره دوم ۹۶-۹۹	۷۰	۱۱	۳,۵۰۲,۲۱۱	۹
جمع کل سال‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی	۶۳۷	۱۰۰	۳۷,۷۵۸,۳۰۵	۱۰۰

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

تغییرات رخداده در پروانه‌های ساختمان‌های بلندمرتبه صادره در دوره ۹۹-۹۶ نسبت به ۹۵-۹۱

- کاهش ۸۸ درصدی در تعداد پروانه‌های صادره (از ۵۶۷ فقره به ۷۰ فقره) و مهار رشد بی‌رویه بلندمرتبه‌سازی
- کاهش ۹۰ درصدی زیربنای پروانه‌های صادره (از ۳۴ میلیون مترمربع به ۳٫۵ میلیون مترمربع)؛
- مهار ساخت‌وساز بی‌رویه بلندمرتبه در مناطق ۱ و ۲۲ در دوره دوم نسبت به دوره اول؛
- از کل پروانه‌های بلندمرتبه صادره تاکنون ۸۹٪ در دوره اول و ۱۱٪ در دوره دوم صادرشده‌اند.
- بخش عمده‌ای از پروانه‌های بلندمرتبه صادره در دوره دوم شامل توافقات دوره قبل بوده که در این دوره به صدور پروانه منتهی شده است.

بخش عمده‌ای از پروانه‌های بلندمرتبه صادره در دوره دوم شامل توافقات دوره قبل بوده که در این دوره به صدور پروانه منتهی شده

نمودار ۷. سهم از تعداد و زیربنای پروانه‌ها

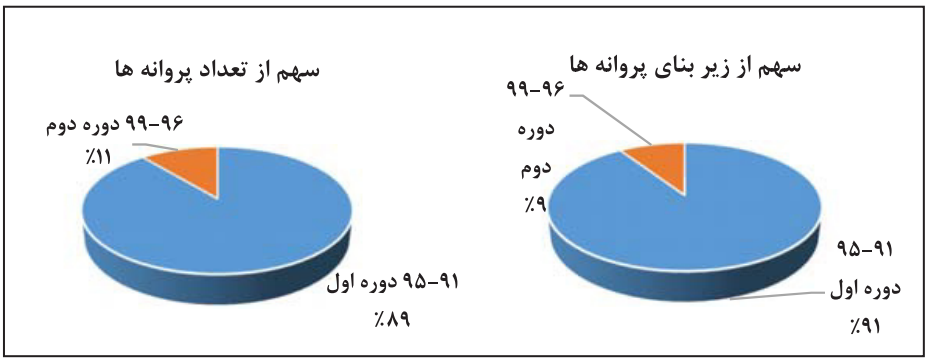

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

- بررسی مساحت کاربری‌ها در زیربنای پروانه‌های صادره در دوره‌ها نشان از اختصاص ۸۸٪ از مساحت مسکونی، ۹۶٪ از مساحت تجاری و ۸۸٪ از مساحت اداری به دوره اول ابلاغ طرح تفصیلی دارد.

جدول ۱۱. مساحت کاربری‌ها در پروانه‌های صادره ساختمان‌های بلندمرتبه در سال‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی

شرح	مساحت مسکونی	سهم از کل درصد	مساحت تجاری	سهم از کل درصد	مساحت اداری	سهم از کل درصد
دوره اول ۹۵-۹۱	۱۷,۵۸۸,۹۰۸	۸۸	۲,۳۴۲,۷۳۰	۹۶	۱,۹۷۴,۸۳۷	۸۸
دوره دوم ۹۹-۹۶	۲,۴۷۵,۵۰۳	۱۲	۹۵,۸۰۶	۴	۲۷۰,۴۲۱	۱۲
جمع کل	۲۰,۰۶۴,۴۱۱	۱۰۰	۲,۴۳۸,۵۳۶	۱۰۰	۲,۲۴۵,۲۵۷	۱۰۰

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

- کاهش حدود ۹۰ درصدی تعداد و زیربنای پروانه‌های بلندمرتبه صادره در مناطق ۱ و ۲۲ در دوره دوم در قیاس با دوره اول است.

جدول ۱۲. مشخصات پروانه‌های ساختمان‌های بلندمرتبه صادره در سال‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی

منطقه	تعداد پروانه‌ها- فقره		زیربنای کل پروانه‌های صادره- مترمربع			
	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶	۹۵-۹۱	سهم از کل	۹۹-۹۶	سهم از کل
۱	۲۲۶	۱۹	۴,۵۹۰,۶۴۹	۱۳	۵۲۵,۶۸۵	۱۵
۲	۴۱	۵	۲,۳۸۱,۰۸۵	۷	۲۸۲,۸۰۰	۸
۳	۲۸	۹	۱,۴۱۷,۸۰۹	۴	۱۸۳,۳۴۰	۵
۴	۱۲	۳	۵۹۴,۲۶۰	۲	۴۸۷,۳۷۹	۱۴
۵	۲۱	۷	۱,۹۶۴,۵۶۱	۶	۲۶۷,۵۸۷	۸
۶	۲۳	۴	۱,۰۴۰,۲۵۴	۳	۹۳,۴۴۶	۳
۷	۲	۱	۳۴,۱۸۵	۰	۱۰,۱۶۸	۰
۸	۴	۰	۱,۱۸۴,۳۶۵	۳	۰	

منطقه	تعداد پروانه‌ها- فقره		زیربنای کل پروانه‌های صادره- مترمربع			
	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶	۹۵-۹۱	سهم از کل	۹۹-۹۶	سهم از کل
۱۰	۳	۰	۴۳,۲۳۲	۰	۰	
۱۲	۱	۱	۱۳۶,۶۲۲	۰	۱۹,۷۰۷	۱
۱۵	۱	۰	۳۶,۳۱۸	۰	۰	
۱۹	۱	۰	۱۱۹,۸۱۲	۰	۰	
۲۰	۲	۲	۳۴۰,۹۷۰	۱	۵۷,۸۰۶	۲
۲۲	۲۰۲	۱۹	۲۰,۳۷۱,۹۷۲	۵۹	۱,۵۷۴,۲۹۵	۴۵
جمع	۵۶۷	۷۰	34,256,094	۱۰۰	۳,۵۰۲,۲۱۱	۱۰۰,۰۰

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

۸-۱- نوسازی بافت فرسوده

به دلیل ناپایداری ابنیه واقع در بافت‌های فرسوده، خطرپذیری محله‌های دارای بافت فرسوده در برابر زلزله بسیار بالاست. برای رفع آسیب‌پذیری این محلات، سازمان نوسازی تاکنون توانسته است با بهره‌گیری از خدمات دفاتر توسعه محله، تدوین و اجرای بسته‌های تشویقی، اعطای تسهیلات بانکی با حمایت دولت و جلب مشارکت مالکان، ساکنان و سرمایه‌گذاران ۴۶,۲ درصد از پلاک‌های بافت‌های فرسوده را نوسازی نماید.

جدول ۱۳. وضعیت نوسازی بافت‌های فرسود شهر تهران

سال	تعداد پروانه	تعداد پلاک نوسازی شده	مساحت نوسازی شده (هکتار)	درصد پلاک نوسازی شده	درصد مساحت نوسازی شده	تعداد پروانه تجمیعی	نسبت پروانه تجمیع	متوسط تعداد پلاک تجمیعی	تعداد واحد مسکونی در بافت فرسوده	تخفیف اعطاشده (میلیارد تومان)
از آغاز تا کنون (۱۴۰۰/۰۳/۳۱)	۷۲,۱۶۳	۹۵,۴۳۷	۱۱۰۷	٪۴۶,۲	٪۴۴,۶	۱۲,۳۶۹۵	٪۱۷	۲,۷	۳۲۸,۵۱۵	۱،۲۵۹
از سال ۹۶ تا کنون (۱۴۰۰/۰۳/۳۱)	۷,۸۵۴	۱۴،۸۷۰	۱۵۶	٪۱۹,۷	٪۶,۳	۳،۶۳۶	٪۴۶	۲,۹	۵۳،۴۰۳	۷۰۰

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

با توجه به نمودارهای زیر نوسازی بافت های فرسوده در سه ساله ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ در مقایسه با سه ساله ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ روند رو به رشدی داشته به نحوی که در تعداد پروانه‌های صادره ۱۲ درصد رشد، در مساحت نوسازی شده ۱۷ درصد رشد، تعداد واحدهای مسکونی نوسازی شده معادل ۱۲ درصد رشد و در تعداد پلاک های نوسازی شده ۱۰ درصد رشد فعالیت ثبت شده است.

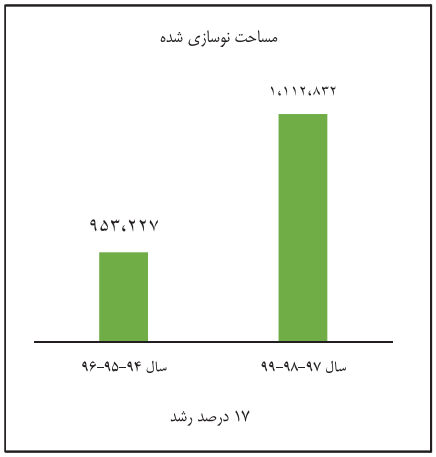

نمودار ۸. تعداد پروانه‌های صادره و مساحت نوسازی شده در بافت فرسوده

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

نمودار ۹. تعداد واحدهای مسکونی و تعداد پلاک نوسازی شده در بافت فرسوده

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

همان‌گونه که در نمودار مشخص است؛ در سال ۱۳۹۹ به علت شیوع کرونا این روند صعودی متوقف و شاخص مربوطه مجدداً به میزان سال ۱۳۹۵ تنزل یافته است.

۹-۱- بازآفرینی شهری و توسعه فضاهای عمومی (بهسازی محیطی و احداث پلازاهای شهری)

با توجه به نقش فضاهای عمومی در بهبود کیفیت زندگی، آسایش محیطی، توسعه اقتصادی و حمایت از حقوق فرهنگی و انتقال معانی سنت‌های موجود در جوامع شهری، و اهمیت ارتقای کیفی این فضاها در ارتقاء زیست شهری، پروژه‌های بازآفرینی شهری، بهسازی محیطی، احداث میدانگاه‌های شهری و توسعه پیاده‌روها در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفته و در این راستا اقدامات ذیل را به انجام رسانیده است؛

در حوزه بازآفرینی شهری؛ طراحی و تهیه ۶ طرح بازآفرینی شهری به مساحت ۲،۲۳۱ هکتار از جمله:

طراحی و تهیه ۶ طرح بازآفرینی شهری به مساحت ۲،۲۳۱ هکتار

- بازآفرینی باغ‌راه حضرت فاطمه (س) (فضای فوقانی تونل راه آهن تهران- تبریز) به مساحت ۵۴ هکتار؛
- بازآفرینی خیابان فدائیان اسلام به مساحت ۵۳۷ هکتار؛
- بازآفرینی کارخانه سیمان ری به مساحت ۹ هکتار؛
- بازآفرینی کوره‌های آجرپزی منطقه ۱۹ به مساحت ۷۳۶ هکتار؛
- بازآفرینی اراضی مزروعی و بلااستفاده منطقه ۱۸ به مساحت ۸۴۱ هکتار؛
- بازآفرینی پهنه همجوار امامزادگان عینعلی و زینعلی (ع) به مساحت ۳۸ هکتار
- بازآفرینی عرصه عمومی روی بزرگراه امام علی (ع) در محدوده محله سبلان (خیالستان زندگی) به طول ۸۰۰ متر و عرض ۵۴ تا ۵۷ متر دارای ۱۹۰۰۰ مترمربع فضای روی بزرگراه امام علی (ع) و ۵۰۰۰ مترمربع فضای پیرامونی
- بازآفرینی عرصه عمومی روی بزرگراه آیت‌اله هاشمی رفسنجانی از سعادت‌آباد تا بلوار فرهنگ (پل باغ نیایش)، به طول ۸۰۰ متر، مساحت سطح پوشاننده روی اتوبان ۱۸۰۰۰ مترمربع و فضاهای کاربری روی پل ۲۵۰۰ مترمربع.

در این دوره مدیریت شهری اتمام و بهره‌برداری از ۵ میدانگاه در بافت فرسوده (اتمام میدانگاه امیرکبیر به مساحت ۸۴۰۰ مترمربع و اجرای میدانگاه‌های دولاب، بریانک، دریافت و خورشید به مساحت ۳۲،۷۸۱ مترمربع)

در حوزه اجرای پروژه‌های بهسازی محیطی:

- اتمام و بهره‌برداری از ۳۲ پروژه بهسازی محیطی به مساحت ۱۱۶،۲۷۳ مترمربع؛
- اجرای ۳ پروژه بهسازی محیطی به مساحت ۷،۶۸۰ مترمربع؛
- طراحی ۹۷ پروژه بهسازی محیطی به مساحت ۲۴۳،۵۰۰ مترمربع.

در حوزه احداث میدانگاه‌های شهری:

- اتمام و بهره‌برداری از میدانگاه امیرکبیر در بافت فرسوده به مساحت ۸۴۰۰ مترمربع؛
- اجرای ۴ میدانگاه شهری (دولاب، بریانک، دریافت و خورشید) در بافت فرسوده به مساحت ۳۲،۷۸۱ مترمربع؛
- اجرای پروژه میدانگاه هفتم تیر با ۷۹۰۰ مترمربع؛
- میدان امام خمینی (ره) و خیابان پشت شهرداری و ورودی لاله‌زار با ۸۰۰۰ مترمربع؛
- بلوار شهدای صادقیه با حدود ۳۵۰۰ مترمربع؛
- متروی صادقیه با حدود ۴۵۰۰ مترمربع؛
- میدانگاه تجریش به مساحت ۶۰۰۰ مترمربع؛
- میدانگاه فرهنگ به مساحت ۶۰۰۰ مترمربع؛
- میدانگاه استادمعین به مساحت ۱۵۰۰ مترمربع؛
- میدانگاه شهید دعوتی به مساحت ۵۰۰۰ مترمربع؛
- طراحی میدانگاه‌های جهاد و باغ فردوس به‌ترتیب به وسعت ۱۰۸۰ و ۳۱۰۰ مترمربع؛

افزایش ۸۱ درصدی تعداد طرح‌های موضعی و موضوعی در دوره فعلی نسبت به دوره قبل

۱۰-۱- وضعیت طرح‌های موضعی و موضوعی

در دوره جدید مدیریت شهری، ۱۶۷ طرح موضعی و موضوعی در دستور کار معاونت شهرسازی و معماری به شرح جدول زیر بوده است:

جدول ۱۴. وضعیت طرح‌های موضعی و موضوعی تا سال ۱۴۰۰

عنوان	جمع	مصوب شده	ارجاع به مراجع تصویب	خاتمه یافته	در حال تهیه	در مرحله عقد قرارداد
طرح موضعی	۱۱۲	۳۳	۱۰	۴	۵۰	۱۵
طرح موضوعی	۵۵	۱۲	۸	۲۱	۱۴	۰
جمع کل	۱۶۷	۴۵	۱۸	۲۵	۶۴	۱۵

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

مقایسه عملکرد حوزه معاونت در دوره دوم نسبت به دوره اول نشان از:

- افزایش ۸۱ درصدی تعداد طرح‌های موضعی و موضوعی در دستور کار؛
- افزایش حدود ۲٫۵ برابری تعداد طرح‌های مصوب شده دارد.

جدول ۱۵. مقایسه وضعیت طرح‌های موضعی و موضوعی در دوره اول و دوم

دوره	مجموع	در دست انجام	مصوب
تا سال ۹۶	۹۲	۶۵	۲۷
تا سال ۱۴۰۰	۱۶۷	۱۰۴	۶۳

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

نقشه ۲. اهم اقدامات انجام شده در حوزه مرمت، احیاء و باز زنده‌سازی معابر

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

تغییر جهت مصوبات صادره کمیسیون ماده ۵ از مصوبات موردی به طرح‌های موضعی و موضوعی

۱۱-۱- جلوگیری از بارگذاری انبوه ظرفیت‌های زیستی شهر (دبیرخانه کمیسیون ماده پنج)

در دوره اخیر مدیریت شهری با تغییر رویکرد کمیسیون ماده ۵ در راستای جلوگیری از فروش ظرفیت‌های زیستی شهر، مصوبات بارگذاری‌ها تعدیل و جهت مصوبات صادره کمیسیون از مصوبات موردی به طرح‌های موضعی و موضوعی تغییر کرده است.

جدول ۱۶. اقدامات صورت گرفته در کمیسیون ماده ۵ در سال‌های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۹

ردیف	سال	صورت‌جلسه	تعداد صورت‌جلسه	تعداد بند مصوبات	تعداد طرح موضعی	تعداد طرح موضوعی	تعداد موردی
۱	۹۱	۵۱۷-۵۰۵	۱۳	۱۰۸	۶	۳	۹۹
۲	۹۲	۵۲۴-۵۱۸	۷	۶۶	۵	۱	۶۰
۳	۹۳	۵۳۷-۵۲۵	۱۳	۱۰۰	۵	۴	۹۱
۴	۹۴	۵۵۶-۵۳۸	۱۹	۱۰۵	۹	۵	۹۱
۵	۹۵	۵۷۱-۵۵۷	۱۵	۶۶	۷	۰	۵۹
۶	۹۶	۵۷۶-۵۷۲	۵	۲۴	۳	۳	۱۸
۷	۹۷	۵۸۵-۵۷۷	۹	۴۲	۱۱	۴	۲۴
۸	۹۸	۵۹۷-۵۸۶	۱۲	۴۷	۱۰	۲	۳۰
۹	۹۹	۶۲۰-۵۹۸	۲۳	۱۲۱	۲۷	۱۱	۸۱
جمع	۹۹-۹۱	-	۱۱۶	۶۷۹	۸۳	۳۳	۵۵۳

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

اختصاص ۳۵ هکتار از عرصه ۵۰ هکتاری پادگان ۰۶ به پارک عمومی

ازجمله مهم‌ترین دستاوردها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- جلوگیری از بارگذاری انبوه در پادگان‌ها و عرصه‌های عمومی (ازجمله کاهش ۲٫۲ میلیون مترمربعی در پادگان ۰۶ به کمتر از ۶۰۰ هزار مترمربع)؛
- توجه ویژه به ارتقا کیفیت محیط و سهم شهر در پروژه‌های بزرگ‌مقیاس (ازجمله اختصاص ۳۵ هکتار از عرصه ۵۰ هکتاری پادگان ۰۶ به پارک عمومی).

۱۲-۱- مکانیزاسیون و هوشمندسازی فرآیندهای معماری و شهرسازی

باتوجه به مسائل موجود در دوره‌های گذشته و مفاسد مترتب بر فرآیندهای شهرسازی، در این دوره مدیریت شهری در راستای اصلاح وضعیت و ارتقاء وضعیت سلامت اداری، اقدامات قابل توجهی در دو حوزه صورت گرفته است:

الف) تدوین لوایح در حوزه شهرسازی و معماری؛

- تدوین لایحه «چارچوب اختیارات و وظایف کمیسیون‌های داخلی مناطق» و تدوین مصوبه مرتبط (این لایحه در تاریخ ۹۹/۳/۱۱ در دویست و شانزدهمین جلسه شورای اسلامی شهر تهران به تصویب رسیده است.)
- تدوین لایحه و اخذ مصوبه"عوارض افزایش ارزش قانونی ناشی از طرح‌های توسعه شهری و ساخت پارکینگ محله‌ای" (از شورای اسلامی شهر تهران ابلاغی به شماره ۲۷۵۶۳ /۱۶۰/۲۶۰۲ مورخ ۹۸/۱۰/۲)

کاهش مدت‌زمان میانگین صدور انواع گواهی ساختمانی از ۳۸ روز در سال ۹۵ به ۲۲ روز

- بازبینی نحوه محاسبه و دریافت عوارض صدور پروانه ساختمانی مبتنی بر مرغوبیت مکانی املاك در شهر تهران با رویکرد متناسب‌سازی عوارض باارزش واقعی و الحاق و اصلاح موادی مصوبه "نحوه محاسبه و دریافت عوارض صدور پروانه ساختمانی، نظارت فنی و عوارض استفاده موقت در شهر تهران" باهدف کاهش سودآوری در تخلفات ساختمانی (به شماره ۱۶۰/۲۶۲۴/۳۲۲۶۵ مورخ ۹۸/۱۱/۱۴ به شورای محترم اسلامی شهر تهران ارسال گردیده است.)
- تدوین لایحه "برنامه جامع و هماهنگ کاهش تخلفات ساختمانی"
- تدوین لایحه و اخذ مصوبه "چگونگی تعیین ارزش معاملاتی ساختمان موضوع تبصره یازدهم (۱۱) ذیل ماده صد (۱۰۰) قانون شهرداری"
- تهیه لایحه اصلاح مصوبه «ارتقای ایمنی تخریب و گودبرداری‌های ساختمانی شهر تهران»
- تدوین اصلاحیه لایحه "ارتقای ایمنی تخریب و گودبرداری‌های ساختمانی شهر تهران"
- تدوین لایحه و اخذ مصوبه "ضرایب تعدیل ارزش معاملاتی هر یك از بلوك‌های شهر تهران بر اساس آخرین دفترچه ارزش معاملاتی املاك موضوع ماده ۶۴ قانون مالیات مستقیم و تبصره سوم ذیل ماده یکم مصوبه عوارض افزایش ارزش قانونی ناشی از طرح‌های توسعه شهری و ساخت پارکینگ محله‌ای"
- تدوین لایحه و اخذ اصلاحیه مصوبه "ایجاد وحدت رویه در نحوه اقدام مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران در خصوص اخذ عوارض تأمین پارکینگ‌های تعهدی"

ب) اقدامات مرتبط با هوشمندسازی؛

- توسعه مدل هوشمند کنترل نقشه معماری در فرآیند صدور پروانه شهرداری تهران برای اولین بار در کشور با رویکرد مدل‌سازی اطلاعات ساختمان(BIM): کنترل هوشمند نقشه‌خوانی در فرایند تائید نقشه‌های کلیه درخواست‌های صدور پروانه که در نتیجه امکان کنترل و عدم ثبت

مقادیر بیش از دستور نقشه معتبر (سطح اشغال، طبقات، تراکم) فراهم‌شده است.

- اعمال مفاد دستورالعمل ماده ۱۴ قانون زمین شهری مصوب تیر ۱۳۹۸ در سامانه شهرسازی و صدور نقشه هوشمند برای باغات و اراضی کشاورزی؛
- مدل‌سازی و برآورد ارزش املاك شهر تهران- با تأکید بر موقعیت مکانی؛
- هوشمندسازی صدور دستور نقشه در پهنه‌های گسلی و مکانیزه کردن صدور شناسنامه فنی ساختمان (موضوع قانون پیش‌فروش ساختمان‌ها) همراه با پروانه‌های ساختمانی؛
- ایجاد فرآیند ویژه صدور پروانه و تدوین سازوکارهای سیستمی نظارت بر رعایت و کنترل ضوابط ساخت‌وساز در باغ‌ها؛
- تشکیل پایگاه اطلاعاتی باغات مصوب شورای اسلامی شهر تهران، جهت بارگذاری در سامانه اطلاعات مکانی شهرداری تهران؛
- تشکیل پایگاه اطلاعاتی املاك غیر باغ دارای مصوبه شورای اسلامی شهر تهران جهت بارگذاری در سامانه اطلاعات مکانی شهرداری تهران؛
- تدوین لایحه" فرایند صدور پروانه مرمت و بهره‌برداری از بناهای تاریخی و ارزشمند شهر تهران"؛
- شفاف‌سازی ضوابط و مقررات و فرآیندهای شهرسازی و ارائه خدمات غیرحضوری شهرسازی از طریق حساب شهروندی تهران من؛
- هوشمندسازی سامانه شهرسازی و ایجاد ارتباط مکانیزه با سایر سامانه‌های مرتبط با صدور انواع پروانه و گواهی ساختمانی؛
- خدمات ارائه شده به شهروندان (و مهندسین) در درگاه اینترنتی به آدرس:

http://urban.tehran.ir

- ایجاد بستر تیکت‌گذاری اینترنتی جهت رسیدگی به مشکلات شهروندان در هنگام استفاده از خدمات سامانه شهرسازی اینترنتی از طریق سامانه تهران من؛
- انتشار عمومی اطلاعات شهرسازی در سامانه تهران من؛
- تسهیل در فرآیند صدور پروانه جهت ایجاد دسترسی آسان؛
- تدوین دستورالعمل اصلاح فرآیند صدور پروانه‌های ساختمانی (پروانه سه مرحله‌ای)؛
- توسعه مدل هوشمند کنترل نقشه معماری در فرآیند صدور پروانه شهرداری تهران برای اولین بار در کشور با رویکرد مدل‌سازی اطلاعات ساختمان (BIM).

مدت‌زمان میانگین صدور انواع پروانه ساختمانی از ۵۷ روز در سال ۹۵ به ۴۰ روز در سال ۹۹

با مجموع اقدامات صورت گرفته، مدت‌زمان میانگین صدور انواع پروانه ساختمانی از ۵۷ روز در سال ۹۵ به ۴۰ روز در سال ۱۳۹۹ و مدت‌زمان میانگین صدور انواع گواهی ساختمانی از ۳۸ روز در سال ۹۵ به ۲۲ روز در سال ۹۹ کاهش یافته است.

۱۳-۱- حفاظت و صیانت از حریم

در حوزه صیانت از حریم، شهرداری تهران در دوره جدید مدیریت شهری، اقدامات مؤثر و قابل‌توجهی را در دستور کار خود قرار داده است:

- تهیه طرح ساختاری حریم پایتخت؛
- تدوین "برنامه راهبردی مدیریت یکپارچه و هوشمند حریم شهر تهران"؛
- تهیه طرح "کمربند سبز شهر تهران"؛
- توسعه کمربند سبز تهران از ۴۰۱۳۲ هکتار به ۴۳۸۵۲ هکتار در دوره ۹۶-۹۹؛
- تدقیق و مارکرگذاری خط محدوده و حریم شهر تهران؛
- تهیه طرح ساماندهی دروازه محور ورودی شرق و جنوب تهران؛
- افزایش اعتبارات پروژه‌های عمرانی در حریم در سال ۹۹ تا میزان ۴۰ درصدی نسبت به سال ۹۶؛
- تهیه دستورالعمل اجرائی کمیته بررسی ساخت‌وسازهای غیرمجاز حریم شهر تهران (بررسی تخلفات).

توسعه کمربند سبز تهران از ۴۰۱۳۲ هکتار به ۴۳۸۵۲ هکتار در دوره ۹۶-۹۹

با توجه به اینکه بر اساس "تبصره ذیل ماده ۲ قانون نظارت بر گسترش شهر تهران" به‌منظور حفاظت از حریم مصوب شهرهای استان تهران، شهرداری تهران مکلف است رأساً به‌وسیله مأمورین خود ابنیه و تأسیساتی را که بدون پروانه ساختمانی و یا مغایر با پروانه در حریم پایتخت احداث گردد جلوگیری و تخریب نماید، در دوره اخیر مدیریت شهری با تلاش‌های صورت گرفته، شهرداری تهران موفق شده است در مجموع با ۷۷۴۴ مورد تخریب (۳۲۰ درصد رشد)، ۱۳۹۴ هکتار از اراضی حریم (۶۶ درصد رشد) را آزاد نماید.

در دوره اخیر مدیریت شهری شهرداری تهران موفق به آزادسازی ۱۳۹۴ هکتار از اراضی حریم (۶۶ درصد رشد) و تخریب ۷۷۴۴ مورد (۳۲۰ درصد رشد) شده است.

جدول ۱۷. اقدامات صورت گرفته در خصوص صیانت از حریم در سال‌های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۹

سال	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹
تعداد تخریب‌های صورت گرفته	۱۹۷	۲۰۶	۱۹۲	۱۲۴۶	۱۴۵۴	۱۲۵۱	۲۳۵۲	۲۶۸۷
	۱۸۴۱				۷۷۴۴			
متراژ عرصه آزادشده به هکتار	۵۲	۳۷	۲۱۷	۵۳۵	۲۷۶	۱۳۱	۵۸۰	۴۰۷
	۸۴۱				۱۳۹۴			

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

نمودار ۱۰. متراژ آزادشده حاصل از تخریب ابنیه و تأسیسات فاقد پروانه ساختمانی و یا مغایر با پروانه در حریم

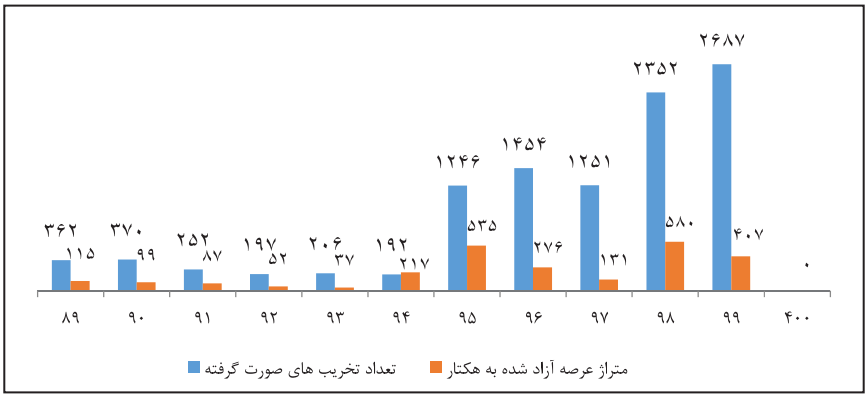

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

۱۴-۱- زیباسازی قلمرو عمومی

در دوره جدید مدیریت شهری، ایجاد شادابی و سرزندگی در فضای شهری از طریق زیباسازی در حوزه مرمت، احیاء و باز زنده‌سازی معابر، نورپردازی، مبلمان و هنرهای شهری مورد توجه ویژه بوده است. اهم دستاوردهای حاصل شده در ۵ حوزه یاد شده به شرح جداول ذیل می‌باشد؛

الف) مرمت، احیاء و باز زنده‌سازی معابر؛

جدول ۱۸. اهم اقدامات انجام شده در حوزه مرمت، احیاء و باز زنده‌سازی معابر

ردیف	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
۱	بهسازی و احیاء خانه اتحادیه	پیرایش و آرامسازی پهنه خیابان انقلاب اسلامی	ارتقای کیفی فلکه دوم نیروی هوایی	مرمت و پیرایش محدوده پهنه رودکی
۲	مرمت سر درب باغ ملی	خرید، مرمت و بازسازی خانه باغ اتحادیه	مرمت و پیرایش شهری جداره ساختمان‌های محور حافظ	خرید، مرمت و بازسازی تئاتر نصر
۳	ارتقاء کیفی میدان راهآهن	مرمت و بازسازی خانه مینایی	خرید، مرمت و بازسازی خانه باغ اتحادیه	مرمت تجهیزات بنای اتحادیه
۴	ارتقاء کیفی میدان انقلاب اسلامی	ساماندهی و ارتقای کیفی پهنه رودکی	ساماندهی پیاده‌راه محور استاد شهریار	ساماندهی پیاده‌راه محور استاد شهریار غربی و شرقی
۵	بهسازی و مرمت جداره های محور ناصر خسرو	بهسازی و ساماندهی میدان راهآهن	بهسازی و ساماندهی میدان راهآهن	مرمت و احیاء ضلع شمال غربی میدان حسنآباد
۶	شمارهگذاری محور آزادگان	ساماندهی و ارتقا کیفی میدان دوم نیروی هوایی	طراحی طرح بازسازی و مرمت آرامگاه ملکالمتکلمین (خانه مشروطیت)	طرح بازسازی و مرمت آرامگاه ملکالمتکلمین (خانه مشروطیت)
۷	ساماندهی محور سعدی	مرمت و راهاندازی خانه استاد لرزاده	طراحی فاز یک و دو پلازای میدان هفتتیر	اجرا فاز مرمت خانه نیما
۸		مرمت سر درب آگاهی شاپور		مرمت پل کن

مأخذ: معاونت خدملات شهری و محیط زیست

ب) نورپردازی شهری؛

جدول ۱۹. اهم اقدامات انجام شده در حوزه نورپردازی

ردیف	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
۱	نورپردازی مجموعه پل‌های محلاتی	طراحی و نورپردازی میدان آزادی	المان‌های نوری جشن نور تهران	نصب و راه‌اندازی پایه‌های روشنایی فلکه دوم نیرو هوایی
۲	طراحی نورپردازی ساختمان مترو در چهارراه کالج	طراحی و نورپردازی ساختمان معاونت اجتماعی	ساخت المان‌های نوری از عید قربان تا غدیر	نورپردازی پل خاقانی

ردیف	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
۳	طراحی نورپردازی دروازه حضرت عبدالعظیم در میدان شوش	طراحی و نورپردازی میدان حر	نورپردازی موزه هفت چنار	نورپردازی سر درب ورزشگاه شهید شیرودی
۴	نورپردازی تونل دسترسی برج میلاد	طراحی و نورپردازی میدان رازی	نورپردازی سر درب دانشگاه تهران	طراحی نورپردازی مجسمه‌ها و ساختمان موزه هنرهای معاصر
۵		نورپردازی باغ موزه هنر ایرانی	نورپردازی میدان فردوسی	نورپردازی مسجد الجواد
۶		نورپردازی ساختمان خانه هنرمندان	نورپردازی مسجد الغدیر میرداماد	نورپردازی نقاشی دیواری ساختمان نظام پزشکی
۷			نورپردازی پل جوادیه و پل عابر پیاده ترمینال جنوب	ساخت المان نوری ۱۴۰۰

مأخذ: معاونت خدملات شهری و محیط زیست

ج) مبلمان شهری؛

از جمله اقدامات انجام شده، ساخت و نصب ۴۰ عدد تابلوهای هوشمند در محور ولیعصر (عج)، ساخت و تحویل ۳۲۲ عدد مبلمان فلکه دوم نیرو هوایی، ساخت و تحویل ۳۳۱ عدد مبلمان محور شهریار، خرید مبلمان میدان نبوت، خرید و توزیع ۵۰ مجموعه تندرستی ویژه توان‌یابان و نصب در سطح مناطق، تابلوهای یگان حفاظت، خرید مبلمان جهت پروژه توسعه و تجهیز مبلمان استاندارد شهر، تجهیز مبلمان پهنه رودکی، تهیه کتاب استاندارد و ضوابط مبلمان شهری، تعمیر سرویس‌های بهداشتی انبار چهاردانگه، اجرای مبلمان داخلی سازمان، نصب کف‌پوش فلکه دوم نیروی هوایی، اجرای مبلمان وثوق‌الدوله، طراحی مبلمان پرنده و ساخت نمونه می‌باشد.

د) هنرهای شهری؛

از جمله اقدامات انجام شده؛ اجرای منتخب چهارمین دوسالانه دیوارنگاری، دیوارنگاری طرح قدردانی از جامعه سلامت، کارگاه طراحی دیوارنگاری ستاد فرماندهی ناجا، اجرای ۴ اثر منتخب فراخوان دیوارنگاری با مضمون "قدردانی از تلاش جامعه سلامت در مقابل بیماری کرونا"، اجرای آثار منتخب ششمین سالانه هنرهای شهری تهران به همراه بخش دانشجویی، اجرای دیوارنگاری با موضوع یادمان شهدای حادثه منا، برگزاری کارگاه گروهی و اجرای آثار منتخب با موضوع "معرفی فعالیت‌های شاخص ناجا" بر روی جداره فرماندهی ستاد کل ناجا، اجرای ۲ اثر دیوارنگاری ماندگار با مضمون یادمان سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی، پاکسازی جداره‌ها و پایه پل‌های اتوبان شهید نواب، اجرای آثار منتخب فراخوان دیوارنگاری با موضوع "ساماندهی بصری جداره‌های بزرگراه شهید صیاد شیرازی"، مرمت و اجرای مجدد آثار دیوارنگاری یادمانی شهدا، اجرای دیوارنگاری‌های یادمانی شهدا، اجرای ۳ اثر دیوارنگاری در بزرگراه شهید نجفی رستگار به مناسبت افتتاح بزرگراه می‌باشد.

در ۳ سال اخیر در مجموع ۱۲۲ هزار مترمربع فضای کارگاهی آزاد شده و ۱۱۴ هزار مترمربع از آن به صورت فضای سبز در اختیار شهروندان قرار گرفته است.

و) آثار حجمی؛

جدول ۲۰. اهم اقدامات انجام شده در حوزه آثار حجمی

ردیف	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	۹۹
۱	ساخت مجسمه سلیکونی جهت نمایش در موزه مشاهیر	دومین سمپوزیوم مجسمه‌سازی مفاخر معاصر ایران	حجمی لاله‌ها در میدان هفت‌تیر	سومین سمپوزیوم مفاخر ایران
۲		باغ موزه مجسمه تهران	مرمت و بهسازی سردیس شهدا (آثار دومین سمپوزیوم)	دهمین سمپوزیوم بین‌المللی مجسمه‌سازی تهران
۳				هفتمین دوسالانه مجسمه‌های شهری
۴				مطالعه، طراحی و راه‌اندازی باغ موزه مجسمه تهران
۵				جانمایی آثار بینال ششم مجسمه‌سازی در بوستانهای تهران

مأخذ: معاونت خدملات شهری و محیط زیست

۱۵-۱- آزادسازی اراضی کارگاهی

شهر تهران در سال‌های گذشته به‌واسطه ساخت‌وسازهای گسترده، فضاهای زیست انسانی خود را از دست داده و تبدیل به یک کارگاه بزرگ عمرانی شده بود. لذا ساماندهی فضای کارگاهی با اولویت بازگشت فضاهای عمومی به شهروندان و اصلاح بهینه منظر شهری در این دوره مدیریت شهری در دستور کار قرار گرفت. برای اجرایی نمودن این راهبرد، با تکیه بر نیروهای نظارتی در سطح مناطق ۲۲گانه از کارگاه‌های عمرانی بازدید به عمل آمد و پس از بررسی امکان کوچک‌سازی و یا جمع‌آوری کارگاه‌ها، فضای آزاد شده به عنوان فضای سبز و عمومی در اختیار شهروندان قرار گرفت. همان‌گونه که در نمودار زیر مشخص است، در ۳ سال اخیر در مجموع ۱۲۲ هزار مترمربع فضای کارگاهی آزاد شده و ۱۱۴ هزار مترمربع از آن به صورت فضای سبز در اختیار شهروندان قرار گرفته است.

نمودار ۱۱. مساحت فضاهای کارگاهی آزاد شده-هزار مترمربع

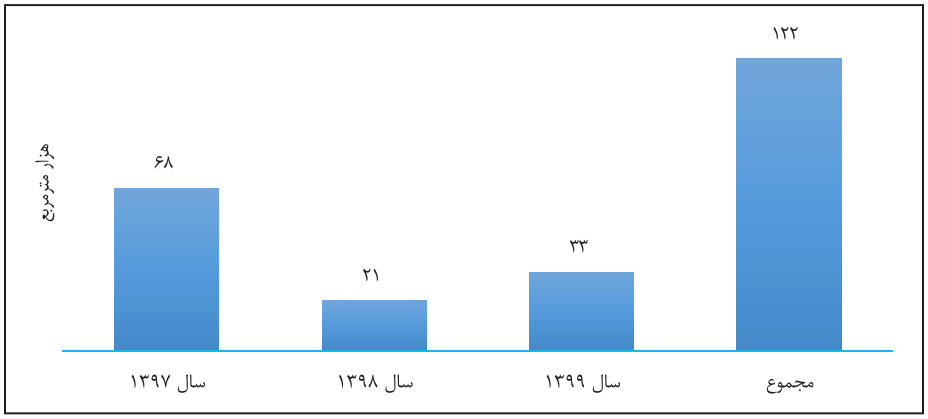

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

۱۶-۱- ساماندهی فضای بی‌دفاع شهری

کاهش پیامدهای منفی اجتماعی ناشی از وجود فضاهای ناامن و بی‌دفاع شهری نخست نیازمند شناسایی این فضاها بوده تا از این مسیر بتوان به برنامه‌ها و طرح‌هایی در راستای کاهش این نوع فضاها اقدام نمود. بهره‌گیری از ذی‌نفعان اصلی اجرای این طرح (شهروندان به‌طور عام و بانوان به صورت خاص) در شناسایی این فضاها می‌تواند شناختی دقیق از وضع موجود به دست دهد و کارآیی پیشنهادات ارائه شده را نیز افزایش دهد. از سوی دیگر مکان‌مند کردن این فضاها وتعیین موقعیت آن‌ها (با استفاده از نرم‌افزار GIS) این امکان را به مدیریت شهری می‌دهد تا با کنار هم قرار دادن لایه‌های مربوط به محلات و مناطق شهر تهران تصویری کامل‌تر و همه‌جانبه‌تر از این فضاها داشته و بتوانند با نگاهی سیستمی و همه‌جانبه به برنامه‌ریزی در این حوزه اقدام نمایند. در این راستا اداره کل امور بانوان، با ابلاغ این دستورالعمل شناخت و جانمایی مکان‌های ناامن برای تردد زنان و رفع آن‌ها را در سطح مناطق ۲۲گانه را در دستور کار خود قرار داده و بیش از ۴۵۰۰ نقطه ناامن و بی‌دفاع شهری را احصاء نموده و تاکنون ۱۰۱ نقطه را رفع نموده است.

با ابلاغ دستورالعمل شناخت و جانمایی مکان‌های ناامن برای تردد زنان و رفع آن‌ها را در سطح مناطق ۲۲ گانه ، بیش از ۴۵۰۰ نقطه ناامن و بی‌دفاع شهری را احصاء شده و تاکنون ۱۰۱ نقطه رفع گردیده است.

فصل دوم

عدالت توزیعی

Haft Howz
Darakeh
Velenjak
Sa'd Abad
Aqdasiyeh
Farahzad
Bozorgrah-e-Evin
Bozorgrah-e-Shahid Hemmat
Bozorgrah-e-Ayatollah Hakim
Bozorgrah-e-Jalal-e-Al-e-Ahmad
Bozorgrah-e-Shahid Fazlollah Nuri
Bozorgrah-e-Sheikh Fazlollah
Bozorgrah-e-Kordestan
Bozorgrah-e-Ahmad
Bozorgrah-e-Modares
Bozorgrah-e-Sayyad-e-Shirazi
Bozorgrah-e-Nilofar
Bozorgrah-e-Be sat
Bozorgrah-e-Azadegan
Bozorgrah-e-Shahid Rajaei
Bozorgrah-e-Ahang
Bozorgrah-e-Tondgoyan
Bozorgrah-e-Azadegan
Qal'eh Morghi
Bazar
Pamenar
Rail Way Station
Shahrak-e-Be sat
Shahrak-e-Motahhari
Shahid Hemmat
Mahmudiyeh
Tajrish
Darus
Golestan
Lavizan
Ozgol
Arāj
Pasdaran
Kahak
Sadeqiyeh
Amir Abad
Bagh-e-Saba
Vahidiyeh
Jamshidiyeh
Rehab Abad
Mehr Abad
Akbar Abad
Monirieh
Amiriyeh
Khani Abad
Hashem Abad
Afsariyeh
Ne mat Abad
Yakhchi Abad
Munsur Abad
Zur Abad
Kuh-e-Sefidab
Kuh-e-Sefid
Kuh-e-Sefid
Kuh-e-Sefid

۲-۱- کاهش فاصله جنوب و شمال

نسبت هزینه قطعی سرانه انجام شده در مناطق جنوبی به شمالی تهران از ۰٫۶۵ در سال ۱۳۹۵ به ۱٫۳۱ در سال ۱۳۹۹رسیده است.

نمودار زیر نسبت هزینه قطعی سرانه مناطق جنوبی (منطقه ۹ تا ۲۱) به شمالی (منطقه ۱ تا ۸ و ۲۲) تهران را طی ۱۰ سال گذشته نشان می‌دهد؛ نسبت هزینه قطعی سرانه انجام شده در مناطق جنوبی به شمالی تهران از ۰٫۶۵ در سال ۱۳۹۵ به ۱٫۳۱ در سال ۱۳۹۹رسیده است که بدین معنی است که در پایان سال ۱۳۹۹، به ازای هر شهروند در مناطق جنوبی شهر تهران، ۳۱ درصد هزینه بیشتر توسط شهرداری تهران صورت گرفته است.

نمودار ۱۲. نسبت هزینه قطعی سرانه (به ازای هر نفر ساکن) مناطق جنوبی به شمالی تهران

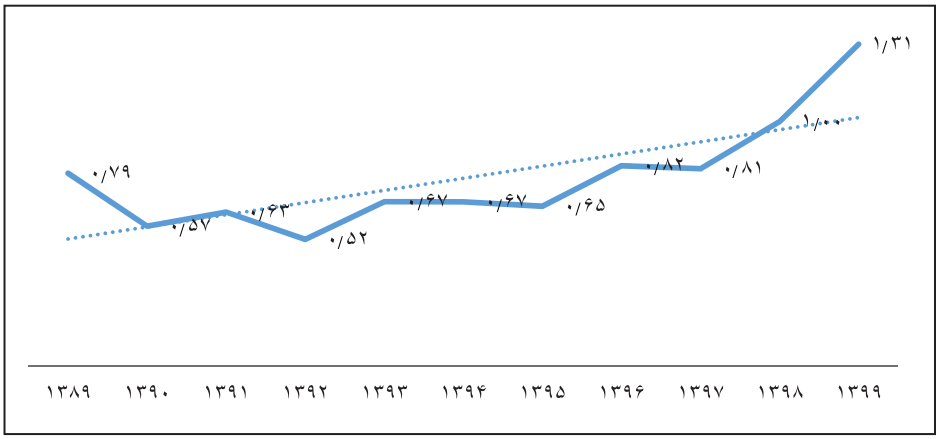

مأخذ: سامانه مدیریت و کنترل پروژه شهرداری تهران

نمودار زیر نسبت هزینه قطعی صورت گرفته در مناطق جنوبی به شمالی تهران را به ازای هر کیلومترمربع نشان می‌دهد؛ این نسبت از ۱٫۰۲ در سال ۹۵ به ۱٫۹۵ در سال ۹۹ رسیده که به معنای حدوداً دو برابر شدن خرج‌کرد در هر کیلومترمربع مناطق جنوبی نسبت به مناطق شمالی طی دوره مذکور است.

نمودار ۱۳. نسبت هزینه قطعی هرکیلومترمربع مناطق جنوبی به شمالی تهران

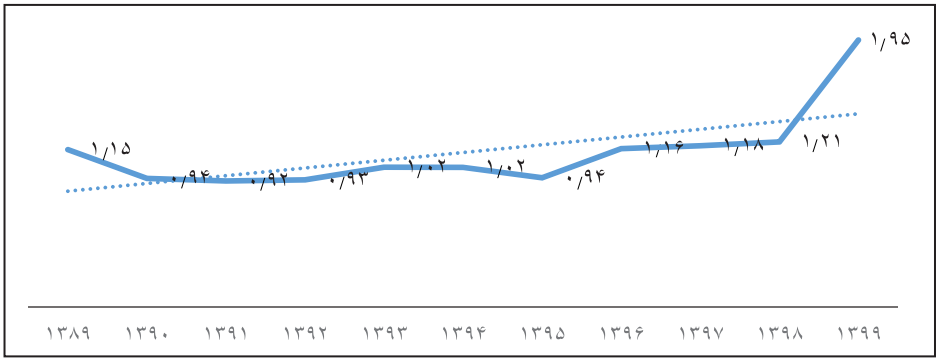

مأخذ: سامانه مدیریت و کنترل پروژه شهرداری تهران

در زمینه توسعه زیرساختی، بررسی شبکه خطوط متروی تحت بهره‌برداری در آغاز دوره اخیر مدیریت شهری نشان از آن دارد که بیش از ۶۰ درصد از خطوط و ایستگاه‌های بهره‌برداری شده در دوره‌های پیشین مدیریت شهری در مناطق شمالی شهر تهران واقع گردیده بود. این در حالی است که بخش اعظم جامعه هدف سامانه مترو می‌بایست متمرکز بر شهروندان مقیم مناطق جنوبی شهر تهران باشد و تسهیل دسترسی این قشر از جامعه به مراکز جاذب سفر، خصوصاً مناطق مرکزی شهر، از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. این نقیصه در این دوره مدیریت شهری مورد توجه ویژه قرار گرفت؛ به نحوی که خطوط و ایستگاه‌های بهره‌برداری شده در پهنه‌های جنوبی در این دوره، از کمتر از ۴۰ درصد به بیش از ۵۵ درصد افزایش یافته است. همچنین از ۱۲۰ دستگاه اتوبوس خریداری شده در سال ۱۳۹۹ نیز، تعداد بیش از ۹۰ دستگاه (بالغ بر ۷۵ درصد) آن به خطوط واقع در مناطق جنوبی و مینی‌بوس‌های تحویلی به مناطق شمالی تخصیص یافته است.

در حوزه مناسب‌سازی معابر برای معلولین و سالمندان نیز، توجه ویژه‌ای به مناطق جنوبی شهر معطوف گردیده به صورتی که از ۵۲،۷۱۱ مترمربع معابر مناسب‌سازی شده در این دوره از مدیریت شهری، حدود ۳۴،۹۶۰ مترمربع (برابر ۶۶ درصد) آن در محدوده مناطق جنوبی صورت پذیرفته است که این عدد در سال ۱۳۹۹ برابر ۷۶ درصد مجموع معابر مناسب‌سازی شده می‌باشد.

۲-۲- احداث بوستان محلات کم‌برخوردار

در پایان شهریورماه ۱۳۹۶، شهر تهران دارای ۱۷ محله فاقد بوستان بوده است که با تدابیر اتخاذ شده و احداث مجموعاً حدود۱۷۰۰۰ مترمربع بوستان جدید در ۷ محله شهری و همچنین توسعه و تجهیز فضای موجود در ۲ محله (دانشگاه تهران و هفت حوض)، تعداد محلات فاقد بوستان در شهر تهران به ۸ محله کاهش یافته است.

جدول ۲۱. بوستان‌های احداث شده در محلات کم برخوردار

ردیف		عنوان محله	نام بوستان	مساحت	منطقه	محدوده جغرافیایی
۱	ساخت بوستان	حصارک	دانش	۱۰۰۰ مترمربع	۵	میدان دانشگاه - جنب بیمارستان فرهیختگان
۲		قیام	کودک	۸۲۵ مترمربع	۱۲	خ ری- خ شهید رضی
۳		سرآسیاب دولاب	ابیانه	۱۰۷۴۷ مترمربع	۱۴	عارف شمالی- خ شهید جوادی
۴		جوادیه	زیما	۵۰۰ مترمربع	۱۴	خ درودیان- نرسیده به زینتی افخم
۵		مسگرآباد	مسگرآباد	۱۵۰۰ مترمربع	۱۵	بزرگراه دولت‌آباد
۶		دهقان-گرگان	برزگران	۱۵۰۰ مترمربع	۷	خ نامجو- ابتدای برزگران
۷		حقوقی	باغ نراقی (تملک و تبدیل به بوستان)	۹۱۰ مترمربع	۷	خیابان دکتر شریعتی. پایینتر از سهراه طالقانی. نبش کوچه نراقی
۸	تجهیز استفاده از فضای موجود	هفت حوض	هفت حوض	۴۴۸۴ مترمربع	۷	احتساب میدان ۶۹ واقع در ضلع شمال خ ۴۶ متری
				۴۴۷۰ مترمربع		احتساب میدان۷۳ واقع در ضلع شمال خ ۴۶ متری بعد از خ برادران صادقی
				۱۲۰۱۱مترمربع		احتساب میدان نبوت واقع در تقاطع خ شهید آیت و خ گلبرگ
۹		دانشگاه تهران	-		۶	ساماندهی فضای سبز بخشی از بلوارکشاورز و تجهیز آن به المان‌های بوستانی

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

۲-۳- توسعه بازارها و میادین میوه‌وتره‌بار

تعداد میادین میوه و تره‌بار شهر تهران از ۲۳۵ میدان در شهریورماه ۱۳۹۶ با ۱۲٫۳ درصد رشد به ۲۶۴ میدان و بازار در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است. با هدف‌گذاری صورت گرفته، احداث بازارهای جدید عمدتاً در محلات فاقد این زیرساخت توزیعی در دستور کار قرار گرفته و لذا شهرداری تهران موفق شده است در این دوره مدیریت شهری نسبت محلات برخوردار از میادین و بازارها را از ۵۷ درصد در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۶۴ درصد تا پایان سال ۱۳۹۹ افزایش دهد.

شهرداری تهران موفق شده است در این دوره مدیریت شهری نسبت محلات برخوردار از میادین و بازارها را از ۵۷ درصد در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۶۴ درصد تا پایان سال ۱۳۹۹ افزایش دهد.

جدول ۲۲. تغییرات شاخص‌های کلیدی عملکرد در حوزه بازارها و میادین میوه و تره‌بار

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
۱	احداث و توسعه بازارها در محلات	تعداد	۱۴	۱۶	۱۴	۴	۱۹
۲	تخریب و نوسازی بازارها	تعداد	۲	۲	۳	۳	۳
۳	بهسازی، ایمنسازی و توسعه‌ی بازارها	تعداد	۱۱	۱۸	۷	۹	۶
۴	تعداد میادین و بازارهای میوه و تره‌بار	تعداد	۲۳۵	۲۳۷	۲۴۶	۲۴۷	۲۶۴
۵	نسبت محلات برخوردار از میادین و بازارها به کل محلات	درصد	۵۷	۵۷	۶۰	۶۱	۶۴
۶	کل محصولات عرضه شده در میادین و بازارهای سازمان	تن	-	۱۱۵۶۰۰۰	۱۲۱۵۰۰۰	۱۳۹۴۴۰۰	۱۴۰۱۰۵۰

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

لازم به ذکر است که سازمان مدیریت میادین میوه و تره‌بار از سال ۹۶ تا پایان سال ۹۹ اقدام به احداث ۵۳ بازار میوه و تره‌بار نموده است و ۱۴ بازار در طی ۴ سال (به دلایل مختلف از جمله داشتن معارض) جمع‌آوری گردیده است. به‌جز توسعه کمی، افزایش حجم عرضه محصولات نیز در دستورکار سازمان میادین میوه و تره‌بار قرار گرفته تا باتوجه به تفاوت ۴۰ درصد قیمت محصولات عرضه شده در میادین و بازارها نسبت به سطح شهر، نیازهای شهروندان به‌صورت هرچه بهتر تأمین گردد. در این راستا حجم محصولات عرضه شده از ۱٫۱۱۳ میلیون تن در سال ۱۳۹۵ با ۲۵٫۸ درصد افزایش به ۱۴ میلیون تن در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است.

۴-۲- اتخاذ رویکرد توسعه محله‌محور با تأکید بر محلات کم‌برخوردار و نیمه برخوردار

بر اساس بند ۸ ماده ۴۰ برنامه سوم توسعه شهر تهران شهرداری موظف است در جهت کارآمدی و تحقق‌پذیری اهداف و راهبردهای طرح‌های توسعه شهری و در زمینه تهیه تکمیل و بازنگری طرح‌های توسعه شهری تهران، اقدام به تهیه سند توسعه محلات شهر در طول سال‌های برنامه نماید. همچنین بر اساس ماده ۲۳ برنامه پنج-ساله سوم شهرداری تهران، توزیع منابع عمومی در راستای کاهش فاصله شاخص برخورداری در میان مناطق ۲۲گانه موردتوجه قرارگرفته است. با توجه به لزوم عملیاتی سازی ماده ۲۳ برنامه مصوب سوم توسعه شهر تهران، از سال ۱۳۹۷ انجام اقدامات برای احصاء شاخص‌های توسعه‌یافتگی و برخورداری و سازوکار اولویت‌دهی و انتخاب محلات نابرخوردار در دستور کار قرار گرفت. در این راستا تهیه و تدوین آیین‌نامه اجرایی مربوط به نحوه توزیع منابع عمومی به‌منظور کاهش شکاف برخورداری مناطق و محلات در سال ۱۳۹۸ انجام شد و از میان ۶۲ محله نابرخوردار و با به‌کارگیری روش تطبیقی ۴۸ محله نابرخوردار دارای سند توسعه محله‌ای برای اولویت اقدامات در سال ۹۸ انتخاب‌شده‌اند. مناطق ۱۵، ۱۷، ۱۸ و ۲۰ با ۵ محله نابرخوردار در اولویت نخست، مناطق ۹، ۱۰ و ۱۱ با ۴ محله نابرخوردار در اولویت دوم و مناطق ۴، ۷، ۸، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۶ به لحاظ داشتن حداقل سه محله در اولویت سوم مداخلات جهت کاهش شکاف برخورداری مناطق و محلات شهر تهران قرار گرفتند. برای ۱۵ منطقه نابرخوردار و ۵۵ محله منتخب تعداد ۲۱۰ پروژه با اعتباری بالغ بر ۲۰۰ میلیارد تومان مورد تائید نهایی واقع شد که در پایان سال مالی ۹۸ میانگین پیشرفت فیزیکی کل پروژه‌های توسعه محله‌ای برابر با ۶۸٪ بوده و ۱۰۶ پروژه در این سال خاتمه یافته است.

> از میان ۶۲ محله نابرخوردار و با به‌کارگیری روش تطبیقی ۴۸ محله نابرخوردار دارای سند توسعه محله‌ای برای اولویت اقدامات در سال ۹۸ انتخاب‌شده‌اند.

> در پایان سال مالی ۹۸ میانگین پیشرفت فیزیکی کل پروژه‌های توسعه محله‌ای برابر با ۶۸٪ بوده و ۱۰۶ پروژه در این سال خاتمه یافته است

در ادامه بر اساس تبصره ۳۵ مصوبه بودجه سال ۱۳۹۹ شهرداری تهران مکلف گردید در اجرای بند ۸ ماده ۴۰ مصوبه برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران و اجرایی نمودن سند توسعه محلات شهر تهران از محلات اعتبارات توسعه محلات نسبت به پیش‌بینی و برنامه‌ریزی اجرای پروژه‌های توسعه محله‌ای بر اساس سند توسعه محله و نیازهای اهالی محله با استفاده از نظرات و مشارکت شورایاری محله اقدام نماید؛ بنابراین رویکرد محله محوری در سال ۱۳۹۹ با حمایت و نظر مثبت شورای محترم اسلامی شهر تهران به‌تمامی محلات شهر تهران توسعه‌یافته و اعتبار در نظر گرفته‌شده ذیل ردیف ماده ۲۳ به ۱۹۶۰ میلیارد تومان افزایش یافت که از این میزان مصوب برای تعداد ۱۳۱۹ پروژه اعتباری بالغ بر ۱۰۸۲ میلیارد تومان با تخصیص ۹۲درصدی ابلاغ گردید که در پایان سال ۹۹ با میانگین پیشرفت فیزیکی ۴۸٪ برای کل پروژه‌های توسعه محله‌ای میزان صورت وضعیت ثبت شده برابر با ۳۸۵ میلیارد تومان معادل ۳۶٪ کل اعتبار ابلاغی است. همچنین تعداد ۵۵۱ پروژه معادل ۴۲٪ از کل پروژه‌ها تا پایان سال خاتمه یافته و به بهره‌برداری رسیده‌اند.

جدول ۲۳. وضعیت تعریف و اجرای پروژه‌های توسعه محلی

ردیف	عنوان شاخص	سال ۹۸	سال ۹۹	سال ۱۴۰۰
۱	تعداد پروژه‌های توسعه محله‌ای	۲۱۰	۱۳۱۹	۱۶۲۱
۲	مجموع اعتبارات در بودجه مصوب سالیانه	۳۷۷	۱۹۶۰	۳۰۷۴
۳	مجموع اعتبارات سالیانه تخصیص‌یافته به پروژه‌های توسعه محله‌ای	۲۰۰	۹۲۹	۱۶۷۸
۴	پیشرفت فیزیکی	۷۰	۵۸	-
۵	نسبت تعریف پروژه‌ها با مشارکت شورایاری محلات	۰	۹۷٫۵	۱۰۰
۶	درصد توزیع اعتبارات توسعه محله‌ای در محلات کمبرخوردار و نیمه برخوردار	۱۰۰	۹۰٫۷۲	۸۴٫۹۶
۷	درصد توزیع اعتبارات توسعه محله‌ای در محلات برخوردار	۰	۹٫۲۸	۱۵٫۰۴
۸	نسبت اعتبار توسعه محله‌ای به‌کل اعتبار تملک دارایی سرمایه‌ای مناطق ۲۲ گانه	٪۹	٪۴۰	٪۵۴

مأخذ: سامانه مدیریت و کنترل پروژه

لازم به ذکر است راهبری فرایند تهیه، تعریف، تصویب و اجرای پروژه‌های توسعه محله‌ای سال ۱۴۰۰ نیز انجام گرفته و باتوجه تداوم رویکرد محله محوری شهرداری تهران در سال ۱۴۰۰ و لزوم به‌روزرسانی دستورالعمل تعریف، اجرا و نظارت بر پروژه‌های توسعه محله‌ای با عنایت به آسیب‌شناسی صورت گرفته و اصلاحات انجام‌شده در فرایندهای تعریف و اجرای پروژه‌ها سبب شد تا الزامات کلی، گونه‌بندی و کار برگ‌های تعریف پروژه‌ها

مجدداً تهیه گردیده و به مناطق ۲۲گانه ابلاغ گردد. شایان ذکر است در سال ۱۴۰۰ تاکنون ۱۶۱۸ پروژه در سطح محلات تعریف شده که از این میزان ۲۴۰ پروژه به‌واسطه عدم اتمام، به سال جاری منتقل گردیده است.

تاکنون ۲۹۰۷ پروژه تعریف گردیده که ۷۲۳ مورد از آن به اتمام رسیده و ۸۹ درصد از این پروژه‌ها در محلات کم‌برخوردار و نیمه‌برخوردار قرار دارند.

نمودار ۱۴. مقایسه تعداد و اعتبارات پروژه‌های توسعه محله‌ای حدفاصل سال‌های ۱۳۹۸-۱۴۰۰

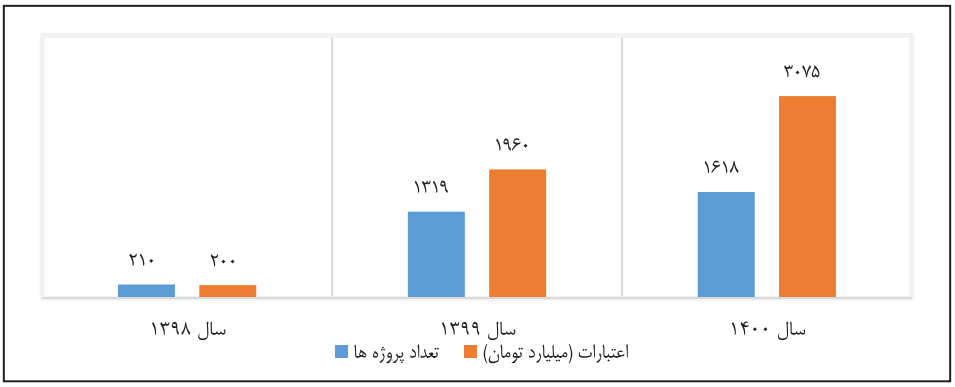

مأخذ: سامانه مدیریت و کنترل پروژه

نمودار ۱۵. درصد توزیع اعتبارات پروژه‌های توسعه محله‌ای در محلات نابرخوردار، نیمه برخوردار و برخوردار حدفاصل ۱۳۹۹-۱۴۰۰

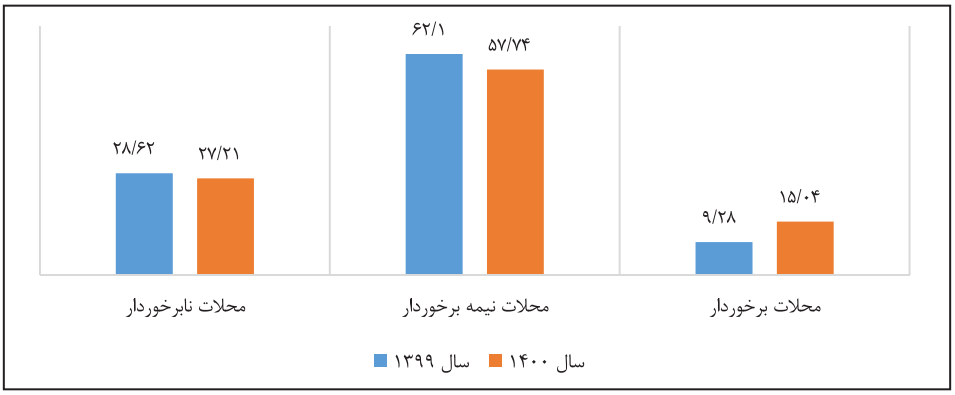

مأخذ: سامانه مدیریت و کنترل پروژه و گزارش مدیریت سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی

در مجموع در فرآیند تعریف و اجرای پروژه‌های توسعه محلی، تاکنون ۲۹۰۷ پروژه تعریف گردیده که ۷۲۳ مورد از آن به اتمام رسیده و مابقی در جریان اجرا قرار دارد. شایان ذکر است ۸۹ درصد از این پروژه‌ها در محلات کم‌برخوردار و نیمه‌برخوردار قرار دارند.

۵-۲- مناسب‌سازی (کودکان، بانوان و معلولین)

تحقق «تهران: شهری برای همه» مستلزم فراهم کردن شرایط حضور تمامی اقشار جامعه در فعالیت‌های شهری است. در گذشته، رویکردهای توسعه‌ای به شهر منجر به حذف و ترد اقشار خاص از جمله نابینایان، توان-یابان، خردسالان، سالخوردگان و... از فضای شهری شده بود. در این دوره مدیریت شهری، شهرداری تهران با تدوین برنامه "جامع اقدامات مناسب‌سازی فضاهای شهری برای اقشار خاص جامعه در شهر تهران"، با همکاری تمامی ذی‌نفعان و مشارکت جدی و حضور میدانی نهادهای اجتماعی حامی حقوق این اقشار، در راستای مناسب‌سازی معابر و تسهیلات شهری، اقدامات راهبردی مهمی را به انجام رسانده است؛

- اخذ تاییدیه از سازمان استاندارد ایران به شماره ۱۵۵۶۴ با عنوان: «طراحی و اجرای مناسب‌سازی ساختمان‌ها و فضاهای عمومی برای افراد دارای معلولیت»؛
- تدوین "آیین‌نامه اجرایی بهره‌گیری از کدهای ارتفاعی گذرها در صدور پروانه‌های ساختمانی در مناطق پایلوت"؛
- اصلاح فرایند صدور پروانه و کنترل عملیات ساختمانی با ارائه کد ارتفاعی در املاک در مرحله بر و کف؛
- کنترل رعایت ضوابط مناسب‌سازی در پروژه‌های عمرانی از طریق سامانه مدیریت و کنترل پروژه؛
- پیگیری مناسب‌سازی ساختمان‌های اداری و تجمعی شهر تهران (مرحله اول: وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های مستقل)؛
- صدور بخشنامه ممنوعیت افتتاح پروژه‌ها در صورت عدم مناسب‌سازی؛

در این دوره مدیریت شهری تاکنون ۸۹ بوستان به مساحت تقریبی ۴۰۰ هکتار بطور کامل مناسب‌سازی شده و مناسب‌سازی ۸۵ بوستان دیگر به مساحت ۱۷۸ هکتار نیز تا پایان مردادماه ۱۴۰۰ در دست اقدام می‌باشد.

جدول ۲۴. مناسب‌سازی بوستان‌ها

عنوان شاخص	واحد	سال ۹۵	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
مناسب سازی بوستان‌ها	تعداد	۲۲	۲۲	۲۲	۴۴	۴۷

مأخذ: معاونت خدملات شهری و محیط زیست

نقشه ۳. اولویت‌بندی معابر برای مناسب‌سازی در شهر تهران

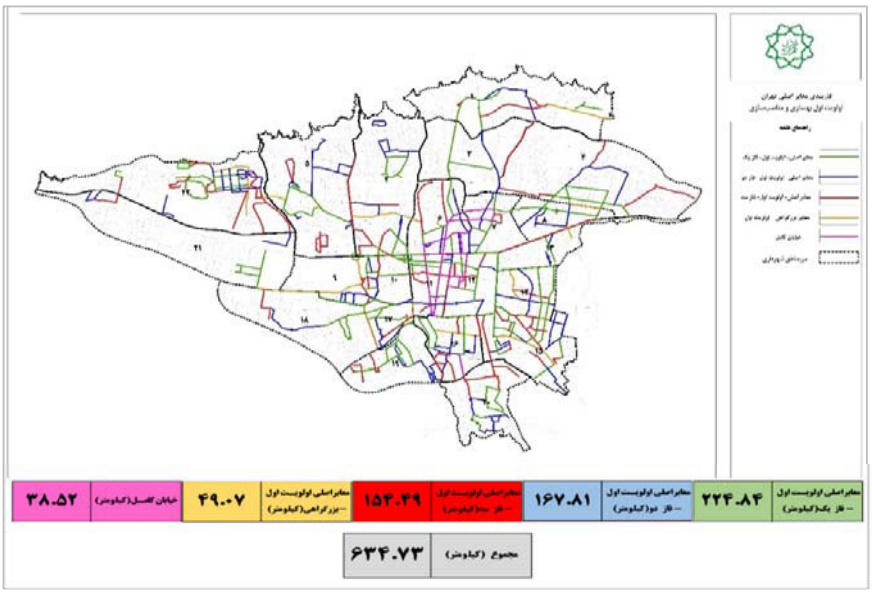

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

با ایجاد بسترهای لازم برای مناسب‌سازی فضای شهری، عملیات اجرایی مناسب‌سازی در شهر نتایج ذیل را دربر داشته است؛
در حالی که تا پیش از شهریور ۱۳۶۴، بازارها و میادین شهرداری تهران فاقد زیرساخت مناسب برای استفاده توان‌یابان و سایر اقشار کم‌توان از جمله کودکان بود، در فاصله شهریور ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۳۹۹ در مجموع ۱۱۵ بازار معادل ۴۳،۵ درصد از بازارها و میادین شهر تهران مناسب‌سازی گردیده است.

در فاصله شهریور ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۳۹۹ در مجموع ۱۱۵ بازار معادل ۴۳،۵ درصد از بازارها و میادین شهر تهران مناسب‌سازی گردیده است.

جدول ۲۵. بازارهای مناسب‌سازی شده جهت رفاه حال توان‌یابان و اقشار خاص

عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
بازارهای مناسب‌سازی شده جهت رفاه حال توانیابان و اقشار خاص	تعداد	۰	۱۰	۱۳	۶۲	۳۰

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

علاوه بر این در این دوره مدیریت شهری تاکنون ۸۹ بوستان به مساحت تقریبی ۴۰۰ هکتار بطور کامل مناسب‌سازی شده و مناسب‌سازی ۸۵ بوستان دیگر به مساحت ۱۷۸ هکتار نیز تا پایان مردادماه ۱۴۰۰ در دست اقدام می‌باشد. ۱۵۴ ساختمان از املاک شهرداری تهران نیز در این دوره مناسب‌سازی شده است.
در زمینه مناسب‌سازی معابر نیز در دوره اخیر مدیریت شهری بالغ بر ۵۲،۷ هزار مترمربع از معابر ساخته شده در سنوات گذشته شهر تهران از جمله ۵۵ محور پایلوت در سطح مناطق ۲۲ گانه در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ و معابر منتهی به مدارس و مراکز آموزش استثنایی در طرح استقبال از مهر برای استفاده نابینایان و توان‌یابان مناسب-سازی گردیده است.

در دوره اخیر مدیریت شهری بالغ بر ۵۲،۷ هزار مترمربع از معابر ساخته شده در سنوات گذشته شهر تهران مناسب‌سازی گردیده

نمودار ۱۶. مناسب‌سازی معابر ویژه نابینایان و معلولان (مترمربع)

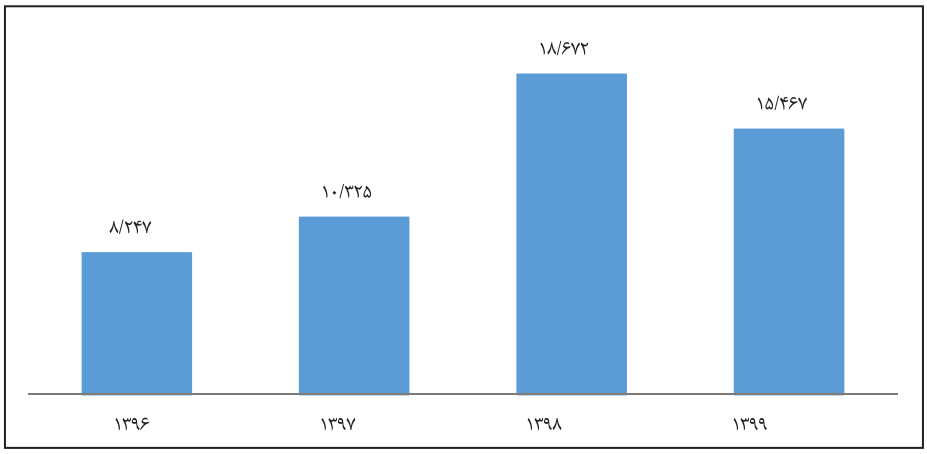

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

همچنین شهرداری تهران در دوره جدید مدیریت شهری، بر اساس ماده ۲ قانون جامع حمایت از حقوق معلولان و اصلاحیه آن در سال ۸۴، نسبت به احداث ۲۲۸ کیلومتر پیاده‌رو به‌صورت هموار و مناسب‌سازی شده با ایجاد نوار بساوایی و رمپ و شیب مناسب احداث نموده است. به‌صورت هموار و مناسب‌سازی شده با ایجاد نوار بساوایی و رمپ و شیب مناسب، طراحی و به اجرا درآمده است.

احداث ۲۶۱ کیلومتر پیاده‌رو به‌صورت هموار و مناسب‌سازی شده با ایجاد نوار بساوایی و رمپ و شیب مناسب در دوره جدید مدیریت شهری

قابل توجه است که در این دوره مدیریت شهری در ۴٫۱ کیلومتر از پیاده‌روهای احداثی در مناطق ۲-۱۶-۱۸-۲۱ از تکنولوژی جدید بتن پلیمری که از کیفیت و ماندگاری بسیار بالاتری برخوردار است، در اجرای نوا بساوایی استفاده شده است.

همچنین در این دوره مدیریت شهری ۱۵۴ ساختمان متعلق به شهرداری تهران به‌صورت کامل مناسب‌سازی شده است. مناسب‌سازی پایانه‌ها و پارک‌سوارهای غرب، جنوب، بیهقی و شرق با ایجاد تسهیلات جابجایی خودروهای برقی و پل عابر مجهز به پله‌برقی، احداث رمپ در ورودی پایانه و ایجاد دسترسی در محل سوارشدن اتوبوس، راه‌اندازی آسانسور جانبازان و معلولین، تهیه و نصب سرویس بهداشتی فرنگی از دیگر اقدامات انجام شده در این حوزه می‌باشد.

علاوه‌بر این، مناسب‌سازی ایستگاه‌های حمل‌ونقل عمومی برای تردد راحت‌تر همه اقشار به شرح ذیل صورت گرفته است؛

- در ایستگاه‌های متروی شهر تهران؛
- ساخت، نصب و بهره‌برداری آسانسور برای معلولین در خطوط ۱-۲-۵-۷؛
- ساخت، نصب و بهره‌برداری پله‌برقی برای کم‌توانان در خطوط ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷؛
- انجام اقدامات اصلاحی در ایستگاه‌های خطوط ۱ الی ۷ مترو؛
- احداث مسیر ویژه نابینایان با استفاده از قطعات سکه‌ایی و تسمه‌ایی در جلوی آسانسورها و پله‌های برقی (۹۵۵۰ متر مسیر نابینایان در ۸ ایستگاه در سال ۱۳۹۹ به اتمام رسیده است).
- در پایانه‌ها و ایستگاه‌های اتوبوس تندرو(BRT):
- مناسب‌سازی ۹۲٪ از ایستگاه‌های اتوبوس تندرو (BRT) (تعداد ۲۷۹ از ۳۰۲ ایستگاه موجود).

مناسب‌سازی ۹۲٪ از ایستگاه‌های اتوبوس تندرو (BRT) (تعداد ۲۷۹ از ۳۰۲ ایستگاه موجود).

۶-۲- توسعه کمی و کیفی مترو در راستای تکمیل شبکه ریلی شهر تهران و افزایش دسترسی به حمل‌ونقل ریلی

از شهریور ماه ۹۶ تا پایان سال ۱۳۹۹ طول مسیر خطوط مترو بهره‌برداری شده شهر تهران از ۲۰۵ به ۲۴۵ کیلومتر افزایش یافته است. بر اساس اطلاعات موجود، در دوره ۱۲ ساله مدیریت شهری گذشته، در مجموع ۱۱۶ کیلومتر و به‌طور متوسط سالانه ۹٫۶ کیلومتر به طول خطوط مترو شهری اضافه شده بود که این امر با ۱۱٫۵ درصد افزایش به ۱۰٫۷ کیلومتر در دوره اخیر آن هم در شرایط تشدید تحریم‌ها و انقباض منابع درآمدی ناشی از آن و شیوع کرونا، افزایش یافته است.

از شهریور ماه ۹۶ تا پایان سال ۱۳۹۹ طول مسیر خطوط مترو بهره‌برداری شده شهر تهران از ۲۰۵ به ۲۴۵ کیلومتر افزایش یافته است

جدول ۲۶. تغییرات شاخص‌های کلان حمل‌ونقل ریلی (۹۹-۱۳۸۴)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	سال ۸۴	شهریور ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹	اردیبهشت ۱۴۰۰
۱	طول خطوط بهره‌برداری شده مترو	کیلومتر	۸۹	۲۰۵	۲۲۸	۲۳۷	۲۴۵	۲۴۵
۲	واگن‌های بهره‌برداری شده مترو	تعداد	۳۷۶	۱۳۴۶	۱۴۵۱	۱۵۰۰	۱۵۲۱	۱۵۲۱
۳	ایستگاه‌های بهره‌برداری شده مترو	ایستگاه	۴۱	۱۰۹	۱۲۱	۱۲۶	۱۳۵	۱۳۷

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

متناسب با طول خطوط بهره‌برداری شده، تعداد ایستگاه‌های بهره‌برداری شده نیز افزایش قابل ملاحظه‌ای یافته و از ۱۰۹ ایستگاه در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۱۳۷ ایستگاه در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰ بالغ گردیده است. شایان ذکر است در مقایسه با دوره ۱۲ ساله مدیریت شهری گذشته مجموعاً ۶۸ ایستگاه و به‌طور متوسط سالانه ۵٫۷ ایستگاه افتتاح شده بود، این در حالی است که در دوره فعلی مدیریت شهری به ۷٫۵ ایستگاه (بدون احتساب ۴ ایستگاه تقاطعی) بالغ گردیده است. با افتتاح قریب‌الوقوع ۴ ایستگاه جدید در خطوط مترو تا پایان تیرماه سال جاری، شمار ایستگاه‌های بهره‌برداری شده در ۴ سال اخیر به ۳۲ ایستگاه خواهد رسید؛ این اتفاق به معنی افتتاح میانگین ۸ ایستگاه در هر سال از آغاز دوره کنونی مدیریت شهری و ثبت یک رکورد در حوزه مترویی کشور می‌باشد.

> تعداد ایستگاه‌های بهره‌برداری شده از ۱۰۹ ایستگاه در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۱۳۷ ایستگاه در اردیبهشت‌ماه

شایان ذکر است بر اساس فهرست بهای سال ۱۳۹۵ احداث یک کیلومتر خط مترو زیرزمینی (شامل سازه تونل، یک ایستگاه ۱۶۰ متری همراه با ورودی‌ها و دسترسی‌ها، هوارسان، پله فرارو رکتی فایر، یک هواکش میانه تونل، روسازی و بتن پر کننده، ریل و سوزن، یک مجموعه پایانه، تجهیزات ویژه و پست برق، یک رام قطار ۱۶۰ متری)، معادل ۲۱۸ میلیارد تومان، برآورد گردیده بود. این در حالی است که بر اساس فهرست بهای سال ۱۴۰۰ احداث یک کیلومتر خط مترو زیرزمینی با مشخصات مشابه معادل ۱٫۳۰۴ میلیارد تومان برآورد شده است. بنابراین هزینه‌های احداث یک کیلومتر مترو در سال ۱۴۰۰ معادل ۶ برابر هزینه‌های احداث یک کیلومتر مترو در سال ۱۳۹۵ می‌باشد.

نمودار ۱۷. طول خطوط بهره‌برداری شده مترو تهران-کیلومتر

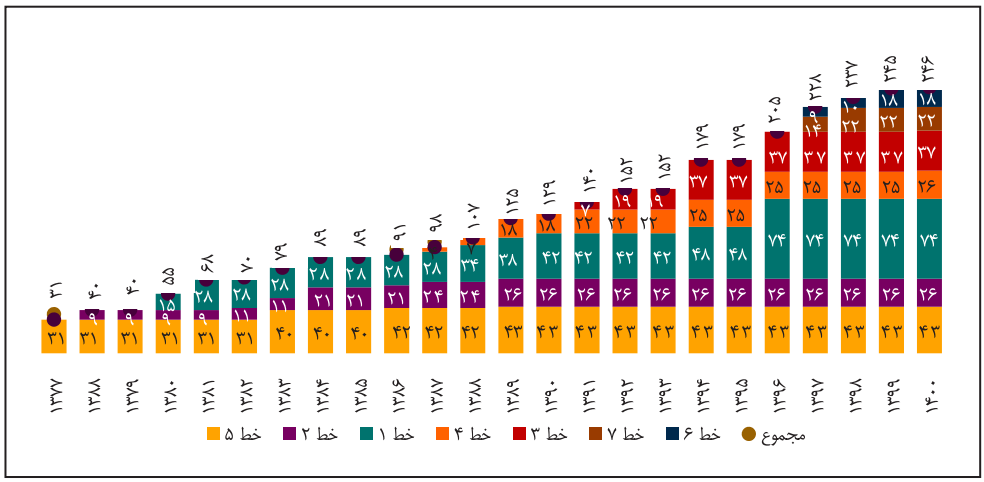

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

لازم به توضیح است، در سال ۱۳۹۸ مسیر دیگری نیز به طول ۲۶ کیلومتر حد فاصل ایستگاه گلشهر تا هشتگرد با یک ایستگاه با همکاری وزارت راه و شهرسازی و شرکت عمران شهرهای جدید، احداث و به مسیرهای تحت بهره‌برداری متروی تهران افزوده گردید، که با این احتساب طول خطوط شبکه متروی تهران بالغ بر ۲۷۱ کیلومتر با ۱۴۲ ایستگاه می‌باشد (طول شبکه متروی تهران با احتساب انشعابات و خطوط شانت درج گردیده و مسیر مسافرگیری ۲۵۸ کیلومتر می‌باشد).

همچنین در این دوره از مدیریت شهری در سال ۱۳۹۶ به‌واسطه عدم رعایت استانداردهای حمل‌ونقل ریلی و مسائل ایمنی، فقدان وجود سیگنالینگ و نقص تجهیزاتی بسیار، بهره‌برداری از ۸ ایستگاه و ۲۲ کیلومتر از مسیر خط ۷ متوقف گردید که با تکمیل نواقص و تأیید ایمنی آن توسط مراجع ذی‌صلاح، ایستگاه‌ها و خط یاد شده، طی سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به بهره‌برداری ایمن و کامل رسید.

> افتتاح میانگین ۸ ایستگاه در هر سال از آغاز دوره کنونی مدیریت شهری و ثبت یک رکورد در حوزه مترویی کشور

افزایش ناوگان نیز به موازات توسعه خطوط ادامه یافته است. بر این اساس تعداد واگن‌های بهره‌برداری شده در دوره جدید مدیریت شهری با ۱۳ درصد افزایش از ۱۳۴۶ به ۱۵۲۱ دستگاه افزایش یافته است، لیکن تشدید تحریم‌ها و عدم امکان تبادل بانکی با فروشندگان، موجب گردید میانگین افزایش سالانه ۸۰ واگن در دوره ۱۲ساله مدیریت شهری گذشته به افزایش متوسط سالانه ۵۰ دستگاه واگن کاهش یابد. برای رفع این مشکل و کاهش اتکا به خارج و تقویت تولید ملی، در این دوره از مدیریت شهری، پروژه ملی ساخت قطار ملی با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، شرکت مترو، شرکت واگن‌سازی تهران، در کنار ۱۸ شرکت دانش بنیان و ۴ مجموعه بزرگ صنعتی در دستور کار قرار گرفت. این پروژه با بکارگیری ظرفیت و امکانات داخلی و در طی مدت ۱۸ ماه که به نوعی یکی از سریع‌ترین پروژه‌های طراحی و توسعه این محصول پیچیده در کشور است؛ منجر به ساخت یک قطار هفت واگنه با حدود ۸۵ درصد بومی‌سازی گردید، که در آینده‌ای نزدیک نقش قابل توجهی در افزایش ناوگان مترو و خودکفایی در تأمین بخشی از قطعات خواهد داشت. شایان ذکر است شهرداری تهران به منظور تقویت و پشتیبانی از تولید ملی و اشتغال‌زایی، قرارداد ۱۰۵ دستگاه واگن ملی را با شرکت واگن‌سازی تهران منعقد نموده است.

> تعداد واگن‌های بهره‌برداری شده در دوره جدید مدیریت شهری با ۱۳ درصد افزایش از ۱۳۴۶ به ۱۵۲۱ دستگاه

در سامانه متروی شهر تهران به عنوان شاکله و استخوان‌بندی اصلی حمل‌ونقل شهر تهران، در کنار رشد کمی، رشد کیفی این سامانه نیز از اهمیت بسزایی برخوردار است؛ دسترس‌پذیری برای همه اقشار جامعه، هوای مطلوب داخل سامانه، سرفاصله اعزام قطارها، تکمیل ورودی‌های ایستگاه‌ها، پله‌برقی‌ها، آسانسورها و ... از اهمیت بسزایی برخوردار است. در کمتر از چهار سال اخیر مدیریت شهری به موازات توسعه سامانه مترو، با فراهم نمودن منابع و امکانات فراوان، توسعه کیفی سامانه مترو نیز در اولویت قرار گرفته که از آن جمله می‌توان به بهره‌برداری از ۱۲

ورودی ایستگاه، ۷۸ سامانه تهویه هوا، ۲۸۰ پله برقی، ۶۲ دستگاه آسانسور و ۵ پست برق اشاره نمود. در حوزه دسترس‌پذیری ایستگاه‌ها ذکر این نکته ضروری است که در طی بیش از ۲۲ سال بهره‌برداری از خطوط مترو حدود ۳۰ درصد از کل پله‌های برقی و ۳۶ درصد از کل آسانسورها در این دوره از مدیریت شهری به بهره‌برداری رسیده است.

جدول ۲۷. مشخصات ایستگاه‌های بهره‌برداری شده در دوره جدید مدیریت شهری

ردیف	خط	تاریخ افتتاح	نام ایستگاه	منطقه	آدرس
۱	۳	۱۴۰۰/۰۲/۲۵	ایستگاه اقدسیه	۱	میدان شهدای ارتش (اقدسیه)- خیابان موحد دانش- ابتدای کوچه ندا
۲	۳	۱۳۹۷/۰۴/۲۳	مهدیه (تقاطع با خط ۷)	۱۱	خیابان حضرت ولیعصر(عج)- تقاطع خیابان مولوی- ضلع جنوب شرق چهارراه امیریه
۳	۶	۱۴۰۰/۰۲/۲۵	ایستگاه مرزداران	۲	ابتدای بلوار مرزداران
۴	۶	۱۳۹۹/۱۲/۲۶	شهید اشرفی اصفهانی	۵	تقاطع خیابان پیامبر و بزرگراه اشرفی اصفهانی
۵	۶	۱۳۹۹/۱۲/۲۶	تربیت مدرس (تقاطع با خط ۷)	۲ و ۶	اتوبان چمران جنب ورودی جلال آل احمد
۶	۶	۱۳۹۹/۱۲/۲۳	یادگار امام	۲	ضلع شرقی تقاطع بزرگراه یادگار امام (ره) و بلوار مرزداران
۷	۶	۱۳۹۹/۱۲/۲۳	شهید ستاری	۵	تقاطع بزرگراه حکیم و خیابان پیامبر مرکزی
۸	۶	۱۳۹۹/۰۹/۲۷	امیر کبیر	۱۲ و ۱۴	خیابان ۱۷ شهریور- تقاطع تونل امیر کبیر
۹	۶	۱۳۹۸/۱۱/۲۸	کیانشهر	۱۵	کیانشهر- خیابان شهید عزیزخانی نبش چهارراه شهید صالحی
۱۰	۶	۱۳۹۸/۰۷/۰۶	امام حسین (ع) (تقاطع با خط ۲)	۱۲ و ۷	میدان امام حسین (ع)- ابتدای خیابان انقلاب
۱۱	۶	۱۳۹۸/۰۱/۱۸ (تست گرم اسفند ۹۷)	میدان شهدا (تقاطع با خط ۴)	۱۲ و ۱۳	تقاطع خیابانهای ۱۷ شهریور و پیروزی
۱۲	۶	۱۳۹۸/۰۱/۱۸ (تست گرم اسفند ۹۷)	بعثت	۱۵	خیابان هفده شهریور- بزرگراه بعثت
۱۳	۶	۱۳۹۸/۰۱/۱۸ (تست گرم اسفند ۹۷)	دولت آباد	۲۰	شهرک دولتآباد- انتهای بلوار قدس
۱۴	۶	۱۳۹۸	مسیر	مشترک مناطق	۱۰ کیومتر مسیر زیرزمینی مسیر حدفاصل ایستگاه دولت‌آباد تا ایستگاه امام حسین
۱۵	۶	۱۳۹۹	مسیر	مشترک مناطق	۷٫۵ کیومتر مسیر زیرزمینی حدفاصل ایستگاه تربیت مدرس تا ایستگاه شهید ستاری
۱۶	۷	۱۳۹۹/۱۲/۲۶	آهنگ	۱۴	تقاطع اتوبان شهید محلاتی و آهنگ
۱۷	۷	۱۳۹۹/۱۲/۱۴	چهل تن دولاب	۱۴	خیابان چهل تن دولاب جنب بوستان آبان
۱۸	۷	۱۳۹۹/۱۲/۱۴	میدان قیام	۱۲	میدان قیام- ابتدای بلوار قیام
۱۹	۷	۱۳۹۹/۰۹/۲۷	برج میلاد	۲	بزرگراه همت شرق- میدان آرش- رویروی درب اورژانس بیمارستان میلاد
۲۰	۷	۱۳۹۸/۱۰/۰۲	مولوی	۱۲	چهارراه مولوی، تقاطع خیابان مولوی و خیابان مصطفی خمینی
۲۱	۷	۱۳۹۸/۰۶/۰۴	میدان محمدیه (تقاطع با خط ۱)	۱۲	میدان محمدیه (میدان اعدام)، تقاطع خیابان خیام و مولوی
۲۲	۷	۱۳۹۸/۰۶/۰۴	بسیج	۱۴	بزرگراه بسیج، ابتدای بزرگراه شهید محلاتی

ردیف	خط	تاریخ افتتاح	نام ایستگاه	منطقه	آدرس
۲۳	۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۵	هلال احمر	۱۱	خیابان هلال احمر روبروی خیابان قدمی نبش بن بست سر زعیم جنب ایستگاه عباسی
۲۴	۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۵	تربیت مدرس (تقاطع با خط ۶)	۶ و ۲	اتوبان چمران جنب ورودی جلال آل احمد
۲۵	۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۵	میدان صنعت	۲	ضلع شمال غربی میدان صنعت
۲۶	۷	۱۳۹۷/۰۴/۲۳	مهدیه (تقاطع با خط ۳)	۱۱	خیابان حضرت ولیعصر(عج)، تقاطع خیابان مولوی، ضلع جنوب شرق چهارراه امیریه
۲۷	۷	۱۳۹۷/۰۴/۲۳	بریانک	۱۰ و ۱۱	بزرگراه شهید نواب صفوی ابتدای بلوار بریانک
۲۸	۷	۱۳۹۷/۰۴/۲۳	رودکی	۱۰ و ۱۱	تقاطع بزرگراه شهید نواب صفوی جنوب با خیابان امام خمینی جنب پل خیابان امام خمینی(ره)
۲۹	۷	۱۳۹۷/۰۴/۲۳	کمیل	۱۰ و ۱۱	اتوبان نواب به سمت جنوب بعد از پل کمیل ایستگاه کمیل
۳۰	۷	۱۳۹۷/۰۴/۲۳	شهید نواب صفوی (تقاطع با خط ۲)	۱۰ و ۱۱	بزرگراه نواب، پایین‌تر از میدان جمهوری، تقاطع آذربایجان
۳۱	۷	۱۳۹۷	مسیر	مشترک مناطق	۱۳٫۵ کیومتر مسیر زیرزمینی مسیر حدفاصل ایستگاه مهدیه تا ایستگاه میدان صنعت
۳۲	۷	۱۳۹۸	مسیر	مشترک مناطق	۸٫۵ کیومتر مسیر زیرزمینی حدفاصل ایستگاه بسیج تا ایستگاه مهدیه

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

جدول ۲۸. وضعیت ایستگاه‌های برنامه‌ریزی شده برای افتتاح تا مردادماه ۱۴۰۰

ردیف	پیشرفت فیزیکی	نام ایستگاه	منطقه	آدرس
۱	٪۹۱	شهرک آزمایش	۲	تقاطع بزرگراه شیخ فضل‌الله نوری و بزرگراه جلال آل احمد
۲	٪۷۵	شهید رضایی	۱۵	خیابان ۱۷ شهریور- تقاطع منصور
۳	٪۸۲	باقرخان	منطقه ۲ و ۶	محدوده میدان توحید، بزرگراه چمران- ابتدای خیابان ستارخان (ورودی جنوب غربی ایستگاه)
۴	٪۵۲	پروانه	۵	تقاطع خیابان پروانه با بزرگراه آیت‌الله حکیم

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۷-۲- سطح پوشش ایستگاه‌های آتش‌نشانی

در دوره فعلی مدیریت شهری تهران، ۴ ایستگاه به مجموع ایستگاه‌های آتش‌نشانی اضافه شده و تعداد ایستگاه‌های آتش‌نشانی تهران از ۱۲۹ به ۱۳۳ ایستگاه در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است. با این تحولات محدوده تحت پوشش هر ایستگاه آتش‌نشانی از ۵٫۷ کیلومترمربع به ۵٫۶ کیلومترمربع کاهش یافته است.

تعداد ایستگاه‌های آتش‌نشانی تهران از ۱۲۹ به ۱۳۳ ایستگاه در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است.

جدول ۲۹. تعداد ایستگاه‌های احداث و نوسازی شده آتش‌نشانی شهر تهران

شاخص	واحد	سال ۹۵	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
تعداد ایستگاه آتش‌نشانی	تعداد	۱۲۳	۱۲۹	۱۲۹	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۳
ایستگاه‌های ساخته‌شده جدیدالاحداث/ نوسازی/ جایگزینی	تعداد	-	۷		۲	۱	۴
شماره ایستگاه‌های اضافه‌شده	تعداد	-	۶		۲	۰	۲

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

همچنین دوره فعلی مدیریت شهری، برای ۳ ایستگاه فاقد ابنیه که در فضای کانکس فعالیت می‌کردند نیز بنای مورد نیاز ساخته شده است.

جدول ۳۰. مشخصات ایستگاه‌های احداث و نوسازی شده آتش‌نشانی

ردیف	عنوان پروژه	اقدام	تاریخ بهره‌برداری	درصد پیشرفت	آدرس پروژه
۱	۱۲۹ - آزادگان	ساخت	۱۳۹۷	۱۰۰	مسیر غرب به شرق بزرگراه آزادگان، بعد از ورودی فیروز بهرام، نرسیده به پمپ بنزین، خیابان ایران
۲	۱۳۱ - شهرک ابوذر		۱۳۹۷	۱۰۰	بزرگراه ارتش، شهرك ابوذر، ابوذر یازدهم
۶	۱۳۲ - ورامینی		۱۳۹۹	۱۰۰	بزرگراه آیت‌ا... سعیدی شهید ورامینی
۷	۱۳۳ - رسالت		۱۳۹۹	۱۰۰	صالح‌آباد غربی شهرک رسالت
۳	ایستگاه ۱۱۰	نوسازی و احداث ابنیه	۱۳۹۸	۱۰۰	بزرگراه حقانی، داخل باغ موزه دفاع مقدس
۴	۱۱۵ - سعدی		۱۳۹۹	۱۰۰	خیابان انقلاب خیابان سعدی
۵	ایستگاه ۱۱۶		۱۳۹۹	۱۰۰	بلوار میرداماد

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

لازم به ذکر است در حال حاضر ۴ ایستگاه دیگر نیز در حال ساخت می‌باشد که با اتمام آن‌ها تعداد ایستگاه‌های آتش‌نشانی تهران به ۱۳۷ ایستگاه افزایش خواهد یافت.

جدول ۳۱. مشخصات ایستگاه‌های در دست ساخت آتش‌نشانی تهران

ردیف	عنوان پروژه	تاریخ بهرهبرداری	متراژ پروژه/ مترمربع	هزینه اجرا (ریال)	درصد پیشرفت	آدرس پروژه
۱	قیطریه	تیر ماه ۹۹	۷۷۰	۴۸،۳۸۵،۰۰۰،۰۰۰	٪۲۲	قیطریه– خ روشنایی- خ صفا- خ آزادی
۲	صابونیان	بهمن ماه ۹۸	۲۱۶۲	۸۵،۴۲۹،۳۰۶،۱۸۱	٪۱۷	بزرگراه بعثت – خ صابونیان- تقاطع مینایی
۳	افسریه	بهمن ماه ۹۹	۱۱۷۶	۱۱۳،۷۹۹،۷۹۳،۶۱۸	٪۵۵	افسریه– بلوار خاتمالانبیاء – بلوار والفجر– خ شهید شیرنژاد– خ شهید غلامی
۴	ایستگاه ۴۴	مهر ۹۸	۱۵۶۵	۶۰،۵۹۹،۰۰۰،۰۰۰	٪۸۴	بزرگراه شهید لشگری– سهراه اندیشه– بلوار کرمان خودرو- خ آذر ۷ – خ ۶۴

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

۲-۸- افزایش سطح دسترسی به فروشگاه‌های شهروند

در دوره اخیر مدیریت شهری تهران در راستای سیاست اصلاح نظام توزیع و بهبود دسترسی شهروندان به کالاهای عمومی، ساماندهی و توسعه فروشگاه‌های شهروند در دستور کار قرار گرفته است و در چارچوب این سیاست تاکنون ۷ فروشگاه جدید تأسیس و ۵ فروشگاه نیز به‌دلایل گوناگون به شرح جدول ذیل تعطیل شده است:

جدول ۳۲. سطح دسترسی به فروشگاه های شهروند

شرح	شهریور ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹	سال ۱۴۰۰
تعداد فروشگاه‌ها	۴۰	۴۰	۴۲	۴۱	۴۲
توضیحات		+ فروشگاه نارسیس اضافه شده است. - فروشگاه کارتنی به علت بازدهی نامطلوب بسته شده است.	+ فروشگاه‌های دروس، شمیران سنتر و مهر شهر کرج اضافه شده است. - فروشگاه مارلیک به علت اغتشاشات ۹۸ و به غارت رفتن بسته شده است.	+ فروشگاه بهشت اضافه شده است. - فروشگاه برج میلاد به دلیل کرونا و عدم فروش بسته شده است. - فروشگاه جمهوری نیز به دلیل خاتمه قرارداد و عدم تمدید توسط مالک آن بسته شده است.	+ فروشگاه علی اکبری در سهروردی در اول خرداد افتتاح شده است. - فروشگاه‌های فرانتیوم، ستاره شب و ماهان کرج در دست اقدام می‌باشد.

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

شایان ذکر است در حال حاضر برنامه‌ریزی لازم برای افتتاح ۲ شعبه جدید به شرح ذیل صورت گرفته و این شعب در نیمه نخست سال جاری به افتتاح خواهند رسید:

۱) فرانتیوم (واقع در اتوبان همت با سطح فروش ۲۲۰۰ مترمربع)

۲) ماهان کرج (واقع در بلوار ماهان با سطح فروش ۵۵۰ مترمربع)

فصل سوم

توسعه زیرساختی و تسهیل ترافیک

۳-۱- اولویت توسعه مترو به توسعه بزرگراهی در تخصیص بودجه

تحقق شهر انسانی مستلزم اولویت‌دهی به توسعه حمل‌ونقل عمومی نسبت به توسعه زیرساخت‌های استفاده از خودرو و به‌طور مشخص اتوبان‌سازی است. شهرداری تهران در دوره جدید با سیاست‌گذاری صورت گرفته در راستای تحقق شهر انسانی، اولویت توسعه ارتباطی پایتخت را تغییر داده و توسعه حمل و نقل عمومی را محور اقدامات خود قرار داده است:

جدول ۳۳. هزینه قطعی کل اعتبارات شهرداری تهران، اعتبارات توسعه شبکه بزرگراهی، حمل‌ونقل ریلی-ریال

سال	کل هزینه قطعی	هزینه قطعی اعتبارات توسعه شبکه بزرگراهی	هزینه قطعی اعتبارات توسعه حمل و نقل ریلی	نسبت هزینه قطعی اعتبارات مترو به شبکه بزرگراهی
۱۳۹۲	۹۳,۹۵۶,۶۴۶,۹۳۱	۲۸,۲۸۰,۸۶۹,۰۰۰	۴,۵۳۱,۱۷۶,۵۸۶	۰٫۷۲
۱۳۹۳	۱۳۹,۱۹۲,۸۰۷,۷۲۴	۲۱,۴۶۱,۰۰۰,۳۹۵	۱۵,۰۹۱,۳۳۹,۳۴۷	
۱۳۹۴	۱۷۶,۹۶۳,۷۸۲,۷۰۰	۱۹,۰۱۲,۶۸۷,۶۲۶	۲۸,۷۵۹,۸۶۱,۱۰۲	
۱۳۹۵	۱۹۲,۰۳۹,۲۱۷,۷۲۹	۱۰,۷۷۲,۴۰۷,۷۶۹	۸,۸۰۸,۵۲۴,۲۸۸	
مجموع ۹۵-۹۲	۶۰۲,۱۵۲,۴۵۵,۰۸۴	۷۹,۵۲۶,۹۶۴,۷۹۰	۵۷,۱۹۰,۹۰۱,۳۲۳	
۱۳۹۶	۱۳۸,۷۶۳,۷۷۵,۱۱۷	۵,۱۴۸,۵۷۱,۹۸۱	۱۱,۶۵۲,۵۲۰,۳۳۱	۳٫۶۶
۱۳۹۷	۱۵۲,۰۲۷,۸۹۳,۰۹۷	۵,۳۲۹,۱۶۰,۱۳۶	۲۴,۷۹۷,۳۳۷,۹۳۵	
۱۳۹۸	۱۹۷,۷۳۷,۹۹۶,۲۲۶	۷,۰۶۸,۸۲۲,۵۷۶	۳۵,۳۵۲,۵۶۷,۱۷۹	
۱۳۹۹	۲۱۴,۱۴۰,۴۲۴,۷۷۷	۶,۱۳۷,۲۸۷,۳۷۳	۱۵,۰۰۹,۷۸۷,۰۹۲	
مجموع ۹۹-۹۶	۷۰۲,۶۷۰,۰۸۹,۲۱۷	۲۳,۶۸۳,۸۴۲,۰۶۶	۸۶,۸۱۲,۲۱۲,۵۳۷	

مأخذ: سامانه مدیریت و کنترل پروژه و محاسبات گزارش

همان‌گونه که در جدول بالا مشخص است، در دوره قبلی مدیریت شهری (۹۵-۹۲) نسبت هزینه قطعی صورت گرفته در زمینه توسعه حمل‌ونقل ریلی برابر با ۰٫۷۲ هزینه قطعی صورت گرفته در توسعه شبکه بزرگراهی بوده و در واقع تمرکز سیاستی نهاد مدیریت شهری بر توسعه بسترهای استفاده از حمل‌ونقل شخصی بوده است. این در حالی است که در این دوره مدیریت شهری، تمرکز بر روی توسعه حمل‌ونقل ریلی بود و در این حوزه، میزان هزینه قطعی صورت گرفته،۳٫۶۶ برابر هزینه قطعی صورت گرفته در توسعه شبکه بزرگراهی بوده است.

در این دوره مدیریت شهری، تمرکز بر روی توسعه حمل‌ونقل ریلی بود و در این حوزه، میزان هزینه صورت گرفته،۳٫۶۶ برابر هزینه صورت گرفته در توسعه شبکه بزرگراهی بوده است.

۳-۲- آغاز مطالعات امکان‌سنجی و طراحی پایه خطوط جدید بر اساس طرح جامع حمل‌ونقل ریلی

توسعه خطوط متروی شهر تهران می‌بایست در چارچوب مطالعات جامع خطوط ریلی صورت پذیرد. این در حالی است که شهر تهران برای سال‌های متمادی فاقد مطالعات جامع ریلی به‌روز بوده است. بر این اساس مطالعات بازنگری طرح جامع حمل‌ونقل ریلی در دوره اخیر مدیریت شهری به طور ویژه در دستور کار قرار گرفت و سرانجام در یکصد و پنجاه و ششمین جلسه شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور مورخ ۳۰ بهمن‌ماه سال ۱۳۹۸ به تصویب رسید تا سرانجام شهر تهران پس از سال‌ها دارای یک طرح جامع ریلی بروز و متناسب با توسعه این کلانشهر باشد. بر اساس مطالعات مذکور، خطوط جدید مترو تهران (خط ۸ تا ۱۱) مورد بازبینی و طراحی قرار گرفته و به تصویب رسیده‌اند و لذا مطالعات امکان‌سنجی و طراحی این خطوط نیز در دستور کار قرار گرفته است.

خطوط جدید مترو تهران (خط ۸ تا ۱۱) مورد بازبینی و طراحی قرار گرفته و به تصویب رسیده‌اند

۳-۳- ساماندهی فضاهای پارک شهری

پارکینگ‌های حاشیه‌ای با توجه به فراهم آوردن امکان پارک خودرو در نزدیک‌ترین فاصله ممکن از مقصد، از مطلوب‌ترین انواع پارکینگ بوده و از بیشترین تقاضا برخوردارند. در این راستا شهرداری تهران در این دوره مدیریت شهری اقدام به برگزاری مزایده جهت واگذاری، تجهیز، پشتیبانی و بهره‌برداری از حدود ۱۱۵۳۰ فضای پارک حاشیه‌ای به روش مکانیزه در منطقه ۲ شهرداری تهران (به‌صورت پایلوت) و حدود ۳۰۰۰۰ فضای پارک در پهنه مرکزی (شامل مناطق ۱۲،۱۱،۷،۶) نموده است. علاوه‌بر این برای ساماندهی وضعیت معابر بافت‌های فرسوده، دو پارکینگ مینابی با زیربنای ۱۶۴۰۰ مترمربع و ظرفیت ۴۶۰ دستگاه در ۷ طبقه برای محله اتابک و ذوالفقاری در منطقه ۱۵ و پارکینگ امیرکبیر با زیربنای حدود ۲۰۰۰۰ مترمربع در ۴ طبقه با ظرفیت ۵۵۰ دستگاه بر روی بخش فوقانی تونل

دو پارکینگ مینابی با زیربنای ۱۶۴۰۰ مترمربع و ظرفیت ۴۶۰ دستگاه در ۷ طبقه برای محله اتابک و ذوالفقاری در منطقه ۱۵ و پارکینگ امیرکبیر با زیر بنای حدود ۲۰۰۰۰ مترمربع در ۴ طبقه با ظرفیت ۵۵۰ دستگاه بر روی بخش فوقانی تونل امیرکبیر در منطقه ۱۴ در دست احداث می‌باشند.

امیرکبیر در منطقه ۱۴ در دست احداث می‌باشند.
احداث پارکینگ ۱۲۷۸ واحدی جنب پردیس سینمایی ملت، پارکینگ طبقاتی حافظ، لاله و مکانیزه ایرانشهر در منطقه ۶ به ظرفیت حدودی ۵۱۲ و ۸۰۰ و ۱۶۸ دستگاه، پارکینگ طبقاتی طالقانی در منطقه ۷ به ظرفیت حدودی ۲۰۵ دستگاه، پارکینگ طبقاتی کاوه و کرمانیان در منطقه ۱۱ به ظرفیت حدودی ۶۳۷ و ۳۹۶ دستگاه، پارکینگ طبقاتی سعدی و کریستال در منطقه ۱۲ به ظرفیت حدودی ۲۱۰ و ۲۰۷ دستگاه، از دیگر اقدامات انجام شده در این حوزه در دوره اخیر مدیریت شهری است.

۴-۳- افزایش ظرفیت و میزان استفاده از حمل‌ونقل ریلی

در دوره جدید مدیریت شهری با اعمال سیاست افزایش تعداد واگن‌ها (۱۳ درصد افزایش)، اورهال ۲۱۹ واگن و افزایش تعداد اعزام‌ها، سرفاصله حرکت قطارها به‌ترتیب در خطوط؛

- یک: از ۵ دقیقه به ۳٫۵ دقیقه؛
- دو: از ۵ دقیقه به ۳ دقیقه؛
- سه: از ۱۰ دقیقه به ۶ دقیقه؛
- چهار: از ۵ دقیقه به ۳٫۵ دقیقه؛
- پنج: ده دقیقه
- شش: از ۲۵ دقیقه به ۱۲ دقیقه؛
- هفت: از ۱۵ دقیقه به ۱۰ دقیقه؛

> با افزایش ۲۸٫۵ درصدی تعداد اعزام قطار، ظرفیت روزانه حمل‌ونقل ریلی از ۲٫۱ میلیون نفر در شهریور ماه ۱۳۹۶ با ۳۳ درصد افزایش به ۲٫۸ میلیون نفر در پایان سال ۱۳۹۹ رسیده است.

کاهش یافته و در مجموع با افزایش ۲۸٫۵ درصدی تعداد اعزام قطار، ظرفیت روزانه حمل‌ونقل ریلی از ۲٫۱ میلیون نفر در شهریور ماه ۱۳۹۶ با ۳۳ درصد افزایش به ۲٫۸ میلیون نفر در پایان سال ۱۳۹۹ افزایش یافته است.

نمودار ۱۸. تغییرات سرفاصله حرکت قطارها در خطوط مختلف

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

همچنین میزان جابجایی انجام شده با ناوگان حمل‌ونقل ریلی تا پیش از سال ۱۳۹۹ و اعمال محدودیت‌های کرونایی از ۷۲۳ میلیون سفر در سال ۱۳۹۶ به ۷۴۸ میلیون سفر در پایان سال ۱۳۹۸ بالغ گردیده است. قابل توجه است که شیوع کرونا در ۴۰ روز پایانی سال ۱۳۹۸ مقداری بر عملکرد این شاخص تأثیر داشته است.

جدول ۳۴. تغییرات میزان جابجایی مسافر، اعزام قطار و اورهال ناوگان حمل‌ونقل ریلی

عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
میزان جابجایی انجام شده با ناوگان حمل‌ونقل ریلی (مترو)	میلیون سفر	-	۷۲۳	۷۲۸	۷۴۸	۴۱۳
تعداد اعزام قطار در روز	اعزام روزانه	۱۵۰۹	۱۵۲۲	۱۷۱۴	۱۹۳۳	۱۹۳۹
اورهال واگن‌ها به منظور کاهش سرفاصله حرکت قطارها	تعداد واگن	-	۶۴	۴۷	۵۰	۵۸

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۵-۳-اصلاح الگوی طرح ترافیک و آثار آن

متوسط سرعت معابر در محدوده طرح ترافیک و کنترل آلودگی هوا در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰ از ۲۹٫۲ کیلومتر بر ساعت به ۳۰٫۹ کیلومتر بر ساعت (بیش از ۵٫۸ درصد) افزایش داشته است.

مدیریت جدید شهر تهران با هدف رفع تبعیض بین شهروندان، طرح ترافیک جدید را با لحاظ نمودن متغیرهای مربوط به تفکیک خودروها از لحاظ میزان آلایندگی و زمان ورود و خروج از محدوده در قیمت‌گذاری عوارض ورود به محدوده طرح ترافیک، طراحی و به تصویب مراجع ذی‌ربط رسانده و با همکاری تمامی نهادها از جمله راهنمایی و رانندگی آن را در شهر تهران اجرایی نموده است. اجرای این طرح علاوه بر ارتقاء عدالت اجتماعی در بهره‌گیری شهروندان از خدمات طرح ترافیک در عمل نقش بسزایی در بهبود وضعیت ترافیکی و کاهش آلایندگی در محدوده‌های خاص ترافیکی داشته است.
هدف اولیه ایجاد طرح تردد نوبتی در شهر تهران، بهبود شاخص‌های زیست‌محیطی به‌ویژه آلودگی هوا با کمک کاهش حجم تردد خودروهای شخصی به ویژه در محدوده مرکزی شهر بوده که با اجرای طرح ترافیک جدید و تغییر شیوه مدیریت ورود به محدوده کنترل آلودگی هوا در کنار اعطای تسهیلات ویژه به ساکنین محدوده‌ها، در راستای کنترل ترافیک و کاهش آلودگی هوای شهر تهران نیز گام مؤثری برای شهری انسان‌محور و عادلانه‌تر برای شهروندان محترم تهرانی برداشته شده است. شایان ذکر است روش کنترل محدوده طرح ترافیک که در سنوات گذشته در کلان‌شهر تهران اجرا می‌گردیده همچون مُسکنی برای کاهش ترافیک در این کلان‌شهر بوده، اما در دور جدید مدیریت‌شهری، مدیران شهری در فکر شناخت و تعیین راهکارهای تخصصی کاهش ترافیک و توجه ویژه به مهندسی ارزش بوده‌اند، به‌طوری‌که فراهم‌نمودن امکان رفت و آمد و افزایش رضایتمندی شهروندان با بهره‌مندی از دانش دیجیتال به‌عنوان یکی از راهکارها درنظر گرفته شده است، همچنین به دلیل در نظر گرفتن مبالغ عوارض متفاوت براساس ساعات ورود و خروج از محدوده طرح، شهروندان می‌توانند ساعات ورود و یا خروج از محدوده را مدیریت و در ساعات با ترافیک کمتر و با پرداخت عوارض کمتر تردد نمایند.

مهم‌ترین دستاوردهای طرح جدید ترافیک بدین شرح می‌باشد:

۱) متوسط سرعت معابر در محدوده کنترل آلودگی هوا در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰ از ۲۹٫۸ کیلومتر بر ساعت به ۳۱٫۸ کیلومتر بر ساعت (بیش از ۶٫۷ درصد) افزایش داشته است.

نمودار ۱۹. متوسط سرعت معابر در محدوده طرح کنترل آلودگی هوا در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰

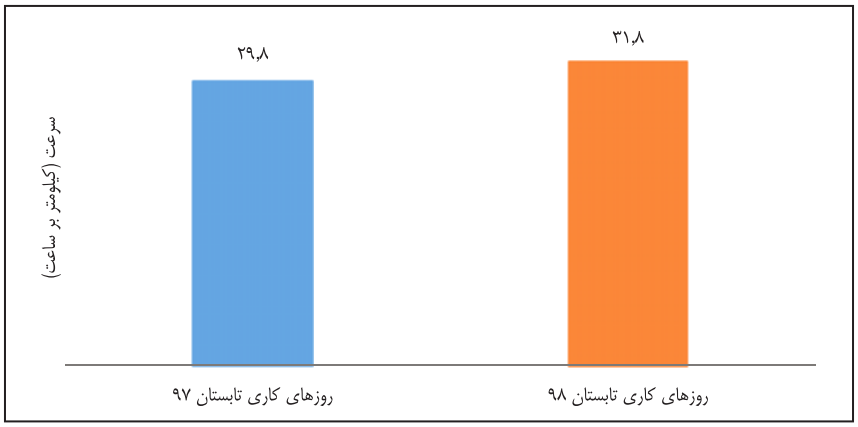

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۲) متوسط سرعت معابر در محدوده طرح ترافیک در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰ از ۲۴ کیلومتر بر ساعت به ۲۴٫۸ کیلومتر بر ساعت (حدود ۳٫۳ درصد) افزایش داشته است.

نمودار ۲۰. متوسط سرعت معابر در محدوده طرح ترافیک در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۳) متوسط سرعت معابر در محدوده طرح ترافیک و کنترل آلودگی هوا در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰ از ۲۹٫۲ کیلومتر بر ساعت به ۳۰٫۹ کیلومتر بر ساعت (بیش از ۵٫۸ درصد) افزایش داشته است.

نمودار ۲۱. متوسط سرعت معابر در محدوده طرح ترافیک و کنترل آلودگی هوا در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۴) تعداد مسافرین مترو به طور متوسط در کل شهر در سه ماه تابستان سال ۱۳۹۸ نسبت به سه ماه مشابه سال گذشته، ۵٫۲۷ درصد افزایش داشته است.

نمودار ۲۲. تعداد مسافرین مترو کل شهر (نفر)

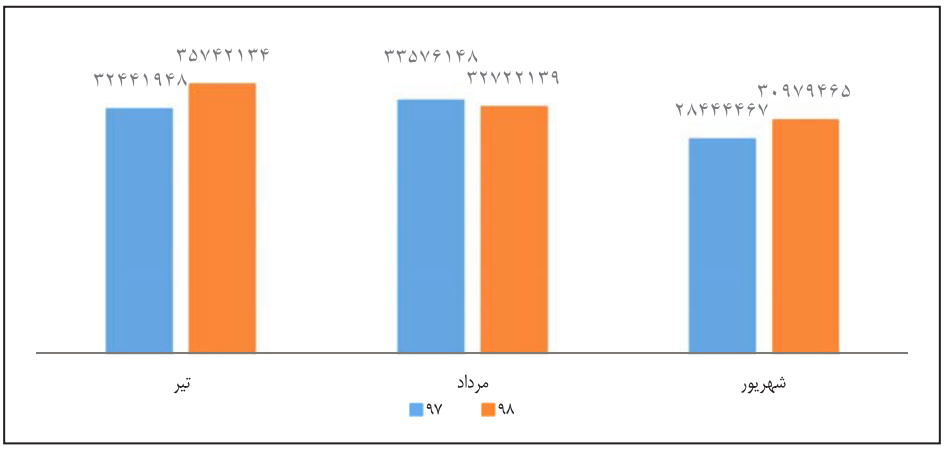

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۵) تعداد مسافرین مترو به طور متوسط در دو محدوده در سه ماه تابستان سال ۱۳۹۸ نسبت به سه ماه مشابه سال گذشته، ۸٫۴۰ درصد افزایش داشته است.

نمودار ۲۳. تعداد مسافرین مترو در هر دو محدوده (نفر)

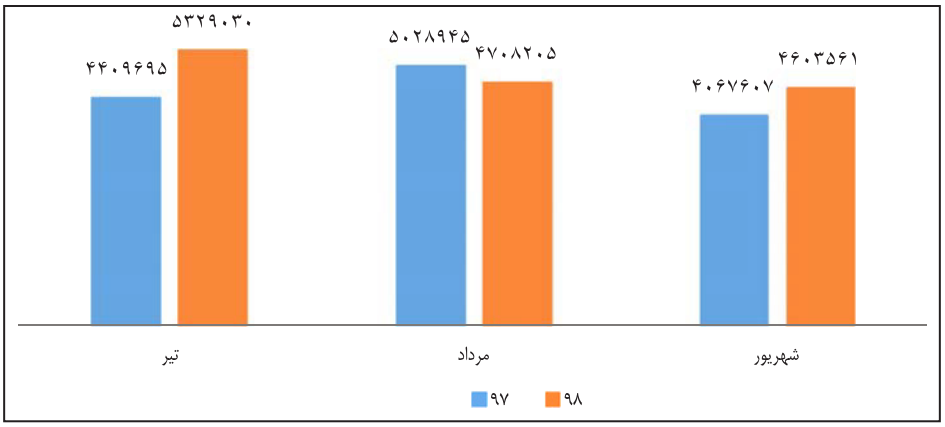

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۶-۳- توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی شهر

در حوزه احداث پروژه‌های بزرگراهی و زیرساخت‌های شهری تعداد ۳۱ پروژه از قبیل تونل آرش اسفندیار، فاز ۲ بزرگراه شهید صیاد شیرازی، تکمیل پل‌های بزرگراهی امام علی (ع)، تونل زیرگذر استاد معین، تونل زیرگذر کوی نصر و بزرگراه ۷۶ متری شهید رستگار به طول ۲۹ کیلومتر به شرح ذیل به پایان رسیده و ۱۵ پروژه از قبیل بزرگراه ۷۶ متری شهید بروجردی، زیرگذر گلوبندک، تقاطع غیرهمسطح باقرشهر و تقاطع غیرهمسطح شهید تندگویان نواب به طول ۹٫۵ کیلومتر در دست اقدام است.

در بخش توسعه شبکه بزرگراهی شهر تهران؛ در برنامه پنج ساله سوم مقرر گردید سالیانه ۵ کیلومتر بزرگراه احداث گردد که عملکرد شهرداری تهران از اهداف یاد شده بیشتر بوده است:

> در حوزه احداث پروژه‌های بزرگراهی و زیرساخت‌های شهری تعداد ۳۱ پروژه به طول ۲۹ کیلومتر به پایان رسیده

- بزرگراه شهید نجفی رستگار: به طول ۶٫۸۷۰ کیلومتر شامل تندرو و کندرو، ۱۳ پل به مساحت ۲۱۵۷۶ مترمربع و سه دستگاه زیرگذر به مساحت ۱۴۴۰۰ مترمربع، با اهمیت تاثیرگذاری در تکمیل رینگ خارجی شبکه بزرگراهی تهران؛
- بزرگراه شهید بروجردی و تقاطع‌های مربوطه: به طول تقریبی ۵ کیلومتر و ۷ تقاطع غیرهمسطح، با اهمیت اتصال اتوبان تهران- ساوه به بنگاه‌های اقتصادی و صنعتی، کاهش بار ترافیکی بزرگراه‌های آزادگان و فتح و مراکز تجاری و پرتراکم مناطق ۱۷ و ۱۸؛
- احداث کندروی غربی بزرگراه شهید نواب صفوی (حدفاصل خیابان بریانک تا هلال احمر): به طول ۷۵۰ متر با عرض متوسط ۱۲ متر، رمپ راستگرد بزرگراه نواب به خیابان قزوین به طول ۷۰ متر در عرض ۷ متر، با اهمیت کاهش ترافیک در ورودی خیابان بریانک واتصال به کندروی ضلع شمالی آن، سامان بخشیدن عبور اتوبوس‌های تندرو.

در بخش احداث تونل‌های شهری؛

- احداث تونل آزادی- استاد معین: به طول ۹۰ متر که منجر به کم شدن ترافیک میدان و خیابان آزادی و تقاطع یادگار، ارتباط و دسترسی مناطق ۲ و ۹ شهرداری که سابقاً توسط BRT مسدود گردیده بود، شده است؛
- پروژه زیرگذر چهارراه گلوبند: به طول۳۵۰ متر، با هدف انتقال مسیر عابرین از سطح به زیر زمین، کاهش تداخل ترافیک پیاده و سواره در محدوده چهارراه گلوبندک، افزایش دسترسی‌ها به ایستگاه مترو ۱۵خرداد در خط ۱ متروی تهران و افزایش سطح خدمات در ایستگاه مترو ۱۵خرداد؛
- تونل آرش-اسفندیار و گالری اصلاح کانال ولنجک: اولین اجرای موفق تونل دوطبقه شهری کشور، ورود به فینال رقابت‌های جهانی پروژه برتر تونل سازی در سال۲۰۱۸، یکی از چهار پروژه برگزیده در دسته‌بندی پروژه‌های فنی همراه با نوآوری، کسب عنوان پروژه برتر در شانزدهمین دوره جایزه برتر طرح بتنی در انجمن تونل.

در بخش پل‌های شهری (تقاطع غیر همسطح زیرگذر و روگذر)؛ از سال ۱۳۹۶ تاکنون ۲۱ پروژه طراحی و به انجام رسیده است که با تکمیل و بهره‌برداری از تقاطعات مزبور تعداد تقاطعات غیرهمسطح شهر تهران از ۳۷۰ کیلومتر در سال ۱۳۹۶ به ۳۹۳ توسعه می‌یابد. از این میان، پروژه‌های ذیل به انجام رسیده‌اند:

- تقاطع غیرهمسطح بزرگراه شهید چمران-جلال آل احمد (گیشا): شامل جمع‌آوری پل فلزی و احداث زیر گذر: برچیدن پل فلزی به وزن ۳۲۰۰ تن، طول کل ۶۰۰ متر و مساحت ۹۷۰۰ مترمربع در یک سوم زمان پیش بینی شده انجام، زیرگذر احداث شده به طول ۱۰۶۰ متر و عرض هر طرف ۱۱ متر به منظور یکسان سازی حرکت در بزرگراه جلال آل احمد و انطباق آن با معابر مرتبط دیگر؛
- تقاطع غیر همسطح پروژه چهار راه باقر شهر: احداث روگذر جنوب به غرب (پلB1) ۵۳۳ متر، زیر گذر اصلی شرق به غرب (پل B4و محورT) ۳۹۰ متر، احداث دور برگردان جنوب به جنوب (پلB2)، احداث دور برگردان شمال به شمال (پلB3)، بهبود وضعیت ترافیکی باقرشهر، افزایش ایمنی وسائط نقلیه عبوری از جاده قدیم قم؛
- تقاطع‌های بزرگراه شهید خرازی: تعریف و اجرای تقاطع S10 جهت تکمیل شبکه دسترسی غرب به شرق بزرگراه شهید خرازی و تقاطع ۴۵ متری شهید باقری، تسهیل سفر به دریاچه شهدای خلیج فارس و گشایش ترافیکی؛
- تقاطع غیر همسطح بزرگراه حکیم با دهکده المپیک: اتصال رمپ شمال بلوار دهکده المپیک به شرق بزرگراه حکیم، بلوار المپیک بصورت زیر گذر در سطح منفی یک و دو رمپ راستگرد، متصل کننده محور مواصلاتی مهم بزرگراه شهیدحکیم به مرکز و شرق تهران و کاهش بار ترافیك؛
- دوربرگردان زیرگذر جنوب به جنوب بزرگراه یادگار امام (ره): زون ۱ شامل زیر گذر به طول ۱۱۴ متر، زیربزرگراه یادگار امام (ره) نبش خیابان زنجان شمالی، زون ۲ شامل رمپ ورودی به طول ۱۴۱ متر، در ضلع شرقی بزرگراه یادگار امام (ره) جنب خیابان زنجان شمالی، زون ۳ شامل رمپ خروجی به طول ۱۹۰ متر و در ضلع غربی بزرگراه یادگار امام (ره) حد فاصل پارک نسترن تا خیابان تیموری غربی؛
- احداث ادامه بزرگراه شهید صیاد شیرازی و تقاطع‌های بزرگراه امام علی (ع)، شهید صیاد شیرازی و بزرگراه ارتش: پیش بینی اصلاحاتی در دسترسی‌های بزرگراه‌های امام علی (ع) و ارتش جهت روانسازی ترافیک عبوری، از جمله امکان دسترسی مسیر جنوب به شمال بزرگراه امام علی (ع) به مسیر شرق به غرب بزرگراه ارتش از طریق پل جهتی (B5) و همچنین احداث دو دستگاه پل بروی تقاطع بزرگراه ارتش با بزرگراه امام علی (ع) (B1 و B2) و چهار دستگاه پل دور برگردان درشرق تقاطع برزگراه امام علی (ع) با بزرگراه ارتش (B7، B8، B9 و B10).

۷-۳- بهسازی شبکه گذرها و بزرگراه‌ها (آسفالت)

> از ابتدای سال ۱۳۹۸ مقدار یک میلیون و چهار صد هزار تن آسفالت (با صرفه جویی حدود ۲۵ درصدی نسبت به تهیه از بخش خصوصی) صرفا توسط کارخانجات شهرداری تهران تولید شده است

افزایش قیمت قیر و سایر نهاده‌های تولید آن طی سنوات گذشته، افزایش چشمگیر بهای آسفالت را به دنبال داشته است؛ افزایش حدود ۴۲۴ درصدی قیمت قیر طی سال‌های ۹۶ تا ۹۹ نمونه‌ای قابل ذکر در رابطه با این جهش قیمتی است. لذا تلاش مدیریت شهری تهران در این دوره تلاش نموده است با استفاده از ظرفیت فنی و اجرایی خود و توان کارخانجات داخلی خود، با کاهش بهای تمام شده آسفالت، ظرفیت پخش آسفالت مناطق را به روزانه ۴ هزار تن ارتقاء دهد. لذا از ابتدای سال ۱۳۹۸، یک میلیون و چهار صد هزار تن آسفالت (با صرفه جویی حدود ۲۵ درصدی نسبت به تهیه

از بخش خصوصی) صرفاً توسط کارخانجات شهرداری تهران تولید شده و بهره‌وری این کارخانجات به شدت افزایش یافته است و ۱ میلیون تن آسفالت نیزدر حال تولید می‌باشد. مهم‌ترین اقدامات انجام شده در راستای بهبود کیفیت شبکه معابر شهری با بهسازی و روکش آسفالت به شرح ذیل می‌باشد:

- افزایش ظرفیت تولید آسفالت شهرداری تهران از ۱۶۴ هزار تن در سال ۹۷ به ۶۴۶ هزار تن در سال ۹۹؛
- صرفه جویی و کاهش هزینه‌های مالی، با توجه به کاهش هزینه حدوداً ۲۰۰ هزار تومانی (قیمت اعلامی تنی ۳۵۰ هزار تومان بر اساس آنالیز حسابداری صنعتی سازمان مهندسی وعمران شهر تهران)؛
- کنترل کیفیت مصالح تولیدی، از طریق استقرار آزمایشگاه ژئوتکنیک و مقاومت مصالح در کارخانه‌ها و کنترل کیفیت مصالح و انجام آزمایشات تصادفی با رویکرد امکان اصلاح و بهبود در کوتاه‌ترین زمان ممکن؛
- نظارت مستمر بر اجرای عملیات آسفالتی توسط ناظران مناطق و نواحی و کنترل عدم توزیع آسفالت در روزهای با شرایط جوی نامناسب (دمای پایین، بارندگی، آلودگی هوا و...)؛

افزایش ظرفیت تولید آسفالت شهرداری تهران از ۱۶۴ هزار تن در سال ۹۷ به ۶۴۶ هزار تن در سال ۹۹

بررسی حجم تولید آسفالت از ابتدای اسفند سال ۱۳۹۷ تا نیمه اول اردیبهشت ۱۴۰۰ مشخص می‌سازد که با اتخاذ سیاست تولید آسفالت با استفاده از ظرفیت‌های مدیریت شهری، در حدود ۳۷ درصد صرفه‌جویی در منابع را بدنبال داشته است؛ برای خرید ۱،۴۲۸،۸۲۸ تن آسفالت از بخش خصوصی در حدود ۷،۸۵۹ میلیارد ریال باید هزینه می‌شد که با تولید این حجم آسفالت در دوره مشخص شده نزدیک به ۲،۸۵۸ میلیارد ریال از منابع شهرداری صیانت شده است.

نمودار ۲۴. پخش آسفالت در شهر تهران

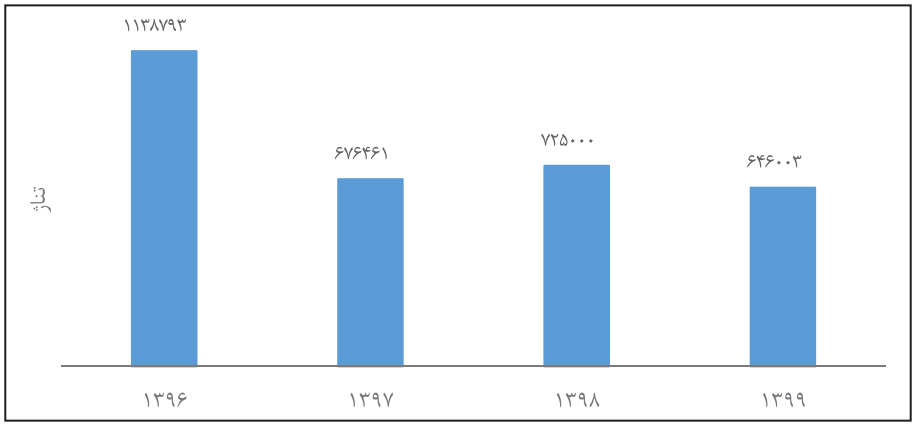

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

نمودار ۲۵. تولید آسفالت در شهرداری تهران

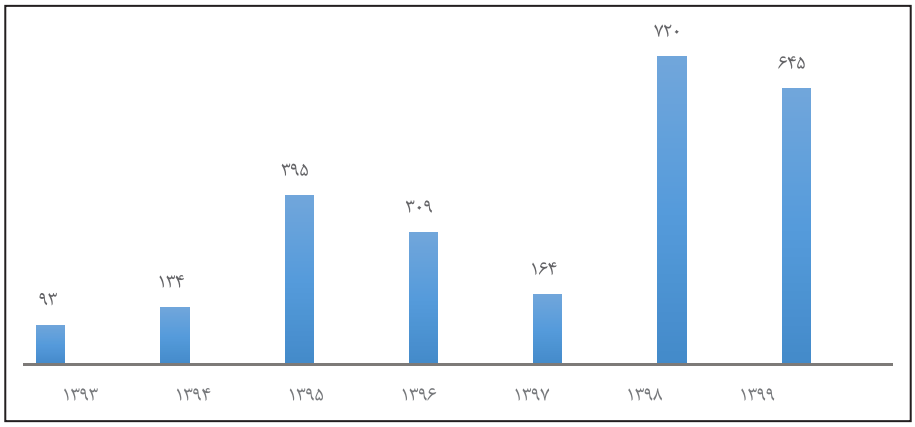

مأخذ: مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

شایان ذکر است کاهش هزینه‌های تامین آسفالت به دلیل اصلاح فرآیند تامین آسفالت می‌باشد بدین مفهوم که به جای خرید آسفالت از تولیدکنندگان با قیمت بازار آزاد، با فعالسازی کارخانه‌های تولید آسفالت شهرداری، از نظر قابلیت اطمینان و نیز کنترل هزینه‌های تولید، صرفه جویی های قابل توجهی صورت گرفته است.

2 کار ۱۳۹ دستگاه دوکا
KING LONG

فصل چهارم

مالیه شهری پایدار

منابع در اختیار این دوره مدیریت شهری نسبت به دوره گذشته به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵ حدود ۴۲٪ کاهش یافته است.

میزان منابع در اختیار، مهم‌ترین عنصر برنامه‌ریزی و تلاش برای تحقق اهداف سازمانی است. بر اساس گزارشات تفریغ بودجه سنواتی و آخرین اطلاعات در دسترس مربوط به سال ۱۳۹۹، مجموع منابع محقق در دوره چهار ساله شوای اسلامی چهارم به قیمت جاری (اسمی) حدود ۷۳٫۵ هزار میلیارد تومان بوده که در شورای اسلامی پنجم در مجموع با رشد ۶٪ به ۷۷٫۹ هزار میلیارد تومان (تا پایان سال ۱۳۹۹) رسیده است. درصورتی که برای واقعی‌تر شدن محاسبات، میزان تحقق بودجه به قیمت ثابت (خارج کردن اثر تورم از محاسبات) را مبنای مقایسه قرار دهیم، نتایج حاکی از دسترسی شورای چهارم به مجموع منابع حدود ۸۳ هزار میلیارد تومان در مقابل دسترسی شورای پنجم به مجموع منابع حدود ۴۸ هزار میلیارد تومان برای اداره شهر است. در واقع منابع در اختیار این دوره مدیریت شهری نسبت به دوره گذشته به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵ حدود ۴۲٪ کاهش یافته است.

نمودار ۲۶. مجموع منابع محقق سال‌های ۹۲ تا ۹۵ و ۹۶ تا ۹۹ به قیمت اسمی و ثابت سال ۱۳۹۵-میلیارد ریال

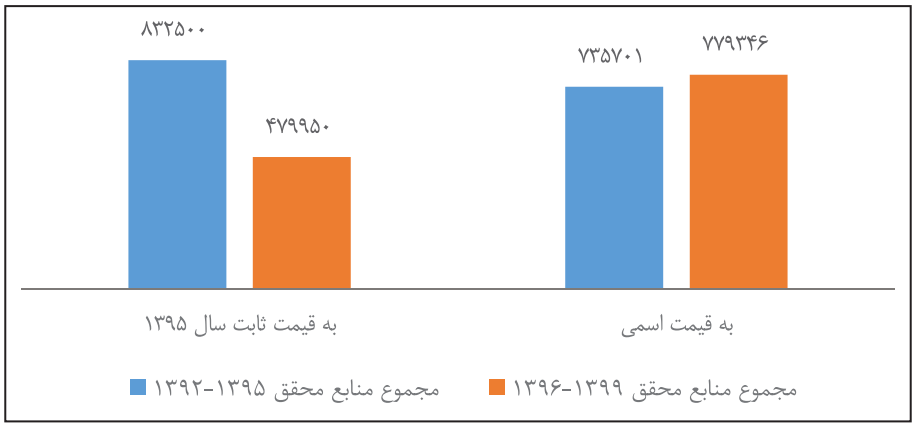

مأخذ: گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

باوجود کاهش منابع در اختیار به قیمت واقعی، در این دوره مدیریت شهری برای کسری اعتبار، سیاست‌های ناپایدار از جمله فروش بیشتر تراکم، افزایش استقراض و یا... در دستور کار نبوده و به سرمایه‌های نسل‌های آتی چوب حراج زده نشده است؛

جدول ۳۵. تحولات منابع محقق شده دو دوره مدیریت شهری به قیمت اسمی و ثابت-میلیارد ریال

۱۳۹۲-۱۳۹۵			۱۳۹۶-۱۳۹۹		
سال	قیمت اسمی	قیمت ثابت	سال	قیمت اسمی	قیمت ثابت
۱۳۹۲	۱۳۸،۴۱۰	۱۸۸،۸۰۹	۱۳۹۶	۱۵۵،۶۹۲	۱۴۳،۹۸۷
۱۳۹۳	۱۷۸،۱۷۸	۲۱۱،۶۷۶	۱۳۹۷	۱۷۱،۷۳۷	۱۲۵،۴۲۴
۱۳۹۴	۱۹۱،۱۲۶	۲۰۴،۰۲۹	۱۳۹۸	۲۱۴،۲۹۶	۱۱۶،۴۶۸
۱۳۹۵	۲۲۷،۹۸۷	۲۲۷،۹۸۷	۱۳۹۹	۲۳۷،۶۲۱	۹۴،۰۷۰
جمع	۷۳،۵۷۱	۸۳۲،۵۰۰	جمع	۷۷۹،۳۴۶	۴۷۹،۹۵۰

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

۱-۴- کاهش تأمین مالی بودجه عمومی از طریق استقراض

سهم استقراض در بودجه‌های سنواتی شهرداری تهران، از ۲۲٪ بودجه در سال ۱۳۹۵ به ۴ درصد در سال ۱۳۹۹ کاهش یافته است.

همان‌گونه که در نمودار زیر قابل ملاحظه است، مجموع وام‌های محقق در دوه چهارم ساله ۹۵-۹۱ در قالب ردیف‌های بودجه عمومی[1] به قیمت اسمی حدود ۸٫۴ هزار میلیارد تومان بوده است. در حالی که در سال‌های ۹۹-۹۶ در مجموع با رشد منفی ۳۷٪ درصدی به حدود ۵٫۳ هزار میلیارد تومان رسیده است. محاسبه و مقایسه این رقم به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵ نشان دهنده این است که در دوره گذشته در مجموع حدود ۹ هزارمیلیارد تومان وام گرفته شده است، این مبلغ در دوره اخیر حدود ۴ هزار میلیارد تومان است که نشان از کاهش قابل توجه آن به کمتر از یک دوم را دارد.

۱- میزان کلی وام‌های دریافتی و وضعیت بازپرداخت آنها در بخش مربوط به دیون و بدهی به تفصیل آمده است. وام‌های دریافتی مورد بررسی در این بخش تنها در حوزه منابع عمومی شهرداری تهران بوده و تسهیلات دریافتی خارج از منابع عمومی توسط سازمان‌ها و شرکت‌ها موضوع این بخش از گزارش نمی‌باشد

نمودار ۲۷. مجموع وام‌های دریافتی سال‌های ۹۲ تا ۹۵ و ۹۶ تا ۹۹ به قیمت اسمی-میلیارد ریال

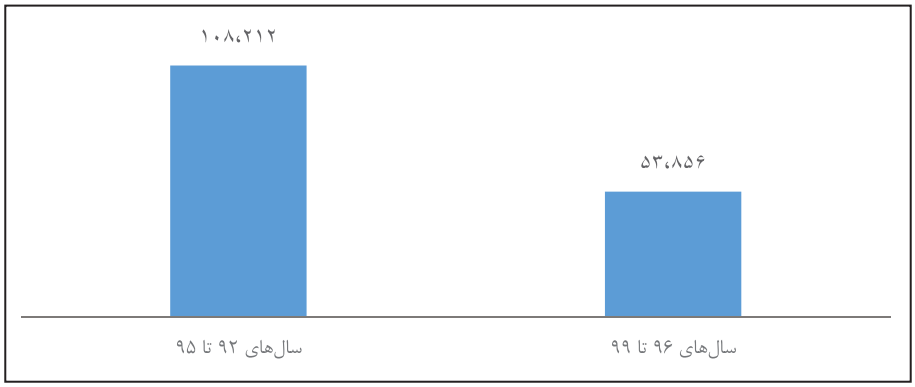

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

نمودار ۲۸. مجموع وام‌های دریافتی سال‌های ۹۲ تا ۹۵ و ۹۶ تا ۹۹ به قیمت ثابت-میلیارد ریال

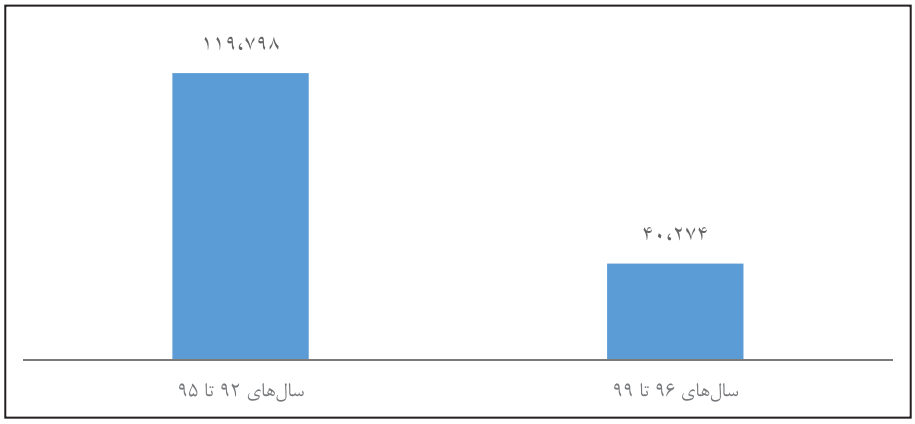

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

روند کلی استقراض شهرداری تهران به قیمت ثابت برای تأمین منابع بودجه عمومی، در نمودار ذیل کاملاً مشخص است؛ همان‌گونه که مشاهده می‌شود بیشترین میزان استقراض مربوط به سال ۱۳۹۵ (حدوداً ۵ هزار میلیارد تومان) و کمترین میزان آن مربوط به سال ۱۳۹۹ (۴۰۲ میلیارد تومان) بوده است.

نمودار ۲۹. استقراض شهرداری تهران به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵-میلیارد ریال

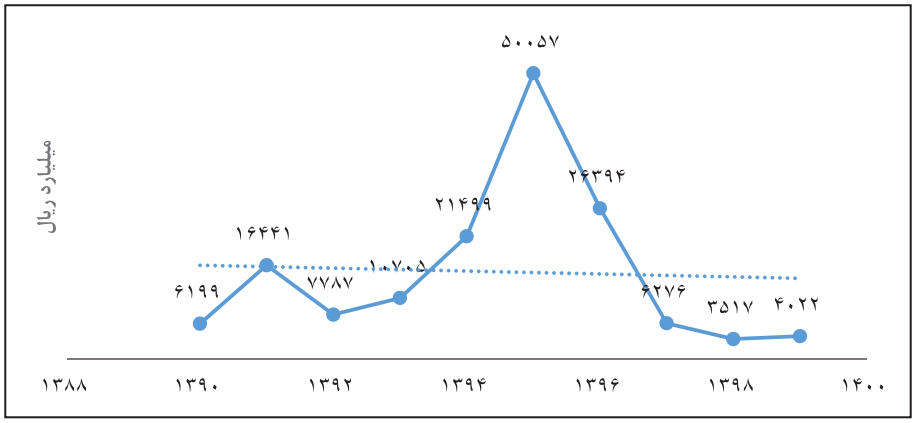

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

بر اساس اطلاعات مندرج در نمودار ذیل سهم استقراض در بودجه‌های سنواتی شهرداری تهران، از ۲۲٪ بودجه در سال ۱۳۹۵ به ۴ درصد در سال ۱۳۹۹ کاهش یافته است.

نمودار ۳۰. میزان استقراض شهرداری تهران (به قیمت اسمی) و سهم آن از کل منابع درآمدی محقق

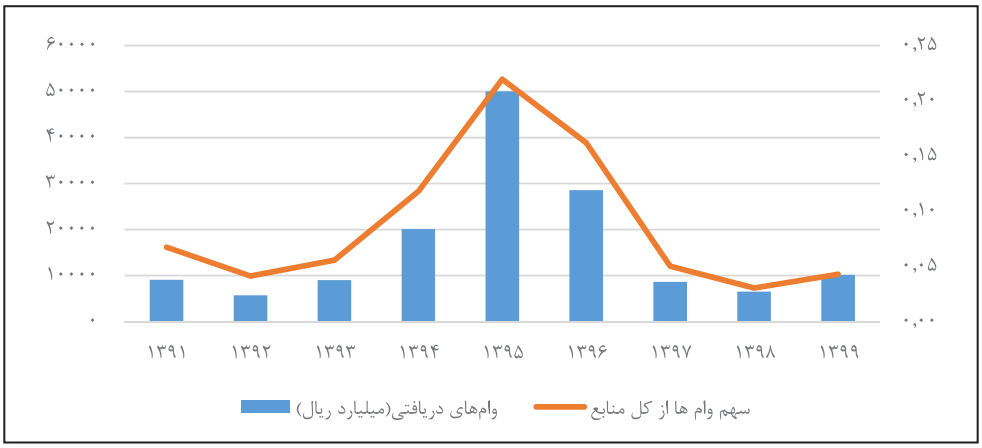

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

۲-۴- کاهش فروش اموال

در حالی که در دوره شورای چهارم اسلامی شهر تهران، به قیمت اسمی ۲,۸ هزار میلیارد تومان از دارایی‌های مدیریت شهری برای تأمین منابع به فروش رفته، این میزان در دوره پنجم شورای اسلامی شهر به ۳,۳ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. بررسی این شاخص به قیمت ثابت حاکی از این است که فروش اموال شهرداری در دوره فعلی مدیریت شهری نسبت به دوره قبل۵۰ درصد کاهش یافته است.

جدول ۳۶.فروش اموال شهرداری طی دو دوره مدیریت شهری به قیمت‌های اسمی و ثابت-میلیارد ریال

عنوان	۱۳۹۵-۱۳۹۲	۱۳۹۹-۱۳۹۶
قیمت ثابت سال ۱۳۹۵	۳۱,۶۵۵	۲۰,۹۹۰
قیمت اسمی	۲۸,۴۱۲	۳۳,۰۹۲
منابع درآمدی شهرداری به قیمت جاری	۷۳۵،۷۰۲	۷۷۹،۳۴۶

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

نمودار ۳۱. فروش اموال شهرداری به قیمت ثابت سال ۹۵

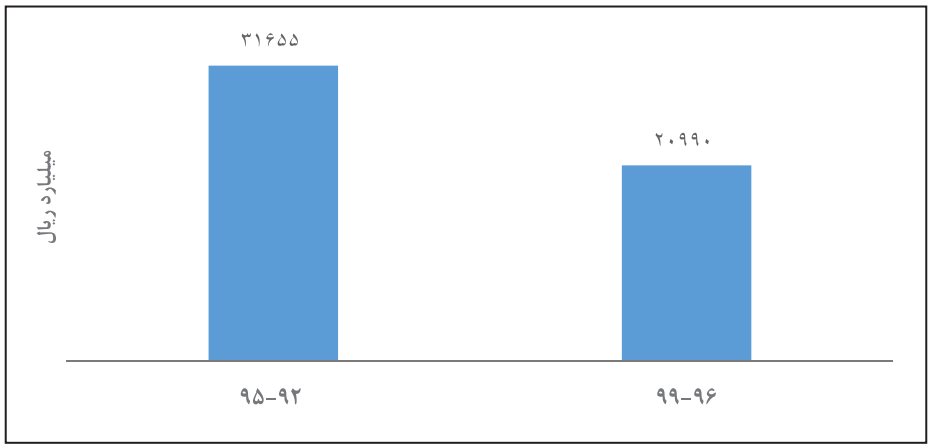

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

۳-۴- کاهش درآمدهای حاصل از فروش تراکم

در چهار دهه گذشته مهم‌ترین کانال‌های اثرگذاری اقتصاد کلان و اقتصاد شهری بر شهرداری تهران، بخش مربوط به ساخت‌وساز بوده است. مطالعه تجارب شهرداری‌های کشورهای پیشرفته جهان نشان می‌دهد، آن‌ها با توجه به دامنه اختیاراتی که دارند، بخش عمده درآمدشان را از

محل‌هایی همچون مالیات بر اموال غیرمنقول، مالیات بر اشخاص و شرکت‌ها، مالیات بر مؤسسات انتفاعی و محل‌های کسب‌وکار و عوارض غیرمستقیم، کسب می‌کنند؛ در حالی که در ایران، اتکای بیش از حد شهرداری تهران، به درآمدهای بخش ساخت‌وساز، شهرداری را در مقاطع زمانی مختلف با مشکلات و بحران‌های مالی مواجه ساخته است؛ به‌گونه‌ای که رکود و رونق بخش مسکن، درآمدهای شهرداری را به‌شدت تحت تاثیر قرار می‌دهد. وقوع رکود در بخش مسکن به-خصوص در زمانی که قابل پیش‌بینی نباشد، باعث می‌شود، شهرداری به ناچار برای تأمین کسری مالی خود به روش‌هایی نامتعارف و زیان‌بار از جمله درآمدهای حاصل از تغییر کاربری و وام روی آورد. در مقابل در دوره‌های رونق مسکن به‌دلیل پیش‌بینی نشدن درآمدها به‌شکل بی‌رویه و بی‌برنامه نسبت به ایجاد تعهدات جدید اقدام نماید.

نمودار ۳۲. عملکرد مازاد تراکم به قیمت ثابت سال ۹۵ (میلیارد ریال)

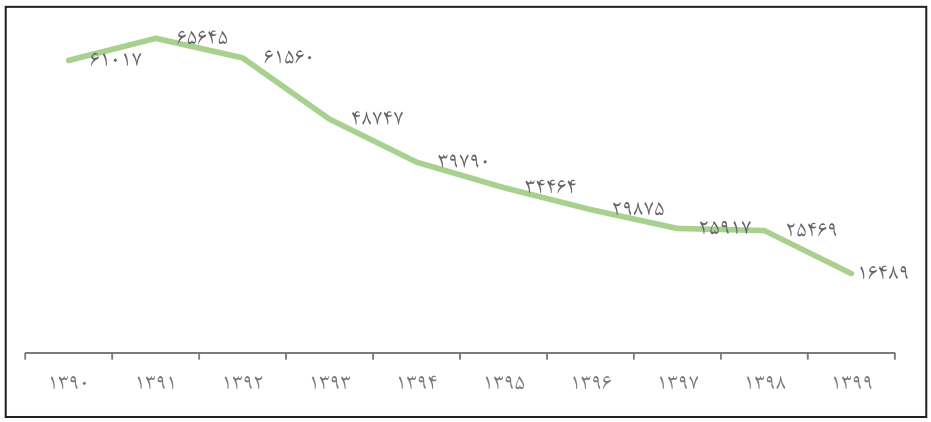

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

بررسی رفتار عوارض بر مازاد تراکم به عنوان مهم‌ترین قلم درآمدی اثرپذیر از ساخت و ساز در نمودار بالا به روشنی نشان‌دهنده نزول جایگاه این قلم درآمدی به ارزش ثابت سال ۱۳۹۵ در مقایسه با سال‌های پیشین است. به‌طوری که در سال ۱۳۹۹ در حدود ۵۲ درصد نسبت به سال ۱۳۹۵ کاهش یافته است. باوجود رکود بخش مسکن در سال‌های اخیر عدم جبران کاهش درآمدهای ناشی از ساخت و ساز از طریق اخذ وام، نشان از عزم جدی شهرداری تهران در اجرای سیاست‌های منتج به کاهش سهم درآمدهای ناپایدار از منابع شهرداری تهران دارد.

عوارض بر مازاد تراکم به عنوان مهم‌ترین قلم درآمدی اثرپذیر از ساخت و ساز به ارزش ثابت سال ۱۳۹۵ در حدود ۵۲ درصد در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۵ کاهش یافته است

۴-۴- کاهش درآمد حاصل از ارزش افزوده ناشی از طرح‌های توسعه شهری

در کنار کاهش درآمد شهرداری تهران از محل عوارض مازاد بر تراکم، درآمد حاصل از ارزش افزوده ناشی از طرح‌های توسعه شهری نیز به قیمت ثابت کاهش یافته و کمتر از نصف شده است. همچنین سهم این کد درآمدی که با شروع رکود مسکن، در سال ۱۳۸۸ از ۳ درصد به ۳۰ درصد در سال ۱۳۹۰ افزایش و ۱۰ برابر شده بود، با پایبندی مدیریت شهری به کاهش سهم درآمدهای ناپایدار، در سال ۱۳۹۹ به ۱۵ درصد کاهش یافته است.

نمودار ۳۳. عملکرد درآمد حاصل از ارزش افزوده طرح‌های توسعه شهری به قیمت ثابت سال ۹۵-میلیارد ریال

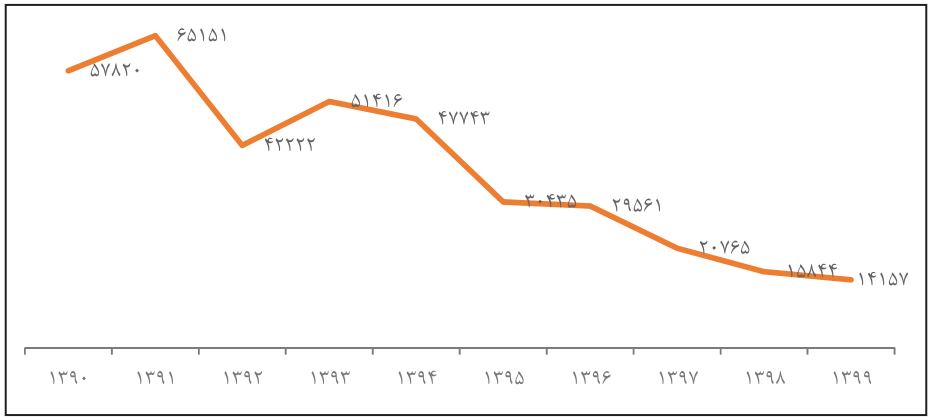

مأخذ: گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

لازم به ذکر است این کد درآمدی که در آن درآمدهای ناشی از تغییر کاربری نیز به ثبت می‌رسد، در سال‌های گذشته نیز تحت عنوان کد «تغییر کاربری» شناخته می‌شد و با ابلاغ مراجع قانونی تغییر عنوان یافته است. نکته حائز اهمیت اینکه با تغییر رویکردهای مدیریت شهری در این دوره و تغییر سیاست‌های حاکم بر کمیسیون ماده ۵، درآمد ناشی از تغییر کاربری از سال ۱۳۹۶ کاهش یافته و در سال ۱۳۹۹ برای نخستین بار به صفر رسیده است.

درآمد ناشی از تغییر کاربری از سال ۱۳۹۶ کاهش یافته و در سال ۱۳۹۹ برای نخستین بار به صفر رسیده است.

۵-۴- تغییر ساختار تأمین منابع با هدف کاهش استفاده از درآمدهای ناپایدار

بر اساس گزارشات تفریغ بودجه، سهم تأمین مالی از روش‌های ناپایدار از جمله واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و استقراض شامل درآمد حاصل از تغییر کاربری‌ها، عوارض بر مازاد تراکم، عوارض حذف پارکینگ و فروش اموال شهرداری و سود حاصل از فروش دارایی‌های ثابت و استقراض) که به منزله فروش حق نسل‌های آتی است، از کل منابع درآمدی شهرداری تهران از ۵۷٪ در سال ۹۵ به ۴۸٪ در سال ۹۹ کاهش یافته است.

سهم تأمین مالی از روش‌های ناپایدار از جمله واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و استقراض از ۵۷٪ در سال ۹۵ به ۴۸٪ در سال ۹۹ کاهش یافته است.

جدول ۳۷. ساختار درآمدی شهرداری تهران به قیمت‌های اسمی (ارقام عملکرد)-میلیارد ریال

عنوان/سال	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
استقراض به‌اضافه واگذاری دارایی سرمایه‌ای	۵۷،۹۵۶	۱۰۰،۶۴۵	۱۰۹،۸۲۱	۱۲۹،۸۰۲	۱۱۰،۷۰۱	۷۹،۴۷۳	۸۸،۷۷۲	۱۱۳،۹۲۲
کل منابع درآمدی	۱۳۸،۴۱۰	۱۷۸،۱۷۹	۱۹۱،۱۲۶	۲۲۷،۹۸۷	۱۵۵،۶۹۲	۱۷۱،۷۳۷	۲۱۴،۲۹۶	۲۳۷،۶۲۱
استقراض به اضافه واگذاری دارایی سرمایه ای/ کل منابع درآمدی	٪۴۲	٪۵۶	٪۵۷	٪۵۷	٪۷۱	٪۴۶	٪۴۱	٪۴۸

مأخذ: گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

همان‌گونه که در نمودار زیر مشخص است، سرجمع مقادیر حقیقی فوق (به قیمت ثابت ۱۳۹۵) طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ روند نزولی را طی کرده نموده و از حدود ۱۲،۹ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۵ به ۴ هزار و پانصد میلیارد تومان در سال ۱۳۹۹ کاهش یافته است.

نمودار ۳۴. استقراض و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای شهرداری به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵

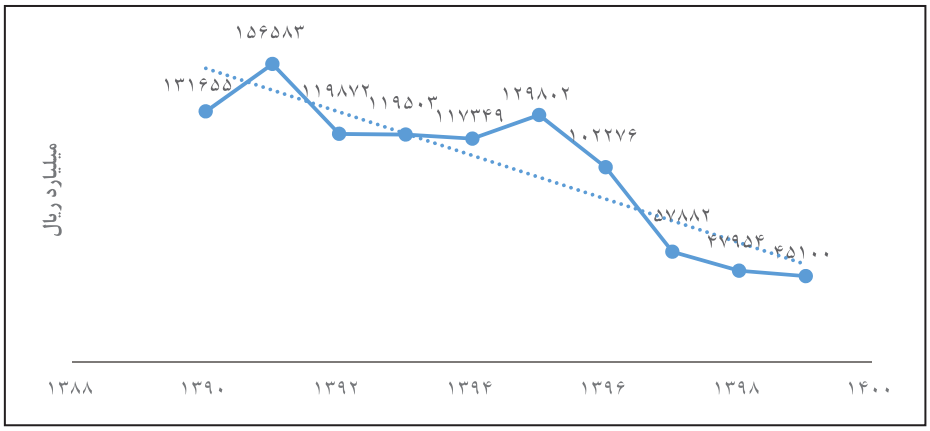

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

نمودار ۳۵. سهم استقراض و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای از کل منابع درآمدی شهرداری تهران

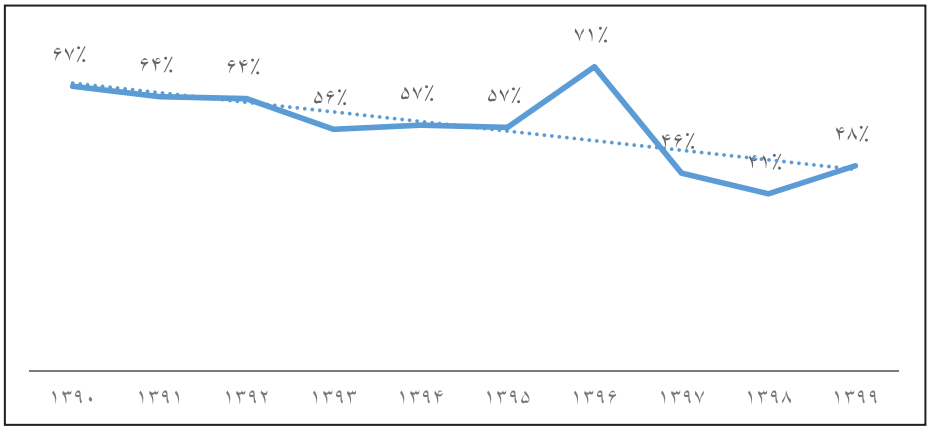

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

۶-۴- افزایش سهم درآمد پایدار

افزایش سهم درآمدهای پایدار را باید مهم‌ترین رکن برنامه‌ریزی مالیه شهری قلمداد نمود که علاوه‌بر حفظ حق نسل‌های آتی در زندگی شهری، منجر به کاهش اثر ریسک‌ها و نااطمینانی‌های ناشی از نوسانات اقتصاد کلان بر منابع شهرداری تهران می‌شود. عمده‌ترین منابع درآمدی پایدار شهرداری تهران را «عوارض حاصل از مالیات بر ارزش افزوده»، «عوارض نوسازی»، «عوارض حاصل از بهای خدمات، مدیریت پسماند (مسکونی، تجاری و اداری) »، «عوارض کسب و پیشه»، «برخی از کدهای زیرمجموعه ی عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل» تشکیل می‌دهند.

بر اساس گزارشات موجود، سهم منابع درآمدی پایدار از کل منابع درآمدی بودجه شهرداری تهران از ۲۴٫۵ درصد در سال ۱۳۹۵ به ۲۷٫۸ درصد در سال ۱۳۹۹ افزایش یافته است. افزایش سهم منابع درآمد پایدار منوط به اصلاح رابطه مالی میان دولت و شهرداری، اصلاح برخی از قوانین، اصلاح نرخ‌ها، تعریف منابع جدید و انضباط مالی شهرداری است.

سهم منابع درآمدی پایدار از کل منابع درآمدی بودجه شهرداری تهران از ۲۴٫۵ درصد در سال ۱۳۹۵ به ۲۷٫۸ درصد در سال ۱۳۹۹ افزایش یافته است.

نمودار ۳۶. میزان محقق و سهم درآمدهای پایدار از کل منابع شهرداری تهران

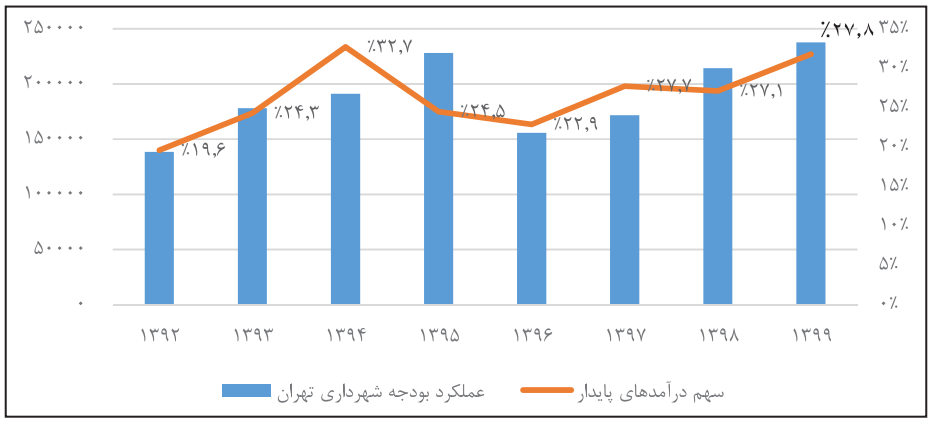

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

همان‌گونه که در جدول ذیل مشخص است، در این دوره مدیریت شهری میانگین سهم درآمدهای پایدار در حدود ۲۶٫۴ درصد[۲] و در دوره مدیریت قبلی ۲۳٫۱ درصد بوده است که نشان‌دهنده رشد سهم درآمدهای پایدار نسبت به کل درآمد شهرداری تهران در این دوره مدیریت شهری می‌باشد.

جدول ۳۸. مقایسه سهم درآمدهای پایدار طی دو دوره چهارساله

سال	میزان درآمدهای پایدار-میلیارد ریال	درآمدهای نقد وصولی-میلیارد ریال	سهم درآمدهای پایدار نسبت به درآمد نقد	سهم درآمدهای پایدار نسبت به کل درآمد شهرداری	میانگین سهم درآمدهای پایدار نسبت به کل درآمد شهرداری در دو دوره ۴ ساله
۱۳۹۲	۲۷،۱۰۱	۷۲،۹۲۰	۳۷٫۲	۱۹٫۶	۲۳٫۱
۱۳۹۳	۳۹،۴۷۲	۹۱،۳۱۴	۴۳٫۲	۲۴٫۳	
۱۳۹۴	۴۰،۳۶۰	۱۱۹،۰۴۳	۳۳٫۹	۳۲٫۷	
۱۳۹۵	۵۱،۵۲۳	۱۵۶،۴۷۵	۳۲٫۹	۲۴٫۵	
۱۳۹۶	۳۵،۶۱۷	۱۲۸،۶۸۶	۲۷٫۷	۲۲٫۹	۲۶٫۴
۱۳۹۷	۴۷،۶۰۷	۱۴۷،۲۱۳	۳۲٫۳	۲۷٫۷	
۱۳۹۸	۵۸،۱۰۱	۱۷۴،۹۶۶	۳۳٫۲	۲۷٫۱	
۱۳۹۹/۱۰/۲	۷۵،۴۹۴	۲۵۶،۲۷۸	۲۹٫۴	۲۷٫۸	

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

۲ - نمودار سال آخر غیرنهایی است و دچار تغییرات به این ترتیب شده است. درآمد کل شهرداری تهران به ۲۷۱۱۸۵ میلیارد ریال رسیده است و باید اصلاح گردد.

مهم‌ترین قلمِ درآمد پایدار شهرداری که به‌دلایل گوناگون در کشور ما مغفول مانده است، انواع عوارض مربوط به بهره‌برداری از شهر از جمله عوارض نوسازی است. عوارض نوسازی که در کشورهای جهان، تحت عنوان «مالیات بر دارایی‌های غیرمنقول» از آن نام برده می‌شود، از اقلامی است که هر ساله می‌تواند منبع درآمدی مناسبی برای شهرداری ایجاد نماید و از یک تداوم قابل قبول برخوردار بوده و دریافت آن هم سلامت محیط-زیست شهری را، نه‌تنها دچار مخاطره نمی‌نماید، بلکه پتانسیل درآمدی شهرداری‌ها را به‌صورت مستمر جهت افزایش توان تولیدی و ارائه کالاها و خدمات عمومی افزایش می‌دهد. اگرچه سهم این درآمد از کل منابع درآمدی شهرداری تهران در سال‌های گذشته بسیار ناچیز بوده است، اما این ردیف درآمدی در این دوره مدیریت شهری شورای شهر تهران مورد توجه قرار گرفته، به‌طوری‌که سهم آن از کل منابع محقق شده از حدود۲٪ در سال ۹۲ به حدود ۳٪ در سال ۹۹ رسیده است که نشان از افزایش این قلم منابع درآمدی در منابع درآمدی پایدار دارد.

نمودار ۳۷. عوارض نوسازی به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵ و سهم آن از کل منابع (محقق)-میلیارد ریال

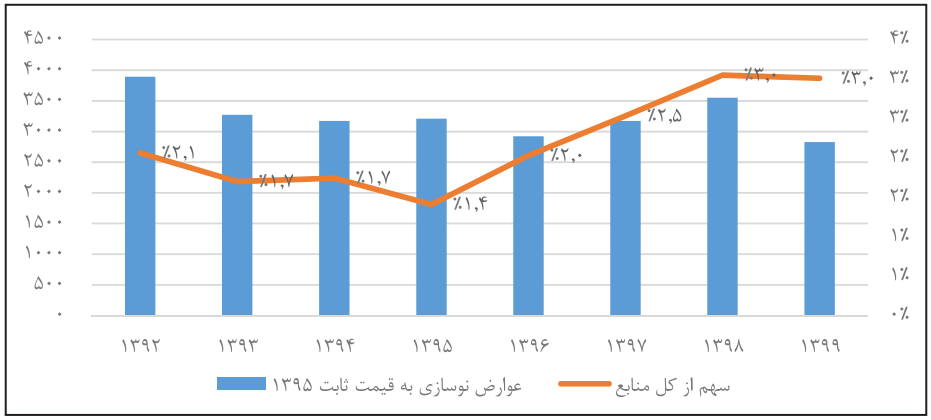

مأخذ:گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

۷-۴- تأمین مالی با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی

شرایط نامساعد اقتصاد ملی به‌واسطه تحریم‌های ظالمانه در سال‌های اخیر که با بروز و شیوع کرونا تشدید شده، شهرداری و سایر نهادهای بخش عمومی را با بحران تأمین منابع مواجه نموده است. لذا توسعه شهری دیگر با تکیه بر منابع درون سازمانی قابل تحقق نیست. در این راستا شهرداری تهران در دوره جدید مدیریت شهری سعی نموده است از ظرفیت سرمایه‌گذاری و جلب بخش خصوصی برای تأمین منابع مورد نیاز توسعه شهر بهره‌برداری نماید. «دستورالعمل اجرایی سند جامع سرمایه‌گذاری و مشارکت شهرداری تهران» نیز در همین راستا ابلاغ گردیده است. تهیه پیش‌نویس و سیر مراحل نهایی دستورالعمل‌های تکلیفی سند جامع اعم از:

- دستورالعمل فرایند و ملاک عمل مشارکت در مناطق، سازمان‌ها ، شرکت‌ها و مؤسسات تابعه شهرداری تهران؛
- دستورالعمل نحوه عقد قرارداد مشارکتی در مناطق ۲۲گانه در شهرداری تهران؛
- دستورالعمل نحوه مشارکت عمومی-خصوصی در شهرداری تهران (در مرحله ابلاغ)؛
- دستورالعمل تسهیل‌گری مشارکت و حمایت از مالکیت معنوی (در مرحله ابلاغ)؛
- ابلاغ شیوه نامه توانسنجی و تشخیص صلاحیت متقاضیان سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۱۸ به واحدهای اجرایی شهرداری تهران؛

نیز با همین هدف به انجام رسیده و با اعمال تبصره ۱۹ در بودجه ابلاغی ۱۴۰۰، امر مشارکت در تأمین منابع مالی مورد نیاز شهرداری تهران بومی‌سازی شده است.

نمودار ۳۸. مقایسه ارزش فروش پروژه‌های مشارکتی (میلیارد ریال)

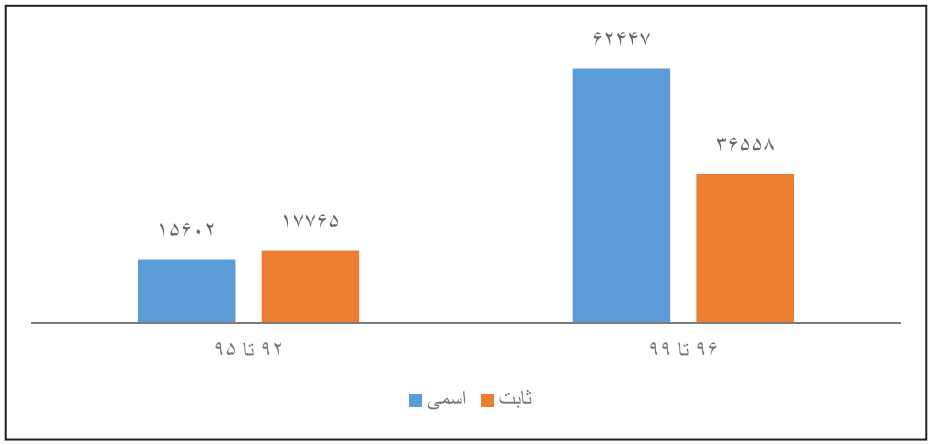

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

افزایش ۴ برابری ارزش فروش پروژه‌های مشارکتی از ۱٫۵ هزار میلیارد تومان در دوره قبلی مدیریت شهری به ۶٫۲ هزار میلیارد تومان به قیمت اسمی و افزایش ۲ برابری آن به قیمت ثابت در دوره فعلی از مهم‌ترین دستاوردهای مکانیزم جدید مشارکت در توسعه شهر بوده است.

علاوه‌بر این، شهرداری تهران در دوره جدید موفق شده است، از پتانسیل جذب سرمایه‌گذار خارجی برای استحصال گاز متان از لندفیل به ارزش ۱۳۰ میلیون دلار با شرکت کره‌ای KET استفاده نماید که متأسفانه به دلیل تحریم فعلاً متوقف مانده است.

افزایش ۴ برابری ارزش فروش پروژه‌های مشارکتی از ۱٫۵ هزار میلیارد تومان در دوره قبلی مدیریت شهری به ۶٫۲ هزار میلیارد تومان

نمودار ۳۹. قراردادهای مشارکتی بین‌المللی-میلیون دلار

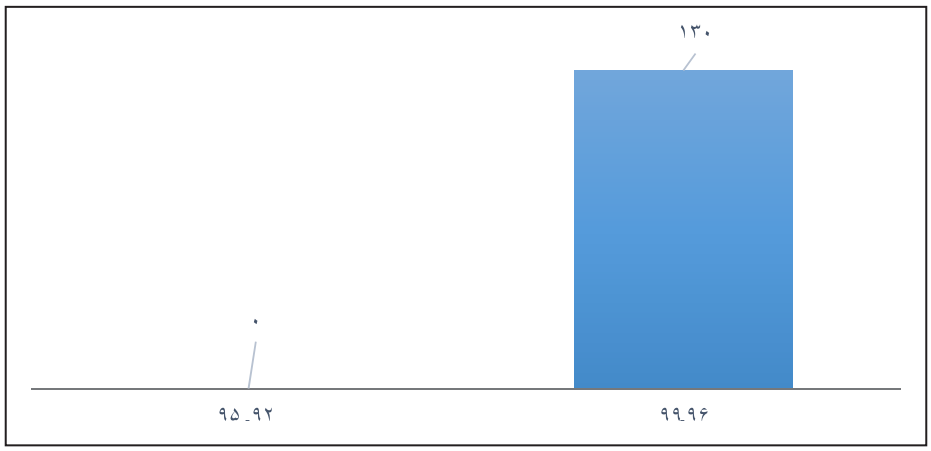

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

۸-۴- کاهش هزینه‌های اداره شهر

همانطور که در نمودار زیر مشخص است مدیریت شهری در دوره شورای پنجم اسلامی شهر تهران در واکنش به فضای مالی محدود ایجاد شده ناشی از عوامل بیرونی (تحریم، جهش‌های تورمی، کرونا و...) و درونی (بدهی‌های انباشته، بی‌انضباطی‌های مالی و...) سیاست کاهش و مدیریت هزینه‌ها را برگزیده و موفقیت چشم-گیری را در این زمینه حاصل نموده است؛ به طوری که با احصاء مخارج گریزناپذیر شهر (شامل حقوق و مزایای مستمر، تملک دارایی مالی، خدمات شهری، حمل و نقل و ترافیک، شهرسازی و معماری، اجتماعی و فرهنگی، توسعه مدیریت و هوشمندسازی شهر و ایمنی و مدیریت بحران) به روشنی می‌توان دریافت که شهر تهران در سال ۱۳۹۵ و به قیمت ثابت با حدود ۱۱٫۷ هزار میلیارد تومان اداره می‌گردید که این رقم در سال ۱۳۹۹ و به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵ و با اعمال سیاست‌های مدیریت و کاهش هزینه‌های اداره شهر در یک روند نزولی به حدود ۷٫۳ هزار میلیارد تومان رسیده است. این امر حاکی از کاهش حدود ۳۷٪ درصدی در هزینه‌های اداره شهر است.

کاهش حدود ۳۷٪ درصدی در هزینه‌های اداره شهر

نمودار ۴۰. مخارج گریز ناپذیر به قیمت ثابت ۱۳۹۵-هزار ریال

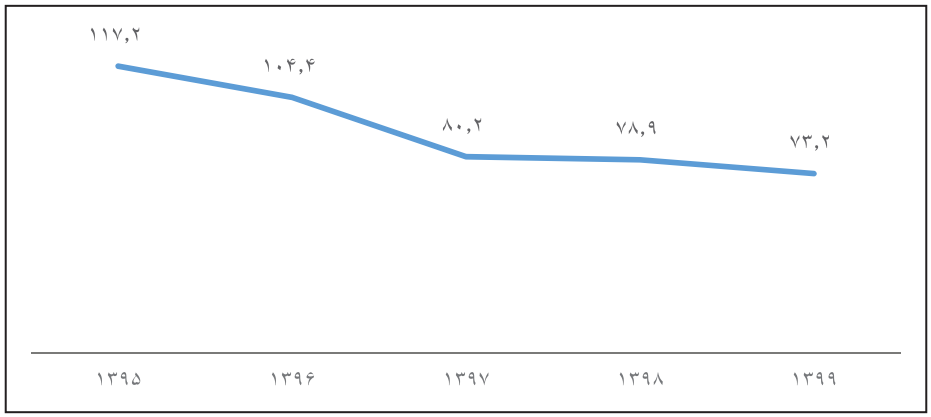

مأخذ:: گزارشات تفریغ سنواتی بودجه شهرداری تهران و محاسبات گزارش

۹-۴- استفاده از ظرفیت اسناد خزانه و برات کارت برای تسویه بدهی

وضعیت بدهی‌ها و مطالبات مدیریت شهری از دولت، دستگاه های دولتی در دهه گذشته متأثر از روابط نامناسب این دو نهاد، نابسامان بوده است. بنحوی که در سال ۱۳۹۶ جمعاً ۴۹۱ میلیارد ریال در قالب اوراق تسویه خزانه نوع ۱ مورد تسویه قرار گرفته لیکن در این دوره از مدیریت شهری، با تمرکز شهرداری تهران بر اداره شهر و پرهیز از مداخله سیاسی در امور کشوری، فضای مناسبی برای پیگیری مطالبات و تسویه دیون

مدیریت شهری به‌وجود آمد و شهرداری تهران در این چارچوب توانست با استفاده از ظرفیت اسناد خزانه، اوراق تسویه خزانه نوع ۱ و نوع ۲ بدهی‌ها و مطالبات خود از دولت را تهاتر نماید؛ اجرایی نمودن تهاتر بدهی‌ها و مطالبات با دولت برای اولین‌بار در سال ۱۳۹۷ بصورت منسجم و در قالب یک کارگروه صورت پذیرفت و در ادامه این روند در قالب اوراق تسویه خزانه نوع ۱، نوع ۲ و اسناد خزانه در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۳۰،۴۴۸ میلیارد ریال و در سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۱۸،۵۲۰ میلیارد ریال و در سال ۱۳۹۹ بالغ بر۵،۹۶۱ میلیارد ریال تهاتر گردیده است. لذا سرجمع در دوره فعلی مدیریت شهری تا پایان سال ۱۳۹۹ با احتساب مبلغ نقدی دریافت شده ۴۰ میلیارد ریال از دستگاه های دولتی بالغ بر ۵۵ هزار میلیارد ریال از بدهی‌ها و مطالبات شهرداری تهران با دولت از طریق اسناد یاد شده مورد تهاتر قرار گرفته است.

دوره فعلی مدیریت شهری تا پایان سال ۱۳۹۹ با احتساب مبلغ نقدی دریافت شده از دستگاه های دولتی بالغ بر ۵۵ هزار میلیارد ریال از بدهی‌ها و مطالبات شهرداری تهران با دولت از طریق اسناد یاد شده مورد تهاتر قرار گرفته است.

جدول ۳۹. تهاتر اسناد خزانه، اوراق تسویه خزانه نوع ۱ و نوع ۲ با بدهی‌ها و مطالبات از دولت

ردیف	سال	مبلغ (میلیارد ریال)
۱	۱۳۹۷	۳۰،۴۴۸
۲	۱۳۹۸	۱۸،۵۲۰
۳	۱۳۹۹	۵،۹۶۱
۴	۱۳۹۹	۴۰ (نقدی)
جمع کل		۵۵،۰۰۰

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

همچنین، با توجه به اهمیت موضوع مدیریت و تسویه دیون (مطالبات پیمانکاران) و با عنایت به محدودیت نقدینگی، لایحه صدور برات کارت تا سقف ۲۰ هزار میلیارد ریال به شورای اسلامی شهر تقدیم شد و پس از تصویب نهایتاً از طریق بانک شهر این موضوع عملیاتی گردید و در این قالب در سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۳،۱۷۰ میلیارد ریال و در سال ۹۹ مبلغ ۵،۶۱۶ میلیارد ریال و جمعاً مبلغ ۸،۷۸۶ میلیارد ریال برات کارت الکترونیک صادر شده است.

در سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۳،۱۷۰ میلیارد ریال و در سال ۹۹ مبلغ ۵،۶۱۶ میلیارد ریال و جمعاً مبلغ ۸،۷۸۶ میلیارد ریال برات کارت الکترونیک صادر شده است.

جدول ۴۰. برات کارت صادر شده جهت تسویه دیون

ردیف	سال	مبلغ (میلیارد ریال)
۱	۱۳۹۸	۳،۱۷۰
۲	۱۳۹۹	۵،۶۱۶
جمع		۸،۷۸۶

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

علاوه‌بر موارد یاد شده، اقدامات دیگری نیز در راستای وصول مطالبات شهرداری تهران صورت گرفته است که اهم آن به شرح ذیل می‌باشد:

- ارسال کلیه پرونده‌های شرکت‌های هواپیمایی به کمیسیون ماده ۷۷ پس از صدور اخطار و پیش‌آگهی به آن شرکت‌ها، جهت بررسی و پیگیری بدهی عوارض معوقه ۵ درصد فروش صندلی‌های پروازی آن شرکت‌ها در سنوات گذشته (۱۳۹۶ الی ۱۳۹۹).

۱۰-۴- مدیریت و پایدارسازی بدهی‌ها

بدهی شهرداری تهران در ۳ سرفصل بدهی بابت اوراق مشارکت، بدهی به پیمانکاران مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌ها و بدهی بانکی و مانده تسهیلات، قابل بررسی می‌باشد؛

الف) اوراق مشارکت

در دوره جدید مدیریت شهری تلاش شده است در راستای تأمین مالی پروژه‌های تملک دارایی سرمایه‌ای، از ظرفیت تامین منابع مالی و بازپرداخت اصل و سود آن با مشارکت دولت (۵۰ درصد دولت- ۵۰ درصد شهرداری) طبق بند د تبصره ۵ بودجه کل کشور استفاده شود. فعال نمودن این ظرفیت از دو جهت دستاوردی قابل توجه برای شهرداری تهران است؛ نخست آنکه در قالب بودجه عمومی کشور، دولت را وادار به ادای سهم خود از توسعه شهر می‌نماید و همچنین بار مالی آن برای شهرداری تهران به اندازه نیمی از اصل و سود تعلق گرفته است که این خود به معنی یارانه حدوداً ۵۰ درصدی از اصل مبلغ تأمین مالی شده برای شهرداری تهران می‌باشد.

در دوره اخیر مدیریت شهری ۳،۵ هزار میلیارد تومان برای پیشبرد اهداف توسعه‌ای شهر، تأمین مالی شده است

بر اساس اطلاعات موجود، در دوره اخیر مدیریت شهری ۳،۵ هزار میلیارد تومان به روش یاد شده برای پیشبرد اهداف توسعه‌ای شهر، تأمین

مالی شده و در طول دوره ۱٫۲۴۲ هزار میلیارد تومان از اصل و سود مانده اوراق مشارکت بازپرداخت صورت گرفته است. این در حالی است که مانده اوراق مشارکت اخذ شده در سنوات گذشته ۱۰۰۰ میلیارد تومان بوده و تا شهریورماه ۱۳۹۶ تنها ۹۴ میلیارد تومان از آن بازپرداخت گردیده است.

شایان ذکر است اخذ مجوز انتشار ۳۰۰ میلیارد تومان اوراق مشارکت برای اورهال و بازسازی اساسی ناوگان مترو در سال ۱۳۹۹ و استفاده از ظرفیت تبصره‌های ۱۸و ۱۹ قانون بودجه کل کشور برای تعمیرات اساسی (اورهال) ناوگان مترو و تأمین ناوگان از دیگر اقداماتی است که برای نخستین بار در دوره اخیر و با هدف استفاده از کلیه ظرفیت‌های ممکن ذیل بودجه کل کشور در دستور کار قرار گرفت و بر اساس اقدامات صورت پذیرفته تفاهم‌نامه بازسازی و نوسازی ۳۱ رام قطار با استفاده از تسهیلات ۵ ساله مبادله و در سال ۱۴۰۰ عملیاتی می‌گردد و تأمین ۱۰۵ دستگاه واگن مترو از طریق بخش خصوصی نیز پس از برگزاری فراخوان به منظور جذب سرمایه‌گذار عملیاتی خواهد شد.

> در طول دوره ۱٫۲۴۲ هزار میلیارد تومان از اصل و سود مانده اوراق مشارکت بازپرداخت صورت گرفته است. این در حالی است که مانده اوراق مشارکت اخذ شده در سنوات گذشته ۱۰۰۰ میلیارد تومان بوده و تا شهریورماه ۱۳۹۶ تنها ۹۴ میلیارد تومان از آن بازپرداخت گردیده است

لازم به ذکر است مانده بدهی شهرداری تهران از بابت انتشار اوراق مشارکت تا پایان سال ۱۳۹۹ برابر با ۲٫۴۶۵ هزار میلیارد تومان شامل ۲٫۱۳ هزار میلیارد تومان اصل سهم شهرداری و ۳۳۵ میلیارد تومان سود و کارمزد سهم شهرداری می‌باشد.

قابل توجه است که علاوه‌بر مبالغ تأمین اعتبار از طریق انتشار اوراق مشارکت در سال گذشته، سه فقره مجوز انتشار اوراق نیز به شرح ذیل اخذ گردیده و در فرآیند انتخاب بانک عامل قرار دارد:

- مجوز انتشار مبلغ ۴۵۰ میلیارد تومان اوراق مشارکت اسلامی از بانک مرکزی اخذ گردید.
- مجوز انتشار مبلغ ۱٫۸۵۰ میلیارد تومان اوراق مشارکت اسلامی از بانک مرکزی اخذ گردید.
- اخذ موافقت اولیه جهت انتشار مبلغ ۳۰۰ میلیارد تومان اوراق مشارکت اسلامی از بانک مرکزی.

> تفاهم‌نامه بازسازی و نوسازی ۳۱ رام قطار با استفاده از تسهیلات ۵ ساله مبادله و در سال ۱۴۰۰ عملیاتی می‌گردد

ب) بدهی به پیمانکاران (مناطق، سازمانها و شرکت‌ها)

شهرداری تهران تا پایان سال ۱۳۹۹، بالغ بر ۷٫۵ هزار میلیارد تومان بدهی به پیمانکاران مناطق ۲۲گانه داشته است. این مبلغ در شهریورماه ۱۳۹۶ و آغاز دوره جدید مدیریت شهری، بالغ بر ۵٫۹ هزار میلیارد تومان بوده است.

همچنین بر اساس آخرین گزارش موجود تا انتهای آذرماه ۱۳۹۹، مانده بدهی شهرداری تهران به پیمانکاران سازمان‌ها و شرکت‌ها بالغ بر ۴٫۴ هزار میلیارد تومان بوده است که نسبت به شهریورماه ۱۳۹۶ حدود ۲٫۱ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است.

جدول ۴۱. مانده بدهی مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌ها -میلیارد ریال

اقلام بدهی	شهریور ۹۶	سل ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹	توضیحات
مانده بدهی مناطق	۵۹،۲۰۰	۶۶،۷۲۸	۶۶،۰۷۳	۶۸،۴۷۳	۷۵،۴۴۴	-
مانده بدهی سازمان‌ها و شرکت‌ها	۲۳،۴۲۰		۲۸،۲۲۰	۳۱،۸۹۰	۴۴،۰۸۰	۹۹/۹/۳۰

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

جدول ۴۲. وضعیت اوراق مشارکت شهرداری تهران از سال ۱۳۹۵ تا پایان ۱۳۹۹ -میلیارد تومان

ردیف	اوراق مشارکت منتشر شده			سهم متعهدین		پرداختهای شهرداری			پرداختهای دولت			مانده بدهی سهم شهرداری			
	سال انتشار	مبلغ	تاریخ سررسید	شهرداری	دولت	اصل	سود و کارمزد	جمع	اصل	سود و کارمزد	جمع	اصل	سود و کارمزد تا تاریخ ۹۹/۱۲/۲۹	اصل	در تاریخ سررسید
۱	۱۳۹۵	۱۰۰۰	۱۳۹۸	۵۰۰	۵۰۰		۸۰	۸۰				۵۰۰	۳۳۵	۵۰۰	۳۳۵
۲	۱۳۹۶	-	-	-	-		۱۴	۱۴		۹۷	۹۷	-	-	-	-
۳	۱۳۹۷	۷۰۰	۱۴۰۰	۳۵۰	۳۵۰		۱۳۸	۱۳۸		۱۳۷	۱۳۷	۳۵۰	-	۳۵۰	۲۴۷
۴	۱۳۹۸	۱۳۰۰	۱۴۰۱	۶۵۰	۶۵۰		۲۸۱	۲۸۱	۵۰۰	۳۱۳	۸۱۳	۶۵۰	-	۶۵۰	۴۸۸
۵	۱۳۹۹	۱۵۰۰	۱۴۰۲	۷۵۰	۷۵۰	۱۲۰	۷۰۳	۸۲۳	۰	۲۵۴	۲۵۴	۶۳۰	-	۶۳۰	۴۳۶
جمع		۴۵۰۰		۲۲۵۰	۲۲۵۰	۱۲۰	۱۲۱۶	۱۳۳۶	۵۰۰	۸۰۱	۱۳۰۱	۲۱۳۰	۳۳۵	۲۱۳۰	۱۵۰۶
													۲۴۶۵		۳۶۳۶

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

جدول ۴۳. گزارش تسهیلات شهرداری تهران از سال ۱۳۹۳ لغایت ۱۳۹۹ تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۱-میلیارد تومان

ردیف	شرح	اصل تسهیلات دریافتی	سود ، جرائم و سایر هزینه های متعلقه	پرداختی طی دوره
۱	سال ۱۳۹۳	۹۰۲	۱,۴۱۵	۸۲۵
۲	سال ۱۳۹۴	۲,۰۱۲	۳۷۴	۲,۲۲۳
۳	سال ۱۳۹۵	۵,۰۰۶	۳,۷۳۲	۱,۵۶۹
۴	سال ۱۳۹۶ - ۶ماهه اول	۱,۳۷۰	۲,۶۲۹	۱,۱۵۳
جمع تا شش ماهه اول سال ۹۶		۹,۲۹۰	۸,۱۵۰	۵,۷۷۰
۵	سال ۱۳۹۶ - ۶ماهه دوم	۱,۴۸۷	۲,۶۳۴	۷۷۵
۶	سال ۱۳۹۷	۸۶۲	۱۱,۸۸۷	۳,۱۵۸
۷	سال ۱۳۹۸	۶۵۱	۱۱,۵۶۳	۳,۳۰۱
۸	سال ۱۳۹۹	۱,۰۲۸	۱۰,۸۵۵	۲,۴۵۸
جمع از شش ماهه دوم سال۹۶ تا سال ۹۹		۴,۰۲۸	۳۶,۹۳۹	۹,۶۹۲

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

ج) بدهی بانکی و مانده تسهیلات

بدهی شهرداری تهران به بانک‌ها شامل اصل تسهیلات دریافتی، سود و جرایم تعلق گرفته به آن تا پایان سال ۱۳۹۹ برابر با ۵۰,۶۸۳ هزار میلیارد تومان می‌باشد که روند احصاء آن به شرح ذیل می‌باشد:

تا پایان شهریور ۱۳۹۶، شهرداری تهران بابت تسهیلات اخذ شده، در مجموع ۱۹,۴۰۸ هزار میلیارد تومان بدهکار بوده است که از این میزان ۷,۷۳۸ هزار میلیارد تومان مربوط به اصل و سود و جرایم مانده وام‌های سال‌های قبل ۱۳۹۳، معادل ۹,۲۹ هزار میلیارد تومان مربوط به اصل تسهیلات دریافتی در فاصله سال‌های ۱۳۹۳ تا شهریورماه ۱۳۹۶، معادل ۸,۱۵ هزار میلیارد تومان مربوط به سود و جرایم وام‌های فوق بوده که با باز پرداخت ۵,۷۷ هزار میلیارد تومان طی سال‌های ۱۳۹۳ تا شهریورماه ۱۳۹۶، مانده تسهیلات معادل ۱۹,۴۰۸ هزار میلیارد تومان حاصل شده است.

در دوره جدید مدیریت شهری در مجموع ۴,۰۲۸ هزار میلیارد تومان تسهیلات دریافت و ۹,۶۹۲ هزار میلیارد تومان از بابت اصل، سود و جرایم مجموع وام‌های بر ذمه شهرداری تهران باز پرداخت شده است.

بر اساس گزارشات استعلامی از بانک‌های ارائه دهنده تسهیلات، تا پایان سال ۱۳۹۹ بابت سود و جرایم و سایر هزینه‌های تسهیلات دریافتی از بانک‌ها در دوره‌های گذشته، معادل ۳۶,۹۳۹ هزار میلیارد تومان به بدهی شهرداری تهران افزوده شده است.

> شهرداری تهران در دوره فعلی، ۵,۶۶۴ هزار میلیارد تومان بیش از تسهیلات دریافتی خود بابت بدهی بانکی تولیدی در سنوات گذشته بازپرداخت نموده است. در واقع میزان بازپرداخت شهرداری تهران در دوره فعلی بیش از دو برابر اصل مبلغ تسهیلات دریافتی خود بوده است

جدول ۴۴. مبلغ تسهیلات دریافتی و بازپرداخت صورت گرفته در مقاطع قبل و بعد از شهریورماه ۱۳۹۶-میلیارد تومان

شرح	مانده از سنوات قبل	اصل تسهیلات دریافتی	پرداختی طی دوره
از سال ۱۳۹۲ تا شهریورماه ۱۳۹۶	۸،۵۰۳	۹,۷۵۳	۷,۱۰۹
از شش ماهه دوم سال۹۶ تا سال ۹۹	۱۹،۴۰۸	۴,۰۲۸	۹,۶۹۲

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

باتوجه به موارد ذکر شده، اشاره به نکات ذیل حائز اهمیت می‌باشد:

شهرداری تهران در دوره فعلی، ۵,۶۶۴ هزار میلیارد تومان بیش از تسهیلات دریافتی خود بابت بدهی بانکی تولیدی در سنوات گذشته بازپرداخت نموده است. در واقع میزان بازپرداخت شهرداری تهران در دوره فعلی بیش از دو برابر اصل مبلغ تسهیلات دریافتی خود بوده است.

بدهی مربوط به سود و جرایم تسهیلات دریافتی مربوط به سنوات گذشته با نرخی تساعدی به‌طور مستمر در حال افزایش بوده و از شهریورماه ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۳۹۹ حدوداً ۴,۵ برابر شده است، که بخش عمده آن بابت تسهیلات دریافتی در دوره‌های گذشته مدیریت شهری بوده و در

این میان ۲۰ درصد از این افزایش نیز مربوط به افزایش مبلغ تسهیلات ارزی-ریالی به‌واسطه جهش نرخ ارز می‌باشد.
بر اساس آنچه در این سرفصل ارائه گردید، با اتخاذ سیاست پایدارسازی بدهی‌ها در این دوره مدیریت شهری، نه تنها بدهی به خالص بدهی‌ها افزوده نشده، بلکه به میزان ۱،۹۷۴ میلیارد تومان نیز از آن کاسته شده است.

در این دوره مدیریت شهری، نه تنها بدهی به خالص بدهی‌ها افزوده نشده، بلکه به میزان ۱،۹۷۴ میلیارد تومان نیز از آن کاسته شده است.

جدول ۴۵. خالص بدهی ایجاد شده از شهریور ۱۳۹۶ تا پایان ۱۳۹۹- میلیارد تومان

	اصل تسهیلات دریافتی	بازپرداخت تسهیلات	مابه‌التفاوت بدهی مناطق	مابه‌التفاوت بدهی سازمان‌ها و شرکت‌ها	خالص بدهی
خالص بدهی ایجاد شده	۴،۰۲۸	۹،۶۹۲	۱،۶۲۴	۲،۰۶۶	-۱،۹۷۴

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

همچنین در مجموع در حال حاضر مجموع بدهی شهرداری تهران ۶۵/۱ هزار میلیارد تومان می‌باشد.

نمودار ۴۱. نمودار بدهی‌های شهرداری تهران تا پایان سال ۱۳۹۹-میلیارد تومان

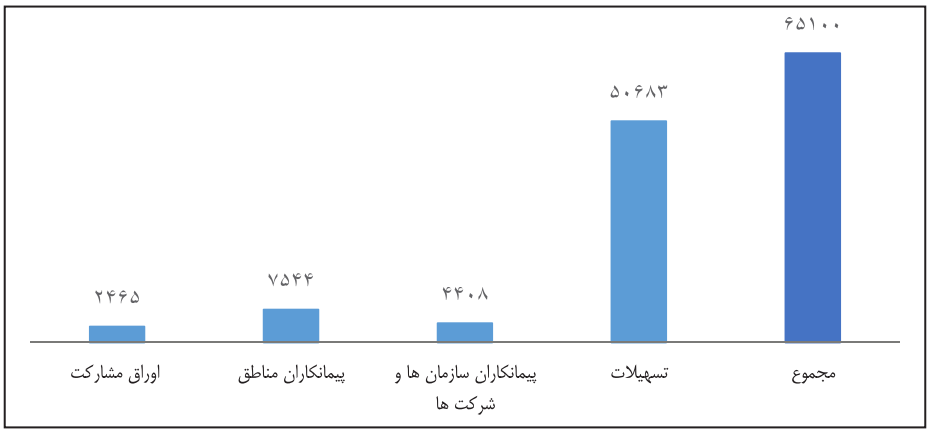

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

۱۱-۴- جلوگیری از تضییع اموال شهرداری در محاکم قضایی

در دوره جدید مدیریت شهری با اخذ اسناد املاکی که بهای آن توسط دادنامه‌های مراجع قضایی از شهرداری تهران وصول می‌گردید، موجب جلوگیری از تضییع حقوق آتی شهرداری که گاهاً سوء استفاده مالکین اسبق در رابطه با دریافت چند باره بهای املاک واقع در طرح را فراهم می‌نمود، منتفی شده است. در همین راستا واحد اجرای احکام موفق به اخذ ۳۸۶ فقره سند مالکیت به متراژ ۲۴۷۲،۱۴ مترمربع و ارزش ریالی تقریبی ۴۱،۲۸۴ میلیارد ریال و آزادسازی ۱۶۵ هکتار اراضی با اخذ آراء گردیده است.

نمودار ۴۲. اخذ آرای حقوقی به نفع شهرداری تهران-میلیارد ریال

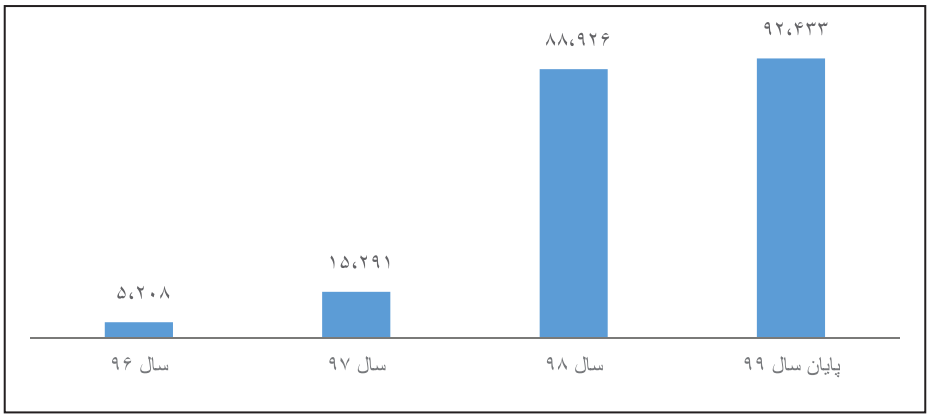

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

از دیگر اقدامات حائز اهمیت حقوقی در این دوره، معاضدت قضائی و جلوگیری از تضییع حقوق شهرداری در پروژه هزار و یک شهر، به واسطه گزارش واصله از سازمان بازرسی کل کشور و شکایت آن سازمان در خصوص تخلف مدیران شهرداری تهران در انعقاد قرارداد مشارکتی پروژه موسوم به هزار و یک شهر که یکی از بزرگترین پروژه های شهری کشور است، با تنظیم و امضاء دو فقره الحاقیه به قرارداد اصلی بوده است که در هر دو الحاقیه سهم شهرداری تهران از کل پروژه افزایش یافت.

نمودار ۴۳. میزان انتقال اسناد ملکی به شهرداری تهران در جهت صیانت از حقوق شهروندان-تعداد

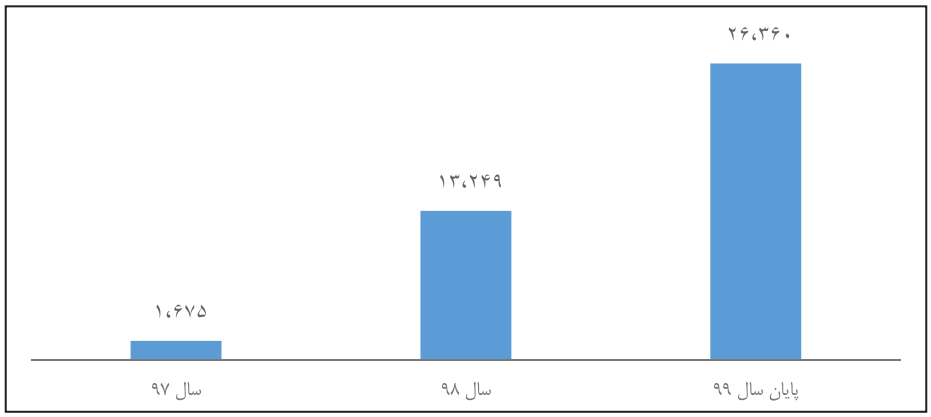

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

۱۲-۴- صیانت از املاک شهرداری

در راستای سیاست این دوره جدید مدیریت شهری مبنی بر حفاظت از دارایی‌های غیرمنقول و افزایش ذخایر مستغلات، شهرداری تهران موفق گردیده است ۲ برابر ارزش واگذار شده (که عموماً املاک ریزدانه در گذرهای متروکه و تملک مربوط اراضی و املاک واقع در طرح‌ها بوده است) را تملک نماید. شایان ذکر است از منظر وسعت، مساحت املاک تمک شده به واگذار شده تقریباً ۱۴ برابر بوده است.

جدول ۴۶. عملکرد تملک و واگذاری املاک و مستغلات از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ تا بهار ۱۴۰۰

شرح	تعداد	مساحت (مترمربع)	ارزش به روز شده (میلیارد ریال)
واگذاری	۱،۲۸۳	۷۰،۳۲۵	۵۱،۲۰۰
تملک	۵۰۶	۱،۰۳۵،۵۴۴	۱۰۳،۶۶۰

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

لازم به ذکر است در شهریور ماه ۱۳۹۶، آمار اولیه تعداد املاک شهرداری تهران که در اختیار غیر قرار داشت، ۶۷۴ فقره (شامل ۱۶۶ فقره در اختیار اشخاص حقوقی و ۵۰۸ فقره در اختیار اشخاص حقیقی) اعلام گردیده بود که با تصویب طرح «الزام شهرداری تهران به ساماندهی واگذاری حق بهره‌برداری املاک، اراضی و اموال غیرمنقول شهرداری تهران به اشخاص حقیقی، حقوقی و مؤسسات عمومی غیردولتی» طی شماره ۱۶۰/۲۳۶۶/۱۶۸۷۶ مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۲۷ و مصوبه اصلاحی مربوطه تدقیق آن در دستور کار قرار گرفت. بر این مبنا با تشکیل کارگروهی برای شناسایی املاک مذکور تا بهار ۱۴۰۰، لیست املاک در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی، مؤسسات و نهادها به تعداد ۲۶۶۲ ملک استخراج شد.
آمار املاک و مستغلات در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی غیر در مقایسه بین سال ۱۳۹۶ و اکنون به شرح جدول ذیل است:

جدول ۴۷. وضعیت املاک واگذار شده به غیر به تفکیک نوع

نوع بهره‌بردار املاک	تعداد تدقیق شده تا بهار ۱۴۰۰
اشخاص حقوقی غیر	۲،۲۰۳
اشخاص حقیقی	۴۵۹
جمع کل	۲،۶۶۲

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

بر اساس نتایج بررسی‌ها و تصمیمات متخذه در جلسات مستمر کمیسیون مربوطه، گزارش منضم به فهرست املاکی که از نظر شهرداری تهران تاکنون واجد شرایط لازم برای بهره‌برداری مستند به بند ۶ ماده ۵۵ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی هستند، به همراه گزارش املاکی که تاکنون اقدام برای تخلیه و بازپس‌گیری آنها صورت گرفته است، مواردی که در دست بررسی قرار دارند و نیز فهرست مواردی که

شهرداری تهران موفق گردیده است ۲ برابر ارزش واگذار شده را تملک نماید از منظر وسعت، مساحت املاک تمک شده به واگذار شده تقریباً ۱۴ برابر بوده است

تاکنون تخلیه شده و در اختیار شهرداری قرار گرفته‌اند، طی نامه شماره ۱۰/۷۰۳۴۵۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۱۶ در قالب لایحه تعیین تکلیف املاک و اموال غیرمنقول واگذارشده شهرداری تهران به اشخاص حقیقی و حقوقی، به شورای اسلامی شهر تهران ارسال گردید که در دست بررسی است.
فهرست املاک در دست تخلیه شامل کلیه مواردی است که: ۱. در بهره‌برداری دارای انحراف از موضوعیت بند ۶ ماده ۵۵ شناخته‌اند؛ ۲. املاکی که بر اساس جمع‌بندی کمیسیون مذکور فاقد ضرورت و یا شرایط لازم برای ادامه فعالیت در املاک شهرداری تشخیص داده شده‌اند؛ ۳. واحدها و املاکی که برای استفاده مسکونی در اختیار اشخاص قرار داشتند.
هم‌چنین با عنایت به پیگیری‌های شورای اسلامی شهر تهران و نهادهای نظارتی و تأکید شهردار محترم تهران، تخلیه املاک مشمول در مناطق ۲۲گانه شهرداری، از حالت متمرکز در سازمان املاک و مستغلات خارج و به صورت غیرمتمرکز بر عهده مناطق، مدیران املاک و حقوقی مناطق ۲۲گانه قرار گرفت. بر این مبنا در نیمه دوم سال ۱۳۹۹ فهرست املاک قابل تخلیه به مناطق مربوطه ابلاغ و دستوراتی برای تخلیه املاک صادر شد و نهایتاً مدیران املاک، حقوقی و کارشناسان مربوطه در مناطق به سازمان املاک و مستغلات دعوت و تمامی اقدامات انجام شده و اقدامات ضروری، مجدداً به اتفاق بررسی و نکات لازم و حساسیت امر و تسریع در کار به آنان یادآوری شد و اقدامات لازم حقوقی و اجرایی برای تخلیه سایر موارد در حال انجام است.
شایان ذکر است برای واگذاری املاک یاد شده در سنوات قبل هیچ مصوبه‌ای از شورای اسلامی شهر تهران اخذ نگردیده بود. خلاصه اقدامات و آخرین وضعیت ۲۶۶۲ فقره املاک و مستغلات در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی غیر به شرح جدول ذیل است:

جدول ۴۸. اقدامات انجام شده برای تعیین تکلیف املاک در اختیار غیر شهرداری تهران

وضعیت	تعداد	اقدام
املاک در اختیار غیر و تحت نظارت معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری	۱،۵۰۲	طی لایحه برای تعیین تکلیف به شورای شهر اعلام شده
املاکی که ادامه فعالیت آنها مناسب تشخیص داده شد	۱۹۰	طی لایحه برای تعیین تکلیف به شورای شهر اعلام شده
املاک در اختیار نهادها و نیروهای مسلح	۷۰	طی لایحه برای تعیین تکلیف به شورای شهر اعلام شده
املاک شناسایی شده مشمول الزام به تخلیه	۹۰۰ فقره شامل مسکونی: ۲۰۰ غیرمسکونی : ۷۰۰	۶۰۰ فقره تخلیه یا تعیین تکلیف شده (فروخته یا اجاره داده شد)، ۳۰۰ فقره اقدامات قضایی برای تخلیه انجام شده
جمع تعداد املاک در اختیار غیر	۲،۶۶۲	

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

املاک شناسایی شده مشمول الزام به تخلیه ۶۰۰ فقره تخلیه یا تعیین تکلیف شده (فروخته یا اجاره داده شد)، ۳۰۰ فقره اقدامات قضایی برای تخلیه انجام شده

شایان ذکر است طی سال‌های ۱۳۹۶ تاکنون، شهرداری تهران در قالب بند۶ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها و در اجرای مصوبه صدرالذکر، پس از اخذ مصوبه‌های شورای اسلامی شهر تهران (برای نخستین بار در تاریخ شهرداری تهران و به‌منظور تحقق شعار شفافیت و قانون‌گرایی) به شرح زیر، اقدام به واگذاری دو فقره ملک به اشخاص غیر نموده است:
۱) مصوبه "مجوز واگذاری حق بهره‌برداری از قطعه زمین به پلاک‌های‌ثبتی شماره ۱۸۷۸۲/۷۰ و ۱۸۷۸۳/۷۰ واقع در محدوده منطقه ۶ شهرداری با حفظ حق مالکیت شهرداری تهران به منظور احداث موزه آثار نقاشی خانم ایراندخت درودی" ابلاغی به شماره ۱۶۰/۲۴۴۵/۵۲۰۸ مورخ ۹۷/۳/۱؛
۲) مصوبه "واگذاری بهره‌برداری از ساختمان واقع در خیابان بخارست، خیابان شانزدهم، پلاک ۲۲ به شورای عالی استان‌ها" ابلاغی به شماره ۱۶۰/۲۴۶۵/۱۲۲۷۶ مورخ ۹۷/۵/۳.
همچنین شهرداری تهران در راستای ایجاد زیربنای لازم برای صیانت از املاک عمومی، علاوه‌بر توسعه سامانه جامع املاک و مستغلات و راه‌اندازی زیرسیستم ثبت دارایی‌ها، ارزیابی قیمت، مخزن اسناد، فروش املاک و تثبیت املاک اختصاصی در سامانه شهرسازی، تفاهم‌نامه‌ای را با سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اجرایی نموده است که آثار و برکات قابل توجهی را برای مدیریت شهری در پی داشته است؛

- تثبیت دارایی‌های شهرداری تهران در سامانه کاداستر؛
- برنامه‌ریزی برای اخذ اسناد تک‌برگی برای کلیه معابر و املاک شهرداری و اخذ اولین سند تک برگ معابر به مساحت حدود ۷ هکتار (بخشی از اتوبان همت در اراضی طرشت)؛
- استعلام از شهرداری در مراحل صدور سند دیگران در صورت تداخل با قطعات موجود املاک شهرداری؛
- سهولت استعلام ثبتی در خصوص املاک در طرح بصورت الکترونیکی؛
- فریز نمودن املاکی که ثمن آنها در اجرای احکام قضائی توسط شهرداری پرداخت شده؛
- تفکیک آپارتمانی پس از صدور پایان‌کار و بر اساس نقشه نظام مهندسی ارسالی بصورت الکترونیکی؛

جدول ۴۹. اهم اقدامات انجام شده در حوزه املاک و مستغلات

طرف اقدام	اقدام انجام شده
شرکت رسا تجارت مبین	اقاله و تحویل ۱۱ فقره ملک از سپاه به ارزش تقریبی ۵۰۰ میلیارد تومان (به ارزش سال ۹۴)
	تحویل و تحول ساختمان شماره ۲ شهرداری موسوم به روزنامه اطلاعات از سپاه به ارزش تقریبی ۵۰۰ میلیارد تومان (به ارزش سال ۹۴)
	تحویل ۲ فقره املاک بلاتکلیف قبلی از سپاه (چهار واحد تجاری مجتمع داریوش خیابان فرشته به ارزش تقریبی ۱۶٫۳ میلیارد تومان (به ارزش سال ۹۱) و ملک موسوم به دوستان خیابان توانیر به ارزش تقریبی ۱۷ میلیارد تومان (به ارزش سال ۹۳))
	کشف ۷۰۰ میلیارد تومان اشتباه حساب فی‌مابین خزانه‌داری و رساتجارت موسوم به ملک فرحزادی مربوط به سال ۹۶
بانک شهر	تعیین تکلیف کلیه املاک فی مابین و تنظیم قراردادهای اجاره و ساماندهی حقوقی و بهرهبرداری در اختیار بانک
سایر اقدامات حائز اهمیت	شناسایی حدود ۲۰۴ ملک و آپارتمان واگذار شده به بسیج و تنظیم صورتجلسه واگذاری ۱۲۰۰ میلیارد تومان
	تهاتر مطالبات بانک صنعت و معدن به مبلغ ۲۰۰ میلیارد تومان(تسهیلات ارزی مترو) با املاک در اختیار سازمان و سازمان بازنشستگی شهرداری تهران(از محل وصول مطالبات سازمان)
	تسویه حدود ۴۷۰ میلیارد تومان از محل مطالبات قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء از شهرداری تهران
	انتقال سند قطعی پروژه هزار و یک شهر (پلاک ثبتی ۱۸۶۳/۱۵۰۲۷ منطقه ۲۲) به مساحت ۱۲۶ هکتار به نام شهرداری
	أخذ اسناد مالکیت مربوط به نمایشگاه شهر آفتاب (حریم منطقه ۱۹) به مساحت ۱۱۴ هکتار
	رفع معارضین ملکی پروژه‌ها و طرح‌های توسعه شهری به مبلغ ۲،۳۷۴ میلیارد تومان
	آزاد سازی۷۷،۲۷۸ مترمربع از اراضی سپاه جهت احداث بزرگراه فتح و اجرای فضای سبز (جز مطالبات سپاه)

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

۱۳-۴- ساماندهی مطالبات

یکی از اقدامات قابل توجه این دوره مدیریت شهری، شناسایی، احصاء و ثبت مطالبات معوقه شهرداری تهران از دولت، دستگاه‌های دولتی، ارگان‌های نظامی و... در راستای سیاست انضباط مالی بوده است. برای این منظور از اواخر سال ۱۳۹۷ کارگروهی تشکیل شده و پس از بررسی‌ها و برگزاری جلسات لازم به نتایج قابل توجهی دست یافته است. در این رابطه مطالبات احصاء شده شهرداری تهران از دستگاه‌های دولتی و... عمدتاً در سه بخش به‌ترتیب: ۱. عوارض پایدار شامل عوارض نوسازی، بهای خدمات مدیریت پسماند، عوارض غیرمسکونی و بهای خدمات مدیریت پسماند غیرمسکونی؛ ۲. عوارض شهرسازی شامل تثبیت، تغییر کاربری، مازاد تراکم، کسری پارکینگ، پذیره و...؛ ۳. مطالبات از ارگانهای نظامی از جمله معاونت مهندسی و پدافند غیرعامل سپاه مربوط به سنوات قبل می‌باشد که تا پایان آذرماه ۱۳۹۹ به شرح ذیل بوده است:

جدول ۵۰. مطالبات شهرداری تهران از دولت، دستگاه‌های دولتی، شهروندان و... تا پایان آذرماه ۱۳۹۹

مطالبات شهرداری تهران از دولت، دستگاه‌های دولتی، شهروندان و...	مبلغ (میلیارد ریال)
برآورد عوارض تقریبی تثبیت شهرسازی	۱۷۲،۴۸۹
عوارض قطعی تثبیت شهرسازی	۴۹،۲۰۰
عوارض پایدار	۵،۹۳۵
جمع کل مطالبات شهرداری از دستگاه های دولتی بابت عوارض پایدار و شهرسازی	۲۲۷،۶۲۳
مطالبات از دولت بابت بند ن تبصره ۵ قانون بودجه سال ۹۹ (جرایم رانندگی ، باقی مانده یارانه بلیت مترو و اتوبوس و طرح کاهش آلودگی هوا، هدفمندی یارانه‌ها، بافت فرسوده، توسعه جنگل کاری و...)	۶۵،۰۷۵
مطالبات ازمعاونت مهندسی و پدافند غیر عامل سپاه از طریق سازمان املاك و مستقلات در مرحله تعیین قیمت کارشناسی	۳۰،۰۰۰
جمع کل مطالبات از دولت، دستگاه های دولتی، ارگان‌های نظامی و سایر نهاد ها و ...	۳۲۲،۶۹۹
ارزش به روز مطالبات از شرکت رسا تجارت (اصل ۴۲،۰۰۰ میلیارد ریال)-غیرقطعی	۲۵۰،۰۰۰

مطالبات شهرداری تهران از دولت، دستگاه‌های دولتی، شهروندان و...	مبلغ (میلیارد ریال)
مطالبات از شهروندان بابت عوارض معوقه	۳۵،۰۰۰
مجموع برآوردی کل مطالبات	۶۰۷،۶۹۸

مأخذ: معاونت مالی و اقتصاد شهری

مجموع مطالبات شهرداری تهران برابر ۶۰٫۸ هزار میلیارد تومان برآورد می‌گردد.

لازم به ذکر است همان‌گونه که در جدول فوق مشاهده می‌گردد، جمع عوارض تقریبی تثبیت شهرسازی (۱۷۲٫۴۸۹ میلیارد ریال) به‌صورت برآوردی می‌باشد که برای تعیین قطعی عوارض قطعی آن لازم است مراحل مختلف از جمله تشکیل پرونده، مساحی مجدد سطح و سطوح و برگزاری جلسه با متولیان امر برای بازدید و.... طی شود و در هر مرحله پس از قطعیت، عوارض در دفاتر مالی به نام دستگاه‌های دولتی ثبت گردد. لذا این احتمال وجود دارد که در مرحله بازدید و... مبالغ مربوطه به عوارض پایدار و شهرسازی کاهش و یا افزایش یابد.

بخشی از مطالبات شهرداری از دولت مربوط به مواد ۱۶ و ۲۲ قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن و ماده ۴۶ آئین‌نامه قانون مذکور بابت بافت فرسوده، ماده ۲۳ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی و همچنین بند ب تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ (موضوع ماده ۶ قانون هوای پاك مصوب ۱۳۹۶/۴/۲۵)، ماده ۹۰ قانون اجرا سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، مفاد ماده ۳۷ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۶، ماده ۸ قانون هدفمندی یارانه‌ها و سایر قوانین و مقررات مربوطه بابت یارانه بلیت اتوبوس و مترو می‌باشد که در این ارتباط بابت جرایم رانندگی، باقی مانده یارانه بلیط مترو و اتوبوس، طرح کاهش آلودگی هوا، بافت فرسوده و... مبلغ ۶۵٫۰۷۵ هزار میلیارد ریال شناسایی شده که بخش قابل ملاحظه‌ای از مطالبات مربوطه به جرائم رانندگی، طرح کاهش آلودگی هوا و بافت فرسوده توسط سازمان حسابرسی کل کشور و سایر مراجع مورد تائید قرار گرفته است.

علاوه‌بر موارد اشاره شده، شهرداری تهران تا پایان سال ۱۳۹۹، حدود ۳٫۵ هزار میلیارد تومان مطالبات معوقه بابت عوارض پایدار از شهروندان داشته است. همچنین ارزش برآوردی به‌روز مطالبات مدیریت شهری از شرکت رسا تجارت مبین بر اساس تخمین معاونت مالی و اقتصاد شهری برابر بالغ بر ۲۵ هزار میلیارد تومان می‌باشد. لذا مجموع مطالبات شهرداری تهران برابر۶۰٫۸ هزار میلیارد تومان برآورد می‌گردد.

۱۴-۴- تهیه بسته محرک در شرایط سخت اقتصادی و بسته شرایط بحرانی ناشی از گسترش ویروس کرونا

با توجه به تأثیرات جدی شیوع ویروس کرونا بر وضعیت اقتصاد کشور و شهرداری تهران، در راستای رونق ساخت‌وساز به عنوان یکی از مؤلفه‌های تولیدی در شهر تهران، همچنین تشویق و تسهیل وصول مطالبات شهرداری و جبران آسیب‌های وارده به منابع درآمدی و حمایت از شهروندان و کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از این بحران، "بسته محرک در شرایط سخت اقتصادی و نیز در شرایط بحرانی ناشی از گسترش ویروس کرونا" با اصلاحات بعدی آن تهیه و پس از تصویب در شورای اسلامی شهر تهران، ابلاغ گردیده است. درآمد حاصل شده از اجرای این بسته بالغ بر ۱٫۰۰۰ میلیارد تومان بوده است.

SONY
سونى
BRAVIA

فصل پنجم

ارتقاء کارایی سازمانی

۱-۵- چابک‌سازی نیروی انسانی

یکی از مهم‌ترین مشکلات شهرداری تهران در زمان تحویل به دوره مدیریتی جدید، مسأله مازاد نیروی انسانی بوده است. در شهریور ماه ۱۳۹۶، تعداد کارکنان شهرداری تهران، ۶۸۱۲۷ نفر بوده که با اتخاذ سیاست خروج هدایت شده با ۱۳ درصد کاهش معادل ۹۰۸۰ نفر به ۵۹۰۴۷ نفر در پایان سال ۱۳۹۹ رسیده است. شایان ذکر است، برای نخستین بار است که شهرداری تهران در طول یک دوره مدیریتی، نیروی انسانی خود را کاهش داده است.

نمودار ۴۴. تغییرات تعداد نیروی انسانی شهرداری تهران

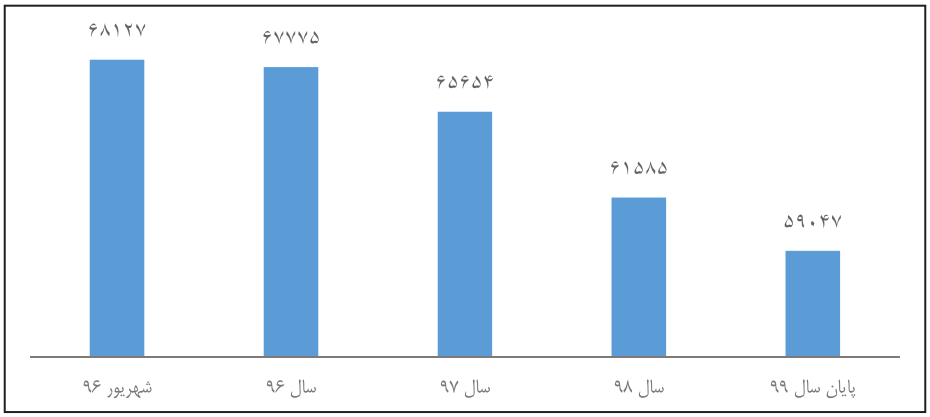

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی، سرمایه انسانی و امور شورا

در این میان در راستای سیاست جذب هدفمند، برای نخستین بار در تاریخ شهرداری تهران، با انتشار فراخوان و برگزاری آزمون، ۲۴۸ نیروی متخصص از میان ۲۱۸۰ نفر متقاضی، به‌عنوان دستیار مدیران شهری، استخدام گردیده‌اند. این طرح به استناد تصویب نامه شماره ۲۰۶/۴۸۸۹۲ مورخ ۱۳۹۴/۰۴/۰۶ شورای عالی اداری، موضوع «ضوابط تامین دستیاران ستادی دستگاه‌های اجرای کشور»و «بند ۲ ماده ۹ قانون برنامه سوم توسعه شهر تهران (۱۴۰۲-۱۳۹۸)» اجرا گردیده است.

جوان‌گرایی و تأمین عدالت جنسیتی در پست‌های مدیریتی از مهم‌ترین شعارهای دوره جدید مدیریتی شهری بوده که اطلاعات عملکرد موجود، مؤید تحقق آن است؛ در شرایطی که تا شهریورماه ۱۳۹۶، نسبت بکارگیری جوانان و بانوان در پست‌های مدیریتی غیرانتصاباتی (پست‌های مدیر ۱ تا ۴) برابر با ۸٫۲ درصد بوده، این نسبت در پایان سال ۱۳۹۹ با حدود ۱۰۰ درصد افزایش به ۱۵٫۶۵ درصد بالغ گردیده است.

در شهریور ماه ۱۳۹۶، تعداد کارکنان شهرداری تهران، ۶۸۱۲۷ نفر بوده که با اتخاذ سیاست خروج هدایت شده با ۱۳ درصد کاهش معادل ۹۰۸۰ نفر به ۵۹۰۴۷ نفر در پایان سال ۱۳۹۹رسیده است.

در شرایطی که تا شهریورماه ۱۳۹۶، نسبت بکارگیری جوانان و بانوان در پست‌های مدیریتی غیرانتصاباتی برابر با ۸٫۲ درصد بوده، این نسبت در پایان سال ۱۳۹۹ با حدود ۱۰۰ درصد افزایش به ۱۵٫۶۵ درصد بالغ گردیده است

نمودار ۴۵. تغییرات شاخص نسبت بکارگیری جوانان و بانوان در پست‌های مدیریتی غیرانتصاباتی-درصد

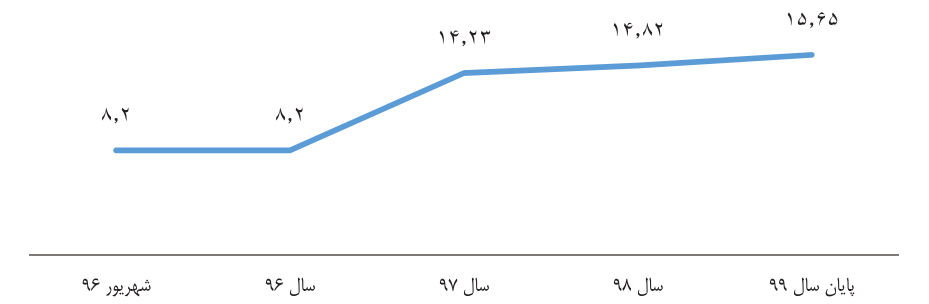

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی، سرمایه انسانی و امور شورا

همچنین در زمینه پست‌های انتصاباتی، طبق مصوبه ۲۵۸۱ شورای اسلامی شهر تهران که در سال ۹۸ تصویب شد، شهرداری تهران موظف گردید به منظور بهره‌گیری از زنان و جوانان توانمند، در انتصابات آتی خود حداقل ۵۰ درصد از عناوین پست‌های مدیریت، سطوح عالی (تا سن ۴۵ سال)، راهبردی (تا ۴۰ سال)، مدیریت حرفه-ای (تا ۳۵ سال) و مدیریت پایه (زیر ۳۰ سال) با رعایت آیین‌نامه طبقه‌بندی مشاغل مصوب شهرداری تهران و با اولویت نیروی انسانی موجود و در نظر گرفتن شایستگی‌های مدیریتی و شرایط عمومی از میان نیروهای جوان منصوب نماید.

جدول ۵۱. عملکرد شهرداری تهران در تحقق مصوبه انتصاب جوانان و بانوان شورای اسلامی شهر

سال	۱۳۹۸		۱۴۰۰		تعداد افزایش
عنوان	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
جوانان	۱۴۰	۲۳	۱۷۳	۲۸	۳۳
بانوان (کل)	۵۴	۹	۵۸	۱۱	۴
بانوان جوان	۲۰	۳	۳۲	۵	۱۲
کل پست تصدی شده	۵۸۷	-	۶۰۱	-	

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی، سرمایه انسانی و امور شورا

بر اساس تکلیف یاد شده تا فروردین ماه ۱۴۰۰، شهرداری تهران موفق شده است سهم جوانان از پست‌های انتصاباتی را به ۲۸ درصد، سهم کل بانوان از پست‌های مدیریتی را به ۱۱ درصد و سهم بانوان جوان را به ۵ درصد و در مجموع سهم مدیران جوان و بانوان را به ۳۳ درصد ارتقاء دهد.

از مهم‌ترین دستاوردهای این دوره مدیریت شهری ارتقاء کیفیت نیروی انسانی شهرداری تهران در هر دو بخش کارمندی و کارگری بوده است؛ به‌گونه‌ای که در بخش کارمندی تعداد نیروی انسانی با تحصیلات کمتر از لیسانس، ۴۴ درصد کاهش و تعداد نیروی انسانی با تحصیلات لیسانس و بالاتر، ۳۵ درصد افزایش داشته است. جالب توجه است که تعداد نیروی انسانی با تحصیلات فوق‌لیسانس و دکتری به ترتیب ۹۱ و ۹۶ درصد افزایش داشته و تقریباً ۲ برابر شده است.

تا فروردین ماه ۱۴۰۰، شهرداری تهران موفق شده است سهم جوانان از پست‌های انتصاباتی را به ۲۸ درصد، سهم کل بانوان از پست‌های مدیریتی را به ۱۱ درصد و سهم بانوان جوان را به ۵ درصد و در مجموع سهم مدیران جوان و بانوان را به ۳۳ درصد ارتقاء دهد.

جدول ۵۲. تغییرات نیروی انسانی کارمندی به تفکیک نوع مدرک تحصیلی

عنوان	دیپلم و زیر دیپلم	فوق دیپلم	لیسانس	فوق لیسانس	دکتری
شهریورماه ۱۳۹۶	۱۱۳۳۲	۷۰۰۹	۱۷۰۰۴	۵۶۴۲	۲۵۲
انتهای سال ۱۳۹۹	۷۰۷۹	۵۶۴۶	۱۹۶۰۱	۱۰۷۸۳	۴۹۴
نرخ تغییر	-۳۷٫۵	-۱۹٫۴	۱۵٫۳	۹۱٫۱	۹۶

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی، سرمایه انسانی و امور شورا

در بخش کارگری نیز تعداد نیروی انسانی بی‌سواد، دارای تحصیلات ابتدایی و راهنمایی کاهش یافته و تعداد نیروی انسانی با تحصیلات متوسطه و بالاتر، افزایش یافته است.

جدول ۵۳. تغییرات نیروی انسانی کارگری به تفکیک نوع مدرک تحصیلی

عنوان	بیسواد	ابتدایی	راهنمایی	متوسطه	دیپلم و بالاتر
شهریورماه ۱۳۹۶	۱۳۰	۳۷۶۰	۳۸۱۰	۳۲۳	۶۱۶۲
انتهای سال ۱۳۹۹	۹۱	۳۲۶۲	۳۳۷۳	۸۱۴	۷۹۰۴
نرخ تغییر	-۳۰	-۱۳٫۲	-۱۱٫۵	۱۵۲	۲۸٫۳

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی، سرمایه انسانی و امور شورا

از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در راستای ساماندهی منابع انسانی، ثبت کامل مشخصات نیروی انسانی و وضعیت پرسنلی آنان در سامانه جامع منابع انسانی بوده است که بر اساس بند د ماده ۱۱۷ برنامه پنج ساله دوم توسعه برعهده معاونت توسعه منابع انسانی گزارده شده و مقرر گردیده بود تا انتهای سال ۱۳۹۳ به اتمام برسد. با مجموعه اقدامات انجام شده در دوره مدیریتی قبل، نرخ پوشش سامانه مذکور تا پایان شهریورماه ۱۳۹۶، ۱۷ درصد بوده که با تلاش‌های صورت گرفته در این دوره مدیریت شهری در وضعیت «سامانه اداری و احکام» و «وضعیت سامانه تردد» پوشش ۱۰۰ درصدی و در «بهره‌برداری از سامانه حقوق» پوشش ۸۹ درصدی و در مجموع میانگین پوشش ۹۷ درصدی تحقق یافته است.

تعداد نیروی انسانی با تحصیلات فوق‌لیسانس و دکتری به ترتیب ۹۱ و ۹۶ درصد افزایش داشته و تقریباً ۲ برابر شده است.

از دیگر اقدامات انجام شده در حوزه ساماندهی منابع انسانی، تبدیل وضعیت کارکنان از هادیان شهر به خدمات اداری شهر و بالعکس با هدف بهبود وضعیت شغلی نیروهای متخصص و ساماندهی ماموریت‌های شرکت‌های تامین نیروی انسانی شهرداری تهران بوده است. در سال ۱۳۹۸ در این قالب در ۵۲۳۲ نفر از پرسنل کارمندی و کارگری، تبدیل وضعیت و به‌ترتیب در قالب دو شرکت خدمات اداری شهر و هادیان شهر ساماندهی گردیده‌اند.

نمودار ۴۶. تعداد کل نیروی انسانی شهرداری تهران و تعداد نیروی تحت پوشش سامانه جامع منابع انسانی

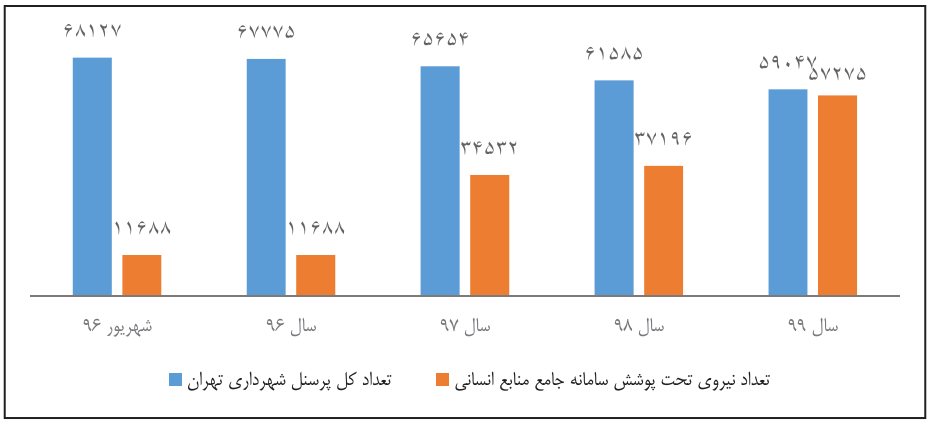

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی، سرمایه انسانی و امور شورا

۲-۵-اصلاح ساختار (کاهش پست‌های مدیریتی و موازی‌کاری‌ها)

اصلاح ساختار تشکیلاتی شهرداری تهران از مهم‌ترین شعارهای این دوره مدیریت شهری بوده است. ساختار شهرداری تهران در زمان تحویل به مدیریت جدید، ساختاری متورم و ناهمگن با فعالیت‌های سازمانی و ضوابط کشوری حاکم بر فعالیت‌های شهرداری‌ها بود؛ به‌گونه‌ای که بعضاً مورد اعتراض نهادهای نظارتی نیز قرار گرفته بود. در این راستا شهرداری تهران با هماهنگی شورای اسلامی شهر، اقدامات قابل توجهی را به شرح ذیل به انجام و در صورت لزوم به تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور رسانیده است:

در حال حاضر شهرداری تهران دارای ۱۶۱۵۴ پست مصوب است که به معنی ۳٫۶۵ پست به ازای هر نفر نیروی انسانی است. در حالی که در شهریورماه ۱۳۹۶ به‌طور میانگین به ازای هر ۴٫۲۶ نفر یک پست سازمانی وجود داشته است.

جدول ۵۴. اقدامات انجام شده در اصلاح ساختار تشکیلاتی و بهبود فرآیندها

ردیف	اقدام	دستاورد
۱	بازنگری و اصلاح ساختار سازمانی	بازنگری و اصلاح ساختار سازمانی: مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل، حوزه شهردار، دفتر شهردار، اداره کل امور بانوان، سازمان خدمات اجتماعی، سازمان ورزش شهرداری تهران، سازمان مدیریت بحران و HSE حذف پست‌های قائم مقام معاونت‌ها و شهرداری مناطق محیط‌زیست مناطق شناسایی و احصای فرایندهای واحدهایی نظیر: ادارات کل تشکیلات و بهبود روش‌ها، برنامه‌ریزی و آموزش (اسبق)، پیشگیری و مدیریت بحران، معاونت‌های برنامه‌ریزی، توسعه شهری و توسعه منابع انسانی مناطق،

ردیف	اقدام	دستاورد
۲	بازنگری و اصلاح ساختار تشکیلاتی شهرداری تهران (ادغام دو معاونت برنامهریزی، توسعه و امور شورا و توسعه سرمایه انسانی)	ادغام دو معاونت «برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا» و «توسعه منابع انسانی» تشکیل معاونت «برنامه‌ریزی، توسعه سرمایه انسانی و امور شورا»، با واحدهای ذیل آن (اداره کل برنامه‌وبودجه، اداره کل منابع انسانی، اداره کل رفاه و امور ایثارگران، مرکز نوسازی و تحول اداری، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی راهبردی، اداره کل هماهنگی امور شورا و نهادها، سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات، شرکت شهر سالم تهران، شرکت خدمات اداری شهر تهران و دفتر پایش برنامه، کنترل پروژه و عملکرد)
۳	به‌روزرسانی و ورود اطلاعات ساختار و سازمان ابلاغی در سامانه ساختار سازمانی کشور	بروز رسانی و ورود اطلاعات ساختار و سازمان ابلاغی در سامانه ساختار سازمانی کشور ارتقای بهبود فرآیندها و کاهش ریسک ناشی از حذف داده‌ها
۴	تدوین نظام‌نامه تعالی سازمانی	به‌کارگیری مدل‌های تعالی سازمانی به‌عنوان ابزارهای کارآمدی تدوین و اجرای برنامه‌های استراتژیک، به‌کارگیری روش‌های خودارزیابی، یادگیری سازمانی و بهبود مداوم امکان شناسایی بهترین فرایندها و انجام بهینه کاوی
۵	تدوین نظام‌نامه فرآیندهای سازمانی	تشکیل کمیسیون تخصصی، کمیته بهبود و تیم بهبود فرایندها شناسایی، کشف و مدل‌سازی فرایند، تجزیه‌وتحلیل، طراحی و ارائه پیشنهادهای بهبود و سنجش عملکرد فرایند
۶	تدوین ضوابط تشکیلاتی شهرداری تهران	چابک سازی، متناسب‌سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی، سرمایه انسانی و امور شورا

شایان ذکر است در حال حاضر شهرداری تهران دارای ۱۶۱۵۴ پست مصوب است که به معنی ۳٫۶۵ پست به ازای هر نفر نیروی انسانی است. در حالی که در شهریورماه ۱۳۹۶به‌طور میانگین به ازای هر ۴٫۲۶ نفر یک پست سازمانی وجود داشته است.

نمودار ۴۷. تغییرات نسبت تعداد شغل به پست

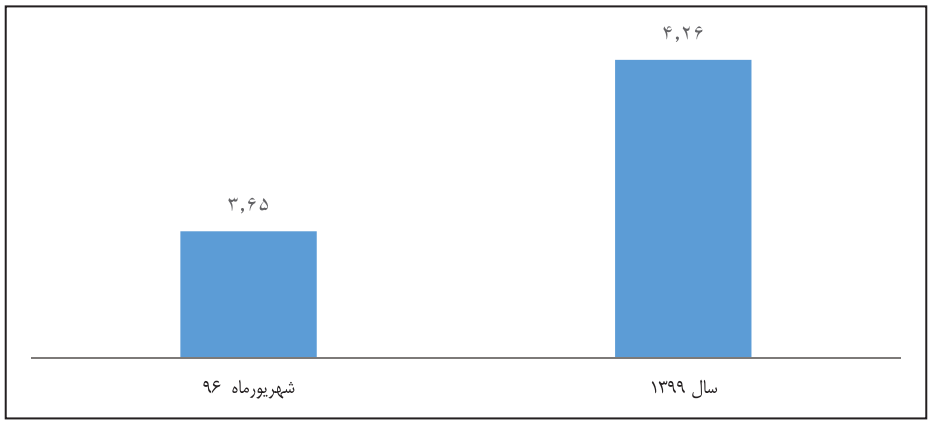

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی، سرمایه انسانی و امور شورا

۳-۵- تدوین نظامات فنی و اجرایی شهرداری تهران

تعداد جلسات برگزار شده و مصوبات شورای فنی طی سال‌های ۹۶ تا ۹۹ روند افزایشی داشته و تعداد ۴۸ مصوبه در این مدت تصویب شده است که نسبت به مدت مشابه ۳۳٪ افزایش داشته است. از جمله ضوابط مصوب اخیر می توان به "دستورالعمل تهیه پوسته طرح برای تونل‌های شهری و فضاهای زیر سطحی"، "مناسب‌سازی معابر شهر تهران (پیاده‌رو و پیاده‌راه‌ها)" و "راهنمای مشخصات فنی و مقاطع همسان پیاده‌رو با مسیر دوچرخه در انطباق با سند ۶۰-۸-۶ نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران" اشاره نمود.

نمودار ۴۸. تعداد ضوابط و دستورالعمل های ابلاغی شورای فنی شهرداری تهران

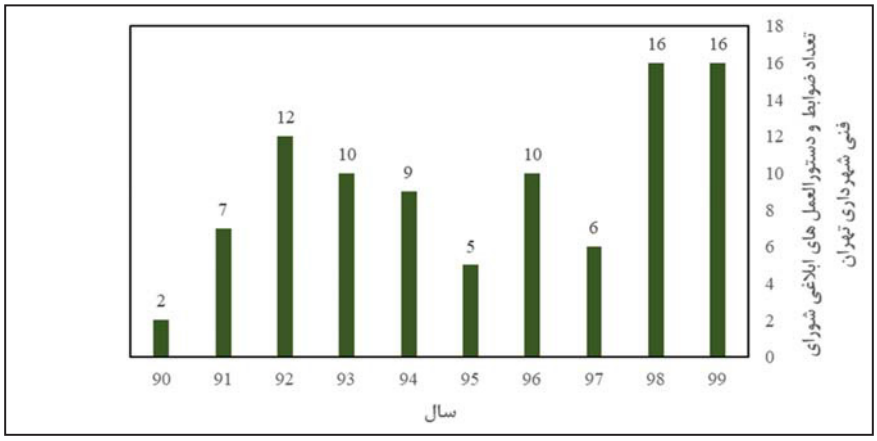

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

همچنین در این دوره با نگاه به اینکه ارتباط معناداری میان نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران و کشور برقرار است و ماهیت یکسانی از نظر وظایف بین این دو نهاد وجود دارد، تفاهم‌نامه همکاری میان شهرداری تهران و امور نظام فنی اجرایی، مشاوران و پیمانکاران سازمان برنامه‌وبودجه کشور با هدف اجرای نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور و ارتباط بین سازمانی و بهره‌مندی از توان علمی-تحقیقاتی و استفاده مطلوب از ظرفیت‌های عوامل نظام فوق جهت توسعه همه جانبه در عرصه تهیه و تدوین و ترویج ضوابط و اسناد نظام‌مند کشور در راستای ایجاد وحدت رویه و همسان‌سازی امور فنی و اجرایی در حوزه خدمات عمرانی و زیربنایی شهرداری امضا شد.

۴-۵- ارتقاء بهره‌وری نیروی انسانی

ماحصل تمامی اقدامات انجام شده در حوزه اصلاح برنامه‌ریزی نیروی انسانی از جمله چابک‌سازی از طریق اتخاذ راهبرد خروج هدایت شده و جذب هدفمند، ارتقاء کیفیت تحصیلی، اجرای آموزش‌های ضمن خدمت، اصلاح ساختار، مکانیزاسیون، هوشمندسازی و اصلاح فرآیندهای کاری و... در ارتقاء بهره‌وری نیروی انسانی در شهرداری تهران متبلور می‌گردد.

برای محاسبه کارایی (نسبت خروجی به ورودی) از شاخص نسبت سرانه پرداختی به منابع انسانی به هزینه گریزناپذیر واحد مصرف شده برای اداره شهر (هردو به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵) استفاده شده است. طبق این تعریف، سطح پرداختی به نیروی کار پراکسی بهبود کیفیت منابع انسانی در نتیجه خروجی است و با کارایی رابطه مستقیم دارد. هم‌چنین هزینه گریزناپذیر واحد مصرف شده برای اداره شهر به ازای هر نفر نیروی کار پراکسی ورودی بوده و با کارایی رابطه معکوس دارد.

لازم به ذکر است در این تعریف، هزینه‌های گریزناپذیر عبارت است از:

نمودار ۴۹. کارایی نیروی انسانی شهرداری تهران (۱۳۹۹-۱۳۹۵)-درصد

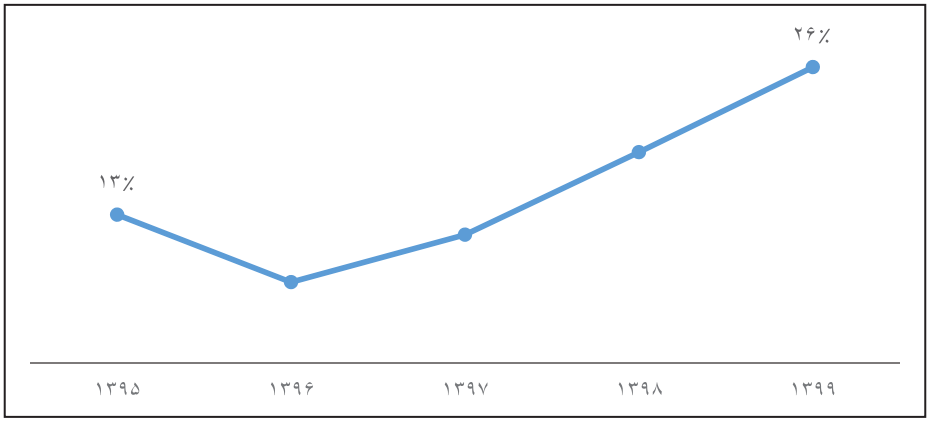

مأخذ: محاسبات گزارش

به طور مشخص در نمودار روبه‌رو کارایی منابع انسانی در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۵ حدود ۱۰۰ درصد رشد داشته و از ۱۳ درصد به ۲۶ درصد در سال ۱۳۹۹ ارتقاء یافته است. برای محاسبه اثربخشی نیروی انسانی از متغیر پراکسی قرینه رشد هزینه واحد مصرف شده به ازای هر نیروی کار برای اداره شهر تهران و با فرض ثبات کیفی خدمات الزامی، به عنوان آشکارکننده رشد اثربخشی استفاده شده است. همان‌گونه که در نمودار... مشخص است، رشد اثربخشی نیروی انسانی که در سال ۱۳۹۶ منفی بوده در سال‌های ۹۷ تا ۹۹ مثبت شده است. در این چارچوب، درواقع افزایش اثربخشی سبب حفظ کیفی خدمات ارائه شده شهرداری تهران با هزینه‌کرد پایین‌تر شده است.

کارایی منابع انسانی در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۵ حدود ۱۰۰ درصد رشد داشته و از ۱۳ درصد به ۲۶ درصد در سال ۱۳۹۹ ارتقاء یافته است.

نمودار ۵۰. رشد کارایی، اثربخشی و بهره‌وری نیروی انسانی شهرداری تهران (۱۳۹۹-۱۳۹۶)- درصد

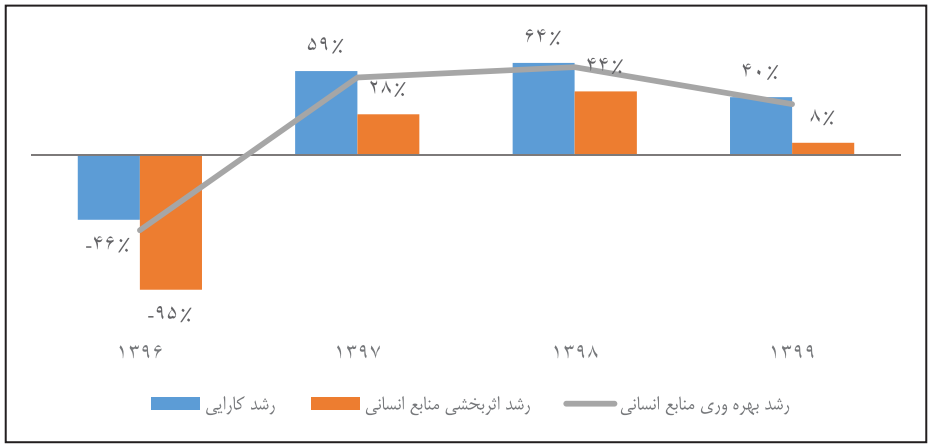

مأخذ: محاسبات گزارش

۵-۵- پیاده‌سازی نظام ارزیابی عملکرد

فقدان سیستم ارزیابی عملکرد جامع در سازمان‌ها، یکی از علل اصلی عدم تحقق برنامه‌ها و ماموریت‌های آنها به شمار می‌آید. آسیب‌شناسی انجام شده در سال ۱۳۹۷ از رویه‌های ارزیابی گذشته شهرداری تهران نشان داد تعداد بسیار زیاد شاخص‌ها، کیفی بودن نحوه سنجش بخش عمده ای از آن‌ها و برخورداری از رویکرد سنتی در ارایه نتایج ارزیابی، موجب شده تا اهداف اصلی ارزیابی عملکرد محقق نشود. مطابق بررسی های مذکور، ارزیابی‌های انجام شده در دوره های گذشته عمدتا معطوف به مناطق ۲۲ گانه و با تعداد زیاد شاخص ها (حدود ۱۵۰۰ شاخص) و اغلب با نتایج بی اثر در ارتباط با سایر نظامات اداری انجام می شد و در حوزه سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه شهرداری تهران، ارزیابی عملکرد منسجم و نظام‌مند وجود نداشت.

از این رو در نظام جدید، با تغییر رویکرد به استفاده از تعداد محدودی از شاخص‌های کلیدی عملکرد یا (KPI) ها به عنوان کلیدی‌ترین و مهم‌ترین شاخص‌هایی که عملکرد یک واحد سازمانی را می‌توان با آنها اندازه‌گیری نمود، مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌ها مورد ارزیابی قرار می گیرند.

به منظور بسترسازی نظام جدید ارزیابی و یکپارچه‌سازی ارزیابی در شهرداری تهران، در سال ۱۳۹۷ دستورالعمل ارزیابی عملکرد مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه تدوین و ابلاغ شد و پس از اجرای آن به صورت پایلوت در مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌ها در دوره ۹ ماهه ۱۳۹۷ و دریافت بازخورد از واحدهای تابعه و بررسی آنها درکمیته‌های تخصصی، نظام ارزیابی جدید اصلاح و تکمیل شد.

> در ارزیابی یکساله ۱۳۹۹ مناطق، تعداد ۷۶ شاخص کلیدی عملکرد، حدود ۲۸۰ زیرشاخص و بالغ بر ۳۰۰۰۰ قلم آماری مورد استفاده قرار گرفته است.

استفاده از شاخص‌های کمی و قابل اندازه‌گیری به جای کیفی، سطح‌بندی شاخص ها و ارایه نتایج آن به تفکیک هر شاخص در قالب طیف ارزیابی، استفاده از شاخص‌های نتیجه، دستاورد و تاثیر علاوه بر شاخص‌های ورودی و فرایندی، اجرای سیستمی فرایند ارزیابی و مشارکتی بودن فرایند ارزیابی از دیگر ویژگی‌های نظام جدید ارزیابی به شمار می آید.

شایان ذکر است در ارزیابی یکساله ۱۳۹۹ مناطق، تعداد ۷۶ شاخص کلیدی عملکرد، حدود ۲۸۰ زیرشاخص و بالغ بر ۳۰۰۰۰ قلم آماری مورد استفاده قرار گرفته است که در تهیه و تحلیل آنها بیش از ۵۰ واحد سازمانی مشارکت و همکاری داشته‌اند. همچنین ارزیابی ۴۱ سازمان و شرکت با حدود ۸۳۰ شاخص عمومی و اختصاصی در حال انجام است.

به این ترتیب از سال ۱۳۹۷ تاکنون ۵ دوره ارزیابی مناطق (دوره های شش ماهه و یکساله) و ۳ دوره ارزیابی سازمان‌ها و شرکت‌ها (دوره های یکساله) انجام شده است.

> از سال ۱۳۹۷ تاکنون ۵ دوره ارزیابی مناطق (دوره‌های شش ماهه و یکساله) و ۳ دوره ارزیابی سازمان‌ها و شرکت‌ها (دوره‌های یکساله) انجام شده است.

به منظور تحقق هدف اصلی نظام ارزیابی عملکرد یعنی بهبود و ارتقاء عملکرد شهرداری تهران، لازم است خروجی‌های این نظام در تعامل به سایر نظامات اصلی در شهرداری تهران و به آنها متصل شود؛ در همین راستا استفاده از نتایج ارزیابی عملکرد سازمانی در نظام ارزشیابی، ارتقاء و پاداش‌دهی مدیران انجام شده و در حال حاضر پاداش جبران خدمات فصلی مدیران بر مبنای ارزیابی پرداخت می‌شود. همچنین پرداخت بخشی از مزایای غیرمستمر کارکنان (۲۰ ساعت اضافه کار کسر شده در ماه‌های قبل) بر اساس نتایج ارزیابی عملکرد نیز در دستور کار قرار دارد.

۶-۵- تدوین، ابلاغ و اجرای برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران

در دوره جدید مدیریت شهری، برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران بر اساس تجارب بدست آمده از تدوین و اجرای برنامه‌های اول و دوم شهرداری تهران و همچنین با در نظر داشتن نیازها و الزامات شهر بر اساس مصوبه‌های شورای اسلامی شهر تهران برای دوره زمانی ۱۴۰۲-۱۳۹۸ تدوین گردید. برنامه مذکور به لحاظ تعداد و مواد و احکام برنامه در قالب ۵ فصل، ۹۵ ماده، ۳۵۳ حکم، ۴۴ تبصره، ۶۴۵ اقدام، ۱۹ شاخص سطح اول (چشم‌انداز) و ۱۸۷ شاخص سطح دوم (راهبردی) از سوی شورای اسلامی شهر تهران تصویب و ابلاغ شد.

> تدوین برنامه در قالب ۵ فصل، ۹۵ ماده، ۳۵۳ حکم، ۴۴ تبصره، ۶۴۵ اقدام، ۱۹ شاخص سطح اول (چشم‌انداز) و ۱۸۷ شاخص سطح دوم (راهبردی)

مهم‌ترین ویژگی‌های برنامه سوم توسعه شهر تهران عبارتند از:

- پایبندی به اصول متعارف برنامه‌ریزی، یعنی آینده‌نگری، نظام‌مندی، به هم پیوندی، هماهنگی‌های افقی و عمودی، مشارکت و پشتیبانی معرفتی، دانشی و سازمانی، قابلیت یادگیری، انعطاف پذیری و برخورداری از سازوکارهای تداوم و اصلاح و نیز ضمانت‌های لازم و اجرایی؛
- تلاش بر بازتعریف همه دامنه و اولویت‌بندی محدودیت‌ها و وظایف شهرداری و دامنه و نوع ابزارها و اختیارات.(از جمله فروگذاری تصدی‌های غیرضروری، تمرکززدایی، چابک‌سازی سازمانی، دستیابی به شفافیت، پاسخ‌گویی و نظارت، مشارکت حداکثری، تحول سازمانی بر مبنای فناوری‌های نوین و توانمندسازی منابع انسانی)؛
- ایجاد نظام نوآوری شهری، هوشمندسازی شهری، مدیریت نهادی، توانمندسازی نظام توسعه، کاهش نابرابری‌ها، بهره‌مندی از فعالیت‌های نوین در کسب و کار و تولید ثروت و در مدیریت و سیاستگذاری، به مثابه راهبردی برای توسعه و ابزاری موثر برای ارتقا کیفیت زندگی و کاهش فقر و نابرابری و نیز بهبود حکمرانی شهری؛
- تحول بنیادین رویکرد از اقتصاد محلی، بسته و ناپویای مبتنی بر ساختمان به اقتصاد مبتنی بر دانش و فناوری‌های نوین، مقاوم، رقابت‌پذیر و هم‌پیوند با فرصت‌های ملی و جهانی و عبور از اتکا به مدیریت ساخت و سازی به مدیریت سازوکاری و ارتقاء کیفیت نهادی و توجه به دستاوردهای نهادی سیاستگذاری و آثار آن بر کیفیت زندگی و احساس رضایت شهروندان و برخورداری از فرصت‌های برابر توسعه انسانی؛
- یکپارچگی ذی‌نفعان فضایی: برخورداری از پیوست‌های فضایی کلانشهر و محلات شهری و در سه سطح راهبردی برای مناطق ۲۲ گانه و عملیاتی برای محلات شهر تهران؛
- رویکرد هسته‌ای در برنامه: پایداری محیط‌زیستی و اجتماعی، افزایش تاب‌آوری زیستی و رقابت‌پذیری اقتصادی، بازآفرینی نظام مالیه شهری و اصلاح نظام حکمرانی.

۷-۵- اصلاح نظام بودجه‌ریزی

بودجه مصوب سال ۱۴۰۰ شهرداری تهران با توجه به تأکید شورای اسلامی شهر نسبت به موضوع اصلاحات بودجه و مصوباتی از جمله مصوبه راهبردها و الزامات تدوین بودجه نسبت به سنوات قبل با یک تحول ساختاری، محتوایی و شکلی همراه گردیده است. برخی از مهم‌ترین اصلاحات ساختاری بودجه مصوب ۱۴۰۰به شرح ذیل می‌باشد:

منظور کردن بار مالی تبصره‌ها در ردیف‌های بودجه: اگر چه این موضوع سبب شده رقمی بالغ بر یازده هزار میلیارد تومان به سرجمع بودجه شهرداری اضافه شود، اما عملا بودجه واقعی‌تر شده و با تعیین عدد دقیق برای تک‌تک تبصره‌ها، موجب ارتقای شفافیت بودجه و در مرحله اجرا نیز باعث بهبود انضباط مالی و پاسخگویی خواهد شد.

تمایز منابع و مصارف اختصاصی از عمومی: در بودجه مصوب ۱۴۰۰ این مفهوم به شکل ساختارمند و سیستماتیک وارد بودجه شهرداری شده و تمامی آیتم‌های منابع و مصارف بر اساس کدینگ جدید شناسنامه‌دار شده و از این پس نیز درآمدهای اختصاصی به مصارف مربوط به خود متصل گردیده‌اند و صرفا می‌تواند در مصارف اختصاصی تعیین شده هزینه شوند؛ بنابراین از اختصاص آن به هزینه‌های عمومی جلوگیری شده است.

تدوین بودجه مشارکت و سرمایه‌گذاری: در این قالب، مکانیزم شفاف و موثری در قالب تبصره ۱۹ بودجه برای پیاده‌سازی آن به تصویب شورای محترم شهر تهران رسیده که با رقمی بالغ بر نوزده هزار میلیارد تومان با هدف تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام شهری و تعریف و اجرای پروژه‌های جدید با مشارکت بخش‌خصوصی از محل منابع بخش‌خصوصی به رقم بودجه شهرداری تهران اضافه شده است.

استانداردسازی و افزایش دقت ارقام ردیف‌های هزینه‌ای و سرمایه‌ای: با اصلاحات جدید انجام شده در سامانه جامع تدوین و اجرای بودجه شهرداری تهران، تعیین مبالغ ردیف‌های مختلف سرمایه‌ای و هزینه‌ای با شفاف‌سازی شرح فعالیت‌ها و از طریق برآورد هزینه ریزفعالیت‌ها انجام شده و تا حد امکان، از درج اعداد بدون تعیین ریزفعالیت و درج احجام و قیمت واحد کار خودداری شده است.

تحول ساختاری بودجه در چارچوب دستورالعمل تهیه و تدوین، اجرا و تفریغ بودجه شهرداری: مهم‌ترین وجه تمایز بودجه مصوب ۱۴۰۰، تلاش در جهت پیاده‌سازی دستورالعمل طرز تهیه و تدوین، اجرا و تفریغ بودجه شهرداری (ابلاغی وزارت کشور) است تا مبنایی برای انضباط بودجه‌ای، شفافیت درآمدها و هزینه‌ها و تنظیم بودجه واقع‌بینانه‌تر تلقی شود..

> اصلاح نظام بودجه‌ریزی شامل: منظور کردن بار مالی تبصره‌ها در ردیف‌های بودجه، تمایز منابع و مصارف اختصاصی از عمومی، تدوین بودجه مشارکت و سرمایه‌گذاری، استانداردسازی و افزایش دقت ارقام ردیف‌های هزینه‌ای و سرمایه‌ای، تحول ساختاری بودجه و تغییر در کدینگ بودجه

تغییر در کدینگ بودجه: آخرین تحول ساختاری بودجه ۱۴۰۰ شهرداری تهران مربوط به کدینگ مصارف بودجه می باشد که پیش‌تر ۹ رقمی بود که بیانگر ماموریت، برنامه و طرح - خدمت است. در بودجه مصوب ۱۴۰۰ دو رقم به انتهای کد اضافه شده است که رقم اول بیانگر نوع مصرف (هزینه‌ای، تملک دارایی سرمایه‌ای و تملک دارایی مالی) و رقم دوم نیز اختصاص به نوع منبع (عمومی و اختصاصی و...) دارد. با گنجاندن این دو رقم در انتهای کدینگ بودجه ۱۴۰۰، این اطمینان حاصل شده است که منابع اختصاصی صرفا در مصارف اختصاصی هزینه شود. همچنین از طریق این دو رقم آخر در کدینگ بودجه، منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، تنها صرف تملک دارایی سرمایه‌ای می‌شود و امکان هزینه این منابع در بخش هزینه‌ای و جاری که نوعی انحراف در بودجه است، وجود نخواهد داشت.

۸-۵- ارتقاء بهره‌وری سازمان شهرداری تهران

برای محاسبه بهره‌وری شهرداری تهران، لازم است کارایی و اثربخشی فعالیت‌های شهرداری تهران مورد بررسی و محاسبه قرار گیرد. برای محاسبه کارایی (نسبت خروجی به ورودی)، با فرض ثبات کیفی و کمی خدمات الزامی برای اداره شهر تهران از دو متغیر «مصارف گریزناپذیر مصرف شده برای اداره شهر» و «کل مصارف (هردو به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵)» استفاده شده است. با این توضیح که کاهش مصارف گریزناپذیر به قیمت ثابت با فرض ثبات کمی و کیفی سطح خدمات تولیدی تنها از طریق افزایش کارایی ممکن است لذا این دو متغییر رابطه معکوس دارند. از طرفی

میزان منابع آزاد از مصارف گریزناپذیر (مصارف کل منهای مصارف گریزناپذیر) که در بخش توسعه‌ای مصرف می‌شود با کارایی رابطه مستقیم دارد. بر این مبنا، شاخص کارایی عکس نسبت مصارف گریزناپذیر به مصارف کل منهای یک است.

نمودار ۵۱. شاخص کارایی شهرداری تهران در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۹

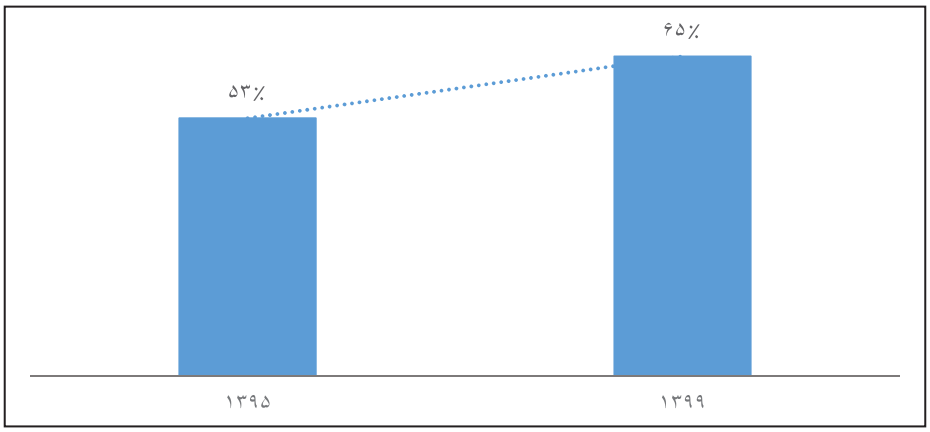

مأخذ: محاسبات گزارش

همان‌گونه که در نمودار بالا قابل ملاحظه است؛ شاخص کارایی شهرداری تهران در ارائه خدمات مناسب برای اداره شهر تهران با رشدی حدود ۲۴ درصدی از ۵۳ درصد در سال ۱۳۹۵ به ۶۵ درصد در سال ۱۳۹۵ ارتقاء یافته است.

برای محاسبه اثربخشی از متغیر پراکسی قرینه رشد مصارف گریزناپذیر برای اداره شهر تهران و با فرض ثبات کیفی خدمات الزامی، به عنوان آشکارکننده رشد اثر بخشی استفاده شده است. درواقع افزایش اثربخشی سبب حفظ کیفی خدمات ارائه شده شهرداری تهران با هزینه‌کرد پایین‌تر شده است (اداره ارزان‌تر شهر با حفظ کیفیت خدمات=رشد اثربخشی).

شهرداری تهران در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۵ توانسته بهره‌وری خدمات تولیدی خود را تا حدود ۴۲ درصد افزایش دهد.

نمودار ۵۲. تغییرات شاخص اثربخشی کل شهرداری تهران در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۹

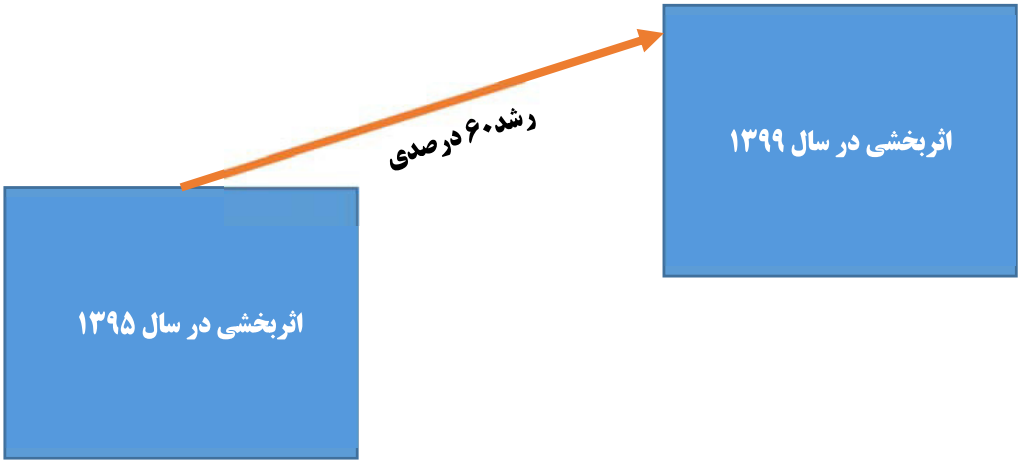

مأخذ: محاسبات گزارش

با توجه به نتایج حاصله از متغیرهای پراکسی به‌کار گرفته شده در محاسبه کارایی و اثر بخشی، شهرداری تهران در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۵ در ارتقاء بهره‌وری بسیار موفق عمل کرده و توانسته بهره‌وری خدمات تولیدی خود را تا حدود ۴۲ درصد رشد دهد.

فصل ششم

مشارکت‌های اجتماعی و رضایت شهروندی

۱-۶- مشارکت‌های اجتماعی

ارتقاء سطح مشارکت‌های اجتماعی و جلب مشارکت شهروندان در اداره شهر، از مهم‌ترین راهبردهای این دوره مدیریت شهری بوده است؛ در این راستا، شهرداری تهران در مردادماه ۱۳۹۸ اقدام به برگزاری پنجمین دوره و اولین انتخابات تمام الکترونیک شورایاری‌های محلات شهر تهران با کاندیداتوری ۱۲۳۲۸ نفردر ۳۵۳ محله شهری از طریق حدود ۷ هزار صندوق الکترونیک و بدون برگ رأی کاغذی در ۱۶۳۱ شعبه محل اخذ رأی نمود. بر اساس نتایج حاصله با مشارکت بیش از نیم میلیون نفر از شهروندان (۴٫۳۶ درصد افزایش نسبت به دوره قبل)، ۴۲۵۶ نفر به عنوان اعضای شورایاری‌های محلات و بازوان مدیریت شهری انتخاب گردیدند.

در حوزه سراهای محلات نیز در حال حاضر، از ۳۵۳ محله شهر تهران ۳۴۶ محله دارای سرای محله فعال می‌باشند که در مجموع ۳۶۱۵۱۰ مترمربع فضای ساختمانی شامل تعداد۴۲۱۳ اتاق، ۱۴۴ سالن آمفی تئاتر، ۱۵۶ کتابخانه، ۲۷۹ خانه کودک و ۱۶۶سالن ورزشی را در اختیار دارند. سراهیا محلات در حال حاضر خدمات متنوع اجتماعی و فرهنگی به شهروندان ارائه می‌دهند.

اهم اقدامات دبیرخانه ستاد راهبری مشارکت‌های اجتماعی محلات (مدیریت محله) به شرح ذیل می‌باشند:

- تبدیل کالبد اجتماعی به زیرساخت اجتماعی (انجام اصلاحات مدیریتی و کارکردی در سرای محلات با فراخوان انتخاب مدیران محلات و تنوع و گسترش فعالیت‌ها در سرای محلات (فراموز، فراهنگ، خانه محیط‌زیست)
- تشکیل ۳۸۴ کانون محلی در سراهای محلات؛
- تمهید ایجاد سامانه جامع مدیریت محله و پروفایل محلات (سامانه مالی، منابع انسانی و کالبدی سراهای محلات)؛
- بروزرسانی بانک اطلاعات و آمار مالی، منابع انسانی و کالبدی سرای محلات؛
- ایجاد سامانه کار داوطلبانه جهت شناسایی و معرفی و ارتباط دوسویه داوطلبان و بازار کار داوطلبانه؛
- ایجاد سازوکار انتخاب مدیر محله با تشکیل کانون ارزیابی مدیران محلات جهت شناسایی شایسته‌ترین افراد از مدیران محلات منتخب از طریق فراخوان عمومی جهت جذب مشارکت حداکثری ساکنان و اثرگذاران محلی؛
- راه‌اندازی کانون‌ها و تشکل‌های پایدار محلی و حمایت از ارتقا و توان‌افزایی آن‌ها با همکاری و استفاده از تجارب سازمان‌های مردم نهاد در حوزه مشارکت محله‌ای و انجام اقدامات و رویدادهای محلی در محله‌های شهر تهران (محله‌های گیشا، شیخ‌هادی، کارون شمالی، ده‌ونک، امجدیه-خاقانی، دبستان-مجیدیه، دولت‌آباد و دریان‌نو)؛
- رسیدگی به وضعیت شکایت‌های اداره کار و سازمان تامین اجتماعی، وضعیت بیمه و سایر مشکلات حقوقی؛
- اجرای طرح آواهای طهران با همکاری انجمن موسیقی ایران و حضور هنرمندان مختلف موسیقی ایران در سرای محلات؛
- راه‌اندازی کانون خوشنویسان در سرای محلات همکاری با انجمن خوشنویسان جهت راه‌اندازی و فعال‌سازی کانون خوشنویسان در سرای محلات (۱۵محله).

برگزاری انتخابات شورایاری ها بصورت الکترونیک در سال ۱۳۹۸ در ۱۶۳۱ شعبه، با شرکت ۵۰۳۲۰۲ نفر و افزایش کف رای از ۸۰ رای به ۲۰۰ رای

جدول ۵۵. اقدامات انجام شده در ساماندهی و توسعه سازمان‌های مردم نهاد

اقدام کننده/سیاست	عملکرد	
شورای هماهنگی مشارکت‌های اجتماعی	تعداد سازمان‌های مردم نهاد (NGO.s،خیریه) شناسایی شده در منطقه	۸۳۴
	تعداد سازمان‌های مردم بازدید شده (بازدید شهردار، معاون و مدیر مرکز منطقه)	۶۲۹
	تعداد مؤسسات معرفی شده جهت شرکت در نشست‌های تخصصی سمن‌ها	۴۶۰
دبیرخانه مشارکت‌های اجتماعی	تعداد تفاهمنامه‌های برون‌سپاری با موسسات	۱۱۵
	تعداد برگزاری نشست‌های سمن‌ها	۳۳۶
بهره‌گیری از ظرفیت سمن‌ها	تعداد فضاهای واگذار شده	۲۳۸
کانون‌های محلی	تعداد کانون محلی تشکیل شده	۳۸۴

مأخذ: معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران

در حوزه شفافیت و پیشگیری از سوء استفاده از اموال عمومی، مهم‌ترین اقدام شهرداری تهران در دوره جدید مدیریت شهری، قطع ارتباط مالی سراهای محله و شورایاری بوده است؛ پیش از شروع انتخابات انجمن‌های شورایاری محلات در اسفند ماه ۱۳۹۷، با ابلاغ آیین‌نامه دوره گذار مدیریت محله که توسط دبیرخانه ستاد راهبری مرکزی ساماندهی مشارکت‌های اجتماعی در محلات تهران تهیه و توسط معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهردار ابلاغ گردید. متعاقب آن نیز در خرداد ماه ۱۳۹۸ طبق تبصره دوم مصوبه «اصلاح موادی از مصوبه تشکیل انجمن‌های شورایاری شهر تهران» که در شورای اسلامی شهر تهران به تصویب رسید، شورایاران از دخالت در امور مالی، اجرایی و اداری شهرداری، شورای اسلامی شهر و مدیریت محله منع شدند. همچنین به استناد بند ۶ ماده ۸۰ مصوبه «برنامه پنج ساله سوم توسعه شهرداری تهران» مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲ که «تجمیع و مدیریت بهره‌برداری اماکن ورزشی با رعایت ضوابط قانونی در سازمان تخصصی مربوطه (سازمان ورزش) به منظور وحدت رویه و ایجاد مدیریت یکپارچه و همچنین ایجاد سامانه فعالیت‌های ورزشی شهر به منظور شفافیت هر چه بیشتر» را از وظایف شهرداری تهران دانسته است، تعداد ۴۰۸ فضای ورزشی در محلات شهر تهران که در اختیار انجمن‌های شورایاری محلات قرار داشت، طی نامه شماره

منع شورایاران از دخالت در امور مالی، اجرایی و اداری شهرداری، شورای اسلامی شهر و مدیریت محله

۴۸۳۹۸۵ مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۰۵ از دبیرخانه ستاد راهبری مرکزی ساماندهی مشارکت‌های اجتماعی در محلات تهران در دوره گذار مدیریت محله از ایشان پس گرفته شد و در اختیار معاونت‌های امور اجتماعی و فرهنگی مناطق قرار گرفت.

۲-۶-افزایش نشاط اجتماعی

شهرداری تهران با هدف افزایش نشاط اجتماعی شهروندان به‌ویژه در دوران شیوع ویروس کرونا، فعالیت‌های قابل توجهی انجام داده است که اهم آن به شرح ذیل می‌باشد:

• نوروزخانه و نوروزگاه

برگزاری نوروزگاه ۱۳۹۸ در ۴۰ نقطه از شهر تهران در هفده روز و با تأکید بر عدالت توزیعی و دسترسی همه شهروندان به برنامه‌های تفریحی هنری و ورزشی و فرهنگی در بلوار کشاورز به طول ۳.۵ کیلومتر مسیر رفت‌وبرگشت کارگاه‌های هنری و فرهنگی

نوروزگاه ۱۳۹۸ در ۴۰ نقطه از شهر تهران در هفده روز و با تأکید بر عدالت توزیعی و دسترسی همه شهروندان به این برنامه‌های تفریحی هنری و ورزشی و فرهنگی در بلوار کشاورز به طول ۳.۵ کیلومتر مسیر رفت‌وبرگشت کارگاه‌های هنری و فرهنگی برگزار شد.

هم‌چنین در نوروز خانه در نوروز ۱۳۹۹، تولید برنامه تلویزیونی و مسابقه آنلاین شهربازی و پخش از شبکه ۵ سیما از تاریخ ۲ تا ۱۵ فروردین ۹۹ با میانگین مخاطب ۱٫۳ میلیون نفر در هر برنامه تهیه و ۶ عنوان پادکست فرهنگی تهیه شد و در شبکه‌های اجتماعی با میانگین ۱۷۰ هزار مخاطب برای هر قسمت منتشر شد.

حمایت از برنامه‌های تلویزیونی «نوروز درراه است» و پخش از شبکه ۵ سیما در ۸ قسمت و برنامه «دونیمه ماه» پخش از شبکه ۲ سیما در ۲۸ قسمت با میانگین ۲ میلیون نفر در هر برنامه از دیگر برنامه‌های این حیطه بوده است.

از دیگر برنامه‌های نوروز ۹۹ می‌توان به مواد زیر اشاره کرد:

- سفارش تولید قطعه آهنگ و موزیک ویدیو شرح الف» با صدای محسن چاووشی و انتشار در شبکه‌های مجازی با بیش از ۵ میلیون دانلود؛
- تولید ویدئو کلیپ «آفتاب نیمه‌شب» با صدای اشکان کمانگری و ویدئو کلیپ راز گل سرخ باهدف تجلیل از کادر بهداشت و درمان، با پخش در شبکه‌های مجازی و صداوسیما با بیش از ۵ میلیون بازدید؛
- تولید برنامه رادیویی «هیچ جا خونه نمیشه» در ۲۸ قسمت و میانگین ۱٫۵ میلیون مخاطب در هر برنامه؛
- کارناوال‌های شهری، تریلی پیک امید و موسیقی اقوام؛
- تریلی پیک امید با ۱۰ اجرا در ۱۰ منطقه محروم شهر ۳ فروردین تا ۹ فروردین ۱۴۰۰؛
- نوای نواحی در قالب اجرای ۱۵۰ نوازنده در قالب ۱۱ گروه و ۶۳ نوبت اجرا ۵ تا ۱۲ فروردین ۱۴۰۰؛
- کاروان شاد با ۵۰۰ اجرا در سطح شهر تهران ۲۰ اسفند تا ۱۲ فروردین ۱۴۰۰.

مقایسه برنامه‌های نوروزی ۱۳۹۶، نوروزگاه ۱۳۹۸ و نوروز ۱۴۰۰ نشان می‌دهد در نوروز سال ۱۳۹۶ مجموعاً ۲۴۲ برنامه صحنه‌ای و استیج محور در نقاط مختلف شهر اعم از منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای برگزارشده است. در سال ۱۳۹۸ درمجموع ۳۲۸ برنامه طی ۸ روز از ۳ الی ۱۱ فروردین در سه سطح منطقه‌ای (۲۷ نقطه شهر)، فرا منطقه‌ای (۵ نقطه شهر) و محور خیابان ولیعصر (۹ نقطه) برگزارشده است. این در حالی است که در نوروز ۱۴۰۰ درمجموع ۵۹۰ برنامه طی ۱۸ روز از تاریخ ۲۵ اسفند لغایت ۱۳ فروردین در قالب برنامه‌های لحظه تحویل سال، کنسرت آنلاین، کارناوال بزرگ نوروزی تهران، نوای نواحی در نوروز، تریلی پیک امید، اجرای کنسرت در مدد سراهای و تور تهران‌گردی برای نیروهای خدماتی شهرداری و خانواده‌هایشان و ... اجرا گردیده است. نوروز ۱۳۹۹ به دلیل ماهیت خاص برنامه‌ها (ناشی از گسترش کرونا) و اجرای برنامه‌ها در فضای مجازی در این مقایسه منظور نشده است.

نمودار ۶۶. مقایسه تعداد برنامه‌های اجراشده در نوروزهای ۹۶، ۹۸ و ۱۴۰۰

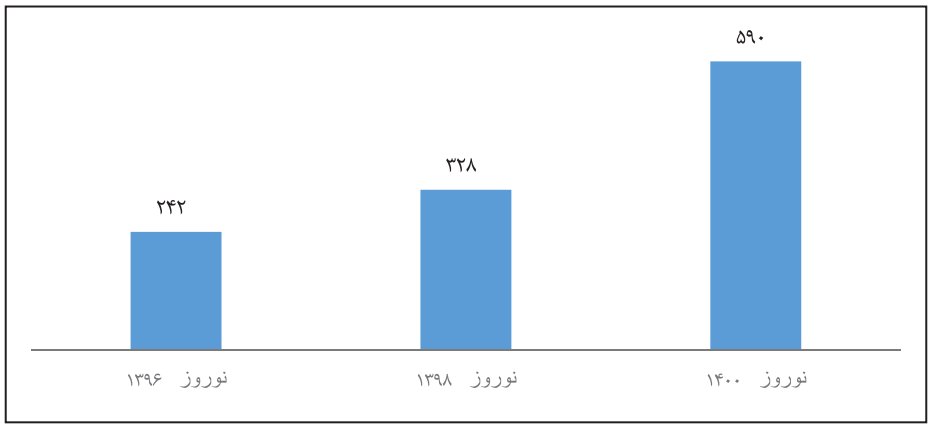

مأخذ: معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران

• برگزاری جشنواره تابستانی شادستان

در سال ۱۳۹۸ اجرای «جشن‌های شبانه» با رعایت موازین دینی بعد از نماز مغرب و عشاء در بوستان‌های منتخب مناطق ۲۲ گانه شهر تهران از ۱۳ تیر لغایت ۵ شهریور در قالب اجرای ۴۰۰۰ ساعت برنامه‌های متنوع فرهنگی و هنری صورت پذیرفته است. همچنین در سال ۱۳۹۹ نیز با توجه به شرایط کرونا، جشنواره شادستان با تقسیم مناطق به پهنه‌های همگن به شکل محدود به‌صورت میدانی در محلات شهر و عمدتاً در فضای مجازی اجرا شد.

برگزاری ۱۴ شب کنسرت آنلاین از تاریخ ۸ تا ۲۲ فروردین ۹۹ با میانگین مخاطب ۲٫۵ میلیون نفر در هر اجرا

• کنسرت آنلاین

کنسرت آنلاین شکل بدیع و جدیدی از اجرای برنامه موسیقی بوده که اولین بار به‌طور گسترده و برنامه‌ریزی‌شده در نوروز ۱۳۹۹ در بستر اینترنت، شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم VOD به‌صورت زنده نمایش داده شد. این برنامه پس‌ازآن به شرح ذیل ادامه یافت:

- برگزاری ۱۴ شب کنسرت آنلاین از تاریخ ۸ تا ۲۲ فروردین ۹۹ با میانگین مخاطب ۲٫۵ میلیون نفر در هر اجرا؛
- برگزاری ۴ شب کنسرت آنلاین در برج میلاد تهران در مقطع جشن عید سعید فطر و ۱ شب کنسرت در تاریخ ۲۴ اسفند ۱۳۹۹؛
- برگزاری ۳ شب کنسرت آنلاین در شب یلدای ۱۳۹۹؛
- برگزاری دو شب کنسرت با اجرای علیرضا قربانی در نوروز ۱۴۰۰.

• کوچه دوستی

طرح «کوچه دوستی» جهت هویت بخشی به کوچه‌های شهر تهران به‌مثابه ادامه حیاط خانه‌ها در محله و ارتقای حس تعلق محله‌ای از طریق خلاقیت در هنر با مشارکت شهروندان خصوصاً زنان و کودکان اجرا شد. ۴۰ کوچه به‌منظور اجرای طرح مورد تأیید قرارگرفته و در ۱۲ منطقه تاکنون اجراشده است.

• جشنواره‌های ورزشی

در این زمینه پویش دوشنبه‌های ورزشی به شرح زیر برگزار شده است:

- برگزاری ورزش صبحگاهی در بوستان‌های سطح مناطق ۲۲ گانه با حضور مربی و انجام فعالیت بدنی به مدت حدود یک ساعت؛
- توسعه ورزش همگانی، افزایش آمادگی جسمانی شهروندان، برگزاری ۴۶ پویش متمرکز و ۳۰۰ پویش در سطح مناطق ۲۲ گانه.

برگزاری مسابقات ورزشی المپیاد محلات شهر تهران ویژه آقایان و بانوان:

- برگزاری رقابت‌های ورزشی به‌صورت محله‌ای، منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای در ۵۰ رشته ورزشی در رده‌های سنی مختلف.

برگزاری جشنواره بزرگ بازی‌های زمستانی:

- حضور شهروندان مناطق ۲۲ گانه، به‌ویژه مناطق کم برخوردار، برگزاری رقابت‌های تفریحی‌ورزشی، برگزاری مسابقات ویژه کودکان کار، ترویج نشاط و پویایی؛
- ساخت ۲۰۰ کلیپ و انتشار آن در فضای مجازی با موضوع ورزش در خانه ویژه شهروندان به مدت هر کلیپ (بین ۲ الی ۵ دقیقه) و استفاده از وسایل ساده موجود در منزل به‌منظور انجام حرکات ورزشی.

توسعه ورزش همگانی، افزایش آمادگی جسمانی شهروندان، برگزاری ۴۶ پویش متمرکز و ۳۰۰ پویش در سطح مناطق ۲۲ گانه

۳-۶- اجرای کمپین‌های شهروندی

در این دوره مدیریت شهری، با هدف افزایش نشاط و ارتقاء فرهنگ شهرنشینی از ظرفیت‌های اجتماعی موجود در قالب برنامه‌های مشارکتی بهره‌برداری شده و کمپین‌های شهروندی متنوعی در این راستا برگزار گردیده است که اهم موارد آن به شرح ذیل می‌باشد؛

- برگزاری کمپین «آپارتمان نشینی» در ۲۲ نقطه و ۸۰ هزار واحد آپارتمانی با آموزش چهره‌به‌چهره و مستقیم؛
- برگزاری کمپین شهروندی «موتور سوار خوب» با ۱۵۰ مانور و ۸۰۰۰ مخاطب درکلاس آموزشی در ۳۰ چهارراه پرتردد و پویش «همسایه هم»؛
- برگزاری کمپین خیر موثر؛
- برپایی ایستگاه زندگی هوشمند در مترو تجریش؛
- ایپلیکیشن اینوگام
- اجرای طرح اقدام مشترک ملی ۲۰۰۰ روز اول؛
- برگزاری کمپین زندگی‌کودکان.

۴-۶- پیاده‌سازی طرح شهر دوست‌دار سالمند

کاهش نرخ رشد و افزایش میانگین سن جمعیت، سالخوردگی جمعیتی را به یکی از مهم‌ترین تحولات اجتماعی آینده قریب‌الوقوع تبدیل نموده است. شهرداری تهران به‌عنوان نهادی اجتماعی که بیشترین تعامل را با شهروندان در میان دستگاه‌های حاکمیتی داراست، با درک این پدیده، تلاش نموده است خود را با این تحولات منطبق و همگام سازد و در همین راستا اقدامات ذیل را به انجام رسانیده است؛

- دوشنبه‌های سالمندی و دورهمی سالمندان (۵۴۶ برنامه و حدود ۱۰۰۰۰۰ نفر مخاطب)؛
- تشکیل ستاد شهر دوستدار سالمند؛
- اجرای برنامه سرای تجربه در محلات منتخب مناطق ۲، ۵، ۶، ۷ و ۲۰؛
- برگزاری اختتامیه اولین دوره رقابت‌های نشاط سالمندی و برگزاری دومین دوره رقابت‌های نشاط سالمندی در سطح محلات شهر تهران ۱۷۰۰ تیم محلی و ۱۰۲۰۰ نفر مشارکت‌کننده و ۳۵۰۰۰ نفر مخاطب.

۵-۶- اجرای ویژه برنامه‌های مناسبتی

مدیریت شهری تهران با هدف ارتقاء آموزش‌های شهروندی و افزایش سلامت و نشاط جامعه، اقدامات متنوعی را در قالب برنامه‌های مناسبتی به شرح جدول ذیل به انجام رسانیده است؛

- ویژه‌برنامه‌های هفته ملی سلامت هر سال - ۲۲۰ برنامه و ۵۷۹۷۶۲ نفر مخاطب؛
- ویژه‌برنامه‌های هفته ملی سلامت روان هرسال - ۲۲۰ برنامه و ۳۶۲۴۴ نفر مخاطب؛

- ویژه‌برنامه‌های هفته ملی پیشگیری از دیابت هرسال - ۲۲۰ برنامه و ۳۵۰۰۰ نفر مخاطب؛
- ویژه‌برنامه‌های هفته ملی افراد دارای معلولیت هرسال - ۱۶۲۶ برنامه و ۳۶۰۰۰ نفر مخاطب؛
- استقرار میز ارائه خدمات سلامت‌محور در تمامی مناسبت‌های در سطح شهر تهران در سال ۹۸- ۳۲۰ برنامه و ۳۲۰،۰۰۰ نفر مخاطب؛
- تسری برنامه‌های فرهنگی، آموزشی و توانمندسازی به‌تمامی نقاط شهر و گروه‌های مختلف اجتماعی؛
- اجرای برنامه کارناوال‌های نوروزی در تمام نقاط شهر و حریم تهران؛
- اجرای برنامه‌های آموزنده، شاد و تفریحی در محلات کمتر برخوردار در قالب تریلی پیک امید؛
- اجرای کنسرت موسیقی در مدد سراهای شهر تهران؛
- برگزاری کارگاه‌های مدرسه تابستانی در فضای مجازی و فراهم کردن امکان استفاده‌ی اقشار ضعیف جامعه از طریق سامانه شاد و ...؛
- توجه ویژه به زنان با رویکرد شهر امن برای زنان و شهر روان برای زنانِ با کودک خردسال یا باردار؛
- برگزاری دو دوره مسابقه نقاشی «شهری که دوست دارم از پشت پنجره ببینم» در سال‌های ۹۸ و ۹۹؛

۶-۶- تغییر رویکرد پذیرش به جای طرد بی‌خانمان‌ها

تغییر رویکرد پذیرش بی‌خانمان‌ها به جای طرد آن‌ها که در این دوره مدیریت شهری به‌عنوان سیاست محوری مورد توجه قرار گرفته است، شامل موارد زیر می‌باشد:

- احداث دو گرم‌خانه ویژه مردان و زنان در مناطق ۱۶ و ۵ در سال ۱۳۹۸؛
- شبانه روزی کردن خدمات و داوطلبانه شدن حضور افراد در تمامی گرم‌خانه‌های سطح شهر از اواسط سال ۱۳۹۸ و ارائه خدمات به حدود ۹۶ هزار نفر؛
- توسعه فعالیت مراکز بهاران برای کمک به بهبودیافتگان از اعتیاد؛
- توسعه و تجهیز مرکز آسیب‌دیدگان خاور شهر در مهرماه سال ۱۳۹۸ برای ظرفیت ۹۴۶ نفر به صورت شبانه‌روزی؛
- تجهیز و توسعه مراکز پرتو مناطق ۱۵ - ۱ -۱۲؛
- توسعه مراکز پرتو و انعقاد تفاهم‌نامه با نهضت سوادآموزی جهت آموزش و توانمندسازی.

> شبانه روزی کردن خدمات و داوطلبانه شدن حضور افراد در تمامی گرم خانه‌های سطح شهر از اواسط سال ۱۳۹۸ و ارائه خدمات به حدود ۹۶ هزار نفر

۶-۷- تقویت رویکرد التیام بخشی

شهرداری تهران در راستای تقویت همدلی با جامعه مدنی و شهروندان تهرانی با اتخاذ رویکرد التیام‌بخشی، اقدامات ذیل را به انجام رسانیده است؛

- احداث ۶ باب همراه سرا برای اسکان موقت همراهان بیماران خارج از تهران با یاری خیرین و سازمان‌های مردم‌نهاد؛
- ویژه برنامه‌های سالگرد شهادت سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی با ۳۹۵۰ سازه شهری
- همدردی با خانواده‌های قربانیان اعتراضات آبان ۹۸ بر اساس مصوبه شورای اسلامی شهر تهران
- برگزاری تور تهران‌گردی (برای ۴۰۰ نفر از خانواده های پرسنل خدماتی شهرداری تهران نظیر پاکبان‌ها و پرسنل بهشت زهرا)
- همدردی با مردم افغانستان (دانشگاه کابل: "جان پدر کجاستی؟" و مدرسه دخترانه)، انفجار بیروت، غزه و چین؛
- پرهیز از استفاده از حاجی فیروز با صورت سیاه؛
- دلجویی از خانواده‌های قربانیان سقوط هواپیمای اوکراینی با نصب بیلبورد و اجرای ویدیومپینگ؛
- برگزاری کمپین سوگ (آه از آن رفتگان بی برگشت...) و ارسال بسته‌های تسلیت برای خانواده ۱۸۰۰۰نفر از متوفیان تهرانی در سال ۹۹؛
- تقدیر از پاکبان‌های شهرداری تهران.

> برگزاری کمپین سوگ (آه از آن رفتگان بی برگشت...) و ارسال بسته‌های تسلیت برای خانواده ۱۸۰۰۰نفر از متوفیان تهرانی در سال ۹۹

۶-۸- توسعه اقدامات حمایتی با تأکید بر اقشار ضعیف جامعه

مهم‌ترین اقدامات انجام شده در این حوزه عبارت است از:

ایجاد همراه‌سرا: در حال حاضر ۶ همراه سرا باهدف اسکان موقت شبانه به‌منظور ارائه خدمات به همراهان بیماران بی‌بضاعت در مناطق ۲ و ۳ و ۶ و ۷ و ۱۱ و ۱۲ فعال است. این موارد شامل خدمات حمایتی و اجتماعی از جمله تأمین نیازهای اولیه میهمانان با ظرفیت پذیرش ۳۴۰ نفر است که با همیاری خیرین و سازمان‌های مردم‌نهاد انجام می‌شود.

رسیدگی به وضعیت محلات آسیب‌خیز شهر تهران: با شناسایی محلات آسیب‌خیز شهر تهران نظیر خلازیر، فرحزاد و ... و باهدف مداخله‌های مبتنی بر کاهش آسیب اقداماتی در راستای رسیدگی به وضع خدمات شهری و مسائل اجتماعی این محلات صورت گرفته و در حال اجراست.

تمرکز و هدفمندسازی حمایت از نیازمندان با ایجاد سامانه سمات: ایجاد سامانه سمات با هدف تمرکز بر فعالیت‌های حمایتی و به‌منظور؛ ثبت ۱۲ هزار خانواده نیازمند در سطح شهر تهران توسط مناطق ۲۲ گانه در زیرسامانه امور نیازمندان، برنامه‌ریزی و هدفمند کردن ارائه خدمات و توزیع اقلام حمایتی موجود در بین خانواده‌های ثبت‌نام‌شده صورت گرفته است.

کاهش نابرابری فرصت‌های استفاده از شهر برای افراد با نیازهای خاص از طریق تبعیض مثبت: در این زمینه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- اجرای طرح‌هایی نظیر «شهر امن زنان»، «ایجاد مراکز کوثر برای توانمندسازی زنان سرپرست خانوار»، مناسب‌سازی فضای شهر و امکانات شهری برای زنان باردار و مادران کودکان خردسال؛
- اجرای طرح «شهر دوستدار کودک»، «برنامه‌های مدرسه تابستانی»، «شهردار مدرسه»، «مسابقه نقاشی و انشا»؛
- توسعه مراکز توانمندسازی و مهارت‌آموزی کوثر به ۵۵ مرکز و ایجاد شغل پایدار برای زنان(با تاکید بر زنان سرپرست خانوار).

توسعه مراکز توانمندسازی و مهارت آموزی کوثر به ۵۵ مرکز و ایجاد شغل پایدار برای زنان(با تاکید بر زنان سرپرست خانوار)

بخشنامه منع زباله گردی کودکان: شهرداری تهران درحالی‌که خود را ملزم به ساماندهی و حمایت از کودکان کار و خیابان می‌داند که بر اساس تکلیف قانونی خود تنها باید زیرساخت‌های لازم را برای ساماندهی این کودکان فراهم کند و در اختیار نهادهای ذی‌ربط و سازمان‌های مردم‌نهاد قرار دهد. از نگاه شهرداری تمام اشکال کار کودکان غیرقابل‌پذیرش است اما معتقد است در مورد زباله گردی کودکان مسئولیت مشخص دارد. این نهاد در تلاش است تا با استفاده از زیرساخت‌های موجود و در راستای تحقق مسئولیت‌پذیری اجتماعی نسبت به آگاه‌سازی و افزایش حساسیت شهروندان نسبت به کار کودک، به شناخت اشکال و ابعاد این پدیده کمک کند. نظارت بر پیمانکاران و نهادهای زیرمجموعه شهرداری تهران در خصوص منع به کارگیری کودکان، تلاش در راستای حذف اشکال کار پرخطر برای کودکان ازجمله زباله گردی و حمایت از اجرای طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با توانمندسازی کودکان کار و خانواده‌های آنان از دیگر برنامه‌های شهرداری برای کمک به حل مشکل کار کودکان در شهر تهران به شمار می‌رود. در همین راستا بخشنامه شهردار تهران در تاریخ ۱۳۹۹/۳/۲۴ صادر و طی آن تکالیف مشخصی بر عهده معاونت‌های امور شهری و محیط‌زیست و امور اجتماعی و فرهنگی و سازمان بازرسی شهرداری تهران نهاده شد.

۹-۶- کنترل آسیب‌های اجتماعی

جدول ۵۶. وضعیت زیرساخت‌ها مقابله با آسیب‌های اجتماعی شهرداری تهران

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
۱	افزایش ظرفیت شناسایی و جذب آسیب‌دیدگان	نفر	۱۷۹۸۳	۳۹۴۱۶	۵۶۵۹۲	۷۱۱۵۵	۸۹۱۰۳
۲	ظرفیت گرمخانه‌ها	تخت	۱۲۵۰	۱۲۵۰	۱۴۰۰	۱۷۵۰	۲۰۰۰
۳	توزیع بسته کمک معیشتی به اقشار آسیب دیده و کم توان	بسته	۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۷۰۰۰	۱۳۰۰۰
۴	تعدادافراد پذیرش‌شده در مراکز اجتماعی	نفر	۴۰۰۰	۸۰۰۰	۹۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۳۰۰۰
۵	مرکز پرتو	تعداد	۱۴	۱۶	۱۸	۲۰	۲۵
۶	مددسرا	تعداد	۱۶	۱۶	۱۸	۱۹	۲۰
۷	افراد پذیرش شده در مراکز خدمات اجتماعی	هزار نفر	۱۶۳۲۷۷	۳۶۶۹۷۷	۴۴۲۴۷۳	۴۸۹۲۱۳	۵۶۷۵۰۳

مأخذ: معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

شهرداری تهران در راستای اجرای طرح‌های مرتبط با ساماندهی افراد آسیب دیده اجتماعی بر اساس اسناد بالادستی از جمله ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، مصوبه شورای عالی اداری به شماره ۷۰/۶۰۳ مورخ سال ۱۳۷۸ و مصوبه شورای اجتماعی کشور در سال ۱۳۹۳ و... به عنوان سازمان پیش‌رو در حوزه ارائه خدمات به آسیب-دیدگان اجتماعی، با استفاده حداکثری از منابع، ظرفیت‌ها و امکانات، با تلاشی شبانه‌روزی به‌صورت ویژه نسبت به ارائه خدمات در حوزه مراکز نگهداری زنان و مردان آسیب‌دیده اجتماعی و گرم‌خانه‌ها اقدام کرده و در دوره جدید مدیریت شهری موفقیت‌های چشمگیری به شرح ذیل حاصل شده است:

ظرفیت گرمخانه‌ها از ۱۲۵۰ نفر در شهریور ۹۶ با ۶۰ درصد افزایش به ۲۰۰۰ نفر در سال ۹۹ رسیده است.

ظرفیت گرمخانه‌ها از ۱۲۵۰ نفر در شهریور ۹۶ با ۶۰ درصد افزایش به ۲۰۰۰ نفر در سال ۹۹ رسیده است. در این دوره مدیریت شهری ۴ گرمخانه فرامنطقه‌ای (جنرال) مورد بهره‌برداری قرار گرفته و گرمخانه‌ها شبانه‌روزی و دائمی گردیده‌اند. در کنار این، در راستای افزایش سرانه گرمخانه‌های شهر تهران و ارائه خدمات مناسب به جامعه هدف، ساخت و تجهیز گرم‌خانه‌های جنرال در دستور کار قرار گرفته و به‌رغم مشکلاتی در جانمایی و تحویل زمین، در منطقه ۱۹ پیشرفت خوبی حاصل‌شده و پس از تحویل زمین و طراحی نقشه توسط سازمان فنی عمرانی امور مناطق جهت افزایش ظرفیت برای ۵۰۰ نفر در حال احداث و آماده‌سازی هست. لازم به ذکر است سیاست شهرداری تهران در این حوزه این بوده که تا حد ممکن فضایی را فراهم کند که معتادان از گرم-خانه‌ها خارج نشده و احتمال ابتلای خود و دیگران را افزایش ندهند.

تعداد افراد پذیرش شده در مراکز اجتماعی نیز از ۴۰۰۰ نفر در شهریور ۹۶ حدود ۳٫۲۵ برابر شده و به ۱۳۰۰۰ نفر در سال ۹۹ رسیده است.

همچنین تعداد مددسراها از ۱۶مورد در شهریور ۹۶ با ۲۵ درصد افزایش به ۲۰ مورد در سال ۹۹ و تعداد مراکز پرتو از ۱۴ مورد در سال شهریور ۹۶ با ۷۸ درصد افزایش به ۲۵ مورد در سال ۹۹ بالغ گردیده است. راه‌اندازی مرکز جامع توانمندسازی کودکان ۱۴ تا ۱۸ سال و آموزش و توانمندسازی ۱۸۰ کودک در مراکز پرتو از مؤثرترین اقدامات صورت گرفته در این حوزه بوده است.

علاوه‌بر این در دوره جاری مدیریت شهری، بر روی افزایش ظرفیت شناسایی و جذب آسیب‌دیدگان نیز تمرکز ویژه شده است و ظرفیت جذب از ۱۷۹۸۳ نفر در شهریور ۹۶ با حدود ۵ برابر افزایش به ۸۹۱۰۳ در سال ۹۹ رسیده است. لازم به ذکر است به‌منظور پذیرش افراد بی‌خانمان به‌صورت سیار و در لحظه، برنامه تهیه، تجهیز و مناسب‌سازی کاربری ۵ دستگاه اتوبوس با همکاری سازمان‌های مردم‌نهاد در دستور کار قرارگرفته که تاکنون دو دستگاه اتوبوس خریداری و مناسب‌سازی شده است.

همچنین تعداد افراد پذیرش شده در مراکز اجتماعی نیز از ۴۰۰۰ نفر در شهریور ۹۶ حدود ۳٫۲۵ برابر شده و به ۱۳۰۰۰ نفر در سال ۹۹ رسیده است.

تعداد مددسراها از ۱۶ مورد در شهریور ۹۶ با ۲۵ درصد افزایش به ۲۰ مورد در سال ۹۹ و تعداد مراکز پرتو از ۱۴ مورد در سال شهریور ۹۶ با ۷۸ درصد افزایش به ۲۵ مورد در سال ۹۹ بالغ گردیده است

شبانه روزی کردن خدمات و داوطلبانه شدن حضور افراد در تمامی گرم خانه‌های سطح شهر از اواسط سال ۱۳۹۸ و ارائه خدمات به حدود ۹۶ هزار نفر

۱۰-۶- رضایت شهروندی

تأمین رضایت شهروندان هدف غایی فعالیت‌های مدیریت شهری است و در این دوره مدیریت شهری سعی شده است به درخواست‌های شهروندان به‌عنوان مالکین اصلی شهر، با سرعت و دقت بالاتری رسیدگی شود و در این راه توفیقات قابل توجهی نیز حاصل شده است:

میانگین زمان پاسخگویی واحدهای اجرایی به پیام‌های دریافتی شهروندان در سامانه ۱۳۷ از ۱۸۲:۲۹ به ۶۳:۲۰ دقیقه کاهش یافته، به عبارتی این میانگین در مدیریت شهری فعلی به حدود یک سوم کاهش پیدا کرده است.

میانگین زمان پاسخگویی واحدهای اجرایی به پیام‌های دریافتی شهروندان در سامانه ۱۳۷ از ۱۸۲:۲۹ به ۶۳:۲۰ دقیقه کاهش یافته، به عبارتی این میانگین در مدیریت شهری فعلی به حدود یک سوم کاهش پیدا کرده است.

نمودار ۵۳.تغییرات میانگین زمان پاسخگویی به تماس‌های شهروندان در سامانه ۱۳۷-ساعت

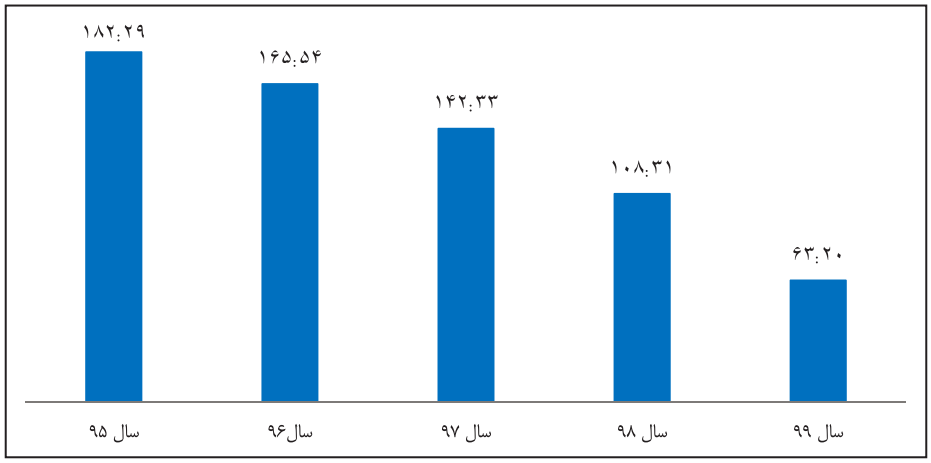

مأخذ: سامانه ۱۳۷

در زمینه صحت اقدامات انجام شده واحدهای اجرائی در زمینه انجام درخواست‌های شهروندان ، بر اساس نمونه‌گیری تصادفی انجام شده این میزان در سال ۱۳۹۹ به بالاترین میزان خود یعنی ۹۸٫۱، تائید شهروندی رسیده است که نسبت به سال ۱۳۹۵، ۲ درصد افزایش داشته است.

نمودار ۵۴. روند میزان تایید شهروندان بر انجام درخواست‌هایشان توسط واحدهای اجرایی

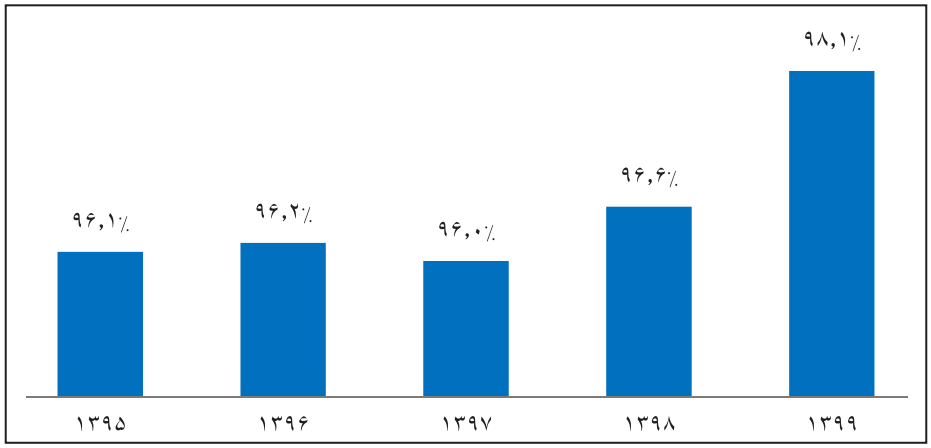

مأخذ: سامانه ۱۳۷

میانگین زمان رسیدگی و پاسخگویی به پیام‌های شهروندان در سال‌های فعالیت سامانه ۱۸۸۸ همواره روند کاهشی داشته است. در سال‌های راه‌اندازی سامانه (۱۳۸۵) میانگین ماندگاری به ۱۰۰ روز هم می رسید. میانگین زمان رسیدگی به پیام‌های شهروندان از ۸۲ روز در سال ۱۳۹۲ به ۲۴ روز در سال ۹۹ کاهش یافته است.

نمودار ۵۵. تغییرات میانگین زمان پاسخگویی به تماس‌های شهروندان در سامانه ۱۸۸۸-روز

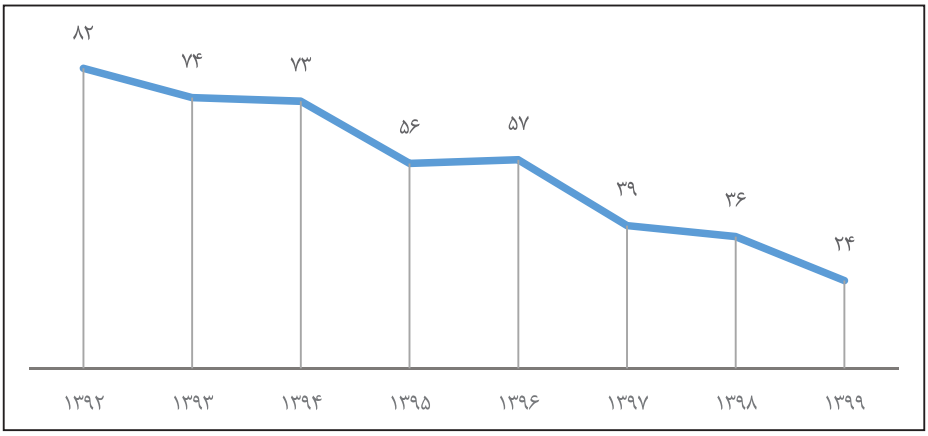

مأخذ: سامانه ۱۸۸۸

همچنین در دوره جدید مدیریت شهری شاخص کیفیت رسیدگی و پاسخگویی به درخواست‌های شهروندان در سامانه ۱۸۸۸ با مصادیقی نظیر: درج پاسخ‌های متقن، ارسال مستندات، مرتبط بودن پاسخ، رسیدگی به موقع و... افزایشی ۱۰ درصدی داشته و به ۹۷ درصد در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است.

نمودار ۵۶.تغییرات شاخص کیفیت رسیدگی به درخواست‌های شهروندان در سامانه ۱۸۸۸-درصد

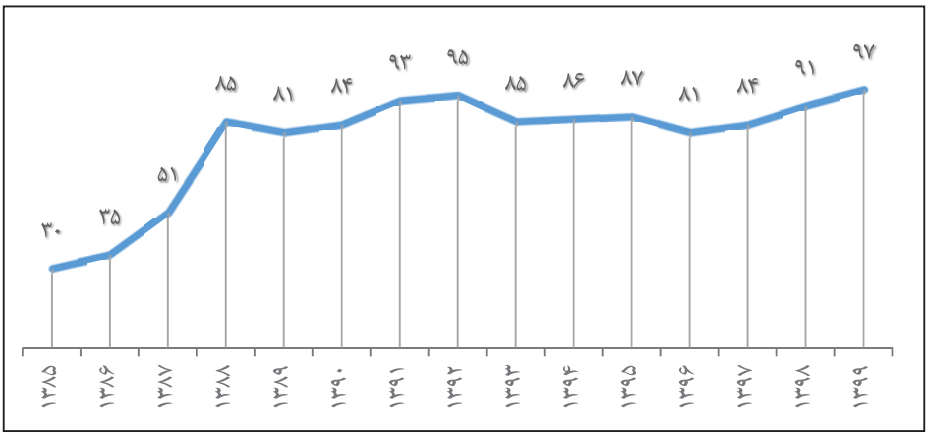

مأخذ: سامانه ۱۸۸۸

فصل هفتم

ایمنی و محیط زیست پایدار

Haft Howz
Velenjak
Darakeh
Farahzād
Bozorgrāh-e-Evin
Bozorgrāh-e-Zadr
Aqdasiyeh
Lavizān
Shahid Hemmat
Bozorgrāh-e-Shahid Hemmat
Bozorgrāh-e-Jalāl-e-Āl-e-Ahmad
Bozorgrāh-e-Sayyad-e-Shirāzi
Bozorgrāh-e-Ahang
Bozorgrāh-e-Be'sat
Bozorgrāh-e-Āzādegān
Bozorgrāh-e-Shahid Rajāi
Bāzār
Pāmenār
Qal'eh Morghi
Rail Way Station
Shahrak-e-Be'sat
Shahrak-e-Motahhari
Shahrak-e-Qods
Tajrish
Mahmudiyeh
Amāniyeh
Golestān
Darrus
Zur Abād
Ne'mat Abād
Hāshem Abād
Khāni Abād
Amiriyeh
Monirieh
Akbar Abād
Mehr Abād
Sādeqiyeh
Shohrak-e-Shahid Fakuri
Dowshān Tappeh
Farah Abād
Sālāriyeh
Dowlatkhāh
Tappeh Nesf
Kāvān
Kuh-e-Sefid
Kuh-e-Sorkh
Kuh-e-Ghāf
Kuh-e-Ghāf-e-Sharqi
Kuh-e-Ghāf-e-Gharbi
Kuh-e-Ghāf-e-Jonubi
Kuh-e-Ghāf-e-Shomāli
Kuh-e-Ghāf-e-Ghārbi
Kuh-e-Ghāf-e-Sharq

۱-۷- توسعه حمل‌ونقل پاک و انسان محور (توسعه مسیرهای دوچرخه و پیاده‌راه‌ها)

توسعه سیستم‌های حمل‌ونقل پاک در راستای کاهش تولید آلاینده‌ها در حال حاضر مهم‌ترین اولویت شهرهای توسعه یافته است. در جهت ایفای این مأموریت، سازمان حمل‌ونقل و ترافیک در حوزه‌های تدوین سند توسعه دوچرخه‌سواری شهر تهران، راه‌اندازی اپلیکیشن دوچرخه، اجرای پروژه دوچرخه اشتراکی و توسعه مسیرهای دوچرخه اقدام کرده است.

سهم سفر با دوچرخه از کل سفرهای درون‌شهری از ۰٫۳ در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۰٫۹ درصد در پایان سال ۱۳۹۹ و طول مسیرهای دوچرخه‌سواری از ۵۰ کیلومتر به ۲۴۶ کیلومتر افزایش یافته است.

به منظور تشویق و ایجاد فرهنگ استفاده شهروندان از دوچرخه به عنوان یک مد حمل‌ونقلی برای سفرهای با مسافت کوتاه و متوسط، "طرح جامع دوچرخه" با رویکرد دستیابی به مسیریابی مناسب، ایمنی دوچرخه سوار و ساز و کار مناسب استفاده از دوچرخه اشتراکی توسط سازمان حمل‌ونقل و ترافیک تدوین و پیاده‌سازی گردیده است. طرح مذکور در حال انجام می‌باشد و با تغییر رویکرد و استفاده از دوچرخه اشتراکی نسل چهارم تلاش گردیده با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و حفظ منابع شهرداری اقدامات موثری در این زمینه صورت پذیرد و تاکنون در نتیجه این اقدامات سهم سفر با دوچرخه از کل سفرهای درون‌شهری از ۰٫۳ در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۰٫۹ درصد در پایان سال ۱۳۹۹ و طول مسیرهای دوچرخه‌سواری از ۵۰ کیلومتر به ۲۴۶ کیلومتر افزایش یافته است.

نمودار ۵۷. طول مسیرهای ویژه دوچرخه (کیلومتر)

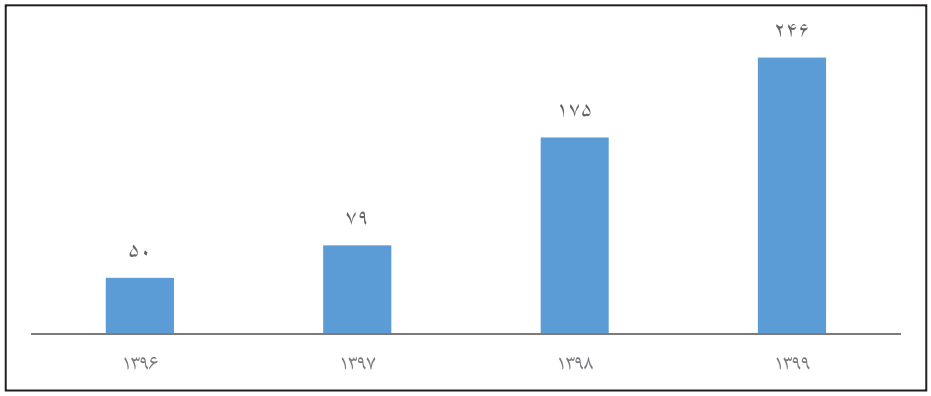

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

اتمام احداث ۴۱۷ کیلومتر پیاده‌رو در این دوره مدیریت شهری

در حوزه پیاده‌روسازی نیز اقدامات قابل توجهی به شرح ذیل صورت گرفته است:

- احداث ۱۸۹ کیلومتر پیاده‌رو در فاصله سال‌های ۹۶ تا ۹۸ پیش از تصویب طرح پیاده‌رو سازی
- نهایی‌سازی طرح ۱۴۰۰ کیلومتر پیاده‌روسازی؛
- ابلاغ برنامه احداث ۵۰۰ کیلومتر مسیر پیاده‌رو در مناطق ۲۲گانه؛
- آغاز فعالیت‌های عمرانی در حدود ۳۲۸ کیلومتر مسیر پیاده‌رو در سطح مناطق در سال ۱۳۹۹؛
- اتمام ۲۶۱ کیلومتر از برنامه اجرایی شده (۶۵ درصد برنامه پیش‌بینی شده) همراه با مناسب‌سازی برای توان‌یابان؛
- اتمام احداث ۴۱۷ کیلومتر پیاده‌رو در این دوره مدیریت شهری.

لازم به توضیح است در رابطه با مرمت و احداث پیاده‌روها و مسیر دوچرخه از شیوه اجرای بتنی استفاده شده که نسبت به سایر کف سازی‌های رایج دارای مزایایی از جمله: افزایش سرعت اجرا، افزایش طول عمر بهره‌برداری، استحکام و دوام با استفاده از مواد افزودنی، یکسان‌سازی مسیرها، در دسترس بودن مصالح جهت مرمت و همگونی درمسیر، ارتقاء کیفیت می‌باشد.

نمودار ۵۸. طول معابر پیش‌بینی شده، در حال اجرا و تکمیل شده در مناطق ۲۲ گانه

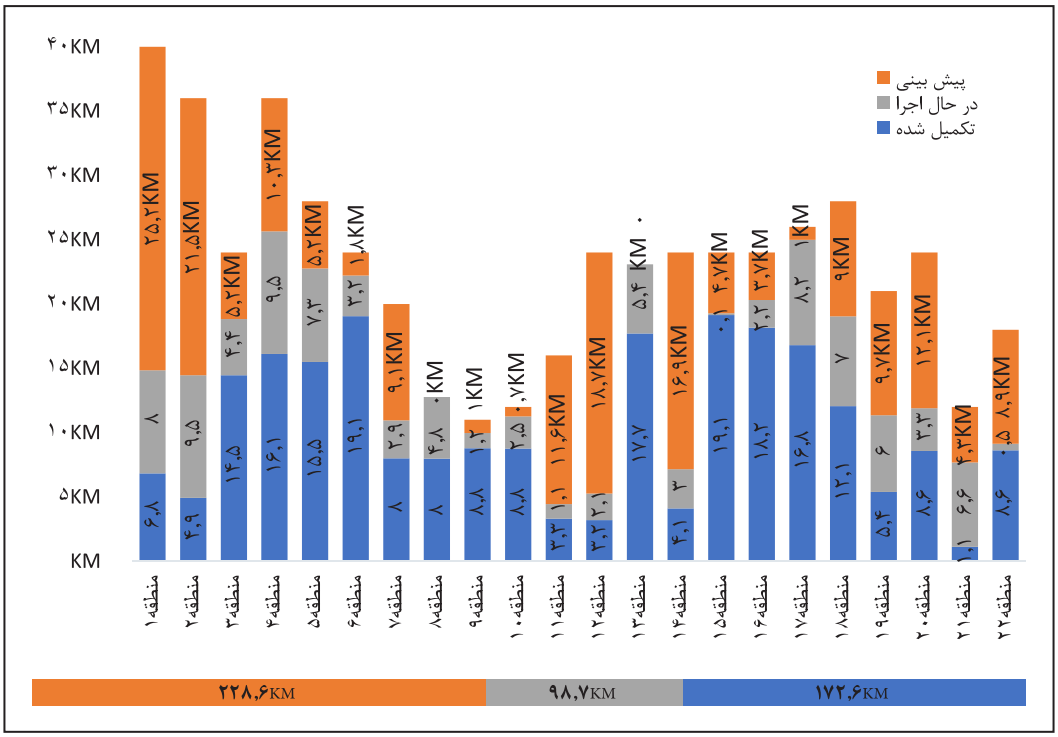

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

نمودار ۵۹. طول پیاده‌روهای احداث شده در ۴ سال گذشته

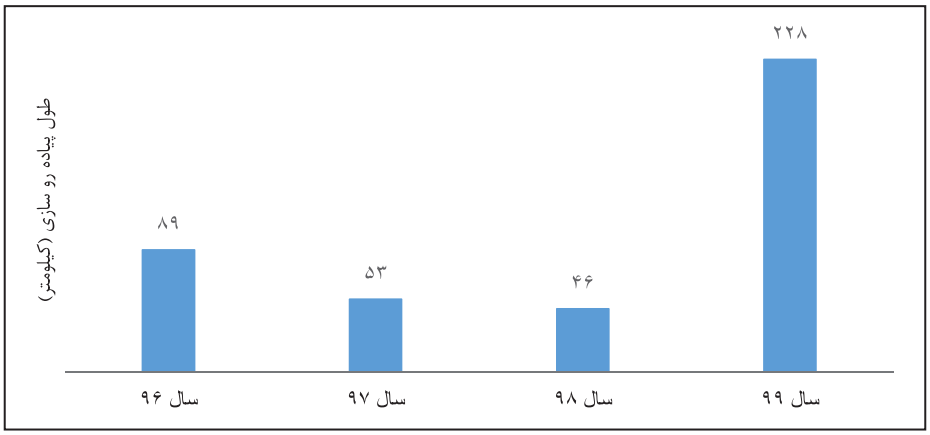

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

شایان ذکر است شهرداری تهران در دوره جدید مدیریت شهری، با تمرکز بر وظایف ذاتی خود، برای تحقق «تهران؛ شهری برای همه» سهم هزینه‌کرد در توسعه فضاهای عمومی و حمل‌ونقل پاک را به میزان قابل توجهی افزایش داده و برای این منظور از سهم هزینه‌کرد در امور غیرمرتبط از جمله اعتبارات کمک کاسته است؛ به‌گونه‌ای که سهم اقدامات مربوط به پیاده‌روسازی و احداث مسیرهای دوچرخه در کل هزینه قطعی صورت گرفته در این دوره مدیریت شهری نسبت به دوره گذشته به‌ترتیب ۱۸۰٫۶ و ۵۲۵ درصد افزایش یافته است.

جدول ۵۷.تغییرات نسبت هزینه قطعی صورت گرفته در پیاده‌روسازی و احداث مسیر دوچرخه در مقایسه با عملکرد اعتبارات کم - درصد

دوره زمانی	سهم پیادهروسازی	سهم احداث مسیر دوچرخه	سهم اعتبارات کمک
۹۵-۹۲	۰٫۳۱	۰٫۰۴	۷
۹۹-۹۶	۰٫۸۷	۰٫۲۵	۱
نرخ تغییر	۱۸۰٫۶	۵۲۵	-۸۵٫۷

مأخذ: سامانه مدیریت و کنترل پروژه

۲-۷- نوسازی، بهسازی و توسعه ناوگان اتوبوسرانی، تاکسیرانی و مینی‌بوس

بر اساس گزارش سیاهه انتشار سال ۱۳۹۶، ناوگان حمل‌ونقل عمومی سهمی ۱۲ درصدی در آلاینده‌های هوا دارد. لذا نوسازی و استانداردسازی ناوگان با هدف کاهش انتشار آلاینده‌ها، از ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برخوردار است. در زمینه نوسازی و بازسازی ناوگان حمل‌ونقلی شهر تهران، دولت، شهرداری و بخش خصوصی هر سه دارای مسئولیت می‌باشند.

> تاکنون ۱۳ دستگاه اتوبوس دوکابین، ۱۲۰ دستگاه اتوبوس تک‌کابین و ۱۳۰ دستگاه مینی‌بوس شهری به ناوگان حمل‌ونقلی تهران از طریق خرید مستقیم ناوگان از سوی شهرداری تهران محقق شده

در حوزه اتوبوسرانی، در حال حاضر شرکت واحد با متوسط طول عمر ناوگان بیش از ۱۲ سال، دارای یکی از فرسوده‌ترین ناوگان‌ها در طول تاریخ خدمت‌رسانی خود بود و بیش از ۶۰ درصد اتوبوس‌های عمومی و خصوصی فعال دارای طول عمر بالاتر از سن فرسودگی (۱۰ سال) و دچار فرسودگی شدید (۳۲۴۳ دستگاه) می‌باشند. شایان ذکر است در حال حاضر ۵۴۰۶ دستگاه اتوبوس در شهر تهران مشغول به فعالیت می‌باشند که سهم بخش خصوصی ۳۹۴۱ دستگاه (معادل ۷۳ درصد) و سهم شهرداری تهران ۱۴۶۵ دستگاه (معادل ۲۷ درصد) می‌باشد.

روند نوسازی ناوگان توسط بخش خصوصی در این حوزه به‌واسطه شرایط تحریم و افزایش فوق‌العاده قیمت اتوبوس با کندی مواجه شده است؛ به‌گونه‌ای که از شهریورماه ۱۳۹۶ تاکنون جمعاً ۸۳ دستگاه اتوبوس و ۴۸ دستگاه مینی‌بوس نوسازی گردیده‌اند. دولت نیز متأسفانه از سال ۱۳۹۲ تاکنون سهم خود را ادا ننموده و حتی یک دستگاه اتوبوس نیز به مدیریت شهری تهران تحویل ننموده است. لذا باتوجه به محقق نشدن راهکارهای ارائه شده جهت جایگزینی و بازسازی ناوگان توسط متولیان ذی‌ربط (وزارت کشور و سایر نهادها) و مخاطرات ایمنی و زیست محیطی ناشی از فرسودگی شدید ناوگان، خرید مستقیم ناوگان از سوی شهرداری در دستور کار قرار گرفته است و تاکنون ۱۳ دستگاه اتوبوس دوکابین، ۱۲۰ دستگاه اتوبوس تک‌کابین و ۱۳۰ دستگاه مینی‌بوس شهری به ناوگان حمل‌ونقلی تهران از این طریق اضافه گردیده و برنامه‌ریزی لازم برای خرید ۸۰ دستگاه اتوبوس دوکابین، ۱۲۰ دستگاه اتوبوس تک کابین و ۱۰۰ دستگاه میدل‌باس از طریق شرکت ایران‌خودرو دیزل و ۵۰ دستگاه اتوبوس برقی با مشارکت بخش خصوصی در سال ۱۴۰۰ نیز انجام شده است. بر اساس اقدامات مذکور میانگین سهم ناوگان فرسوده بخش عمومی در حال حاضر در حدود یک سوم حفظ شده است. لازم به توضیح است با توجه به سفارش شهرداری تهران، مجدداً کارخانه ایران‌خودرو دیزل فعال و برای ۳۰۰۰ نفر اشتغال ایجاد گردید.

نمودار ۶۰. تغییرات میانگین طول عمر ناوگان (سال)

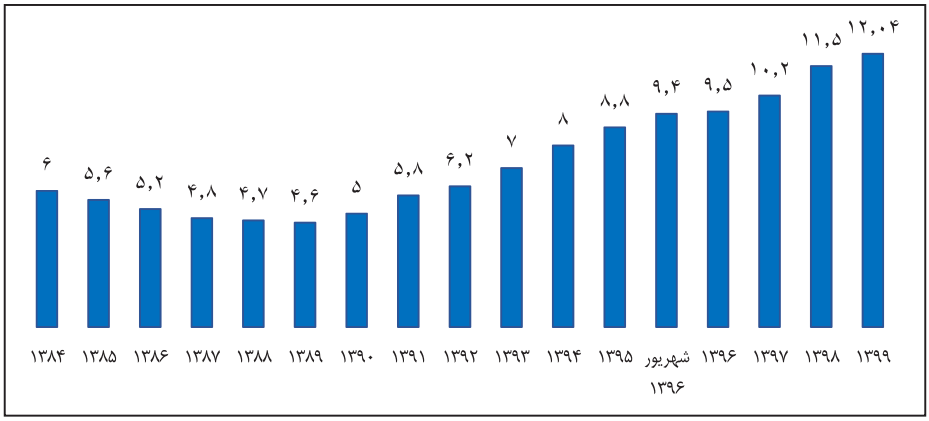

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

یک تحول مهم در این حوزه ایجاد ظرفیت‌های جدید تأمین منابع مالی از محل بودجه کل کشور به منظور نوسازی و بازسازی ناوگان است، به‌نحوی که برای نخستین بار شهرداری تهران موفق به اخذ مجوز انتشار و فروش اوراق مشارکت (با بازپرداخت ۵۰ درصدی اصل و سود از سوی دولت)در دو دوره مرحله و جمعاً به مبلغ ۹۵۰ میلیارد تومان به منظور نوسازی ناوگان شده است.

نمودار ۶۱. تعداد اتوبوس و مینی‌بوس تحویلی از سوی وزارت کشور و شهرداری تهران (دستگاه)

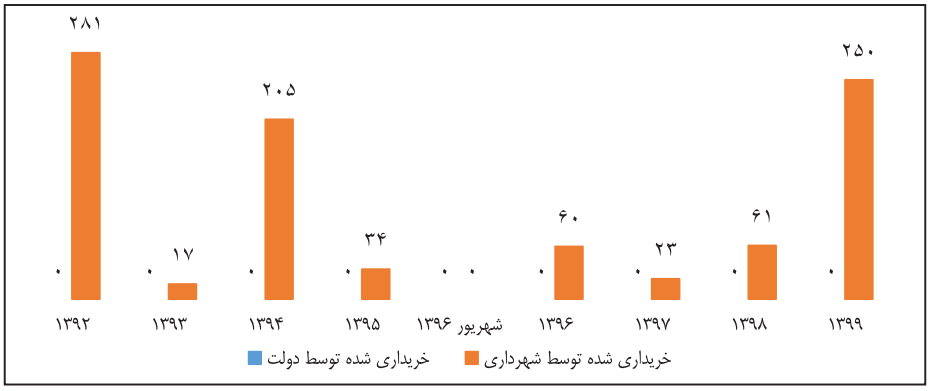

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

سهم اتوبوس‌های دارای استاندارد یورو ۴ حدوداً ۴ برابر شده و از ۳٫۵ درصد به ۱۳ درصد بالغ گردیده است.

از سوی دیگر با توجه به کندی روند نوسازی با توجه به مشکلات مالی و ضرورت استمرار ارائه خدمات با ناوگان موجود، بازسازی ناوگان فرسوده در دستور کار قرار گرفته و بر این اساس علاوه بر بازسازی ۵۵۵ دستگاه اتوبوس از سوی شهرداری تهران (شامل ۱۲۶ دستگاه اتوبوس دوکابین و ۴۲۹ دستگاه اتوبوس تک کابین)، برای نخستین بار امکان استفاده از ظرفیت‌های تبصره ۱۸ بودجه کل کشور برای بازسازی ناوگان اتوبوسرانی از طریق اعطای تسهیلات کم‌بهره فراهم گردیده به نحوی که بازسازی ۱٫۰۰۰ دستگاه اتوبوس فرسوده از این طریق در دستور کار قرار گرفته و بازسازی ۴۰۰ دستگاه آن آغاز و ۱۰۰ دستگاه آن نیز به اتمام رسیده است.

با اقدامات صورت گرفته در حوزه نوسازی و بازسازی اتوبوس در دوره مدیریت جدید شهری تهران در پایان سال ۱۳۹۹، سهم اتوبوس‌های دارای استاندارد یورو ۴ حدوداً ۴ برابر شده و از ۳٫۵ درصد به ۱۳ درصد بالغ گردیده است.

جدول ۵۸. سهم اتوبوس‌های دارای استاندارد یورو ۴ در ناوگان

عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
سهم اتوبوس‌های دارای استاندارد یورو ۴ در ناوگان	درصد	٪۳٫۵	٪۳٫۵	٪۱۰	٪۱۱	٪۱۳

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

از سال ۱۳۹۶ تاکنون سالانه به طور متوسط بیش از ۳٫۰۰۰ دستگاه و در مجموع ۱۳٫۲۷۳ دستگاه تاکسی فرسوده نوسازی گردیده‌اند

در حوزه تاکسیرانی نیز وضع تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان و همچنین رشد چند برابری قیمت خودرو در سنوات اخیر سبب کاهش روند نوسازی ناوگان و توقف ورود خودروهای هیبریدی به ناوگان تاکسیرانی شهر تهران گردیده بود. علی‌رغم کلیه محدودیت‌های موجود، شهرداری تهران تلاش نموده به منظور تسهیل در فرآیند نوسازی از طریق ایجاد مشوق‌های مالی برای متقاضیان، اعطای تسهیلات کم‌بهره با همکاری سیستم بانکی را عملیاتی نماید؛ به‌طوری‌که از سال ۱۳۹۶ تاکنون سالانه به طور متوسط بیش از ۳٫۰۰۰ دستگاه و در مجموع ۱۳٫۲۷۳ دستگاه تاکسی فرسوده نوسازی گردیده‌اند که از این مجموع، نوسازی تعداد ۴٫۱۹۶ دستگاه از طریق اعطای تسهیلات کم‌بهره در چارچوب تفاهم‌نامه با صندوق کارآفرینی امید صورت پذیرفته است) و همچنین ایجاد امکان نوسازی ۱۰ هزار دستگاه تاکسی فرسوده با اعطای تسهیلات ۹۰ میلیون تومانی کم بهره نیز میسر گردیده است.

نمودار ۶۲. تعداد ناوگان تاکسی نوسازی شده

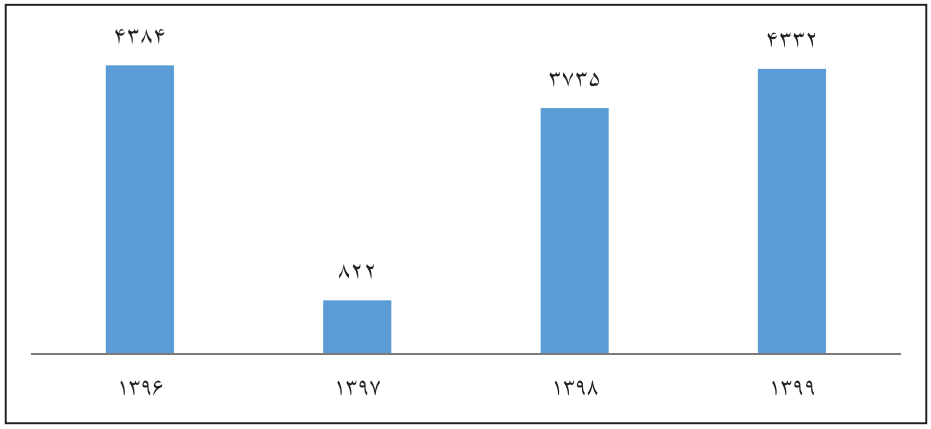

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

نسبت ناوگان ناوگان پاک و هیبریدی به ناوگان حمل‌ونقل همگانی و نیمه‌همگانی به در سامانه تاکسیرانی از ۱٫۸۲ درصد در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۳٫۳ درصد در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است.

لازم به توضیح است، در سال ۹۷ به دلیل توقف اعطای وام از سوی دولت و الزام استاندارد به داشتن کیسه هوا برای تاکسی‌های درون‌شهری و آماده نبودن شرکت‌های خودروساز برای این امر، نوسازی تاکسی‌ها کاهش قابل ملاحظه‌ای یافته است.

علاوه‌بر نوسازی ناوگان تاکسی‌رانی، تبدیل ناوگان حمل‌ونقل همگانی و نیمه‌همگانی به ناوگان پاک و هیبریدی نیز در دستور کار قرار داشته است و با مجموع اقدامات انجام شده، نسبت ناوگان ناوگان پاک و هیبریدی به ناوگان حمل‌ونقل همگانی و نیمه‌همگانی در سامانه تاکسیرانی از ۱٫۸۲ درصد در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۳٫۳ درصد در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است.

جدول ۵۹. نسبت ناوگان پاک و هیبریدی به ناوگان حمل‌ونقل همگانی و نیمه‌همگانی در سامانه تاکسیرانی

عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
نسبت ناوگان ناوگان پاک و هیبریدی به ناوگان حمل‌ونقل همگانی و نیمه‌همگانی به در سامانه تاکسیرانی	درصد	٪۱٫۸۲	٪۲٫۰۳	٪۲٫۶۰	٪۳٫۳	٪۳٫۳

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۳-۷- اجرای طرح مناطق کم انتشار آلودگی هوا (LEZ) با تاکید بر معاینه فنی و اجرای طرح معاینه فنی برتر

بر اساس اقدامات انجام شده در دوره ۱۲ ساله از سال ۱۳۸۴ تا سال ۱۳۹۶ تعداد خطوط سبک معاینه فنی شهر تهران با افزایش ۱۴ خط به ۴۰ خط افزایش یافته بود؛ این در حالی است که با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته و با در نظر داشتن مطالبه شهروندان از مدیریت شهری در حوزه آلودگی هوا و با علم به سهم بالای خودروها در آلودگی هوای تهران، در دوره ۴ ساله اخیر، تعداد خطوط سبک با استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی و افزایش جذابیت‌های اقتصادی به ۵۶ خط (افزایش ۴۰ درصدی زیرساخت‌ها) افزایش یافته است. ظرفیت مراکز معاینه فنی خودروهای سبک نیز با ۴۸ درصد افزایش از ۲٫۱۶ میلیون به ۳٫۱۸۷ میلیون خودرو تا پایان سال ۹۹ افزایش یافته است.

ظرفیت مراکز معاینه فنی خودروهای سبک نیز با ۴۸ درصد افزایش از ۲٫۱۶ میلیون به ۳٫۱۸۷ میلیون خودرو تا پایان سال ۹۹ افزایش یافته است.

علاوه‌بر این، شهرداری تهران با هدف اجرای طرح مناطق کم انتشار آلودگی هوا (LEZ) و بر اساس مصوبه شورای ترافیک تهران از آبان ۹۷، داشتن معاینه فنی برای تردد در شهر تهران را الزامی نمود و همچنین ضمن اخذ مجوزهای لازم، برای نخستین بار در کشور از آذر ماه سال ۱۳۹۶ اقدام به اجرای طرح معاینه فنی برتر برای خودروهای انژکتوری در سطح شهر تهران با هدف کنترل آلایندگی خودروها و عملکرد کاتالیست در دور موتور بالا نموده و اهرم‌های تشویقی مناسبی را نیز برای شهروندان با هدف افزایش استقبال از این طرح پیش‌بینی نمود، به نحوی‌که منتج به افزایش متقاضیان گردید؛ تعداد خودروهای دارای معاینه فنی برتر در سال ۹۹ تعداد (۲۸۳۱۸۹) می‌باشد که به دلیل عدم اعمال قانون خودروهای فاقد معاینه فنی در بخشی از سال ۱۳۹۹ و عدم اجرای کامل طرح‌های ترافیکی ناشی از شیوع بیماری کرونا در سال ۱۳۹۹، با روند کاهشی در متقاضیان صدور معاینه فنی برتر همراه بوده است. شایان ذکر است به منظور تشویق رانندگان تاکسی به دریافت معاینه فنی، طرح رایگان شدن معاینه فنی تاکسی‌های پایتخت در سال ۹۹ چندین نوبت در بازه زمانی برجسته (زمان‌های تشدید آلودگی هوا) به اجرا در آمد و استقبال خوبی از سوی تاکسیرانان را به همراه داشت که بر این اساس از ابتدای سال ۱۴۰۰ معاینه فنی تمامی تاکسی‌ها به صورت رایگان در مراکز معاینه فنی منتخب شهر تهران انجام می‌پذیرد.

نمودار ۶۳. تعداد خودروهای دارای معاینه فنی برتر

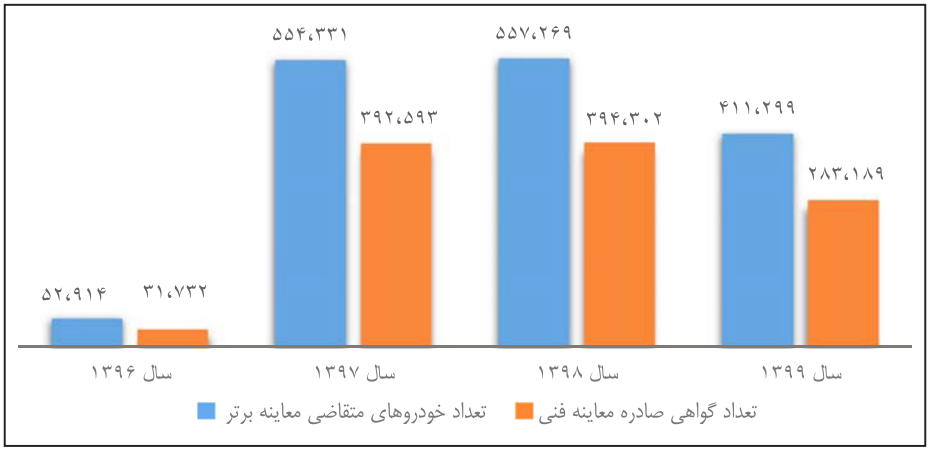

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۴-۷- افزایش سرانه فضای سبز (بوستان‌ها، پارک‌ها و...)

از ابتدای سال ۹۶ تا انتهای سال ۹۹ در مجموع ۸۹ بوستان در شهر تهران احداث شده است که ۷۶ مورد آن مربوط به دوره زمانی بعد از شهریور ماه ۹۶ به مساحت ۱۵۴٫۳ هکتار بوده است و بدین‌ترتیب سرانه فضای سبز شهر تهران از ۱۶٫۱۵ مترمربع در سال ۱۳۹۶ به ۱۶٫۴۲ مترمربع تا پایان سال ۱۳۹۹ افزایش یافته است.

در دوره جدید مدیریت شهری، تاکنون ۷۶ بوستان به مساحت ۱۵۴٫۳ هکتار احداث گردیده است.

علاوه‌بر این، مساحت فضای سبز پیرا شهری در طی این دوره با افزایش ۴۷۲۰ هکتاری و اولویت اجرا در دامنه جنوبی البرز به ۴۳۸۵۲ هکتار رسیده است. که در نتیجه آن سرانه کمربند سبز از ۲۳٫۰۸ به ۲۵٫۱۶ مترمربع رسیده است.

جدول ۶۰. تغییرات شاخص‌های فضای سبز شهر تهران

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهریور۹۶	سال۹۶	سال۹۷	سال۹۸	سال۹۹
۱	سرانه فضای سبز درون شهری	مر مربع	۱۶٫۱۵	۱۶٫۲۱	۱۶٫۲۷	۱۶٫۳۳	۱۶٫۴۲
۲	سرانه فضای سبز برون شهری	مترمربع	۲۳٫۰۸	۲۳٫۱۹	۲۳٫۹۱	۲۴٫۵	۲۵٫۱۶
۳	تعداد بوستان‌ها	تعداد	۲۲۲۴	۲۲۳۸	۲۲۶۲	۲۲۷۷	۲۳۰۰
۴	مساحت بوستان‌های درون شهری	مترمربع	-	۳۱۹۹۰۵	۲۶۶۷۶۱	۴۰۱۸۳۷	۵۵۵۰۷۲
۵	مساحت کمربند سبز	هکتار	۴۰۱۳۲	۴۰۳۳۲	۴۱۵۸۲	۴۲۸۵۲	۴۳۸۵۲
۶	مساحت بوستان و تفرجگاه‌های شهری	هکتار	۵۸۴۷٫۵	۵۸۷۹	۵۹۰۵	۵۹۴۴٫۸	۶۰۰۱٫۸

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

کاهش میزان چمن‌کاری و استفاده از گیاهان مقاوم و سازگار شناسایی‌شده از ۴۷ هکتار در سال ۱۳۹۶ به ۲۵۰ هکتار در سال ۱۳۹۹

شایان ذکر است در دوره جدید مدیریت شهری در راستای کاهش مصرف آب و ایجاد سازگاری بیشتر با اقلیم، تا انتهای سال ۱۳۹۹، در مجموع ۲۵۰ هکتار از سطوح چمن‌کاری شده کاهش و با کاشت گونه‌های مقاوم گیاهی، جایگزین شده است.

جدول ۶۱. کاهش میزان چمن‌کاری و استفاده از گیاهان مقاوم و سازگار شناسایی‌شده

شاخص	واحد	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
کاهش میزان چمن‌کاری و استفاده از گیاهان مقاوم و سازگار شناسایی‌شده	هکتار	۴۷	۹۶	۱۲۰٫۶۵	۲۵۰

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

۵-۷- رفع مسئله رشد تصاعدی سفید بالک‌ها

رفع مسئله رشد تصاعدی سفید بالک‌ها

سفید بالک‌ها حشرات کوچک سفید رنگ به اندازه ۱/۵-۱ میلی‌متر با ترشحات سفید رنگ روی سطح برگ می‌باشند که از سال ۱۳۹۳ در سطح شهر تهران با رشدی تصاعدی ظهور نموده و در تمامی سطح شهر گسترش یافته و به‌واسطه ایجاد تحریک از طریق نفوذ به قسمت فوقانی دستگاه تنفسی (حلق و بینی) یا چشم سلامت شهروندان تهرانی را در معرض آسیب قرار داده بودند. در حالی که مدیریت شهری در دوره گذشته حاضر به پذیرش مسئولیت این مسئله نبود، مدیریت شهری تهران در دوره جدید، با مسئولیت‌پذیری و اجرای اقداماتی در قالب مدیریت تلفیقی آفات، به شرح ذیل، موفق به کنترل رشد تصاعدی این حشره مزاحم گردیده است:

- اقدامات زراعی: هرس پاجوش، تنه جوش و ریشه جوش‌ها و هرس زمستانه درختان و درختچه‌های میزبان با هماهنگی سازمان مدیریت پسماند و همچنین جمع آوری و معدوم سازی برگ‌های خزان شده تون و در نهایت کاهش استفاده از کودهای اَزُتِه روی درخت‌های میزبان؛
- اقدامات فیزیکی: کاهش محسوس دمای محیط (در آبان و آذر ماه سال گذشته) و انجام یخ آب زمستانه؛
- اقدامات مکانیکی: آبشویی درختان آلوده و تقویت ناوگان‌های آبشویی و استفاده هدفمندانه از تله‌های زرد چسبنده؛
- اقدامات اکولوژیکی: حذف به موقع سرشاخه‌های درختان آلوده به تخم و پوره آفت؛
- اقدامات بیولوژیکی: حمایت از حشرات مفید با کاهش کاربرد سموم شیمیایی و جمع آوری و حمایت از حشرات پارازیتوئید کننده در شرایط طبیعی در منطقه ۱۹ و در نهایت جمع‌آوری و حمایت از حشرات مفید در شرایط آزمایشگاهی؛
- اقدامات شیمیایی: روغن پاشی بهاره و زمستانه به همراه کاربرد سموم گیاهی و شیمیایی در صورت ضرورت با استفاده از سموم کم‌خطر با دوره ماندگاری کم؛
- اقدامات فرهنگی: اطلاع رسانی و اگاه سازی مراکز خصوصی و نیمه خصوصی و همچنین تهیه، نصب و توزیع بنر و بروشورهای آموزشی و اطلاع رسانی، اقدامات پیشگیرانه و کنترلی از طریق جراید (همشهری محله)؛
- ایجاد ارتباط صحیح و منطقی با مراکز خصوصی و نیمه خصوصی(ادارات - مجتمع های مسکونی- مراکز نظامی- مراکز بهداشتی و ...)؛
- افزایش اطلاع‌رسانی از سوی رسانه‌ها؛
- آموزش همگانی.

۶-۷- افزایش سهم اعتبارات حوزه ایمنی و تاب‌آوری شهری در بودجه

در دوره فعلی مدیریت شهری، با نگاه بازگشت شهرداری تهران به مأموریت‌های ذاتی خود، تلاش شده است از سهم اعتبارات در حوزه‌های غیرمرتبط از جمله اعتبارات کمک -که عملاً صرف توزیع رانت به نهادها و اشخاص غیرمرتبط به مدیریت شهری می‌شد- کاسته شود و سهم اعتبارات مأموریت‌های ذاتی افزایش یابد. در این راستا با ریل‌گذاری صورت گرفته در بودجه، از متوسط سهم هزینه‌کرد در اعتبارات کمک ۸۵ درصد کاسته شده و به سهم اعتبارات گوناگون حوزه ارتقاء ایمنی و افزایش تاب‌آوری شهری افزوده شده است؛ به‌گونه‌ای که سهم هزینه‌کرد در

حوزه‌های سازمان آتش‌نشانی، سازمان مدیریت بحران به‌ترتیب ۶۶٫۷، ۵۸٫۳ درصد افزایش یافته است. تدوین دستورالعمل تامین ایمنی (HSE) عملیات اجرایی پروژه‌ها در معابر شهری در قالب ویرایش دوم سند شماره ۶-۸-۶۵ با موضوع دستورالعمل ایمنی ترافیک محیط کار برای پروژه‌های معابر شهری از سوی نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران ابلاغ گردد. که منجر به کاهش مخاطرات برای اکیپ‌های اجرایی در حین کار در پروژه‌ها در سطح شهر تهران خواهد شد.

سهم هزینه‌کرد در حوزه‌های سازمان آتش‌نشانی، سازمان مدیریت بحران به‌ترتیب ۶۶٫۷ و ۵۸٫۳ درصد افزایش یافته است.

جدول ۶۲. سهم هزینه‌کرد شهرداری تهران در حوزه ارتقاء ایمنی و تاب‌آوری شهری در مقایسه با اعتبارات کمک (درصد)

دوره	متوسط سهم اعتبارات کمک	متوسط سهم سازمان آتش نشانی	متوسط سهم سازمان بحران
۹۲-۹۵	۷	۰٫۱۸	۰٫۱۲
۹۶-۹۹	۱	۰٫۳	۰٫۱۹
نرخ تغییر	-۸۵٫۷	۶۶٫۷	۵۸٫۳

مأخذ: سامانه مدیریت و کنترل پروژه

۷-۷- توسعه زیرساخت‌ها و اقدامات صورت گرفته در مدیریت زلزله و زیرساخت‌های بحران

شناسایی مخاطرات و پهنه‌های شهری مستعد بحران، اولین گام در راستای برنامه‌ریزی و توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز در این حوزه است. در این راستا، تجهیزات زیر شامل تجهیزات جمع آوری و پایش برخط انواع داده در شهر نصب و عملیاتی گردید:

جدول ۶۳. تجهیزات جمع‌آوری داده بحران در تهران

تجهیزات	تا شهریورماه ۱۳۹۶	بعد از شهریورماه ۱۳۹۶ تا انتهای سال ۱۳۹۹	کل
شتابنگار لرزه ای	۱۴ تا قبل از سال ۹۶	۲۲+ (تمام اطراف تهران)	۹۰
		۱۰+ اتصال به شتابگارهای مرکز تحقیقات ساختمان	
	۴ عدد (امامزاده هاشم)	۴۰+ اتصال به شتابگارهای شرکت گاز استان تهران	
لرزه نگار حساس	۵ عدد قبل سال ۹۶	۶+ نصب و راه اندازی	۱۹
	۸ عدد آفلاین	خرید ۸ دیجیتایزر و برخط کردن آفلاین‌ها	
باران سنج برخط	۱ عدد در سازمان	۱۰+ در رود دره های شمال تهران	۱۱
برف سنج برخط	-	۴+ مناطق ۱، ۲، ۵ و ۲۲	۴
سطح سنج دبی برخط	-	۹+ در کانالهای اصلی انتقال آب	۹
باد سنج برخط	۱ عدد	۱۲+ در نقاط مختلف تهران	۱۳
GPS-GNSS	-	۵+ افزودن به ۶ عدد جی پی اس فاوا و برخط کردن همه آنها و اتصال به یک عدد جی پی اس نقشه برداری	۱۲
ابزار بوسنج و گازسنج	-	۷گازسنج+ ۱بوسنج	۸
ابزار پایش پرتوی	-	۴+	۴
ارتقاء سیستم سوئیچینگ و مانیتورینگ EOC تهران	-	ارتقاء سیستم EOC سازمان به بزرگترین سیستم سوئیچینگ و مانیتورینگ کشور	
رصد تصاویر ماهواره ای	-	رصد ماهواره سنتینل-۱ در خصوص فروریزش، فرونشست و پیش نشانگری زلزله	ماهواره سنتینل-۱

مأخذ: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران

داده های کلیه تجهیزات فوق بصورت برخط در سازمان دریافت می شود و با تأسیس میزهای پایش زیر در سال ۱۳۹۹ این داده ها بصورت شبانه روزی مورد رصد قرار گرفته و در کوتاه ترین زمان هشدارهای لازم داده خواهد شد:

جدول ۶۴. میزهای پایش برخط مخاطرات شهر تهران

نام میز	توضیحات
هشدار سریع زلزله	دریافت سیگنال از سامانه هشدار سریع زلزله و ارسال آن به سازمان‌های عملیاتی
تخمین خسارت زلزله	اعلام میزان تلفات و خسارات ناشی از زلزله با ارائه ۷۰ گزارش متنوع تا ۵ دقیقه پس از وقوع زلزله
هشدار سیل	دریافت سیگنال از سامانه هشدار سیلاب تا ۵ روز آینده و ارسال آن به سازمان‌های عملیاتی
پایش پوسته زمین	رصد برخط میزان جابجایی گسل‌ها و میزان فرونشست زمین در شهر
هشدار فروریزش	پایش ماهواره ای زمین تهران برای اعلام هشدار پیش هنگام در نقاط مشکوک به فروریزش
هشدار طوفان	پایش برخط سمت و جهت باد در داخل و خارج شهر
پیش نشانگری زلزله	پایش ماهواره ای + پایش لرزهای گسل‌ها برای پیشبینی زلزله احتمالی در شهر

مأخذ: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران

همچنین تجهیزات زیر به منظور ارتقاء ظرفیت پاسخگویی در شهر تهیه و عملیاتی گردید:

جدول ۶۵. تجهیزات زیرساختی ارتقاء ظرفیت مقابله با بحران (غیر از پایگاه‌های مدیریت بحران)

تجهیزات زیرساختی	قبل از ۹۸	افزایش بعد از ۹۸	کل
دکل‌های خود ایستا	۱ در سازمان ۱ در دانشگاه علوم تحقیقات	۱۰+ در پایگاه‌ها	۱۲
کوادکوپتر	-	۶+	۶
تابلوهای هشدار هواشناسی VMS	-	۱۰+ اعلام هشدار هواشناسی در مبادی کوهستان‌ها	۱۰
تابلوهای راهنمایی راه‌های اضطراری	-	۳۲+	۳۲
دستگاه تولید ماسک بهداشتی	-	۱+	۱

مأخذ: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران

در حوزه زیرساختی علاوه بر موارد یاد شده، برای احداث ۱۵ دکل دیگر نیز اقدامات طراحی شبکه، بازدید محل‌های احداث، تهیه نقشه‌های اجرائی انجام شده و عملیات احداث نیز آغاز گردیده است که با اتمام آن تعداد دکل‌های یاد شده به ۲۷ مورد افزایش خواهد یافت (۴۵٪ پیشرفت).

همچنین به منظور بهسازی لرزه ای بافت فرسوده دستورالعمل بهسازی لرزه‌ای نسبی ساختمانها به تأیید مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن رسید و با کمک معاونت محترم شهرسازی ساز و کار اخذ مجوز بهسازی تدوین و به شهرداری های مناطق ابلاغ گردید. علاوه بر این کار شناسایی پهنه‌های مستعد زمین لغزش از سنوات گذشته در دستور کار قرار گرفته و تا پایان شهریورماه ۱۳۹۶، ۶ هزار هکتار از این اراضی شناسایی گردیده بود. در دوره جدید مدیریت شهری با شناسایی ۵ هزار هکتار از این اراضی، مساحت شناسایی شده به ۱۱ هزار هکتار بالغ و نهایی گردید و در حال حاضر تدوین نقشه پهنه‌بندی خطر زمین لغزش، در حال انجام است. ضمنا پروژه دیگری به منظور تدقیق نقشه گسلهای تهران با استفاده از دیرینه لرزه شناسی در حال انجام است که تاکنون تغییراتی را در نقشه گسلهای شهر تهران به دنبال داشته است.

تا پایان شهریورماه ۱۳۹۶، ۶ هزار هکتار از پهنه‌های مستعد زمین لغزش شناسایی گردیده بود و در دوره جدید مدیریت شهری با شناسایی ۵ هزار هکتار از این اراضی، مساحت شناسایی شده به ۱۱ هزار هکتار بالغ و نهایی گردید

تهیه نقشه تخلیه امن برای محلات شهر تهران نیز از دیگر اقدامات حوزه مدیریت بحران در سال‌های اخیر بوده است؛ در حالی که تا شهریورماه ۱۳۹۶، این نقشه برای ۳۰۰ محله شهر تهران تهیه شده بود، در دوره جدید مدیریت شهری کار تدوین نقشه‌های یاد شده با طراحی نقشه برای ۵۳ محله باقیمانده به اتمام رسیده است. در این دوره با کمک NGO های فعال در حوزه بحران سندی نیز تحت عنوان «سند کاهش مخاطرات شهر تهران» برای تمامی محلات تهیه گردید و جهت تلاش برای کاهش مخاطرات محلات به کلیه مناطق ابلاغ گردید.

افزایش نسبت نواحی دارای پایگاه مدیریت بحران از ۶۶ درصد در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۷۱ درصد در پایان سال ۱۳۹۹

تشکیل دو تیم جستجو و نجات بین المللی INSARAG (بر اساس دستور سازمان مدیریت بحران کشور)، استقرار اورژانس تهران در ۵۶ پایگاه مدیریت بحران، برگزاری اولین مانور امداد هوایی در تهران، ایجاد هماهنگی و فعال سازی کلیه استانهای معین تهران در بحرانها، برگزاری سالانه بیش از ۴۰۰ مانور در محلات، جذب، آموزش و ارتقاء داوطلبین واکنش اضطراری محلات (دوام)، پخش برنامه های آموزشی روزانه از رادیو (هر روز ۲۰ دقیقه) و نیز برنامه های آموزشی از شبکه پنج سیما و موارد مشابه دیگر از اقداماتی است که از سال ۱۳۹۸ به این سو انجام گردیده است.

اجرای سامانه قطع اتوماتیک شبکه شریان‌های حیاتی تاکنون با همکاری شرکت گاز در ۲۰۰ ایستگاه از ۴۵۰ ایستگاه تقلیل فشار گاز تهران

تعداد پایگاه‌های مدیریت بحران در حال بهره‌برداری نیز از ۹۶ پایگاه در شهریورماه[۳] ۱۳۹۶ با ۵ مورد افزایش به ۱۰۱ پایگاه[۴] در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده و نسبت پایگاه‌های تجهیز شده در دوره جدید مدیریت شهری با ۲۲ درصد افزایش به ۹۷ درصد (۹۹ پایگاه از ۱۰۲ پایگاه) افزایش یافته است.

همچنین نسبت نواحی دارای پایگاه مدیریت بحران از ۶۶ درصد در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۷۱ درصد در پایان سال ۹۹ افزایش یافته و در حال حاضر ۸۷ ناحیه (از ۱۲۳ ناحیه) دارای پایگاه مدیریت بحران می‌باشند. لازم به ذکر است برخی نواحی، بیش از یک پایگاه در اختیار دارند. در حال حاضر نیز اتمام احداث ۷ پایگاه مدیریت بحران تا پایان تیرماه ۱۴۰۰ پیش‌بینی شده که در این صورت تعداد پایگاه‌های در اختیار سازمان مدیریت بحران به ۱۰۸ مورد و باتوجه به اینکه ۶ مورد از آنها در نواحی فاقد پایگاه در حال احداث می‌باشند، نسبت نواحی برخوردار از پایگاه بحران به ۷۱۵ درصد افزایش خواهد یافت.

جدول ۶۶. پایگاه پشتیبانی و مدیریت بحران قابل افتتاح تا پایان تیرماه ۱۴۰۰

ردیف	عنوان پروژه	پیشرفت فیزیکی کل
۱	تکمیل پایگاه پشتیبانی و مدیریت بحران اراج منطقه ۱(ناحیه ۹)	٪۷۵
۲	تکمیل پایگاه پشتیبانی و مدیریت بحران یاران منطقه ۱(ناحیه ۶)	٪۷۰
۳	تکمیل پایگاه پشتیبانی و مدیریت بحران مسعودیه منطقه ۱۵(ناحیه ۶)	٪۸۲
۴	تکمیل پایگاه پشتیبانی و مدیریت بحران ابراهیم زقر منطقه ۱۸(ناحیه ۲)	٪۸۳
۵	تکمیل پایگاه پشتیبانی و مدیریت بحران سلطانی منطقه ۱۸(ناحیه ۳)-سومین پایگاه	٪۷۸
۶	احداث پایگاه پشتیبانی و مدیریت بحران کارخانه سیمان منطقه ۲۰ (ناحیه ۷)	٪۵۵
۷	تکمیل پایگاه پشتیبانی و مدیریت بحران چشمه منطقه ۲۲ (ناحیه ۱)	٪۷۰

مأخذ: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران

جدول ۶۷. تغییرات شاخص‌های حوزه مدیریت زلزله

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
۱	مساحت محدوده شناسایی شده مستعد زمین لغزش	هکتار	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۱۰۰۰
۲	پایگاه‌های پشتیبانی در حال بهره‌برداری	تعداد	۹۶ پایگاه	۹۷ پایگاه	۹۸ پایگاه	۱۰۰ پایگاه	۱۰۱
۳	نسبت نواحی دارای سوله‌های بحران[۵]	درصد	۶۶	۶۶	۷۰	۷۱	۷۱
۴	ایستگاه‌های‌فعال‌شتاب‌نگاری	تعداد	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۷۸
۵	ایستگاه‌های فعال لرزه‌نگاری	تعداد	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۴
۸	محلات دارای نقشه تخلیه امن	تعداد	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۵۳	۳۵۳
۹	نسبت پایگاه‌های تجهیزشده	درصد	-	-	۷۵	۸۷٫۵	۹۷
۱۰	میزان پوشش ایستگاهی هشدار سریع زلزله (از هدف ۶۰ ایستگاه)	درصد تجمعی	-	-	۸	۳۰	۴۳

۳- تعداد پایگاه‌های مدیریت بحران بهره‌برداری شده در سند تحویل و تحول سال ۱۳۹۶، برابر با ۱۰۲ پایگاه عنوان شده بود که از این میزان ۶ پایگاه در زمان فوق‌الذکر در اختیار سازمان مدیریت بحران نبوده است.

۴- پایگاه معین صادقیه منطقه ۱۸ علی‌رغم تجهیز به دلیل عدم برخورداری از تاسیسات در این گزارش مورد احتساب قرار نگرفته است.

۵- اعداد رند شده است.

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
۱۱	تعداد سامانه های برخط	تعداد	۱	۱	۱	۲	۷
۱۲	دکل‌های خودایستاامن‌وپایدار	تعداد	۲	۲	۳	۳	۱۲
۱۳	میزان اجرای سامانه قطع اتوماتیک شبکه شریان‌های حیاتی	تعداد	-	-	-	-	۲۰۰ ایستگاه از ۴۵۰ ایستگاه تقلیل فشار گاز
۱۴	میزان احداث مخازن آب اضطراری	تعداد	-	-	-	۳	۳۰

مأخذ: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران

اجرای سامانه قطع اتوماتیک شبکه شریان‌های حیاتی با همکاری تمامی نهادهای ذی‌ربط از دیگر اقدامات زیربنایی و بسیار حائز اهمیت حوزه مدیریت بحران می‌باشد که در این دوره مدیریت شهری آغاز گردیده و تاکنون با همکاری شرکت گاز در ۲۰۰ ایستگاه از ۴۵۰ ایستگاه تقلیل فشار گاز تهران به سرانجام رسیده است.
همچنین تاکنون تعداد ۳۰ مخزن آب اضطراری نیز توسط شرکت آب و فاضلاب در شهر نصب گردیده است.

۸-۷- مدیریت آب‌های سطحی و مقابله با سیل

براساس قوانین فرادستی از جمله قانون شهرداری‌ها، اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدامات لازم برای حفاظت شهرها در مقابل خطر سیل بر عهده شهرداری‌ها گذاشته شده است. از سوی دیگر شهر تهران به دلیل موقعیت جغرافیایی و توپوگرافی همواره در معرض خطر سیل قرار داشته است. در این راستا از سال ۱۳۴۰ تاکنون، چندین مطالعه برای تدوین طرح جامع جهت مدیریت آب‌های سطحی در شهر تهران انجام گرفته و براساس این مطالعات پروژه‌هایی که عمدتاً در قالب ایجاد شبکه اصلی جمع‌آوری و هدایت آب‌های سطحی با هدف دفع سریع آب‌های سطحی و حفاظت از شهر در مقابل سیلاب می‌باشند، اجرا شده است. لیکن در سال‌های اخیر دیدگاه اصولی و فنی نسبت به مسأله سیلاب تغییر کرده و دیدگاه‌های جمع‌آوری آب‌های سطحی و انتقال رواناب به بیرون شهر و مقابله با سیلاب جای خود را به دیدگاه مدیریت رواناب و مدیریت سیلاب داده است. لذا در سنوات گذشته با هدف تأمین ایمنی شهر در مقابل سیلاب و بهبود وضعیت زیست‌محیطی و بهبود کیفیت منابع آب، مطالعات طرح جامع مدیریت آب‌های سطحی شهر تهران انجام گرفته و در حال حاضر نیز عملیاتی کردن طرح جامع مدیریت آب‌های سطحی شهر تهران در دستور کار قرار دارد.

> طول شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی تهران با احداث ۱۴ کیلومتر شبکه جدید، به ۵۳۱٫۶ کیلومتر بالغ گردیده

در همین چارچوب، برداشت وضع موجود و تهیه اطلاعات خروجی شبکه اصلی آب‌های سطحی در دهه اخیر در دستور کار قرار داشته و در حالی که این امر تا شهریورماه ۱۳۹۶ حدود ۱۷۵ کیلومتر پیشرفت داشت، در دوره جدید مدیریت شهری، برداشت اطلاعات با ۱۲۰ درصد افزایش به ۳۸۱ کیلومتر بالغ گردیده و به اتمام رسیده است.
در حوزه اجرا نیز در حالی که طول شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی تهران در دهه گذشته تغییری نکرده بود، از شهریور ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۳۹۹، با احداث ۱۴ کیلومتر شبکه جدید (ثبت رکورد ۵۱۰۰ متر توسعه شبکه اصلی در سال ۱۳۹۹ برای اولین بار)، این شاخص به ۵۳۱٫۶ کیلومتر بالغ گردیده است تا ظرفیت و تاب‌آوری شهر در مقابله با سیلاب افزایش یابد. علاوه‌براین، ۸ گلوگاه سیلابی و خطرآفرین برای مدیریت بهتر سیلاب، شناسایی و رفع گردید و ۲٫۲ کیلومتر از طول شبکه اصلی آب‌های سطحی شهر تعمیر و مرمت، ۵۹ نقطه از شبکه اصلی آب‌های سطحی شهر رفع خطر، ۱۸ ایستگاه برای پایش کیفی و کمی آب‌های سطحی شهر تهران طراحی و اجرا و ۱۰۰۰ متر رودخانه‌های شهر تهران احیا و ساماندهی شد.

> در مبحث ایمنی شهر در برابر سیلاب و ارتقاء تاب‌آوری شهری با احداث زیر ساخت‌های هیدرولیکی شهر ۲۳ پروژه به‌طول ۲۰ کیلومتر به انجام رسیده و ۷ پروژه به‌طول ۱۱٫۱ کیلومتر در دست اقدام است

در نتیجه اقدامات یاد شده، علی‌رغم وقوع بارندگی شدید در تهران همانند سایر نقاط کشور در فروردین سال ۹۷ و ۹۸ و باوجود آنکه تهران دارای ۷ مسیر رودخانه‌ای است، شهر دچار مشکل نشد.
در مبحث ایمنی شهر در برابر سیلاب و ارتقاء تاب‌آوری شهری با احداث زیر ساخت‌های هیدرولیکی شهر با افزایش ۵۰۰ درصدی اعتبارات مربوطه، ۲۳ پروژه به‌طول ۲۰ کیلومتر به انجام رسیده و ۷ پروژه به‌طول ۱۱٫۱ کیلومتر در دست اقدام است.

جدول ۶۸. ۱۱ پروژه اصلی در زمینه توسعه زیرساخت‌های هیدرولیکی شهر شامل ۲۳ زیر پروژه

احداث شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی محدوده خیابان خاوران
احداث شبکه جمعآوری آب‌های سطحی بزرگراه شهید لشگری
احداث شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی بزرگراه فتح (فاز ۱)
احداث شبکه جمعآوری آب‌های سطحی بزرگراه آزادگان قطعات ۲ و ۳
احداث شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی بزرگراه فتح
احداث کانال کمکی سرخه حصار
بازسازی اساسی کانال هرنجی و هلال احمر
تعمیر و مرمت شبکه اصلی آب‌های سطحی
رفع آبگرفتگی میادین و نقاط گلوگاهی
احیا، ساماندهی و ایمن‌سازی رودخانه‌ها
جمع‌آوری آب‌های سطحی بزرگراه جناح-میدان آزادی

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

جدول ۶۹. پروژه‌های در حال اجرا

تکمیل شبکه جمع‌آوری و هدایت آب‌های سطحی بزرگراه آزادگان
تکمیل کانال ججمع‌آوری و هدایت آب‌های سطحی هلال احمر و هرنجی
تکمیل شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی بزرگراه فتح (حدفاصل بزرگراه آزادگان تا بلوار گل‌ها)
جمع‌آوری آب‌های سطحی بزرگراه جناح-میدان آزادی
احداث فاز ۱ کانال جمع‌آوری آب‌های سطحی با مقطع باکس بتنی در محدوده خیابان پیروزی-اصفهانک
تکمیل شبکه جمع‌آوری و هدایت آب‌های سطحی بزرگراه فتح TBM
تکمیل شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی بزرگراه لشگری (حدفاصل بزرگراه آزادگان تا رودخانه کن)

معاونت فنی و عمرانی

جدول ۷۰ . تغییرات شاخص‌های مدیریت آب‌های سطحی

ردیف	عنوان شاخص	واحد	سال ۸۴	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
۱	برداشت وضع موجود و تهیه اطلاعات خروجی شبکه اصلی آب‌های سطحی	کیلومتر	-	۱۷۵	۲۴۵	۳۱۵	۳۸۱	۳۸۱
۲	احداث شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی	کیلومتر	۵۱۷/۶	۵۱۷/۶	۵۱۹	۵۲۳	۵۲۶/۵	۵۳۱/۶
۳	رفع گلوگاه سیلابی و خطرآفرین جهت مدیریت سیلاب (تجمعی)	تعداد	-	۱	۱	۲	۵	۸
۴	نقاط رفع خطر شده شبکه اصلی آبهای سطحی شهر (تجمعی)	تعداد	-	-	-	-	۲۵	۵۹
۵	طول تعمیر و مرمت شبکه اصلی آبهای سطحی شهر (سالانه)	کیلومتر	-	-	-	-	۰٫۶	۲٫۲
۶	طراحی و اجرای شبکه پایش کیفی و کمی آبهای سطحی شهر تهران (سالانه)	تعداد	-	-	-	-	۵	۱۸
۷	طول احیا و ساماندهی رودخانه‌های شهر تهران (تجمعی)	متر	-	-	-	-	۲۵۰	۱۰۰۰

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

جدول ۷۱. تغییرات شاخص‌های حوزه مدیریت سیل

عنوان شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
میزان پوشش ایستگاهی هشدار سریع سیل	درصد تجمعی			۰	۵۰	۹۵
تعداد ماشین‌آلات مکانیزه برف‌روبی	دستگاه	۱۷۳	۱۷۳	۱۵۰	۲۲۲	۱۷۹

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

در راستای استقرار سامانه پیش‌بینی و هشدار سریع سیل، پس از مکان‌یابی مناسب ایستگاه‌های باران‌سنج (۱۱ ایستگاه) و برف سنج (۴ ایستگاه) در نقاط تحت تاثیر مناطق شمالی شهر تهران و رعایت استانداردهای امنیتی و ارتباطی، عملیات احداث و راه‌اندازی ایستگاه‌ها در حوضه های آبریز مشرف به شهر تهران به منظور مخابره پارامترهای هواشناسی به صورت برخط به مرکز فرماندهی سازمان به اتمام رسیده و در حال حاضر تکمیل مطالعات هواشناسی و هیدرولوژِی و اجرای مدل‌های شبیه‌سازی، برای اطلاعات مورد نیاز سیلاب احتمالی شامل زمان، حجم و موقعیت رخداد در دستور کار قرار داشته و در مجموع استقرار این سامانه ۹۵ درصد پیشرفت داشته است.

۹-۷- جلوگیری از بلندمرتبه‌سازی در گسل‌ها

شهرداری تهران در دوره جدید در راستای ضابطه‌مند کردن ساخت‌وساز در شهر تهران اقدام به هوشمندسازی صدور دستور نقشه در پهنه‌های گسلی و مکانیزه کردن صدور شناسنامه فنی ساختمان (موضوع قانون پیش فروش ساختمان‌ها) همراه با پروانه‌های ساختمانی نموده است. همچنین با هدف جلوگیری از ساخت‌وساز ساختمان‌های ناایمن در برابر خطرات ناشی از زلزله، در این دوره مدیریت شهری برای نخستین‌بار در شهر تهران و کشور، لایه مربوط به پهنه‌های گسلی و ضوابط مرتبط با آن در سامانه شهرسازی پیاده‌سازی گردیده است.

در این راستا با عنایت به وجود نقشه پهنه گسل اصلی با جابجایی عمده در نقشه‌های پهنه‌های گسلی موجود در سامانه جامع اطلاعات مکانی شهر تهران و در راستای اجرای مفاد مصوبه جلسه مورخ ۹۴/۱۰/۱۴ شورایعالی شهرسازی و معماری ایران ابلاغی با شماره ۳۰۰/۵۸۸۵۷ مورخ ۹۴/۱۰/۲۶ و همچنین بند ۷ مصوبات جلسه مورخ ۹۷/۲/۲ شورایعالی شهرسازی و معماری ایران ابلاغی با شماره ۳۰۰/۱۷۷۴۳ مورخ ۹۷/۲/۲۳ طی دستورالعمل شماره ۸۰/۴۵۰۹۰ مورخ ۹۸/۱/۲۵، به منظور اطلاع رسانی لازم به مالکین املاك مذکور و مهندسین طراح، متن ذیل در دستورنقشه های صادره املاك واقع در پهنه گسل اصلی با جابجایی عمده، درج می‌گردد:

" صدور هرگونه مجوز ساخت و ساز، توافق و تشکیل پرونده و ... برای احداث ساختمان‌های با اهمیت خیلی زیاد (کلیه مراکز مندرج در جدول۶-۱-۱ صفحه۹ مبحث ششم مقررات ملی ساختمان و گروه۱ بند۱-۶ آیین‌نامه طراحی ساختمان‌ها در برابر زلزله ویرایش چهارم) و همچنین مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی دارای مجوز (شامل مهدکودك‌ها، مدارس، دانشگاه‌ها و ...) وکلیه جایگاه‌های سوخت (پمپ بنزین، پمپ گاز) ممنوع می‌باشد. لذا برابر بند ۶-۲-۴ ویرایش چهارم آئین نامه طراحی ساختمان‌ها در برابر زلزله (استاندارد۲۸۰۰) بایستی مالک با بکارگیری زمین‌شناس، وضعیت گسلش سطحی با جابجایی عمده در محدوده ملک را بررسی نماید".

۱۰-۷- ایمن‌سازی گودهای پرخطر

بر اساس آمار موجود تا پایان سال ۱۳۹۹، تعداد ۲۷۰ گود رهاشده در سطح شهر تهران وجود دارد که تاکنون تمام یا بخشی از ۱۲ گود رها شده توسط شهرداری‌های مناطق پر شده‌اند.

جدول ۷۲.مشخصات گودهای رها شده به تفکیک مناطق ۲۲گانه شهر تهران

منطقه	تعداد گود رهاشده	ارتفاع بالای ۲۵ متر	سطح اشغال بالای ۱۰۰۰۰ مترمربع	قدمت بالای ده سال	تعداد رفع خطر شده	پروانه صادره قبل ۹۶	پروانه صادره بعد ۹۶	درصد گودهای بعد از ۹۶
۱	۳۶	۳	۱	۳	۷	۳۱	۵	٪۱۴
۲	۲۳	۶	۲	۰	۲	۲۱	۲	٪۹
۳	۱۰	۲	۰	۱	۱	۸	۲	٪۲۰
۴	۱۷	۲	۱	۱	۰	۱۵	۲	٪۱۲
۵	۱۴	۰	۰	۳	۱	۱۳	۱	٪۷
۶	۱۱	۱	۰	۴	۰	۹	۲	٪۱۸
۷	۷	۱	۰	۰	۰	۲	۵	٪۷۱
۸	۷	۱	۰	۰	۰	۷	۰	٪۰
۹	۴	۰	۰	۱	۰	۴	۰	٪۰

منطقه	تعداد گود رهاشده	ارتفاع بالای ۲۵ متر	سطح اشغال بالای ۱۰۰۰۰ مترمربع	قدمت بالای ده سال	تعداد رفع خطر شده	پروانه صادره قبل ۹۶	پروانه صادره بعد ۹۶	درصد گودهای بعد از ۹۶
۱۰	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۰	٪۰
۱۱	۴	۰	۰	۱	۰	۱	۳	٪۷۵
۱۲	۲۲	۱	۰	۱	۰	۱۸	۴	٪۱۸
۱۳	۵	۰	۰	۱	۰	۵	۰	٪۰
۱۴	۵	۰	۰	۰	۰	۴	۱	٪۲۰
۱۵	۱۴	۰	۱	۳	۰	۱۳	۱	٪۷
۱۶	۴	۰	۱	۱	۰	۳	۱	٪۲۵
۱۷	۱۲	۱	۰	۰	۱	۱۱	۱	٪۸
۱۸	۱۴	۰	۱	۲	۰	۱۳	۱	٪۷
۱۹	۲	۰	۰	۰	۰	۲	۰	٪۰
۲۰	۱۰	۰	۲	۲	۰	۹	۱	٪۱۰
۲۱	۱۴	۰	۰	۱	۰	۸	۶	٪۴۳
۲۲	۳۴	۴	۲	۴	۰	۳۲	۲	٪۶
جمع	۲۷۰	۲۲	۱۱	۲۹	۱۲	۲۳۰	۴۰	٪۱۵

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

همان‌گونه که در جدول فوق مشاهده می‌شود، بیشترین سهم از گودهای پرخطر رها شده شهر تهران در مناطق ۱ و ۲۲ در درجه اول و سپس مناطق ۲، ۱۲ و ۴ قرار دارند. از منظر فنی نیز ۸ درصد از این گودها، ارتفاعی بالاتر از ۲۵ متر دارند که از اولویت بالاتری برای رفع خطر برخوردار می‌باشند که بیشترین تعداد از آنها در مناطق ۲ و ۲۲ و ۱ قرار دارند.
شایان ذکر است تاکنون تنها ۴٫۵ درصد از گودها در مناطق رفع خطر شده‌اند که نشان از ضرورت توجه ویژه به این موضوع دارد. سهم گودهای رفع خطر شده در منطقه یک نیز در قیاس با سایر مناطق بیشتر بوده است.

بررسی پروانه‌های صادره گودها حاکی از این است که ۸۵ درصد از این پروانه‌ها در دوره اول ابلاغ طرح تفصیلی و قبل از آن صادر شده و سهم دوره دوم (سالهای ۹۶ الی ۹۹) از پروانه‌های صادره تنها ۱۵ درصد بوده است.

نمودار ۶۴. مقایسه تعداد گودهای پر خطر رها شده و گودهای رفع خطر شده در مناطق شهر تهران

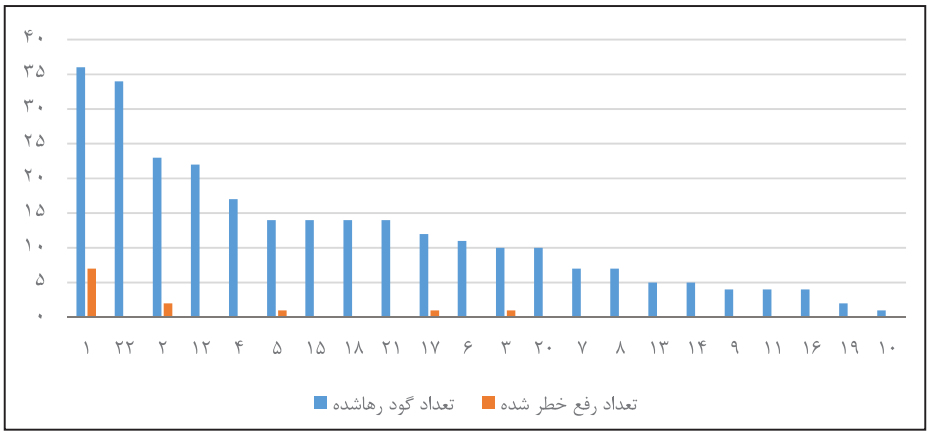

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

بررسی پروانه‌های صادره گودها حاکی از این است که ۸۵ درصد از این پروانه‌ها در دوره اول ابلاغ طرح تفصیلی و قبل از آن صادر شده و سهم دوره دوم (سال‌های ۹۶ الی ۹۹) از پروانه‌های صادره تنها ۱۵ درصد بوده است. البته لازم به ذکر است که ۱۰٫۷ درصد از گودهای پر خطر از قدمتی بالای ده سال برخوردارند که مشمول دوره اول نمی شود.

نمودار ۶۵. مقایسه پروانه‌های گودهای پر خطر صادره در دوره اول و دوم پس از ابلاغ طرح تفصیلی

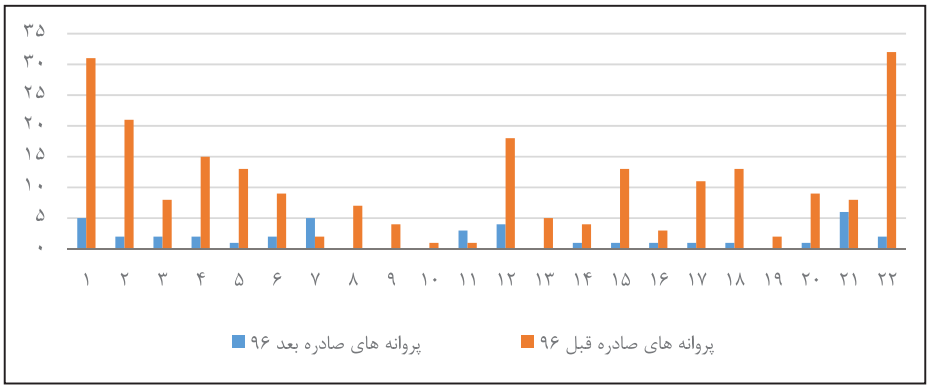

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

شایان ذکر است تعداد گودهای پرخطر شناسایی شده در شهریورماه ۱۳۹۶، برابر با ۲۳۹ گود بوده که به‌واسطه نبود سامانه، از دقت لازم برخوردار نبوده است.

علاوه‌بر اقدامات یاد شده در زمینه ساماندهی گودهای پرخطر، شهرداری تهران در دوره جدید، با عنایت به اهمیت موضوع گودهای رها شده و لزوم پایش، ایمن سازی وساماندهی آنها، اصلاحیه لایحه ارتقای ایمنی تخریب و گودبرداری‌های ساختمانی شهر تهران را تدوین و منضم به گزارش توجیهی مربوطه طی نامه شماره ۱۱۱۶۲۰۸ مورخ ۹۹/۱۱/۸ برای سیر مراحل تصویب به شورای شهر ارسال نموده است.

۱۱-۷- تجهیز آتش‌نشانی و همکاری با سازمان اورژانس

شهرداری تهران بر اساس ماده یکم بند الف مصوبه بروز رسانی تجهیزات و امکانات سازمان آتش‌نشانی، مصوب ۹۴/۰۳/۱۹ شورای اسلامی شهر، نوسازی و توسعه تجهیزات امداد و نجات را در دستور کار خود قرار داده و اقدامات ذیل را به سرانجام رسانیده است:

- خرید ۲۱ دستگاه نردبان و بالابرهای هیدرولیکی آتش نشانی کلاس۳۰ تا ۶۴ متری؛
- خرید و تحویل تجهیزات عملیاتی شامل: خودروهای ویژه امداد و نجات کوهستان (۳ دستگاه)، فن‌های تونلی و معمولی (۶۶ دستگاه)، پمپ‌های ویژه تخلیه سیلاب (۱۵۸ دستگاه)، پمپ fox (۳۰ دستگاه)، پمپ و High Pressure(۱۲۰دستگاه)، تجهیزات AVL (۳۰۰ دستگاه)، دستگاه کف‌ساز آتش‌نشانی (۱ دستگاه)، پهپاد شناسایی عملیات (۷ دستگاه) تجهیزات حفاظت فردی کامل (۴۲۵۰ دست)، البسه حفاظتی ویژه مقابله با مواد خطرناک (۱۱ دستگاه)، دستگاه‌های تنفسی (۱۸۰۰ دستگاه)، ربات آتش‌نشان (۱ دستگاه)، خودروهای دستگاه تنفسی (۴ دستگاه)؛ خودروی عملیاتی (۳۲ دستگاه)، خودروهای دستگاه تنفسی (۴ دستگاه)، موتور چهارچرخ ATV (ویژه معابر کم‌عرض) (۳ دستگاه)، موتورسیکلت (۶ دستگاه)، تنفسی مدار باز ترولی (۹ دستگاه)، GC/MS (آنالیزور مواد شیمیایی وخطرناک) (۱ دستگاه)، تشک نجات (۸ دستگاه)، لوله نواری اطفاء حریق (۲۵۰۰ بند)، شاسی ایسوزو۲، ۵، ۶، ۸تن(۳۰ دستگاه)، رولاف پشتیبانی عملیات (۶ دستگاه)، تریلر مجهز به کابین(۱دستگاه)، ولو FH(۲ دستگاه)، خودروهامون (۶دستگاه)، ساخت و تجهیزخودروها با کاربری پشتیبانی عملیاتی (۱۱دستگاه)، فانتوم پرو با متعلقات (۱دستگاه)، لباس و شلوار حریق (۳۰۰۰ دست)، پوتین حریق (۳۲۵۰ جفت)، دستکش آتش‌نشانی (۲۰۰۰ جفت)، کاه و زیرکلاه آتش‌نشانی (۱۰۰۰ عدد)، دستگاه تنفسی مدار باز کامل (۱۰۰۰ دستگاه)، دوربین حرارتی (۱۷ دستگاه)، تجهیزات هیدرولیکی (۲۰ ست)، قطعات یدکی شیرهای ایستاده، تجهیزات خودرویی مقابله با مواد شیمیایی (۲۰ سری)، پروژکتور (۳۱۰ دستگاه)
- افزایش ۲۷٫۲درصدی تعداد شیرهای هیدرانت با نصب ۱۸۷۱ دستگاه شیر جدید (مجموعاً ۸۷۵۳ دستگاه شیر ایستاده) و توافق با شرکت آبفا برای سال ۱۴۰۰ تعداد ۲۰۰۰ دستگاه شیر هیدرانت در سطح شهر تهران نصب خواهد شد.
- جذب ۱۷۷ نفر نیروی جدید آتش‌نشان در راستای تکمیل نیروی عملیاتی و ستادی مورد نیاز.

خرید ۲۱ دستگاه نردبان و بالابرهای هیدرولیکی آتش نشانی کلاس۳۰ تا ۶۴ متری

افزایش ۲۷٫۲درصدی تعداد شیرهای هیدرانت با نصب ۱۸۷۱ دستگاه شیر جدید

علاوه‌بر این موارد، شهرداری تهران ضمن انعقاد تفاهم‌نامه‌ای با سازمان فوریت‌های اورژانس پیش‌بیمارستانی کشور در زمینه استقرار اورژانس در پایگاه‌های آتش‌نشانی و اماکن مورد توافق شهرداری در سطح شهر تهران به منظور ارائه خدمات مشترک در هنگام بروز حوادث، اقدامات ذیل را به انجام رسانیده است:

- طراحی ۱۶ ایستگاه استقرار خودرویی، ۳۳ ایستگاه موتورلانس و تعداد ۴۷ پد فرود اضطراری هلیکوپتر اورژانس در سطح شهر تهران؛
- افزایش تعداد ایستگاه‌های دارای پایگاه خودرویی و موتوری اورژانس به ۸۰ ایستگاه؛
- ایجاد ۱۲۰ پایگاه اورژانس شامل ۵۹ پایگاه در سوله بحران ، ۱۸ پایگاه در ایستگاه‌های آتش‌نشانی، ۳۴ پایگاه در کانکس مستقر در معابر و ۹ پایگاه در سایر ساختمان‌های شهرداری تهران؛
- ایجاد ۷۰ جایگاه استقرار موتورلانس شامل ۶۴ جایگاه در ایستگاه‌های آتش‌نشانی و ۶ جایگاه در سوله‌های بحران؛
- احداث ۳۹ پد بالگرد جهت بالگردهای اورژانس هوایی شامل ۲۷ پد بالگرد در مناطق و ۱۲ پد بالگرد در محوطه سوله‌های بحران.

طراحی ۱۶ ایستگاه استقرار خودرویی، ۳۳ ایستگاه موتورلانس و تعداد ۴۷ پد فرود اضطراری هلیکوپتر اورژانس در سطح شهر تهران

علاوه‌بر این دو تفاهم‌نامه با وزارت دفاع برای اطفای حریق هوایی و با هدف استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی-های وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به منظور نجات و اطفای حریق و ارتقای تجهیزات در سامانه‌های موجود در سازمان اتش نشانی و همچنین با سازمان شهرداری‌ها برای استفاده بهینه از ظرفیت‌های هم‌افزایی در استفاده از امکانات در زمینه اشاعه آموزش‌های تخصصی آتش‌نشانان کشور و تربیت مربی آموزشی به امضاء رسیده است.

۱۲-۷- مقاوم‌سازی پل‌ها و ساختمان‌ها

پروژه مطالعات ارزیابی لرزه‌ای پل‌های شهری تحت مدیریت شهرداری تهران و با هدف شناسایی و ارزیابی عملکرد لرزه‌ای پل‌های شهر تهران در سال ۱۳۸۱ آغاز گردید. این مطالعات بر روی پل‌های ۱۰۶ تقاطع انجام شده است که این تقاطع‌ها بر مبنای اهمیت عملکردی، سال طراحی و نقص‌های بوجود آمده در اجرا یا زمان بهره‌برداری انتخاب گردیده‌اند. تاکنون مرحله اول مطالعات پایان پذیرفته و طرح‌های بهسازی پل‌های سی و هشت تقاطع تهیه و در حال اجرا می‌باشد. در دوره مدیریت شهری در دوره پنجم شورای اسلامی شهر تهران، مطالعات ۱۱ تقاطع شامل ۲۱ پل حدفاصل سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ از جمله تقاطع بزرگراه بابایی-خیابان استخر (پروین) به مساحت عرصه ۶۲۵ مترمربع، تقاطع خیابان‌های حافظ-انقلاب به مساحت عرصه ۳۹۰۶ مترمربع، تقاطع بزرگراه یادگار امام- خیابان مرزداران به مساحت عرصه۱۵۴۰ مترمربع، تقاطع بزرگراه‌های رسالت-حقانی به مساحت ۲۳۰۴ مترمربع، تقاطع بزرگراه همت- خیابان ولیعصر به مساحت عرصه ۱۸۵۸ مترمربع، تقاطع بزرگراه‌های همت-آفریقا به مساحت ۱۳۰۳ مترمربع، تقاطع بزرگراه نیایش-بلوار فرحزادی به مساحت عرصه ۱۷۹۱ مترمربع، تقاطع بزرگراه‌های همت-شیخ فضل ا... نوری به مساحت ۲۶۷۱ مترمربع، به انجام رسیده و تاکنون مرحله اول مطالعات پایان پذیرفته و طرح‌های بهسازی پل‌های سی و هشت تقاطع تهیه و در حال اجرا می‌باشد که از این تعداد ۱۸ مورد اجرایی شده است.

نمودار ۶۶. مقاوم‌سازی و بهسازی لرزه‌ای پل‌های سواره‌رو

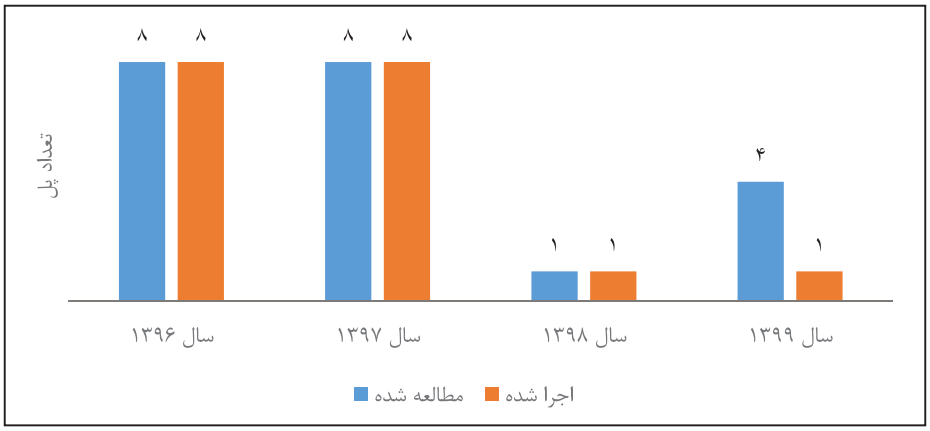

مأخذ: معاونت فنی و عمرانی

علاوه‌بر این، مطابق بند ۵ ماده ۸۷ برنامه پنج ساله سوم شهرداری تهران سازمان مشاور فنی و مهندسی شهرداری تهران موظف به شناسایی و تهیه شناسنامه فنی و ایمنی ساختمان‌های ملکی شهرداری و تدوین برنامه ایمن‌سازی بوده است که تاکنون از حدود ۲۲۰۰ ساختمان شناسایی شده، بیش از ۱۷۰۰ ساختمان مورد بازدید قرار گرفته و چک لیست‌های مرتبط با مسائل سازه‌ای، لرزه‌ای، ایمنی و آتش‌نشانی تکمیل شده است که پس از برداشت اطلاعات، با اعمال اولویت‌بندی برنامه ایمن‌سازی ساختمان‌ها در دستور کار قرار خواهد گرفت.

۱۳-۷- شناسایی و ایمن‌سازی ساختمان‌های ناایمن

شناسایی ساختمان‌های ناایمن و کاهش ریسک مخاطرات ایمنی آنها باتوجه به حوادث تلخ رخ داده در سطح شهر تهران در گذشته و با عنایت به عدم رعایت استانداردها در مورد ساختمان‌های با قدمت بالا، در این دوره مدیریت شهری مورد توجه و تأکید ویژه بوده و با تشکیل کمیته ایمنی در مناطق گانه شهرداری با ریاست شهردار منطقه و سایر ذینفعان به منظور رسیدگی به وضعیت ساختمان‌های ناایمن، در این راستا اقدامات قابل توجهی به شرح ذیل صورت پذیرفته است:

الف) اجرای طرح‌های ارتقاء فرهنگ ایمنی شامل ۹۹۹ برج، حامی ایمنی، پلاک ایمن، آموزش ایمنی حریق ویژه معلمین و مربیان و...: این طرح بر مبنای بند ۴ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری در خصوص ساختمان پلاسکو مصوب ۹۵/۱۲/۱۸ تدوین و اجرایی شده است و در قالب آن تاکنون ۱۷۲ برج و شهرک مسکونی مشتمل بر ۱۲،۱۴۵ نفر تحت آموزش‌های ویژه ایمنی در ساختمان‌های بلندمرتبه قرارگرفته‌اند.

ب) برگزاری دوره آموزشی سیستم فرماندهی حادثه (ICS) توسط مدرسین اروپایی: براساس ماده یکم بند «ج» مصوبه بروزرسانی تجهیزات و امکانات سازمان آتش‌نشانی -مصوب ۹۴/۰۳/۱۹ شورای اسلامی شهر تهران و بند۱۱ تصویب نامه مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۳ هیأت محترم وزیران در امور ایمنی و آتش‌نشانی، برگزاری دوره ۱۰ روزه با تدریس ۳ نفر از مدرسان از کشور انگلستان برای۱۲ نفر از مدیران، معاونان عملیاتی و کارشناسان آموزشی به اجرا درآمد.

اجرای طرح‌های ارتقاء فرهنگ ایمنی شامل ۹۹۹ برج، که در قالب آن تاکنون ۱۷۲ برج و شهرک مسکونی مشتمل بر ۱۲،۱۴۵ نفر تحت آموزش‌های ویژه ایمنی در ساختمان‌های بلندمرتبه قرارگرفته‌اند.

ج) اجرای طرح نظام بازرسی ایمنی ساختمان: بر اساس ماده یکم مصوبه توسعه و بهبود خدمات ایمنی و آتش‌نشانی - مصوب ۹۵/۰۶/۲۳

سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی اقدام به راه اندازی طرح نظام بازرسی با استفاده از ظرفیت موجود مناطق آتش‌نشانی و نیروهای عملیات در روزهای استراحت نموده است. بر اساس این طرح بازدید از بیش از ۳۳۰۰۰ ساختمان صورت گرفت و دستورالعمل مربوطه به تعداد ۵۶۴۰ نیز صادر گردیده است.۱۲۰ ساختمان بسیار پر خطر، ۲۵۰۰ ساختمان پرخطر، ۲۳۵۵۸ ساختمان با خطر متوسط، ۶۰۴۲ ساختمان کم خطر از جمله این موارد می‌باشد. در طرح مذکور تمامی ساختمان‌های نوساز از نظر اجرای ضوابط ایمنی و آتش‌نشانی بویژه ساختمان‌های مسکونی زیر شش طبقه نیز مورد بررسی و سنجش قرار گرفته و اقدامات اجرایی ذیل به انجام رسیده است:

- معرفی ۲۴۳ ساختمان با اولویت اول به معاون محترم دادستان وقت در سال ۱۳۹۷؛
- معرفی ۱۷۷ ساختمان دارای مشمولیت قانون کار با اولویت اول به وزارت کار (اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی)؛
- همکاری با اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص اجرای بند ۳ تصویب نامه مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۸ هیات وزیران (اولویت بندی اماکن با ۴ اولویت اقدام فوری- اولویت اول تا سوم به تعداد ۵۹۸ ساختمان نا ایمن در سال ۹۷)؛
- همکاری با استانداری، فرمانداری، قرارگاه ثارالله در خصوص ایمن سازی بازار بزرگ تهران با مشارکت شهرداری منطقه ۱۲معرفی ۱۲ پاساژ در محدوده بازار از سوی شهردار ناحیه ۳ شهرداری منطقه ۱۲ مراجعه ۳ پاساژ به سازمان و نهایتا صدور دستورالعمل ایمنی برای ۳ پرونده؛
- تشکیل کارگروه ایمنی و استقرار نماینده مقیم در شهرداری ناحیه ۳ منطقه ۱۲، بازدید از تعداد ۱۰۳ پاساژ و صدور دستورالعمل ایمنی براساس صورت جلسه قرارگاه ثارالله.

د) تشکیل کمیته ایمنی در مناطق ۲۲ گانه شهرداری با ریاست شهردار منطقه و سایر ذی‌نفعان

و) پیگیری اجرای طرح مانیتورینگ هوشمند تصرفات شهری بر اساس مصوبه تعرفه و آیین‌نامه اجرایی سامانه پایش اعلام حریق شورای اسلامی شهر تهران: بر این اساس با اجرای این طرح کلیه ساختمان‌های متصل به سامانه (با اولویت ساختمان‌های مهم و حساس و سایر ساختمان‌ها به صورت داوطلبانه) تحت پوشش پایش سامانه اعلام حریق خواهند بود و سرعت اطلاع‌رسانی و پاسخگویی سازمان به حریق‌های رخ داده افزایش پیدا خواهد نمود.

ه) ساماندهی ایمنی بازار: با توجه به اهمیت موضوع ایمنی بازار و چالش‌های متعدد در راستای ایمن سازی وضعیت بازار تهران اقداماتی در راستای ایمنی بازار انجام گرفته است؛ ۱) راه اندازی اداره ایمنی بازار؛ ۲) ایجاد کمیته ویژه ایمنی بازار؛ ۳) شناسایی و ارزیابی نقاط پرخطر در سطح بازار تهران؛ ۴) صدور دستورالعمل‌های ایمنی و اخطاریه به واحدهای کسبی پرخطر؛ ۵) تقسیم‌بندی بازار تهران به ۱۲ زون و انجام پیگیری‌های لازم با شرکت آبفا تهران، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای آبرسانی به بخش‌هایی از بازار تهران از طریق جانمایی مخازن در ۵ نقطه و شبکه آبرسانی اضطراری اطفاء در سطح بازار تهران

ی) مکانیزاسیون پیشگیری با هدف افزایش سرعت عمل در بررسی نقشه‌های ایمنی معماری و صدور دستورالعمل‌های ایمنی و آتش‌نشانی طبق ماده یکم مصوبه توسعه و بهبود خدمات‌ایمنی و آتش‌نشانی - مصوب ۹۵/۰۶/۲۳: این اقدام منجر به کاهش متوسط زمان بررسی نقشه‌های معماری در مرحله صدور پروانه به میزان ۲ روز از سال ۱۳۹۸ گردیده‌است. (زمان بررسی نقشه‌های معماری در ۹۵ درصد موارد کمتر از یک روز - ۲۳ ساعت - بوده و در مورد بعضی از پرونده‌های خاص ممکن است تا ۵ روز به طول انجامد).

۱۴-۷- افزایش ایمنی شبکه معابر از طریق توسعه سامانه‌های هوشمند حمل و نقل و رفع نقاط حادثه‌خیز

جدول ۷۳.توسعه سامانه‌های هوشمند حمل‌ونقل

عنوان شاخص	مکانیزاسیون محدوده طرح ترافیک و طرح کاهش (معبر)	سامانه ثبت تخلف سرعت غیرمجاز (سامانه)	سامانه ثبت تخلف عبور از چراغ قرمز (سامانه)	تقاطع و معابر مجهز به سیستم کنترل مرکزی هوشمند (تقاطع)	دوربین‌های نظارت تصویری (تعداد)
شهریور ۹۶	۳۹۴	۳۶۴	۱۹۲	۵۰۰	۱۴۵۰
۱۳۹۹	۴۹۸	۴۱۱	۲۴۴	۵۲۲	۲۴۹۹

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

در ۴ سال اخیر میزان فوت‌شدگان تصادفات حدود ۱۳ درصد کاهش یافته است

توسعه سیستم‌های هوشمند ترافیکی از قبیل سامانه‌های ثبت تخلف و پلاک‌خوان، سامانه‌های نظارت تصویری، چراغ‌های راهنمایی و رانندگی هوشمند و سایر زیرساخت‌های مورد نیاز در محدوده شهر تهران، اثر قابل ملاحظه‌ای در بازدارندگی و بهبود رفتارهای ترافیکی شهروندان و در نتیجه آن بر کاهش تصادفات فوتی دارد. تکلیف پیش‌بینی شده برای شهرداری تهران ذیل برنامه سوم توسعه شهر تهران مبنی بر توسعه سیستم‌های هوشمند ترافیکی، رفع نقاط حادثه‌خیز و کاهش سالانه ۲ درصدی فوت‌شدگان تصادفات و مجموعه اقدامات انجام شده در این حوزه به شرح جدول بالا، سبب گردیده است در ۴ سال اخیر میزان فوت‌شدگان تصادفات حدود ۱۳ درصد کاهش یابد.

نمودار ۶۷.تعداد فوت‌شدگان تصادفات (نفر)

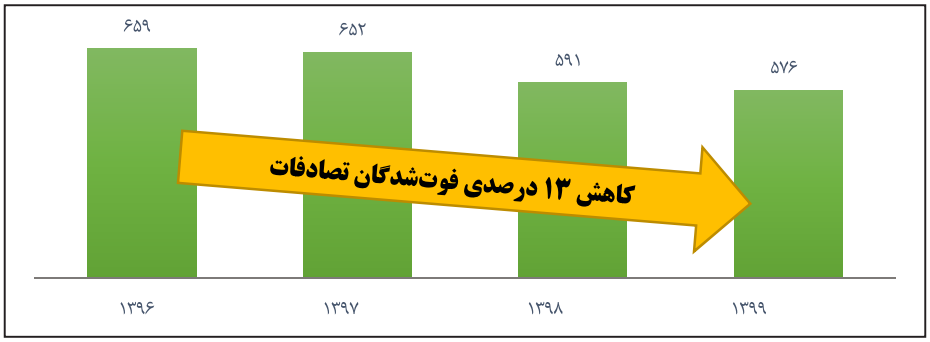

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

نمودار ۶۸. تعداد نقاط اصلاح هندسی و رفع نقاط حادثه‌خیز

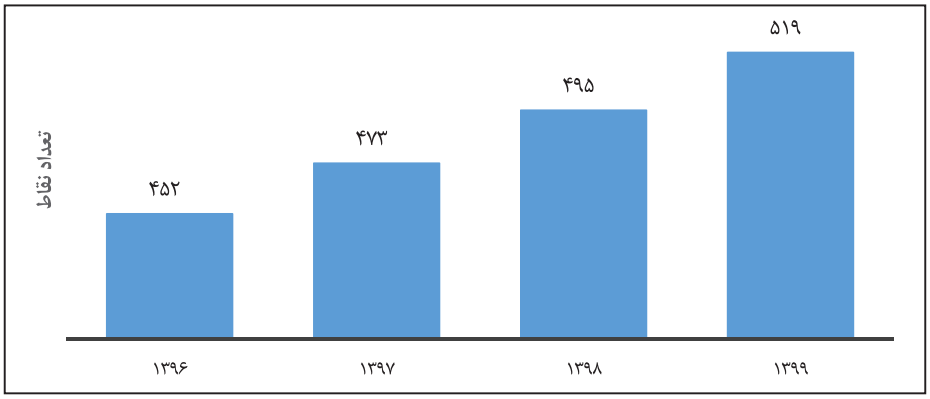

مأخذ: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک

۱۵-۷-اجرای نظام جدید مدیریت پسماند

شهرداری تهران برای ارتقاء وضعیت مدیریت پسماند پایتخت دو اقدام اساسی و زیربنایی را برنامه‌ریزی و اجرا نموده است:

الف) تدوین طرح جامع مدیریت پسماند: باتوجه به اینکه تهران طی بیش از دو دهه گذشته ، فاقد طرحی منسجم و همه جانبه در حوزه مدیریت پسماند بوده، تهیه "طرح جامع مدیریت پسماند شهر تهران" از سال ۱۳۹۷ در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفت و در حال حاضر ۹۰٪ پیشرفت داشته است. رفع چالش‌های اقتصادی سیستم مدیریت پسماند از جمله: نبود تعادل میان هزینه‌ها و درآمدها، نارسائی در دریافت بهای خدمات مدیریت پسماند، نبود یکپارچگی در تأمین و هزینه‌کرد درآمدهای سیستم، نظام اخذ تعرفه ناعادلانه و غیرمؤثّر بر رفتار شهروندان و ورود بخش قابل توجهی از درآمدهای سیستم به بخش غیررسمی؛ رفع مشکلات محیط‌زیستی- بهداشتی سیستم موجود از جمله: وجود شیرابه در حین فرایند ذخیره‌سازی، جمع‌آوری و حمل-ونقل پسماند و نرخ قابل توجه دفن غیربهداشتی، انتشار مداوم گاز متان، شیرابه، بو و ذرات معلق و... و همچنین رفع مشکلات اجتماعی ایجاد شده از ناحیه وضعیت فعلی از جمله پدیده زباله‌گردی، از مهم‌ترین اهداف تدوین این طرح می‌باشد.

طرح جامع مدیریت پسماند شهر تهران از سال ۱۳۹۷ در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفت و در حال حاضر ۹۰٪ پیشرفت داشته است

ب) طراحی و اجرای طرح کاپ: با توجه به اینکه علی‌رغم تمامی تلاش‌های صورت گرفته در طول چند دهه گذشته، فرایند مدیریت پسماند از اثربخشی مناسبی برخوردار نبود و بخش قابل توجهی از پسماندها در مجتمع پردازش و دفع آرادکوه و همچنین مجتمع آبعلی دفن می‌گردید، سازمان مدیریت پسماند نسبت به ارایه برنامه عملیاتی و اجرایی کوتاه مدتی در افق زمانی سال ۱۴۰۰ شمسی تحت عنوان کاهش پسماند (کاپ) اقدام نمود. شایان ذکر است که هدف اصلی این طرح تنها به تولید پسماندها در مبداء محدود نبوده و کاهش دفن پسماندها در مجتمع آرادکوه و آبعلی (انحراف از دفن) از مهم‌ترین اهداف و محورهای این طرح محیط‌زیستی مطرح می-باشد. این برنامه در نهایت در محورهای ۶ گانه عملیاتی و ستادی ذیل اجرایی گردیده است:

- تغییر در فرم ذخیره‌سازی و مخازن (با تأکید بر سپردن مسئولیت به تولیدکنندگان)؛
- بهبود وضعیت جمع‌آوری و نگهداشت (نظافت - جمع‌آوری پسماند خشک و تر)؛
- تحول در انتقال پسماند (پس از جمع‌آوری) با احداث ۸ ایستگاه MRF؛
- برنامه‌های هوشمندسازی و توسعه سامانه‌های اجرایی- نظارتی و آموزش و اطلاع‌رسانی عمومی در خصوص مدیریت پسماند؛
- مدیریت پسماند حجیم (با تأکید بر مدیریت در محل)؛ شامل اعمال محدودیت در پذیرش زایدات در مجتمع آرادکوه و تمرکز در محدوده منطقه ۱۸،جمع‌آوری روزانه بالغ بر ۲۵۰ الی ۳۰۰ حلقه لاستیک،جمع‌آوری متوسط روزانه ۷۰۰ الی ۸۰۰ تن چوب، سرشاخه، تیر و تخته، مبل و ...
- بهینه‌سازی مدیریت پسماند در مقصد (پردازش نهایی و بازیافت مواد و انرژی در مرکز آرادکوه و آبعلی).

با مجموع اقدامات صورت گرفته تاکنون از جمله اجرای طرح تفکیک پسماندهای حجیم ایستگاه‌های میانی، اجرای طرح ملودی غرفه‌ها، تفکیک در ادارات و ارگان‌های دولتی و شهرداری‌ها و شهرک‌ها و طرح تفکیک در مناطق ۶،۱۶،۲۱،۲۲، میزان پسماندهای خانگی از ۷،۵۰۰ تن در روز به ۵۰۰۰ تن کاهش یافته است.

جدول ۷۴. تغییرات شاخص‌های مدیریت پسماند پایتخت

ردیف	شاخص	واحد	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
۱	حجم بازیافت پسماندهای ساختمانی و عمرانی	میلیون تن	-	۱٫۹۵	۲٫۳	۲٫۳	۳٫۶۱
۲	ظرفیت بازیافت پسماندهای ساختمانی	تن در روز	۳۰۰۰	۳۰۰۰	۳۰۰۰	۶۳۰۰	۱۰۹۰۰
۳	استحصال انرژی از پسماند	مگاوات در ساعت	-	۰٫۷۲	۰٫۸۹	۰٫۸۷	۱٫۱۳
۴	میزان دفن معمولی پسماند (تن-روز)	تن-روز	-	۲٫۱۵۶	۱٫۵۹۳	۱٫۲۹۹	۱٫۴۴۹
۵	نرخ تفکیک پسماند از مبدأ توسط شهروندان و با مشارکت شهرداری	درصد	۳٫۵	-	-	-	۹

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

کاهش پسماند خانگی از ۷٫۵۰۰ تن در روز به ۵۰۰۰ تن

علاوه‌بر دو اقدام راهبردی فوق‌الذکر، در دوره اخیر مدیریت شهری با بیش از ۳٫۵ برابر شدن ظرفیت بازیافت پسماندهای ساختمانی و افزایش آن به ۱۰۹۰۰ تن در روز، حجم بازیافت این نوع از پسماندها نیز ۸۵ درصد افزایش یافته و از ۱٫۹۵ میلیون تن در سال ۱۳۹۶ به ۳٫۶۱ میلیون تن در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است. لازم به ذکر است با برنامه‌ریزی صورت گرفته، ظرفیت بازیافت این نوع از پسماند تا انتهای سال ۱۴۰۰، به بیش از ۱۴ هزار تن بالغ خواهد گردید. این موضوع با احداث و توسعه کارخانجات و بازیافت پسماندهای ساختمانی و عمرانی با ظرفیت روزانه ۱۰ هزار تن طی سه فاز (فاز اول ۴۳۰۰ تن، فاز دوم و سوم ۳۳۰۰ تن) محقق گردیده است.

همچنین با تدابیر اتخاذ شده، میزان دفن معمولی پسماندهای شهری از ۲۱۵۶ تن در روز در سال ۱۳۹۶ با ۳۳ درصد کاهش به ۱۴۴۹ تن در پایان سال ۱۳۹۹ کاهش یافته است. میزان استحصال انرژی از پسماند نیز با ۵۷ درصد افزایش از ۰٫۷۲ مگاوات در ساعت در سال ۱۳۹۶ به ۱٫۱۳ مگاوات در ساعت در سال ۱۳۹۹ کاهش یافته است.

ظرفیت تولید ۱۸۵ هزار تن کمپوست دانه درشت از پسماندهای آلی برای غنی‌سازی و ارسال به بازارهای فروش ایجاد شده

نرخ تفکیک پسماند از مبدأ توسط شهروندان و با مشارکت شهرداری تهران نیز ۲٫۶ برابر شده و از ۳٫۵ درصد در شهریورماه ۱۳۹۶ به ۹ درصد در پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است.

در حوزه تولید کمپوست نیز، با تلاش‌های صورت گرفته در حال حاضر ظرفیت تولید ۱۸۵ هزار تن کمپوست دانه درشت از پسماندهای آلی برای غنی‌سازی و ارسال به بازارهای فروش ایجاد شده و بالغ بر ۳۶ هزار تن در سال ۹۹ بر اساس تقاضای بازار تولید به فروش رسیده است.

از دیگر اقدامات انجام شده در راستای دفع پسماند می‌توان به دفع پسماند پزشکی اشاره کرد که شامل مجهز نمودن ناوگان حمل و نقل ویژه پسماند پزشکی، تجهیز ۴۰ خودرو حمل پسماند پزشکی به GPRS، تجهیز ۴۰ خودرو حمل پسماند پزشکی به دوربین ۱۸۰ درجه، تجهیز ۳۰ خودرو حمل پسماند پزشکی به سیستمRFID می‌باشد.

۱۶-۷- مدیریت انرژی و پایش منابع آلاینده

به منظور مدیریت مصرف انرژی و اصلاح الگوی مصرف در شهرداری تهران اقدامات مفیدی به شرح زیر انجام شده است:

- اصلاح الگوی مصرف منابع (آب، برق، گاز) در ۵۶۰ ساختمان شهرداری؛
- معاینه فنی ادواری ۵۰۰ موتورخانه در ساختمان‌های شهرداری؛
- تجهیز ۳۷۱ ساختمان به سیستم کنترل هوشمند گرمایشی؛
- نصب ۹۳۵ دستگاه آبگرمکن خورشیدی؛
- تجهیز ۴۸ ساختمان به سیستم کنترل هوشمند سرمایشی؛
- تجهیز ۲۴ ساختمان به سیستم کنترل رادیویی؛
- توسعه ظرفیت نیروگاه‌های خورشیدی به ۸۷۳ کیلووات ساعت در۴۳ نقطه با تولید سالانه ۱۳۱۰ مگاوات ساعت برق معادل کاهش ۹۹۵ تن دی اکسید کربن.

همچنین به منظور شناسایی و پایش منابع آلاینده و تهیه اطلس محیط‌زیست شهر تهران و حومه اقدامات زیر انجام شده است:

- شناسایی ۲۱۱۹ منبع آلاینده آب و خاک؛
- شناسایی ۱۴۰۱ منبع آلاینده هوا؛
- شماسایی ۱۸۷۲ آلاینده صوتی؛
- تدوین بانک اطلاعاتی کارواش‌های سطح شهر تهران به تعداد ۴۶۱ مورد فعال.

فصل هشتم

حفاظت از میراث طبیعی و تاریخی شهر

۱-۸- حفظ و احیاء ابنیه تاریخی

حفاظت و احیاء ابنیه تاریخی شهر تهران به‌عنوان مهم‌ترین عناصر هویت‌بخش شهری، در این دوره مدیریت شهری مورد تأکید و توجه ویژه قرار داشته و شهرداری تهران در این راستا در دو حوزه اقدامات ذیل را به انجام رسانیده است:

الف) اقدامات زیرساختی شامل:

- تهیه سند راهبردی مدیریت محدوده‌های تاریخی شهر تهران، بازنگری طرح تفصیلی و تدوین ضوابط ویژه بافت مرکزی (حصار ناصری)؛
- تکمیل و اصلاح ضوابط و مقررات طرح تفصیلی تدوین برنامه عملیاتی نحوه ساماندهی با رویکرد توسعه پایدار (زیرپهنهG۳۲۱ حفاظت فرهنگی و تاریخی)؛
- تدوین مدل نظری و چارچوب عملیاتی استفاده از سازوکار انتقال حق توسعه در حفاظت از ابنیه تاریخی و ابنیه ارزشمند معماری معاصر؛
- سند راهبردی مدیریت محدوده‌های تاریخی شهر تهران؛
- شناسایی و تدقیق لایه حرایم بناهای تاریخی در طرح تفصیلی؛
- تدوین لایحه فرایند صدور پروانه مرمت و بهره‌برداری از بناهای تاریخی و ارزشمند شهر تهران؛
- ارسال لایحه حفاظت میراث معماری معاصر جهت تصویب به شورای اسلامی شهر تهران؛
- بازنگری «سند جامع مدیریت و حفاظت بافت‌ها و ابنیه تاریخی، فرهنگی و طبیعی شهر»؛
- ایجاد و راه‌اندازی سامانه مدیریت بافت و بناهای تاریخی؛
- شناسایی و مستندسازی جداره‌های تاریخی ری و شمیرانات؛
- بازنگری ضوابط طرح تفصیلی پهنه رودکی؛
- طرح بهسازی و مرمت و ارتقای عملکردی چهارسوق چوبی، آرام‌سازی و طراحی شهری و محیط پیرامون. ساماندهی، بهسازی و نوسازی خیابان لاله‌زار (حد فاصل خیابان‌های انقلاب و جمهوری) و تهیه طرح اجرایی آن؛
- طرح مرمت و باز زنده‌سازی ساباط‌های تاریخی تهران در محدوده حصار ناصری؛
- تکمیل طرح شناسایی و طراحی مکان رویدادهای تاریخی منطقه ۱۲ (طرح اجرایی حصار صفوی و چارچوب طراحی شهری حصار ناصری)؛
- طرح امکان‌سنجی و جانمایی استقرار کاربری‌های محرك توسعه در حصار ناصری با تاکید بر محله عودلاجان؛
- به‌روزرسانی طرح مرمت و احیاء آشیانه‌های قدیمی قلعه مرغی (آشیانه‌های پرواز)؛
- تهیه الگوی مشارکتی بخش خصوصی- دولتی- مردمی، در احیاء و نحوه بهره‌برداری از اماکن تاریخی و باارزش تحت تملک شهرداری تهران؛
- آماده‌سازی طرح اجرایی مرمت ساباط‌های تاریخی حصار ناصری.

اتمام ۱۱ پروژه احداث و بازسازی ساختمان و محوطه ابنیه تاریخی به مساحت ۱۲۰ هزار مترمربع و آغاز عمیات اجرایی ۲۲ پروژه به مساحت ۱۶۰ هزار مترمربع

ب) اقدامات اجرایی شامل:

- اتمام ۱۱ پروژه احداث و بازسازی ساختمان و محوطه ابنیه تاریخی به مساحت ۱۲۰ هزار مترمربع به شرح جدول ذیل و آغاز عمیات اجرایی ۲۲ پروژه به مساحت ۱۶۰ هزار مترمربع؛

جدول ۷۵. تملک و بازسازی املاک تاریخی شهر تهران

ردیف	نام ملک مرمت شده	تاریخ اجرا
۱	سر درب اگاهی شاپور	۹۷-۹۸
۲	سر درب باغ ملی	۹۵--۹۶
۳	باغ نگارستان	۹۴-۹۶
۴	تئاتر نصر	۹۷
۵	خانه اتحادیه	۹۵-۹۹
۶	خانه مینائی	۹۶-۹۸
۷	دانشگاه خوارزمی	۹۵-۹۶
۸	خانه رومی (صانعی)	۹۶-۹۹
۹	خانه فولادوند	۹۵-۹۶
۱۰	خانه لرزاده	۹۸
۱۱	آرامگاه شهدای مشروطه	۹۸-۹۹

مأخذ: سازمان زیباسازی شهرداری تهران

- ساماندهی آرامستان‌های شیخ صدوق، ابن بابویه و امامزاده عبدالله؛
- بهسازی و بازسازی مجموعه آرامستان‌های تاریخی دولاب؛
- اقدام به ثبت جهانی خیابان ولیعصر (عج)؛
- حریم‌گذاری تعداد ۵۸ بنای ثبتی به منظور حفاظت از بناهای واجد ارزش ثبتی شهر تهران؛
- ثبت ۴۵ بنا توسط وزارت میراث فرهنگی (مشارکت شهرداری تهران به‌عنوان تسهیل‌کننده)؛
- تدقیق حریم وضع موجود ۶۶ بنا با هماهنگی وزارت میراث فرهنگی (مشارکت شهرداری تهران به-عنوان تسهیل‌کننده)؛
- تهیه شناسنامه ثبتی برای ۵۵ بنا و ارسال به اداره کل میراث فرهنگی (مشارکت شهرداری تهران به-عنوان تسهیل‌کننده).

علاوه‌بر این شهرداری تهران در این دوره مدیریت شهری با هدف ارتقاء امنیت اجتماعی، ایجاد حس تعلق خاطر به مکان با تقویت الگوهای هویتی در کالبدی نو، اقدام به احداث مرکز همایش‌های رازی با هدف باز زنده‌سازی اثر تاریخی برج طغرل، در زمینی به مساحت ۳۱،۴۹۵ مترمربع با زیربنای ۳۰،۵۶۵ مترمربع به‌عنوان بزرگ‌ترین مجموعه فرهنگی جنوب تهران از منظر عملکردی، احداث خانه شهر (بلدیه) در ضلع شمالی میدان امام خمینی(ره) در زمینی به مساحت ۴۵۰۰ مترمربع، در ۲ طبقه روی زمین و ۲ طبقه زیر زمین و با زیربنای کلی ۱۸۰۰۰ مترمربع، باز زنده‌سازی و مرمت خانه تاریخی افشار با احداث ساختمان دو طبقه با متراژ بیش از ۶۰۰ مترمربع، اتاق‌های اطراف محوطه و متعلقات آن با مساحت حدود ۴۰۰ مترمربع، محوطه به متراژ ۴۰۰ مترمربع، احداث مسجد و مجتمع فرهنگی مذهبی حضرت ولیعصر (عج)، تکمیل مسجد شریفیه و مسجد حسینی در منطقه ۷، بازسازی حوزه علمیه المهدی(عج) در زمینی به مساحت ۶۴۶ مترمربع و زیربنا ۲۰۷۰ مترمربع در ۱ طبقه زیر زمین، همکف و دو طبقه بالای همکف در منطقه ۱۸، بازسازی مسجد شیخ فضل الله ایمن‌سازی و بازسازی مسجد ارگ نموده است.

۲-۸- حفظ و حراست از باغات

در دوره جدید مدیریت شهری، حراست از باغات شهری به‌عنوان ریه‌های تنفسی تهران و میراث طبیعی این کلانشهر در دستور کار قرار گرفت و به موازات تلاش برای قاعده‌مند نمودن ساخت‌وساز در باغات، تملک بخشی از آنها با هدف تبدیل به بوستان و تفرجگاه عمومی در دستور کار قرار گرفت.

مهم‌ترین اقدام صورت گرفته در این راستا، تصویب "دستورالعمل اصلاحیه دستورالعمل ماده چهارده (۱۴) قانون زمین شهری" (لغو مصوبه "برج باغ" و جایگزینی"خانه باغ" به منظور جلوگیری از بارگذاری انبوه در باغات) بوده است که آثار چشم‌گیری در حفظ این میراث طبیعی شهر با کاهش۸۰ درصدی تعداد پروانه‌های صادره در دوره جدید مدیریت شهری (از ۶۱۱ فقره به ۱۰۸ فقره)، کاهش۸۰ درصدی زیربنای پروانه‌های صادره (از ۷ میلیون مترمربع به ۱٫۶ میلیون مترمربع) و کاهش ۸۳ درصدی مساحت مفید مسکونی در پروانه‌های صادره (از ۳٫۳ به ۰٫۵۶ میلیون مترمربع) در پی داشته است.

> انعقاد تفاهم‌نامه با وزارت جهاد کشاورزی: واگذاری بهره‌برداری از ۲۲ هزار هکتار منابع طبیعی (بوستان‌های جنگلی) به شهرداری و امکان استفاده از بوستان‌های جنگلی مانند چیتگر، سرخه حصار، تلو و...

بررسی تعداد پروانه‌های صادره در باغات حاکی از صدور ۶۱۵ فقره در سال‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی است.

بررسی تعداد پروانه‌های صادره به تفکیک دو دوره مدیریتی سال‌های ۹۵-۹۲ و ۹۹-۹۶ پس از ابلاغ طرح تفصیلی نشان از صدور ۹۶ درصد از پروانه‌ها در دوره اول و صدور ۴ درصد از پروانه‌ها در دوره دوم دارد که به خوبی حاکی از تأثیر ضابطه جدید ابلاغی درباره باغات بر صدور پروانه‌های مرتبط می‌باشد.

علاوه‌بر این با انعقاد تفاهم‌نامه‌ای با وزارت جهاد کشاورزی، حق بهره‌برداری از ۲۲ هزار هکتار منابع طبیعی (بوستان‌های جنگلی) به شهرداری منتقل گردید و امکان استفاده از بوستان‌های جنگلی مانند چیتگر، سرخه حصار، تلو و... توسط شهرداری تهران به‌طور کامل مهیا گردیده است.

> در باغات در دوره اخیر مدیریت شهری در قیاس با دوره قبل به‌طور متوسط ۹۵ درصد از تعداد پروانه‌های صادره کاسته شده است

جدول ۷۶. مشخصات پروانه‌های صادره در باغات پس از ابلاغ طرح تفصیلی

شرح	تعداد پروانه
دوره اول (۹۱-۹۵)	۵۹۱
دوره دوم (۹۶-۹۹)	۲۴
جمع کل	۶۱۵

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

نمودار ۶۹. تعداد پروانه‌های صادره در باغات پس از ابلاغ طرح تفصیلی به تفکیک دوره اول و دوم

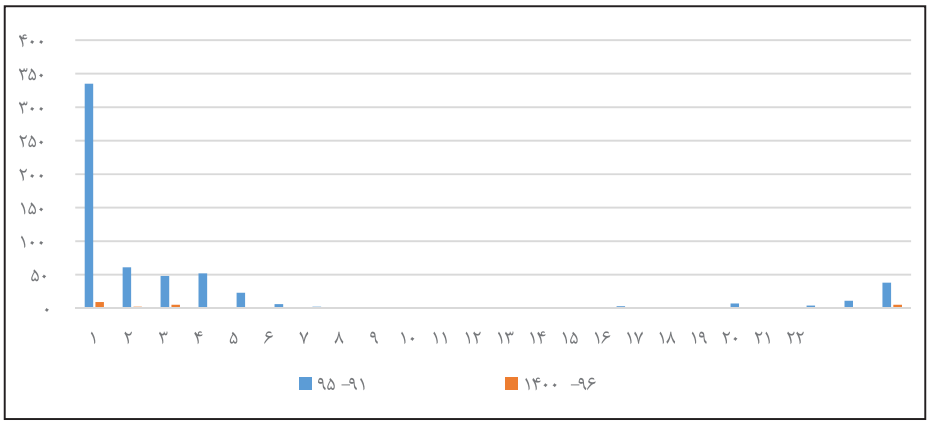

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

تبدیل ۱۰ هکتار باغ به بوستان و تفرجگاه عمومی

بررسی تعداد پروانه‌های صادره در باغات به تفکیک مناطق نشان از تمرکز پروانه‌ها در منطقه ۱ در درجه اول و مناطق ۲،۳،۴ و ۲۲ در مراتب بعدی دارد. البته در دوره اخیر مدیریت شهری در قیاس با دوره قبل، به میزان ۹۷ درصد از تعداد پروانه‌های صادره در منطقه یک و به‌طور متوسط ۹۵ درصد از تعداد پروانه‌های صادره در دیگر مناطق کاسته شده است.

جدول ۷۷. مشخصات پروانه‌های صادره در باغات در دوره‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی به تفکیک مناطق

منطقه	تعداد پروانه صادره در باغات	
	۹۵-۹۱	۹۹-۹۶
۱	۳۳۵	۹
۲	۶۱	۲
۳	۴۸	۵
۴	۵۲	۰
۵	۲۳	۰
۶	۶	۰
۷	۲	۰
۱۱	۰	۱
۱۵	۳	۰
۱۷	۱	۰
۱۸	۷	۰
۲۰	۴	۱
۲۱	۱۱	۱
۲۲	۳۸	۵

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

۳۳۴۰ اصله درخت از چنارهای خیابان ولیعصر با محیط بن بالای ۵۰ سانتی به‌عنوان یکی از نمادهای تهران و میراث طبیعی این شهر، کاشت و احیاء شده است

در دوره جدید مدیریت شهری، شهرداری تهران موفق شد ۲۱ باغ را برای تبدیل به بوستان و تفرجگاه عمومی به تملک خود درآورد و در حالی که تا در فاصله سال‌های ۱۳۸۴ تا شهریورماه ۱۳۹۶ حدود ۳۰ هکتار (به‌طور میانگین سالانه ۲،۵ هکتار) از باغات تهران خریداری شده بود، تنها در ۳،۵ سال گذشته ۱۰ هکتار (به‌طور میانگین سالانه ۲،۸۵ هکتار) از باغات شهری مورد تملک واقع شده است.

همچنین در راستای حراست از این میراث طبیعی گرانبها، تا پایان سال ۱۳۹۸، شاخص شناسایی و تهیه شناسنامه باغات بهم پیوسته ۲۱ درصد افزایش یافته و به ۴۱۴۴ هکتار بالغ گردیده است. همچنین تعداد درختان نشانه‌گذاری شده با حدود ۸۰ درصد رشد به حدود ۱٫۸ اصله درخت افزایش یافته است.

جدول ۷۸. تغییرات شاخص‌های حفاظت و احیاء باغات شهری

شاخص	واحد	سال ۸۴	شهریور ۹۶	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹
شناسایی و تهیه شناسنامه باغات	هکتار	-	۳۴۲۶	۳۴۲۸	۳۷۲۸	۴۰۲۸	۴۱۴۴
تعداد درختان نشانه‌گذاری شده در شهر تهران	اصله	-	۱،۰۰۰،۰۰۰	۱،۲۰۰،۰۰۰	۱،۶۵۰،۰۰۰	۱،۶۹۷،۵۴۳	۱،۷۹۶،۹۰۵
کاهش میزان چمن‌کاری و استفاده از گیاهان مقاوم و سازگار شناسایی‌شده	هکتار		۳۹	۴۷	۹۶	۱۲۰/۶۵	۲۵۰
مساحت باغات تملک‌شده	هکتار	۴۰	۷۰		۷۵	۷۸/۵	۸۰
احیا و کاشت درخت در خیابان ولیعصر	اصله	-	۷۴۰		۱۸۴۰	۲۸۴۰	۳۳۴۰

مأخذ: معاونت شهرسازی و معماری

علاوه‌بر این، در دوره جدید مدیریت شهری، ۳۳۴۰ اصله درخت از چنارهای خیابان ولیعصر با محیط بن بالای ۵۰ سانتی به‌عنوان یکی از نمادهای تهران و میراث طبیعی این شهر، کاشت و احیاء شده است.

جدول ۷۹. باغات تملک شده در دوره جدید مدیریت شهری

ردیف	منطقه	نام قدیمی باغ	نام جدید بوستان	مساحت (مترمربع)	نشانی	مبلغ تملک	هزینه احیاء و تبدیل به بوستان عمومی
۱	۲	باغ عبقری	پدر	۱۱۰۰۰	سعادت آباد نبش خیابان دوم	به مبلغ ۱۰۵ میلیارد تومان از بنیاد مستضعفان خریداری شد.	مبلغ دوازده و نیم میلیارد تومان
۲	۱۴	باغ وثوق الدوله	سلیمانیه	حدود ۲ هکتار	خ.نبرد- خ. رضایی- جنب سازمان آب	بنیاد مستضعفان به مبلغ ۵۵ میلیارد تومان	مبلغ ده و نیم میلیارد تومان
۳	۸	باغ سازور	ترنج	۲۳۱۴	خ. دماوند- خ. وحیدیه- ایستگاه پل	پرداخت مبلغ ۶/۱۶ میلیارد تومان به مالکین	مبلغ چهارو نیم میلیارد تومان
۴	۷	باغ هورفر	هورفر	۳۱۳۸	خ. پلیس -خ. اجاره دار- خ. ماندگار (باغ هورفر)	پرداخت ۶/۹ میلیون تومان به مالک	مبلغ یک و نیم میلیاردتومان
۵	۷	باغ بخشی فر	ابریشم	۲۵۰۰	خ. بخشی فر کوچه همتی (زمین مشجر بخشی فر)	پرداخت مبلغ ۳/۲ میلیارد تومان به معارضان و ۳/۸ میلیارد به مالکین	مبلغ ۴ میلیارد تومان

ردیف	منطقه	نام قدیمی باغ	نام جدید بوستان	مساحت (مترمربع)	نشانی	مبلغ تملک	هزینه احیاء و تبدیل به بوستان عمومی
۶	۱۲	باغ علاءالدوله	در حال احداث	۲۰۷۸	میدان امام خمینی(ره) -ابتدای خ. فردوسی -پلاک ۴۳ الی ۵۱	پرداخت ثمن معامله به مبلغ ۶۸میلیارد تومان	پیش بینی ۱۲ میلیارد تومان اعتبار اجرا
۷	۱۷	باغ سبزی	پروانه	۱۲۰۰۰	ضلع غربی بوستان بهاران جنب ساختمان بازیافت	پرداخت مبلغ ۱۶/۷ میلیارد تومان به مالکین (با تملک این قطعه ۲۲۰۰۰ متر زمین آزاد سازی شد)	به مبلغ ۸ میلیارد تومان در حال احداث می باشد.
۸	۷	باغ نراقی	در حال احداث	۹۱۰	خ.دکتر شریعتی پایین تر از سه راه طالقانی نبش کوچه نراقی	پرداخت مبلغ ۲۴/۵ میلیارد تومان به مالکین	۴ میلیارد تومان
۹	۷	خیاط خانه	شهدای ارتش	۶۰۰۰	در محله خواجه نظام-خ.شیخ صفی- خیاط خانه ارتش	مبلغ ۱۶/۷ میلیارد تومان با بنیاد مسکن فرماندهی آماد	مبلغ دو نیم میلیارد تومان
۱۰	۱۱	باغ دامپزشکی	دامپزشک	۲۰۰۰۰	خ.اسکندری جنوبی- نرسیده به خ.آذربایجان(باغ دامپزشکی)	۱۱میلیارد تومان با بنیاد تعاون ارتش	۱۰ میلیارد تومان
۱۱	۱۳	جوراب بافی	نشاط کودک	۴۹۶۴	خ.سفیدکوه- نبش افضلی- کارخانه جوراب بافی	تهاتر با بنیاد مستضعفان به میزان واگذاری ۶۰٪از زمین جهت احداث بوستان	مبلغ ۲ میلیارد تومان
۱۲	۱۲	زمین مشجر سجادی	سجادی	۳۲۰	خ.مصطفی خمینی- خ.شهید سجادی	پرداخت مبلغ ¾ میلیارد تومان به مالکین	۳۰۰ میلیون تومان هزینه بهسازی
13	12	باغ کیهانی	در حال احداث	1691	خ.خیام شمالی –خ.مهدویان – خ کیهانی	پرداخت مبلغ ۲۵ میلیارد تومان به مالکین	پیش بینی ۹/۵ میلیارد تومان هزینه احیاء
14	17	زمین مشجروصفنارد	وصفنارد	1286	بزرگراه آیت اله سعیدی– وصفنارد–خ.مسجد	پرداخت مبلغ۳/۹ میلیارد تومان به مالکین	پیش بینی ۱/۵ میلیارد تومان هزینه احیاء
15	17	زمین مشجر صالحان	صالحان	922	خ.زمزم خ.متین نبش خ. پیرمرادی	پرداخت مبلغ۳/۵۳ میلیارد تومان به مالکین	قطعه مشجر مورد استفاده شهروندان می باشد.(سال ۹۹)
16	17	زمین مشجر پیرمرادی	پیرمرادی	845	خ.زمزم متین نبش خ. پیرمرادی	-	-
17	10	باغ حکیم	بدون نام	4200	بریانک –کوچه محمدیان	پرداخت ثمن معامله به مبلغ ۲۹/۵ میلیارد تومان	مبلغ ۶ میلیارد تومان

ردیف	منطقه	نام قدیمی باغ	نام جدید بوستان	مساحت (مترمربع)	نشانی	مبلغ تملک	هزینه احیاء و تبدیل به بوستان عمومی
18	8	ملک مرمر	بدون نام	1200	وحیدیه–خ. شهید نوبخت آزاد –نبش کوچه شهید تاجیک فر	پرداخت مبلغ ۱۲/۵ میلیارد تومان به مالکین	به دلیل عدم حضور مالک در کشور موضوع از طریق حقوقی تحت پیگیری است.
19	8	ملک شهید مدنی	در حال احداث	600	خ.شهید مدنی– جنب بازار میوه و تره بار شهید مدنی	پرداخت مبلغ ۷ میلیارد تومان به مالکین(با تملک این قطعه ۶۰۰۰ متر زمین آزاد سازی شد)	مبلغ یک ونیم میلیارد تومان.
20	8	ملک مهتاب	بدون نام	850	میدان سبلان خیابان شهید حیدری جنب مسجد صاحب الزمان	پزداخت مبلغ ۲۹/۴ میلیارد تومان ثمن معامله	مبلغ سه میلیارد تومان پیش بینی شده است
21	8	ملک سبلان	بدون نام	525	میدان سبلان خیابان جانبازان خیابان شهید حیدری پلاک ۳۲۰	پرداخت مبلغ ۲۵/۳ میلیارد تومان ثمن معامله	مبلغ دو میلیارد تومان.
مجموع مساحت تملک شده: ۹۷۳۴۳ مترمربع						جمع کل هزینه تملک: ۴۶۹,۶۳ میلیاردتومان	هزینه احیاء و تبدیل به بوستان عمومی و موارد در حال احداث: ۱۰۰/۸ میلیارد تومان

مأخذ: معاونت خدمات شهری و محیط زیست

۳-۸- هوشمندسازی آبیاری و توسعه شبکه آب خام و سیستم بازچرخانی آب

در سال‌های اخیر، به منظور ایجاد پشتوانه مناسب برای آبیاری فضای سبز در شرایط خاص و بحرانی و ذخیره نزولات آسمانی و روان‌آب‌های سطحی، ۲۱۹ مخزن جدید با گنجایش ۴۲۰ هزار مترمکعب از شهریورماه ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۳۹۹ مورد بهره‌برداری قرار گرفته و بر این اساس تعداد مخازن تحت بهره‌برداری با ۵۱ درصد افزایش به ۶۴۵ مخزن و گنجایش این مخازن با ۶۵ درصد افزایش به ۱۰۶۰۰۰۰ مترمکعب تا پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است. در همین حوزه تفاهم‌نامه‌ای با شرکت آبفای تهران برای احداث ۳۷۴ مخزن اضطراری آب در بوستان‌های شهر تهران منعقد شده و در حال اجراست.

همچنین با انعقاد تفاهم‌نامه با شرکت آبفای وزارت نیرو برای تأمین آب خام مورد نیاز آبیاری فضاهای سبز و بوستان‌های شهر تهران، استفاده از روان‌آب‌های سطحی و تأسیس و بهره‌برداری از۶ تصفیه‌خانه‌های محلی، در دست انجام می‌باشد؛ از جمله تصفیه‌خانه چمران برای آبیاری اراضی پیرامون برج میلاد، تصفیه‌خانه میدان خاش در منطقه ۱۴، تصفیه‌خانه شهرک غرب در مناطق ۲ و ۶، تصفیه‌خانه شهرک شهید محلاتی در منطقه ۱ و تصفیه‌خانه شهرک شهید باقری به منظور آبیاری بخشی از بوستان جنگلی چیتگر و... و آغاز عملیات اجرایی ۳ دستگاه تصفیه‌خانه. . همچنین عملیات نصب کنتور هوشمند بر روی ۴۵ چاه واقع در مناطق یک، سه، پنج، شش، هفت، نه، ده، یازده، دوازده، سیزده، پانزده، هفده، نوزده و بیست انجام شده و برای مابقی چاه‌ها نیز مناقصه انتخاب پیمانکار با هماهنگی سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران در حال انجام است.

در بخش قنوات نیز طول قنوات ساماندهی شده (شامل لایروبی، کول‌گذاری، شناسایی و احیاء مادرچاه) با بیش از ۲۰ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۶ از ۱۴۳ کیلومتر با لایروبی حدود ۳۰ کیلومتر به ۱۷۲,۶ کیلومتر بالغ گردیده است.

علاوه‌بر موارد یاد شده در راستای کاهش مصرف آب، همچنین در طی این دوره کاهش ۲۱۱ هکتار میزان چمن‌کاری و استفاده از گیاهان مقاوم و سازگار شناسایی‌شده در این اراضی صورت پذیرفته است. شایان ذکر است مساحت فضای سبز تحت پوشش شبکه آبرسانی به میزان ۱۵۸۵ هکتار توسعه یافته و با افزایش ۲۰ درصدی به ۹۴۴۵ هکتار بالغ گردیده و در نتیجه آن توسعه شبکه آبیاری تحت فشار به ۶۶٪ از سطح فضای سبز رسیده است.

گنجایش مخازن با ۶۵ درصد افزایش به ۱۰۶۰۰۰۰ مترمکعب تا پایان سال ۱۳۹۹ بالغ گردیده است.

طول قنوات ساماندهی شده (شامل لایروبی، کول‌گذاری، شناسایی و احیاء مادرچاه) با بیش از ۲۰ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۶ از ۱۴۳ کیلومتر با لایروبی حدود ۳۰ کیلومتر به ۱۷۲,۶ کیلومتر بالغ گردیده است.

مساحت فضای سبز تحت پوشش شبکه آبرسانی به میزان ۱۵۸۵ هکتار توسعه یافته و با افزایش ۲۰ درصدی به ۹۴۴۵ هکتار بالغ گردیده و در نتیجه آن توسعه شبکه آبیاری تحت فشار به ۶۶٪ از سطح فضای سبز رسیده است.

فصل نهم

هوشمندسازی و شفافیت

Haft Howz
Darakeh
Velenjak
Aqdasiyeh
Farahzād
Bozorgrāh-e-Evin
Bozorgrāh-e-Zadr
Bozorgrāh-e-Shahid Hemmat
Bozorgrāh-e-Kordestān
Bozorgrāh-e-Jalāl-e-Āl-e-Ahmad
Bozorgrāh-e-Sheykh Fazlollāh-e-Nūrī
Bozorgrāh-e-Sayyād-e-Shirāzī
Bozorgrāh-e-Ahānī
Bozorgrāh-e-Be'sat
Bozorgrāh-e-Āzādegān
Bozorgrāh-e-Shahid Rajāī
Qal'eh Morghi
Bāzār
Pāmenār
Mehrābād
Lavizān
Golestān
Darūs
Pāsdārān
Ozgol
Arāj
Larak
Kāvīyeh
Mahmudiyeh
Amānīyeh
Shahid Hemmat
Shahrak-e-Be'sat
Shahrak-e-Motahhari
Rail Way Station
Khānī Abād
Amīrīyeh
Mehr Abād
Akbar Abād
Farahzād
Ne'mat Abād
Zur Abād
Munsūr Abād
Dowlatkhāh
Tūpkhāneh
Kūh-e-Sfānīyeh
Kārvān
Shahrak-e-Qods
Shahrak-e-Ghaqā
Shahrak-e-Vālfajr
Shahrak-e-Ālī Abād
Shahrak-e-Ālī Shahr
Shahrak-e-Ālī Sīnā
Shahrak-e-Ālī Ālī
Shahrak-e-Ālī Ālī
Shahrak-e-Ālī Ālī

۱-۹- هوشمندسازی

استقرار شهر هوشمند، داده‌محوری، توسعه و هدایت نوآوری شهری، پیگیری تحول دیجیتال در شهرداری تهران و یکپارچه‌سازی توسعه خدمات الکترونیک یکپارچه شهروندی را می‌توان جزو مهم‌ترین محورهای تحول شهرداری تهران در دوره مدیریتی اخیر قلمداد نمود؛ همچنین در سالیان اخیر باتوجه به تحریم‌ها و کمبود منابع اعتباری و نقدینگی، در حوزه زیرساخت‌های پردازشی، ارتباطی و سخت‌افزاری، توسعه مستمر، بهینه‌سازی، مدیریت مؤثر منابع و ارتقای بهره‌وری این زیرساخت‌ها جزء مهم‌ترین اقدامات این دوره شهرداری تهران در رسیدن به اهداف فوق بوده است. تا پیش از شهریور ۱۳۹۶ اگرچه اقدامات زیادی از منظر زیرساختی و توسعه سامانه‌های نرم‌افزاری صورت پذیرفته بود، اما چالش‌هایی که در حوزه یکپارچه‌سازی سرویس‌ها و هدفمند نمودن و بهینه‌سازی خدمات شهروندی دوره پیشین وجود داشت در کنار نیازهای جدید در بخش‌های مختلف شهرداری در حوزه هوشمندسازی و غیرحضوری کردن خدمات، سیاست‌های مدیریتی شورای شهر و شهرداری در ارتقای شفافیت و کیفیت به‌روز خدمات شهرداری و نهایتاً به دلیل ظهور توسعه فناوری‌های جدید ارتباطی و فناوری اطلاعات باعث شد در این دوره مدیریتی تلاش گردد با برطرف‌سازی این چالش‌ها، خدمات گسترده‌تر و کاراتری به شهروندان، واحدهای تابعه شهرداری و سایر ذی‌نفعان ارائه گردد.

> تدوین سند برنامه و مدل بومی تهران هوشمند و تشکیل «شورای راهبردی تهران هوشمند» به‌عنوان مرجع سیاست‌گذاری و راهبری این برنامه

در این راستا با تدوین سند برنامه و مدل بومی تهران هوشمند و تشکیل «شورای راهبردی تهران هوشمند» به‌عنوان مرجع سیاست‌گذاری و راهبری این برنامه، مجموعه اقداماتی هدفمند و گسترده را در مسیر حرکت به سمت شهر هوشمند به انجام رساند. اقدامات برنامه تهران هوشمند در سه سطح پیگیری شد که این سه سطح شامل: سطح اول سیاست‌ها، راهبردها و الزامات قانونی بود. سطح دوم با نام اهرم‌های هوشمندسازی عمدتاً شامل طرح‌هایی بود که در حیث تکمیل اجرای پروژه‌های عملیاتی و تدوین شده بود و نهایتاً در سطح سوم، مجموعه اقدامات عملیاتی در سه سرفصل کلیدی شامل: حوزه‌های تحول دیجیتال شهرداری تهران، مدیریت هوشمند حمل‌ونقل درون شهرداری و توسعه خدمات ایمنی، انرژی و محیط‌زیست تدوین و اجرا شد که این مجموعه اقدامات و برنامه‌ها در راستای استقرار اهداف تهران هوشمند مطابق برنامه تعیین‌شده پیگیری شده است. همچنین از ابتدای مسیر استقرار و توسعه خدمات تهران هوشمند، موضوعات کلیدی دیگری نظیر «برنامه‌ریزی و فرهنگ‌سازی»، «اجرای پروژه‌های اولیه و پایلوت» و «توسعه کاربردها» در دستور کار بوده است.

شکل ۱. مدل بومی تهران هوشمند

مأخذ: سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات

همچنین در حوزه خدمات شهروندی، ایجاد بستر یک‌پارچه خدمات شهروندی «تهران‌من» به نشانی my.tehran.ir از اهم خدماتی بود که در دستور کار قرار گرفت. این سامانه که در بدو راه‌اندازی در اسفندماه ۹۶، تنها خدمات مربوط به طرح ترافیک سال ۹۷ تهران را ارائه می‌کرد، با سیاست توسعه خدمات یکپارچه الکترونیکی شهروندی طیف گسترده‌ای از خدمات موردنیاز شهروندان از جمله: خدمات کیف پول، خدمات پرداخت، خدمات مرتبط با شهرسازی، عوارض، ۱۳۷، پارک حاشیه‌ای و ... را نیز ارائه می‌کند. این سامانه به بیش از ۲۰ سامانه و پایگاه‌داده ملی و داخلی متصل است و ارائه خدمات پرداخت و یکپارچه‌سازی خدمات عمومی، بهره‌گیری از به‌روزترین فناوری‌ها و بالاترین ضریب امنیتی از ویژگی‌های آن است. خدمات غیرحضوری، امکان مشاهدهٔ روند انجام فرایند رسیدگی به درخواست، بهره‌مندی عموم شهروندان از خدمات شهری به‌صورت عادلانه، حذف سفرهای زائد درون‌شهری و کاهش ترافیک، ایجاد درآمدهای پایدار و ... از نتایج توسعه این سامانه است.

> سامانه تهران من به بیش از ۲۰ سامانه و پایگاه‌داده ملی و داخلی متصل است و در حال حاضر ۳ میلیون کاربر دارد

این سامانه در حال حاضر بیش از ۳ میلیون کاربر داشته و با پشتیبانی ۲۴ ساعته و در تمام روزهای سال، تاکنون بیش از ۴ میلیون پرسش شهروندان درباره سامانه تهران من و طرح ترافیک جدید را پاسخ داده است.

همچنین در این دوره مدیریت شهری، توجه ویژه‌ای به یکپارچه‌سازی و ارتقای سامانه‌ها و خدمات درون شهرداری با هدف ایجاد تحول دیجیتال

در شهرداری تهران شده است. در این راستا، بسیاری از سامانه‌های گذشته مورد بازنگری و به‌روزرسانی اساسی قرار گرفتند، ضمن اینکه تعداد قابل‌توجهی سامانه و خدمت جدید حسب نیاز بخش‌های مختلف شهرداری توسعه داده شد.
ضمناً بسیاری سامانه‌های پراکنده و موازی در یکدیگر ادغام و ترکیب شده یا یکپارچه شدند تا مجموعه شهرداری تهران بتواند با شتاب بیشتری در جهت رسیدن به شهرداری دیجیتال و شفاف گام بردارد.
این اقدامات نقش بسیار مهمی در افزایش بهره‌وری مدیریت شهری، کاهش هزینه‌های اداره شهر و نیز افزایش درآمدهای پایدار شهرداری تهران شده است.
در ادامه اهم پلتفرم‌ها و سامانه‌های بهره‌برداری‌شده یا به‌روزرسانی شده در این دوره مدیریت شهری آورده شده است.

جدول ۸۰. اهم سامانه‌های بهره‌برداری شده در این دوره مدیریت شهری

ردیف	عنوان سامانه	کارکرد	زمان بهره‌برداری	نرخ پوشش
۱	پلتفرم یکپارچه ارائه خدمات آنلاین به شهروندان (تهران من)	پرداخت بدهی عوارض ترافیک، پرداخت بدهی عوارض سالیانه، پرداخت بدهی پارک حاشیه‌ای، پرداخت بدهی از طریق مگاولت، بلیت مترو، کارت بلیت مترو، فروش نقشه	۱۳۹۶	- تعداد کاربران سامانه تهران من : ۲۳۶۴۱۶۹ کاربر - اتصال به بیش از ۴ سامانه ملی و پایگاه‌داده اصلی
۲	اپلیکیشن موبایلی تهران‌من	دسترسی یکپارچه به خدمات شهروندی از طریق بستر نرم‌افزاری و موبایل	۱۳۹۶	نصب اپلیکیشن توسط بیش از ۷۱۶،۰۰۰ کاربر جدید
۳	پهنه‌های هوشمند شهری	اجرای مجموعه پروژه‌های هوشمندسازی در مکان جغرافیایی محدود برای سنجش عملکرد پروژه‌ها، در محیط آزمون واقعی	۱۳۹۹	مناطق ۱، ۲، ۳، ۶، ۱۲، ۱۳، ۲۲ دارای پهنه هوشمند شهری می‌باشند.
۴	پرتال باهم	تعامل اجتماعی پایدار در مورد فناوری‌های مورد نیاز در حل مسائل اصلی شهر	۱۳۹۷	- ثبت بیش از ۴۰۰ نیاز فناورانه - تولید فرم‌های نظرسنجی پروژه‌های کوچک‌مقیاس مناطق ۱۸ و ۳
۵	پلتفرم اشتراک و تبادل داده‌های شهری (API)	شناسایی کلیه خدمات شهروندی که در قالب API قابل‌واگذاری به کسب‌وکارهای خارج از سازمان می‌باشند.	۱۳۹۷	شناسایی و انتشار ۷۳ API در سامانه
۶	پرتال داده نما	انتقال کلیه داده‌های منتشرشده در صفحات پراکنده از وب‌سایت شهرداری تهران و یا سازمان‌های تابعه به پورتال داده شهرداری	۱۳۹۷	-بارگذاری بیش از ۱۴۰۰ مجموعه داده - تولید ۳۵۳ صفحه محله و ارائه اطلاعات محلات
۷	سامانه و اپلیکیشن نقشه آنلاین شهر تهران (رایا)	به اشتراک‌گذاری اطلاعات مکانی و سرویس‌ها به عموم شهروندان از طریق آدرس Map. tehran.ir و نقشه آنلاین شهر تهران (رایا)	۱۳۹۸	اضافه‌شدن لایه‌های مکانی شامل: اماکن تاریخی، تور مجازی، سرویس‌های بهداشتی، پارک‌ها، سرای محلات، ساختمان‌های اداری شهرداری، فروشگاه‌های شهروند مناسب سازی شده برای افراد دارای معلولیت، لایه یادمان دفاع مقدس و شهدای گمنام، لایه‌های شهرک‌ها
۸	سامانه رصد و پایش وسایل نقلیه AVL	تشکیل یک پایگاه داده یکپارچه از اطلاعات تردد ناوگان‌های موجود، ارائه سرویس‌های موردنیاز سایر کسب‌وکارها به همراه پیاده‌سازی سامانه مدیریت و کنترل ناوگان در شهرداری تهران	۱۳۹۹	تعداد کل خودروهای مجهز شده : ۲۶۶۹

ردیف	عنوان سامانه	کارکرد	زمان بهره‌برداری	نرخ پوشش
۹	سامانه جامع اطلاعات مکانی	ارائه سرویس‌های مکانی به کلیه سیستم‌های موجود در شهرداری تهران با زیرسیستم‌های: طرح تفصیلی، حریم، نوسازی، املاک و مستغلات، فضای سبز، درآمد، فنی عمران (سامع)	۱۳۹۰	بیش از ۴۰۰ نوع لایه اطلاعاتی در قالب نقشه موضوعی و تحلیلی در اختیار کاربران قرارگرفته است.
۱۰	نرم‌افزار بازار روز همراه	اولین سامانه همراه تعامل با شهروند در حوزه فعالیت‌های سازمان مدیریت میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران با اطلاع‌رسانی نرخ‌نامه و موقعیت جغرافیایی و اطلاعات میادین و بازارهای شهر تهران	۱۳۹۹	- تعداد نصب در مارکت کافه بازار : ۳۴۵۰ - تعداد نصب در مارکت های اندرویدی : ۱۵۰۰ - تعداد کل کاربران : ۲۱۰
۱۱	پارک حاشیه‌ای	فراهم‌آوردن امکان پارک خودرو در نزدیک‌ترین فاصله ممکن از مقصد	۱۳۹۸	واگذاری، تجهیز، پشتیبانی و بهره‌برداری از حدود ۱۱۵۳۰ فضای پارک حاشیه‌ای به روش مکانیزه در منطقه ۲ شهرداری تهران (به‌صورت پایلوت) و حدود ۳۰۰۰۰ فضای پارک در پهنه مرکزی (شامل مناطق ۶،۷،۱۱،۱۲)
۱۲	هوشمندسازی فرایندهای شهرسازی	هوشمندسازی روند صدور پروانه ساختمان و مجوز ساخت‌وساز از تشکیل پرونده تا چاپ پروانه با امکان صدور انواع گواهی ساختمانی به‌صورت هوشمند	۱۳۹۷	- پیاده‌سازی عوارض سال ۹۹ - پیاده‌سازی کمیسیون ماده هفت شهروندی - اتوماتیک شدن چاپ عوارض - راه‌اندازی بارکد جهت تست اصالت در چاپ عوارض
۱۳	سامانه جامع معاملات	اجرای مصوبه «الزام شهرداری تهران به انجام الکترونیکی و اعلان عمومی معاملات شهرداری»	۱۳۹۸	راه اندازی و استقرار در ۷۲ منطقه، سازمان و شرکت
۱۴	سامانه مدیریت بار و کالا (بارانه)	ساماندهی وانت‌بارهای حمل و نقل درون‌شهری از طریق ثبت ناوگان، دریافت سهمیه طرح ترافیک و صدور باربرگ	۱۳۹۷	صدور بیش از ۱۲۰۰۰ پروانه اشتغال خودرویی- صدور بیش از ۴۹۰۰۰ پروانه فعالیت خودرویی- صدور روزانه بیش از ۵۰۰۰ باربرگ- صدور بیش از ۸۰۰۰۰ پروانه اشتغال و فعالیت موتورسیکلت- ثبت روزانه بیش از ۱۱۰۰۰۰ تردد ناوگان موتورسیکلت
۱۵	سامانه هوشمند ناوگان داخل شهرداری (سهند)	ساماندهی و مکانیزه نمودن مدیریت ناوگان خودرویی شهرداری تهران در قالب تاکسی اینترنتی شهرداری تهران	۱۳۹۸	راه‌اندازی پایلوت سامانه سهند در شرکت مترو، سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات، مناطق ۳ ، ۶ ، ۷ ، ۱۱ ، ۱۲ ، ۲۲ و تمامی واحدهای ستادی شهرداری تهران
۱۶	سامانه موقعیت‌یابی آنی تهران (سمت) (شبکه RTK)	دریافت مختصات دقیق هر نقطه در حالت ایستا و یا در حالت متحرک در تهران و حومه آن در تمامی ساعات شبانه‌روز	۱۳۹۰	تعداد کل کاربران : ۹۵۰ کاربر سطح دسترسی پذیری سامانه : ۹۹ درصد

ردیف	عنوان سامانه	کارکرد	زمان بهره‌برداری	نرخ پوشش
۱۷	سامانه مدیریت نام‌گذاری اماکن و معابر شهر تهران (نام)	مدیریت نام‌گذاری معابر پایتخت به شیوه‌ای هوشمند و با جانمایی روی نقشه تهران با امکان نمایش نقشه معابر، مدیریت و گزارش‌گیری نام معابر مبتنی بر نقشه (با جستجوی گونه‌بندی‌های مختلف)، جلوگیری از ایجاد نام تکراری در معابر، جستجو و دسترسی دقیق محل درخواست بر روی نقشه، نمایش سابقه تغییرات نام معبر و ...	۱۳۹۹	طراحی و پیاده‌سازی و استقرار سامانه در مناطق ۲۲ گانه
۱۸	اپلیکیشن موبایلی دوچرخه	ایجاد یک شبکه اجتماعی مابین دوچرخه‌سواران شهر تهران با امکان به اشتراک‌گذاری مسیرهای مختلف، ثبت تصاویر مسیر، مسیریابی با انتخاب مبدأ و مقصد، گزارش مشکلات مسیر، دریافت امتیاز به ازای میزان پیمایش‌های انجام‌شده، شرکت در کمپین‌های مختلف و ...	۱۳۹۸	تعداد کل کاربران: ۷۸۷۸ نفر
۱۹	سامانه مدارس آماده	ارتقای آمادگی، ایمنی و توانمندسازی مدارس شهر تهران در مواجهه با حوادث	۱۳۹۹	- تعداد مدارس ثبت نام شده در سامانه : ۴۲۰۷ مدرسه - تعداد سند مخاطرات تکمیل شده مدارس آماده توسط ارزیاب : ۳۲۱۷ سند
۲۰	سامانه داوطلب واکنش اضطراری محله (دوام)	تقویت ظرفیت ساکنین محلات در زمینه آمادگی، واکنش و بازسازی پس از حوادث، کاهش مخاطرات و استفاده از توان افراد داوطلب آموزش‌دیده و سازماندهی شده محلات برای کمک‌رسانی سریع، سازماندهی، آموزش و تجهیز داوطلبان محلی	۱۳۹۹	- تعداد داوطلبان ثبت نام شده خانه های دوام : ۱۸۵۷۰ - تعداد فعالیتهای اجرا شده در محلات : ۲۴۱ فعالیت
۲۱	سامانه پذیرش متوفیات سازمان بهشت‌زهرا (س)	انجام کلیه امور مربوط به خاک‌سپاری و ثبت و ضبط اطلاعات درگذشتگان شهر تهران در قالب نرم‌افزاری جامع	۱۳۹۹	- میانگین تعداد خدمات رزرو شده در ماه : ۲۰ خدمت - تعداد نصب فعال در کافه بازار : ۲۰۰۰ نصب
۲۲	سامانه ورود و خروج به اماکن شهرداری تهران	سیستم‌هایی جهت مدیریت تردد خودروها در محدوده‌های مشخص و پارکینگ‌ها- خودرو در سیستم فوق با تجهیز شدن به کارت RFID و یا پلاک خوان تشخیص داده می‌شود و در صورت داشتن مجوز راه‌بندها و چراغ‌های راهنما، اجازه تردد صادر می‌گردد.	۱۳۹۹	راه اندازی سامانه ورود و خروج به اماکن شهرداری تهران در سازمان بهشت زهرا
۲۳	سامانه جامع تهران بلیت	تسهیل فرایند سرگرمی و گردشگری از طریق ایجاد بستر هوشمند الکترونیکی و اینترنتی- این سامانه ضمن حفاظت از محیط‌زیست با کاهش مصرف کاغذ باعث شفافیت مالی و کاهش خطای انسانی در زمان صدور بلیت می‌شود.	۱۳۹۹	راه اندازی تهران بلیت در ۵ مرکز : باغ پرندگان، خانه موزه اتحادیه، موزه نقشه، موزه هفت چنار و گنبد مینا

مأخذ: سازمان فناوری اطلاعات و معاونت‌های شهرداری تهران

در دوره جدید مدیریت شهری، ۱۰۵ کیلومتر شبکه ارتباطی فیبر نوری به زیرساخت‌های ارتباطی شهرداری تهران افزوده شده است.

در حوزه زیرساختی نیز در دوره مدیریتی جدید، ۱۰۵ کیلومتر شبکه ارتباطی فیبر نوری به زیرساخت‌های ارتباطی شهرداری تهران افزوده شده و طول شبکه مزبور به ۱۷۰۵ کیلومتر بالغ گردیده است. همچنین در خصوص توسعه دیتاسنتر فعلی شهرداری تا پایان سال ۱۳۹۹ میزان ظرفیت پردازشی دیتاسنتر ۱۲۰۶۴ گیگاهرتز (افزایش ۷۳۵۵ گیگاهرتز ظرفیت پردازشی در دوره مدیریتی جدید)، میزان ظرفیت ذخیره‌سازی ۴۱۱۲ ترابایت (افزایش میزان ۵۳۰ ترابایت ظرفیت ذخیره‌سازی در دوره مدیریتی جدید) و میزان دسترسی‌پذیری دیتاسنتر ۹۹/۹ درصد بوده است. همچنین در خصوص توسعه شبکه دیتا تا پایان سال ۱۳۹۹ تعداد نقاط متصل به شبکه شهرداری تهران ۳۱۴۰ ساختمان (اتصال ۶۱۳ ساختمان به شبکه شهرداری تهران در دوره مدیریتی جدید) و تعداد نود تحت پشتیبانی ۱۹۵۰۲۲ نود (افزایش ۱۸۴۷۵ نود در دوره مدیریتی جدید) است. همچنین تعداد ترمینال تلفن VoIP نصب شده تا پایان سال ۱۳۹۹، ۲۲۵۲۴ ترمینال (تأمین و نصب ۴۲۵۹ دستگاه در دوره مدیریتی جدید) بوده است.

شکل ۲. خدمات شهروندی

مأخذ: سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات

شکل ۳. تحول دیجیتالی شهرداری تهران

مأخذ: سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات

۲-۹- راه‌اندازی سامانه شفافیت

راه‌اندازی سامانه شفافیت در ۱۲ محور

شفاف‌سازی اقدامات و فعالیت‌های شهرداری تهران از مهم‌ترین راهبردهای دوره جدید مدیریت شهری بوده است که در قالب شعار «شهرداری شیشه‌ای» در انتخابات دوره پنجم شورای شهر مورد تأیید شهروندان قرار گرفت و در قالب «سامانه شفافیت» تجلی یافت و تحت آدرس اینترنتی Shafaf.Tehran.ir از فروردین-ماه ۱۳۹۷ در دسترس شهروندان قرار گرفت.. در قالب این سامانه اطلاعات، آمار و ارقام به‌صورت برخط و در قالب فایل‌های قابل دانلود در ۱۲ محور به شرح جدول ذیل اختیار شهروندان قرار داده می‌شود.

جدول ۸۱. فهرست اطلاعات منتشر شده در قالب سامانه شفافیت

ردیف	عنوان اصلی	عنوان فرعی	حجم داده بارگذاری شده
۱	معاملات متوسط و کلان شهرداری	معاملات هزینه‌ای	۸۵۰۴ قرارداد
		معاملات درآمدی	۱۱۴۳ قرارداد
		معاملات مشارکتی و سرمایه‌گذاری	۷۰ قرارداد
		معاملات حواله	۶۳۵۵ حواله
		معاملات ملکی	۷۱۸ قرارداد
۲	لایحه، مصوبه و عملکرد بودجه	گزارش تفریغ بودجه سال‌های ۸۷ تا ۹۸	۱۹۴۹۱ ردیف داده
		بودجه سال ۹۷، ۹۸ و ۹۹	۲۴ قلم آماری
		بودجه سال ۹۷، ۹۸ و ۹۹	۶ داشبورد اطلاعاتی
		بودجه سال ۹۷، ۹۸ و ۹۹	۱۶۰ گزارش
		گزارش درآمد و هزینه ماهیانه	۲ داشبورد اطلاعاتی
		گزارش درآمد و هزینه ماهیانه	۱۸ قلم آماری
۳	اطلاعات شهرسازی	ایجاد حساب شهروندی	لینک برای ایجاد حساب شهروندی
		ورود به سامانه	لینک تعاملی با کاربر
		فیلم راهنما	فیلم
		اطلاعات پروانه‌های صادره در باغات از سال ۹۲ تاکنون	۵۲۴ پروانه
		پروانه‌های دارای تغییر کاربرد	۱۳۸۶ پروانه
۴	اطلاعات مدیران و کارکنان شهرداری	اطلاعات مدیران ارشد	۹۲۹ نفر
		فهرست مشخصات کارکنان	۵۷۴۰۰ نفر
		اطلاعات سفرهای خارجی کارکنان	۱۵۰ سفر
۵	اطلاعات شرکت‌ها و سازمان‌ها	صورت‌های مالی سازمان‌ها و شرکت‌ها	۳۷۱
		ترازنامه و سود و زیان	۹۴
		اساسنامه	۴۷
		آیین‌نامه معاملات	۴۵
		آیین‌نامه مالی	۲۲
		مشاهده اطلاعات در سایت کدال	۲۶
۶	پژوهش‌ها، مطالعات و کتاب‌های شهرداری تهران	پژوهش‌ها و مطالعات	۱۹۹۳
		کتاب‌ها	۱۵۱
۷	اطلاعات روز بازارها و کیوسک‌ها	کیوسک مطبوعات	۱۰۴۷ آدرس کیوسک مطبوعات
		کیوسک گل فروشی	۱۶۲ آدرس کیوسک گل فروشی
		روزبازارها	۳۴ روز بازار
۸	اطلاعات پیام‌های ثبت شده در سامانه ۱۳۷	تعداد پیام	۴۹۶۶۱۸

ردیف	عنوان اصلی	عنوان فرعی	حجم داده بارگذاری شده
۹	اطلاعات پیام‌های ثبت شده در سامانه ۱۸۸۸	تعداد پیام	۳۳۰۴۱۰
		تعداد گزارش ۱۸۸۸	۱ داشبورد اطلاعاتی
۱۰	گزارشات مالی شهرداری تهران	گزارشات مالی شهرداری تهران به تفکیک سال و ماه از سال ۹۸	۹۰۳ ریزعملکرد (هزینهای ، تملک دارایی و سرمایهای) نقدی و غیرنقد
۱۱	اسامی دریافت‌کنندگان طرح ترافیک خبرنگاری		۶۱۷۵ نفر (در سالهای ۹۸،۹۷ و ۹۹)
۱۲	فهرست دریافت کنندگان واکسن کووید ۱۹ در شهرداری تهران		۲۴۹۳ نفر

مأخذ: سازمان فاوا شهرداری تهران

۳-۹- شفاف‌سازی وضعیت، ساماندهی و بازپس‌گیری املاک شهرداری

مسئله مهمی که در این دوره مدیریت مورد بررسی جدی قرار گرفته و به نتایج بسیار مثبتی منجر شد موضوع املاک بند ۶ ماده ۵۵ است. برای واگذاری املاک در کاربری‌های اجتماعی و عام‌المنفعه دو شرط مهم دربند ۶ وجود دارد که هیچ‌کدام در فاصله سال‌های ۷۸ تا ۹۶ به‌درستی رعایت نشده بود؛ یکی اینکه واگذاری باید به تصویب انجمن شهر (شورای شهر) برسد و دوم اینکه موضوع این واگذاری‌ها، واگذاری مالکیت نیست. در مهرماه ۹۶ با رأی اعضای شورای شهر مقرر شد اولاً واگذاری‌ها به شکل سابق متوقف شود و ثانیاً تمام واگذاری‌های قبلی مجدداً بررسی و در مورد آن‌ها تصمیم‌گیری شود.

حدود ۳ تا ۴ هزار میلیارد تومان از اموال شهرداری احیا شده

طی حدود دو سال و پس از جمع‌آوری اطلاعات اولیه، بخشنامه فرآیند واگذاری املاک موضوع‌بند ۶ ماده ۵۵ توسط شهردار تهران صادر و یک کمیسیون- متشکل از معاونین اجتماعی و فرهنگی و مالی اداری شهردار تهران، مدیر حوزه شهردار، رئیس سازمان املاک و رئیس سازمان بازرسی- به‌عنوان متولی بررسی و تعیین تکلیف واگذاری‌ها در بازه زمانی ۷۸ تا ۹۶ تعیین و مقرر شد دبیرخانه این کمیسیون در معاونت امور اجتماعی و فرهنگی ایجاد شود. در مجموع حاصل کار این دبیرخانه، بررسی و تطبیق اسنادی و میدانی اطلاعات متنوع جمع‌آوری‌شده، تعیین تکلیف واگذاری‌های قبلی و تفکیک انواع مختلف واگذاری‌ها و نهایتاً تصمیم‌گیری پیرامون آن در اشکال مختلف (تخلیه/خلع ید/ بازپس‌گیری/ فروش طبق آئین‌نامه معاملات) توسط کمیسیون و ارجاع به شورای شهر برای تصویب بوده است.

در بررسی‌ها مشخص شد در مجموع حدود ۱۸۰۰ ملک در حوزه اجتماعی و فرهنگی شهرداری در قالب سرای محلات، مرکز کوثر، مرکز فرآموز و... مورد بهره‌برداری قرار می‌گرفته که مقرر شد این بهره‌برداری ادامه یابد. ۹۰۰ ملک نیز با تعریف کاربری اجتماعی و فرهنگی در اختیار فضاهایی نظیر حسینیه، مسجد، یا بخشی از فضای مسجد، مؤسسه فرهنگی قرآنی و خیریه قرارگرفته بود. همچنین ۱۰۰۰ ملک به ارگان‌های دولتی و حاکمیتی و نظایر آن واگذارشده بود که همه این موارد بررسی و طی لوایحی برای تعیین تکلیف به شورای شهر ارائه شد.

با ساماندهی املاک در اختیار غیر شهرداری تهران حدود ۳ تا ۴ هزار میلیارد تومان از اموال شهرداری احیا شده

مجموعاً پس از پیگیری‌ها حدود ۳ تا ۴ هزار میلیارد تومان از اموال شهرداری احیا شده و وضعیت املاک مرتبط با این قانون سامان‌یافته است. این اتفاق با توجه به رویه معمول- از آغاز تشکیل شوراهای اسلامی شهر و روستا در سال ۷۸ تا سال ۹۶ - گام مهمی در راستای شفافیت و عمل به نص صریح قانون (بند ۶ ماده ۵۵) و تأمین صرفه و صلاح شهرداری و شهروندان بوده است.

۴-۹- هوشمندسازی و اصلاح فرآیندهای محمل فساد

مقابله با فساد اداری از مهم‌ترین شعارهای این دوره مدیریت شهری بوده است. بر این اساس در نیمه نخست سال ۱۳۹۷، پژوهشی در این حوزه با مشارکت همه ذی‌نفعان درون سازمانی و نخبگان دانشگاهی تدوین شد و در آن قالب، فرآیندهای اولویت‌دار محمل فساد شهرداری تهران شناسایی و در قالب سند پیوست برنامه پنج ساله سوم شهر تهران مورد تصویب قرار گرفت. شهرداری تهران بر همین مبنا اقدامات قابل توجهی را برای اصلاح فرآیندها و هوشمندسازی آن‌ها با هدف رفع گلوگاه‌های محمل فساد اجرا نموده است که اهم آن در قالب جدول ذیل قابل ارائه شده است:

اصلاح ۳۲ فرآیند محمل فساد در شهرداری تهران در این دوره مدیریت شهری

جدول ۸۲. گزارش فرآیندهای فسادزای شناسایی شده و اقدامات انجام گرفته

ردیف	عنوان فرآیند	متولی فرآیند	گزارش اقدامات	نوع اقدام
۱	تصمیم‌گیری در شورای معماری مناطق	اداره کل تدوین ضوابط، نظارت و صدور پروانه	اعمال مصوبه حدود اختیارات شورای اسلامی شهر تهران و پارامتریک نمودن مصوبات شورای معماری	هوشمندسازی
			تهیه لایحه و ابلاغ مصوبه حدود اختیارات شورای معماری مناطق از سوی شورای اسلامی شهر تهران	اصلاح فرآیند
۲	تصمیم‌گیری در کمیسیون ماده ۵	دبیرخانه کمیسیون ماده ۵	.انعکاس مصوبات طرح‌های موضعی در سامانه طرح تفصیلی .انعکاس مصوبات موردی سنوات گذشته در سامانه طرح تفصیلی	هوشمندسازی
			اصلاح شاخص‌های ارزیابی عملکرد مناطق	اصلاح فرآیند
۳	تصمیم‌گیری در کمیسیون توافقات شهرداری مناطق	اداره کل تدوین ضوابط، نظارت و صدور پروانه	اعمال مصوبه حدود اختیارات کمیسیون های داخلی مناطق	هوشمندسازی
			عدم امکان اقدام سیستمی خارج از حدود اختیارات مصوب	اصلاح فرآیند
۴	تعیین تراکم و تعداد طبقات در پروانه ساختمانی	اداره کل تدوین ضوابط، نظارت و صدور پروانه	.هوشمندسازی فعالیت رسید نقشه در گردش کار پروانه‌های ساختمانی .کنترل هوشمند نقشه‌خوانی در فعالیت تأیید نقشه جهت کلیه درخواست‌های صدور پروانه با تاریخ ثبت درخواست‌های ۹۸/۵/۱	هوشمندسازی
۵	صدور آرای تخلفات در کمیسیون ماده ۱۰۰	اداره کل امور اجرایی کمیسیون‌های ماده ۱۰۰	.سیستمی شدن کارتابل کارشناسان رسمی دادگستری .ایجاد امکان ثبت سیستمی گزارشات و اقدامات کارشناسان اجرای احکام نواحی .ایجاد کد پیشنهادی درخصوص ثبت تخلفات نمای ساختمانی در سامانه ماده صد .ایجاد گزارش میزان ماندگاری آرا در کارتابل کسر از آمار .ایجاد گزارشات آماری مورد نیاز در سامانه ماده ۱۰۰	هوشمندسازی
			.اصلاح و تکمیل فرآیند سیستمی نمودن کارتابل کارشناسان رسمی دادگستری .اصلاح گزارشات در سامانه تحلیل اطلاعات و سامانه شهرسازی .قرارگیری کدهای پیشنهادی ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۱۲، ۱۱۳ و ۱۱۹ درخصوص موضوع ارجاع کار کارشناسان رسمی دادگستری در کارتابل پیش‌نویس کارشناسی	اصلاح فرآیند
۶	خدمات‌رسانی دفاتر خدمات الکترونیک	اداره کل تدوین ضوابط، نظارت و صدور پروانه	دسته‌بندی و اولویت‌دهی ضوابط کنترل نقشه معماری بخش صدور پروانه	هوشمندسازی
			ایجاد و تشکیل کارگروه تحول در نحوه ارائه خدمات دفاتر، کنترل هوشمند نقشه‌خوانی، پروژه ساماندهی دفاتر خدمات الکترونیک شهر	اصلاح فرآیند
۷	کسب درآمد عوارض تبلیغات تابلوهای اصنافی	مدیریت تبلیغات اصناف سازمان زیباسازی	راه‌اندازی سامانه مدیریت تابلوهای اماکن غیرمسکونی	هوشمندسازی
			تکمیل فرآیندهای سامانه و ارتباط مستقیم با سامانه‌های مرتبط	اصلاح فرآیند
۸	تصمیمگیری در کمیسیون ماده۷ باغات و فضای سبز	سازمان بوستان‌ها	بهره‌برداری و هوشمندسازی سامانه کمیسیون ماده ۷	هوشمندسازی
			ثبت و محاسبه سیستمی کلیه اقدامات کمیسیون	اصلاح فرآیند

ردیف	عنوان فرآیند	متولی فرآیند	گزارش اقدامات	نوع اقدام
۹	نظارت بر قراردادهای خدمات شهری (نظافت و رفت و روب)	سازمان پسماند	بهره‌برداری و هوشمندسازی سامانه صورت وضعیت الکترونیک پیمانکاران	هوشمندسازی
			ثبت و محاسبه کلیه اقدامات در قالب سامانه	اصلاح فرآیند
۱۰	نظارت بر قراردادهای تفکیک از مبدأ وجمع‌آوری پسماندهای خشک	سازمان پسماند	بهره‌برداری از اپلیکیشن‌های جمع‌آوری هوشمند	هوشمندسازی
			ثبت و محاسبه کلیه اقدامات به صورت سیستمی	اصلاح فرآیند
۱۱	رفع سد معبر	شرکت شهربان و حریم‌بان	راه‌اندازی سامانه AVL	هوشمندسازی
۱۲	اجرای بند ۲۰ (اجرای پلمپ وانتقال مشاغل مزاحم)	شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهری	پیاده‌سازی فرآیند صدور و پیگیری اجرای آرا در سامانه هوشمند	هوشمندسازی
			کاهش فرآیند از طریق حذف یا اقدام آن با فرآیندهای دیگر	اصلاح فرآیند
۱۳	روز بازارها و تخصیص غرفه و ثبت‌نام دستفروشان	شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهری	ایجاد سامانه سامان بازار	هوشمندسازی
			انتخاب مکان توسط نرم‌افزار به صورت تصادفی	اصلاح فرآیند
۱۴	برگزاری مزایده ها و مناقصات	اداره کل مالی و اموال / اداره کل حقوقی	راهاندازی سامانه جامع معاملات شهرداری و بخشنامه شماره ۵۴۰۲۷۷ به تاریخ ۹۸/۵/۱۶ ارتقاء سلامت اداری	هوشمندسازی
۱۵	واگذاری قرارداد از طریق شرکتهای وابسته و دولتی	اداره کل مالی و اموال / اداره کل امور مجامع/ اداره کل حقوقی	سامانه جامع معاملات شهرداری و بخشنامه شماره ۵۴۰۲۷۷ به تاریخ ۹۸/۵/۱۶ ارتقاء سلامت اداری	هوشمندسازی
۱۶	انعقاد قراردادهای متوسط	اداره کل مالی و اموال / اداره کل حقوقی	راهاندازی سامانه جامع معاملات شهرداری و رعایت ماده ۳ آین نامه مالی شهرداری تهران و بخشنامه شماره ۵۴۰۲۷۷ به تاریخ ۹۸/۵/۱۶ ارتقاء سلامت اداری	هوشمندسازی
۱۷	معاملات خرد و فاکتوری در شهرداری	اداره کل مالی و اموال	رعایت ماده ۱ آیین نامه مالی شهرداری وکنترل سیستمی مشخصات فروشنده، شامل کد اقتصادی، گواهی ارزش افزده، نوع فعالیت و ...	هوشمندسازی
			کنترل مستمر و دقیق اسناد توسط عاملین ذیحساب ۲ مستقر در واحد	اصلاح فرآیند
۱۸	تهاتر (هولوگرام، تراکم سیار و شرکت کارگزاری)	سازمان املاک و مستغلات	پیاده‌سازی دستورالعمل منابع غیرنقد مصوب شورای اسلامی شهر تهران در سامانه جامع مالی	اصلاح فرآیند
۱۹	حسابرسی شهرداری (مناطق/ سازمان‌ها/ شرکت‌ها)	اداره کل حسابرسی	تدوین و بروزرسانی دستورالعمل کنترل های داخلی شهرداری تهران (واحدهای ستادی، مناطق ۲۲ گانه، سازمان‌های وابسته و شرکت‌های تابعه) به موجب مفاد ماده ۱۴۸ برنامه ۵ ساله دوم شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳) و بند "هـ" ماده ۷ قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی که به تصویب کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات شهرداری تهران رسیده است.	اصلاح فرآیند
۲۰	صدور و تحویل چک مطالبات	اداره کل خزانهداری	ایجاد خزانه‌داری الکترونیک	هوشمندسازی
			توسعه سامانه الکترونیک در تمامی واحدهای اجرایی شهرداری	اصلاح فرآیند
۲۱	تخصیص نقدینگی	اداره کل خزانهداری	تهیه و تدوین دستورالعمل مدیریت جریان نقدی	هوشمندسازی

ردیف	عنوان فرآیند	متولی فرآیند	گزارش اقدامات	نوع اقدام
۲۲	کنترل حساب های بانکی	اداره کل خزانه‌داری	ابلاغ بخشنامه شهردار محترم تهران به شماره ۵۴۹۷۱۹ مورخ ۲۴/۰۶/۹۹ در خصوص معرفی کلیه منابع و حسابهای درآمدی	اصلاح فرآیند
۲۳	تقسیط و بخشودگی عوارض و جریمه‌ها	اداره کل تشخیص و وصول درآمد	امکان تقسیط آنلاین عوارض پایدار توسط شهروند	هوشمندسازی
۲۴	بازدید ملک، آپارتمان و غیرمسکونی توسط دفاتر	اداره کل تشخیص و وصول درآمد	هوشمندسازی و ارتقاء سامانههای مرتبط (درآمد املاک ، بازدید یکپارچه و ...)	هوشمندسازی
			اصلاح فرایند بازدید های میدانی توسط دفاتر خدمات الکترونیک	اصلاح فرآیند
۲۵	محاسبه عوارض پایدار	اداره کل تشخیص و وصول درآمد	محاسبات به صورت خودکار در سامانه درآمد املاک	هوشمندسازی
۲۶	صدور فیش	اداره کل تشخیص و وصول درآمد	الکترونیکی کردن محاسبه تا صدور فیش عوارض و پرداخت آن	هوشمندسازی
			افزایش تعداد درگاه‌های پرداخت غیرحضوری	اصلاح فرآیند
۲۷	صدور گواهی پرداخت / مفاصا حساب	اداره کل تشخیص و وصول درآمد	درخواست مفاصاحساب به صورت غیر حضوری با امکان آپلود مدارک در سامانه تهران من	هوشمندسازی
			گسترش امکانات سامانه فوق	اصلاح فرآیند
۲۸	احراز مالکیت مراجعین پرونده ها در ادارات درآمد	اداره کل تشخیص و وصول درآمد	اقدامات در دفاتر خدمات و ادارات درآمد از طریق دریافت و کنترل اصل اسناد مالکیت و اسکن و آرشیو مستندات	هوشمندسازی
۲۹	ارزیابی عملکرد کارکنان قراردادی	اداره کل منابع انسانی	سامانه ارزیابی عملکرد کارکنان قراردادی توسط سازمان فاوا طراحی و پیاده سازی شده و به مرحله اجرایی نیز رسیده است. هم اکنون در مرحله بهرهبرداری و تکمیل نواقص میباشد.	هوشمندسازی
۳۰	طرح صدور کارت شناسایی جامع شهرداری تهران	اداره کل منابع انسانی	پس از برگزاری جلسات متعدد (حراست شهرداری تهران ، فاوا ، رفاه شهرداری تهران و ...) و احصاء فراوانی و تنوع کارت‌های صادره در مجموعه شهرداری تهران، نسخه اولیه به تایید مراجع ذیربط رسیده و در مرحله انجام آزمایش برای پرسنل هادیان شهر می باشد.	هوشمندسازی
۳۱	ارتقاء شغلی	اداره کل منابع انسانی	الزامات و ویژگیهای مورد نیاز سامانه به سازمان فاوا اعلام و مقدمات اولیه و آماده سازی برخی پیش نیازها در سامانه میز کار الکترونیکی انجام شده و در مرحله پیگیری برای پیاده سازی سامانه می‌باشد.	هوشمندسازی
۳۲	جذب نیروی انسانی در شهرداری	اداره کل منابع انسانی	- ابلاغ بخشنامه "ممنوعیت جذب" در شهرداری تهران در راستای اجرای تدابیر و تکالیف برنامه پنجساله دوم و ساماندهی نیروهای انسانی شهرداری تهران - جذب نیروی انسانی جدید از طریق برگزاری آزمون برای نخستین بار در شهرداری تهران - اجرای طرح "خروج هدایت شده" طبق بند ۲ ماده ۹ برنامه پنج ساله سوم شهرداری تهران	هوشمندسازی

مأخذ: سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران

Wuhan

فصل دهم

اقدامات مربوط به شیوع کرونا در شهرداری تهران

۱-۱۰- تشکیل ستاد مقابله با کرونای شهرداری تهران

با شروع شیوع ویروس کووید ۱۹ از پایان سال ۱۳۹۸، شهرداری تهران بر اساس وظایف ذاتی و اجتماعی خود، نسبت به برنامه‌ریزی کسترده و اجرای تمهیدات لازم به منظور پیشگیری و کنترل این بیماری، با واگذاری مسئولیت «ستاد مقابله با کرونای شهرداری تهران» به «سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران» اقدام نمود. بر این اساس، تشکیل کارگروه‌های تخصصی۵گانه، تعیین نقش مبتنی بر وظائف محوله و برابر مأموریت واحدهای تابعه شهرداری تهران، در دستور کار قرار گرفت.

مهم‌ترین اقدامات برنامه‌ریزی و سیاستگذاری شهرداری تهران در مقابله با ویروس کرونا عبارتند از:

- تشکیل، سازماندهی و راهبری ستاد مقابله با کرونای شهرداری تهران و کارگروه‌های ذیل آن؛
- هماهنگی با ستاد ملی کرونا و سازمان‌های عضو کارگروه‌ها؛
- تهیه و ارسال ابلاغیه و بخشنامه‌های مرتبط با کرونا مصوب در جلسات ستاد ملی (۷۰ جلسه) و جلسات قرارگاه عملیاتی کرونا (۱۴ جلسه)؛
- تهیه و تدوین دستورالعمل و راهنمای کنترل محیطی برای مقابله با کوید ۱۹ ویژه شهرداری تهران (۴۹ عنوان)؛
- همکاری در تأمین و پشتیبانی تهیه اقلام محافظتی و بهداشتی (ذخیره سازی اقلام بهداشتی شهرداری به مدت یک ماه)؛
- تبادل تجارب بین‌المللی (برگزاری جلسه تبادل آرا با نمایندگان سازمان بهداشت جهانی (WHO) و سفرا و مسئولین مدیریت بحران کشورهای چین، اتریش، مجمع شهرداران آسیایی و ...)؛
- تدوین و ابلاغ دستورالعمل "تخصیص اقلام بهداشتی و حفاظت فردی"؛
- مستندسازی و گزارش‌نویسی (چاپ دو کتابچه با عنوان اقدامات مرتبط با کرونا در شهرداری تهران مرتبط با تابستان و زمستان ۱۳۹۹).

همچنین مهم‌ترین اقدامات اجرایی شهرداری تهران در این زمینه به شرح زیر است:

- ضدعفونی، رعایت و اجرایی سازی پروتکل‌های بهداشتی در سامانه‌های حمل‌ونقل عمومی (ضدعفونی روزانه ۲۰۰ رام قطار در ۲ تا ۳ نوبت، ۱۲۵ ایستگاه مترو، ۵۰۰۰ دستگاه اتوبوس تا ۴ نوبت در روز، ۶۰ هزار تاکسی)؛
- ضدعفونی المان‌های سطح شهر (بیش از ۱۰۶۲۳ دوره پایانه مسافربری بین شهری، ۱۶۳۳ دوره بازارها و پاساژها، ۶۶۴۹ دوره محدوده‌های بیمارستانی، ۲۹۱۴۵ دوره اماکن شهری)؛
- پیگیری توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی (هماهنگی خرید ۵۰۰ دستگاه اتوبوس و مینی‌بوس جدید، پیگیری دریافت ۲۰۰ اتوبوس از نیروهای مسلح، کاهش سر فاصله قطارهای مترو)؛
- توزیع بالغ بر ۳۵ میلیون ماسک از طریق غرفه‌های توزیع ماسک سامانه‌های حمل‌ونقل عمومی؛
- مدیریت کارآمد پسماندهای عادی و بیمارستانی در سطح شهر تهران (جمع‌آوری روزانه ۱۴۰ تن زباله بیمارستانی و دفع بهداشتی ۱۰۰ تن آن‌ها)؛
- مدیریت کارآمد تدفین متوفیان با رعایت پروتکل‌های بهداشتی (آزمایش پساب خروجی، اعمال محدودیت تردد شهروندان در بهشت زهرا، بهره‌گیری از چند دستگاه سردخانه جهت نگهداری کوتاه مدت اجساد)؛
- تسهیل خدمات عمومی شهرداری تهران از طریق بستر فضای مجازی(بهبود و توسعه زیرساخت‌های ۱۳۷ و ۱۸۸۸، توسعه سامانه تهران من و ارائه حدود ۲۰ سرویس مختلف، ارائه خدمات غیر حضوری در حوزه شهرسازی، ارائه بیش از ۵۰ سرویس در قالب API جهت ارائه سرویس‌های شهرداری تهران از طریق کسب‌وکارهای بخش خصوصی)؛
- تحویل و آماده‌سازی پایگاه‌های مدیریت بحران جهت پشتیبانی از اقدامات ستاد مبارزه با کرونا (تحویل ۸ پایگاه پشتیبانی به وزارت بهداشت برای گذراندن دوره نقاهت بیماران، ۲ پایگاه پشتیبانی به شرکت خدمات کالای شهروند به منظور ذخیره‌سازی اقلام و ارزاق عمومی، ۲ پایگاه به هلال احمر و ۲ پایگاه پشتیبانی به بهشت زهرا(س) جهت پشتیبانی از سردخانه مرکزی، ۴ پایگاه برای تست واکسن کوو برکت و ۸ پایگاه برای واکسیناسیون عمومی)؛
- مشارکت شهرداری تهران در واکسیناسیون شهروندان تهرانی با اختصاص ۵ بوستان برای ایجاد مراکز واکسیناسیون خودرویی؛
- پیش‌بینی تمهیدات لازم جهت حفظ سلامت پرسنل (ضدعفونی محل کار، انجام تست کرونا برای بیش از ۶۷ هزار نفر پرسنل شهرداری تهران، راه‌اندازی بستر دورکاری شامل Webex، CMS، Videocake، Skype، Ciscojabber، برگزاری بیش از ۹۵ هزار ساعت آموزش آنلاین و ۲۰۰ ساعت آموزش آفلاین)؛
- تکمیل و بروزرسانی زیرساخت فروش غیر حضوری در مجموعه‌های خدماتی در اختیار شهرداری تهران (شهروند، میادین میوه و تره بار و...)؛
- اجرای پروتکل‌های بهداشتی در مراکز خرید شهرداری تهران (ضدعفونی روزانه فضای میادین میوه-وتره‌بار و فروشگاه‌های شهروند، نصب تابلوهای رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی)؛
- تعطیلی مراکز تجمعی و پر خطر شهرداری تهران مطابق دستورالعمل‌های ابلاغی (تعطیلی و اعمال محدودیت در فعالیت‌های ۱۲۰۰ ایستگاه ورزش شهروندی، تعطیلی مجموعه‌های ورزشی شهرداری، بوستان‌ها، روزبازارها، مراکز تفریحی و مجموعه‌های آبی)؛
- توسعه خدمات در سامان‌سراها و گرم‌خانه‌ها (تولید بیش از ۳۰۰۰ ماسک با همراهی مددجویان گرمخانه‌ها، انجام تست غربالگری در گرمخانه‌ها، توزیع لوازم بهداشتی در گرمخانه‌ها، و گودهای تفکیک زباله، مراقبت از ۶۶ هزار نفر روز آسیب‌دیده اجتماعی، آموزش بهداشت فردی حدود ۲۴۰۰ مددجو به صورت روزانه)؛
- ارائه خدمات درمانی در واحدهای پزشکی و درمانی شرکت شهر سالم (آماده‌باش کلیه ۱۸ باب درمانگاه‌ها، فعالیت شبانه‌روزی ۴ مرکز درمانی)؛
- لغو طرح ترافیک در چندین مرحله متناسب با شرایط کرونایی تهران؛

ضدعفونی روزانه ۲۰۰ رام قطار در ۲ تا ۳ نوبت، ۱۲۵ ایستگاه مترو، ۵۰۰۰ دستگاه اتوبوس تا ۴ نوبت در روز، ۶۰ هزار تاکسی

توزیع بالغ بر ۳۵ میلیون ماسک از طریق غرفه‌های توزیع ماسک سامانه‌های حمل‌ونقل عمومی

جمع‌آوری روزانه ۱۴۰ تن زباله بیمارستانی و دفع بهداشتی ۱۰۰ تن آن‌ها

ضدعفونی محل کار، انجام تست کرونا برای بیش از ۶۷ هزار نفر پرسنل شهرداری تهران، راه‌اندازی بستر دورکاری

توزیع بیش از ۱۰۰ دستگاه تبلت و ۲۲۰۰ بسته حمایتی در میان خانواده‌های کم برخوردار، توزیع بیش از ۱۳۷ هزار بسته حمایتی در سطح مناطق

- برگزاری شورای سلامت مجازی در محلات، تشکیل کارگروه مداخلات روانی و اجتماعی در بحران و ارائه خدمات مشاوره و روانشناختی بصورت مجازی، تلفنی و حضوری؛
- مشارکت در طرح غربالگری (تجهیز تعداد ۲۴۱ پایگاه متشکل از خانه‌های سلامت و ساختمان‌های نواحی ۱۲۳ گانه و فعالیت تعداد ۵۰۰ نفر از مسئولین خانه‌های سلامت و داوطلبین برای انجام فرایند غربالگری)؛
- اجرای طرح سپاس در سطح شهر تهران (قدردانی از کادر درمان و ارائه اقلام بهداشتی به ۲۲ بیمارستان منتخب در سطح شهر تهران)؛
- بسترسازی و مشارکت در اقدامات همدلانه و کمک‌های مومنانه (توزیع بیش از ۱۰۰ دستگاه تبلت و ۲۲۰۰ بسته حمایتی در میان خانواده‌های کم برخوردار، توزیع بیش از ۱۳۷ هزار بسته حمایتی در سطح مناطق)؛
- فعالیت ۸۵ سرای محله (خانه سلامت) در طرح شهید سلیمانی با هدف بیماریابی سریع و ردیابی ارتباطات بیماران؛
- ارائه آموزش‌های صنفی و عمومی در سطح شهر تهران (برگزاری کارگاه‌های آموزشی ویژه شهروندان در خانه‌های سلامت- آموزش مسائل بهداشتی به ۴۲۰۰ واحد صنفی پخت و عرضه نان- آموزش حضوری نزدیک به ۳۶۰ هزار نفر از شهروندان توسط نیروهای دوام)؛
- ساماندهی نیروهای داوطلب مردمی برای ارائه خدمات داوطلبانه (فعال سازی سامانه فعالیت داوطلبانه و تشکیل تیم‌های کار داوطلبانه در سطح محلات در ۳۵۲ محله شامل ۱۲۰۰ نفر در قالب ۲۴۰ تیم ۵ نفره)؛
- اجرای برنامه‌های فرهنگی و مناسبتی جهت ارتقای سلامت شهروندان در قالب پویش «در خانه بمانیم»؛
- ایجاد کارگروه سوگ به منظور ارائه خدمات اجتماعی به شهروندان سوگوار (ارائه خدمات روانشناختی تلفنی و رایگان به شهروندان سوگوار)؛
- اجرای طرح سلامت‌یار (تماس با بیش از ۱۸۰۰۰ نفر از افراد دارای نیازهای خاص - توزیع بیش از ۳۵۲ هزار بسته بهداشتی بین نیازمندان، سالمندان و افراد دارای معلولیت سطح محلات)؛
- اجرای طرح یلدای مهربانی (تهیه و توزیع ۲۵۰۰ سبد حمایتی و ۱۱۰ جهیزیه به مناسبت میلاد حضرت زینب (س))؛
- اهدای کمک‌های شهرداری تهران به بیمارستان‌های دولتی ریفرال ویژه کرونا در قالب طرح سپاس (۲۲ بیمارستان-هرمنطقه یک بیمارستان) شامل ماسک، دستکش، گان و...؛
- کمپین من ماسک می‌زنم به‌منظور تشویق شهروندان، مدیران و کارمندان شهرداری تهران به استفاده از ماسک و انتشار تصویر با ماسک در فضای مجازی؛
- راه‌اندازی خط ۶ سامانه ۱۳۷ مرتبط با کرونا؛
- اجرای ۱۲۳ عنوان پویش و برنامه مختلف در فرهنگسراها و اماکن زیر نظر سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران؛
- تبلیغات محیطی با بهره‌مندی از ۸۰ درصد از ظرفیت‌های تبلیغات شهری و آموزش‌های مرتبط با بیماری کرونا (حدود ۵۹ هزار مترمربع از بیلبوردها و تابلوهای سطح شهر، نصب بیش از ۱۰۰۰۰ پوستر در سامانه حمل‌ونقل عمومی، نصب پوستر در ۱۲۰۰ کیوسک سطح شهر، نصب ۱۰۰ تخته بنر معرفی طرح شهید سلیمانی در سطح مناطق، توزیع بیش از ۱۳۰ هزار بروشور آموزشی در سطح مناطق، پخش بالغ بر ۱۵ هزار مورد محتوای آموزشی در تلویزیون‌های شهری)؛
- تامین و خرید اقلام بهداشتی، محلول ضدعفونی کننده دست، محلول ضدعفونی کننده سطوح، ماسک، دستکش، گان، فوگر حرارتی، تب سنج، الکل سنج، دستگاه سنجش سطح اکسیژن خون و...؛
- پیشنهاد و تصویب طرح پرداخت کمک هزینه اقلام بهداشتی به کارکنان شاغل در شهرداری تهران (نظرسنجی انجام شده در این زمینه میزان رضایت ۸۶٪ کارکنان را نشان می‌دهد)؛
- نصب پنل‌های تاچ لس بر روی آسانسور ساختمان‌های شهرداری تهران؛
- گندزدایی و ضدعفونی ساختمان‌های تحت پوشش به صورت مستمر با استفاده از دستگاه‌های فوگر و سم‌پاش‌ها توسط همکاران واحد آتش‌نشانی؛
- تهیه، بسته بندی و ارسال ۱۰۰۰ بسته بهداشتی مشتمل بر ماسک، الکل ضدعفونی کننده سطوح، الکل ضدعفونی‌کننده دست به مناطق زلزله‌زده سی‌سخت کهکیلویه و بویراحمد؛

تهیه، بسته بندی و ارسال ۱۰۰۰ بسته بهداشتی مشتمل بر ماسک، الکل ضدعفونی کننده سطوح، الکل ضدعفونی‌کننده دست به مناطق

۲-۱۰- ضرر و زیان ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا

شیوع ویروس کرونا زیان هنگفتی را بر شهرداری تهران تحمیل نموده است که بر اساس اعلام معاونت مالی و اقتصاد شهری در بخش عدم‌النفع سازمان‌ها و شرکت‌ها بالغ بر ۱۵۰۰ میلیارد تومان و هزینه‌های مستقیم ضدغفونی و تامین تجهیزات و ... بالغ بر ۲۶۰ میلیارد تومان برآورد می‌شود. این ضرر و زیان صرفاً در حوزه حمل‌ونقل و ترافیک بالغ بر ۱۱۵۰ میلیارد تومان ناشی از کاهش درآمدها و ۱۷۰ میلیارد تومان ناشی از افزایش هزینه‌های ضدعفونی به شرح نمودار زیر است؛

عدم‌النفع سازمان‌ها و شرکت‌ها بالغ بر ۱۵۰۰ میلیارد تومان و هزینه‌های مستقیم ضدغفونی و تامین تجهیزات و ... بالغ بر ۲۶۰ میلیارد تومان برآورد می‌شود

نمودار ۷۰. هزینه‌های ناشی از کرونا-میلیارد تومان

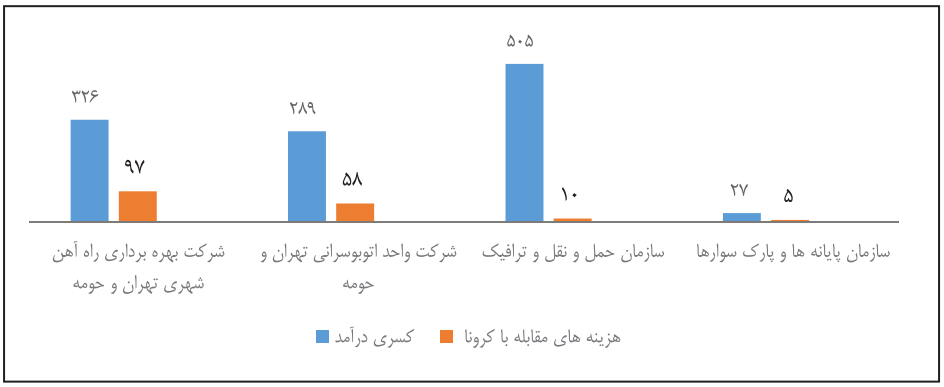

مأخذ: معاونت حمل و نقل و ترافیک

پیوست ۱: اقدامات شهرداری تهران در خصوص کمک به سیل‌زدگان

کمک به سیل‌زدگان در استان‌های خوزستان، لرستان و گلستان

با توجه به بارندگی‌های فروردین سال ۱۳۹۸ و وقوع سیل در برخی نقاط کشور، شهرداری تهران در کنار سایر بخش‌ها با بهره‌گیری از پتانسیل سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه خود، خدماتی را به هموطنان سیل زده ارائه نمود. گزارش خدمات‌رسانی شهرداری تهران به تفکیک سه استان سیل زده خوزستان، لرستان و گلستان به شرح ذیل به شرح ذیل می‌باشد:

الف- خدمات ارائه شده در استان خوزستان

۱- به منظور امدادرسانی مناسب به هموطنان این استان، در گام نخست مناطق سیل زده بین استان‌های کرمان، اصفهان، فارس، البرز و تهران به عنوان مناطق معین تقسیم شدند. پهنه تحویلی استان تهران مشتمل بر شهرهای بستان، سوسنگرد، ابوحمیزه و کوت سید نعیم (با محوریت شهر سوسنگرد مرکز دشت آزادگان) مقرر گردید.

۲- خدمات عرضه شده مشتمل بر ۲۰ تن انواع میوه، مواد غذایی و بهداشتی قریب به ۵۰ تن، ارسال ۳ تیم پزشکی ۳ نفره همراه با ۱ دستگاه آمبولانس امداد و تجهیزات موردنیاز، و همچنین تجهیزات سخت‌افزاری شامل انواع جرثقیل ۳ دستگاه، انواع خودرو سنگین ۹۷ دستگاه ، انواع خودرو سبك ۸ دستگاه، انواع پمپ ۴۳ دستگاه، نورافشان با ژنراتور مربوطه ۲ دستگاه، موتور برق پورتابل ۱۵ دستگاه، چادر بحران ۵۰ تخته، تلفن ماهواره‌ای ۲ دستگاه، پرس زباله ۷ دستگاه، ماشین جدول شوی ۱ دستگاه، به همراه ۲۹۳ نفر نیروی انسانی بوده ودر مجموع هزینه‌های انجام شده در این استان معادل ۳۰٫۳۶۰٫۰۳۰٫۶۴۴ ریال بوده است. علاوه بر آن طی کمك‌های اهدایی مناطق و سازمان‌های تابعه، شهرداری تهران معادل ۴۷٫۵۳۰٫۰۰۰٫۰۰۰ ریال به استان خوزستان اهدا نموده است.

ب- خدمات ارائه شده در استان لرستان

۱- پس از تقسیم شهرستان پلدختر به ۷ بخش توسط ستاد مدیریت بحران، بخش جنوب غربی این شهرستان به شهرداری تهران واگذار گردید. تیم اعزامی مشتمل بر ۳۵ نفر که به تدریج ۱۵۰ نفر به آنها افزوده شدند، ضمن بهره‌گیری از تجهیزات مرتبط و علیرغم شرایط نامناسب جوی، اقدام به پاکسازی محل از گل و لای و رسوبات ناشی از سیل نمودند.

۲- خدمات عرضه شده ازطریق ۳۵ دستگاه انواع خودرو سنگین، انواع خودروی سبك ۴ دستگاه، واترجت ۱۴ دستگاه، تجهیزات لایروبی ۲۵۰ عدد، کیسه ۲٫۵ تن، ماسك ۲۰۰۰ عدد، لباس کارگری ۲۰۰ دست، انواع جرثقیل ۳ دستگاه، انواع پمپ ۳۶ دستگاه، نورافشان با ژنراتور ۲ دستگاه، موتور برق پرتابل ۱۵ دستگاه، چادر بحران ۱۵ تخته، تلفن ماهواره‌ای ۲ دستگاه، بی‌سیم دستی ۴ دستگاه، با هزینه‌ای بالغ بر ۳٫۷۲۷٫۳۴۹٫۱۶۴ ریال انجام گرفت.

پ- خدمات ارائه شده در استان گلستان

۱- پس از دستور شهردار محترم تهران، اکیپ‌های اعزامی درقالب ۲ تیم (امداد و آتش نشانی) و (عمرانی و ماشین های سنگین) به مناطق حادثه دیده " آق قلا و گمیشان - سیمین شهر " وارد شدند. اکیپ‌های مورد اشاره ضمن هماهنگی با مسئولین استانی، ازطریق مسدود کردن شکاف‌های ورودی آب از گرگان رود و با پمپاژ و کشیدن آب از سطح منازل و معابر اصلی نسبت به امدادرسانی مطلوب اقدام نمودند.

۲- خدمات عرضه شده در این استان مشتمل بر ۶ کامیون مواد غذایی و کمك‌های مردمی شامل مواد خوراکی و بهداشتی به تعداد ۲ کانتینر می‌باشد. همچنین در بخش تجهیزات سخت‌افزاری، انواع خودروی سبك و سنگین به تعداد ۳۵ دستگاه، انواع پمپ به تعداد ۵۰ دستگاه، نیروی آتش‌نشان ۵۱ نفر، چادر مختص بحران ۱۰ تخته، همراه با ۲۶ نفر نیروی انسانی باتجربه مورد استفاده قرار گرفته و در مجموع معادل ۳٫۰۴۲٫۲۰۱٫۰۱۹ ریال هزینه گردید.

شایان ذکر است در راستای خدمت‌رسانی به هموطنان سیل‌دیده طی سه مرحله ۲۰ دستگاه خودرو هیوندا معادل ۶۵٫۶۹۰٫۶۸۴٫۲۰۰ ریال خریداری گردید و به طور کلی با احتساب هزینه‌های تمام بخش‌ها، شهرداری تهران در سه استان مورد اشاره معادل ۱۰۲٫۸۲۰٫۲۶۵٫۰۲۷ ریال هزینه نموده است.

فهرست نمودارها

۱۹ نمودار ۱. وضعیت تحقق کاربری‌های تثبیت‌شده در دولایه (Land Use) و (PEP) شهر تهران
۲۲ نمودار ۲. مقایسه پراکنش تعداد پروانه‌های مسکونی صادره به تفکیک مناطق در دوره اول و دوم
۲۲ نمودار ۳. مقایسه زیربنای پروانه‌های مسکونی صادره به تفکیک مناطق در دوره اول و دوم
۲۳ نمودار ۴. مقایسه پراکنش تعداد پروانه‌های تجاری صادره به تفکیک مناطق در دوره اول و دوم
۲۴ نمودار ۵. مقایسه زیربنای پروانه های تجاری صادره به تفکیک مناطق در دوره اول و دوم
۲۴ نمودار ۶ . پروانه‌های مسکونی مغایر با طرح تفصیلی در دوره ۹۵-۹۱ و ۹۹-۹۶
۲۶ نمودار ۷. سهم از تعداد و زیربنای پروانه‌ها
۲۷ نمودار ۸. تعداد پروانه‌های صادره و مساحت نوسازی شده در بافت فرسوده
۲۸ نمودار ۹. تعداد واحدهای مسکونی و تعداد پلاک نوسازی شده در بافت فرسوده
۳۲ نمودار ۱۰. متراژ آزادشده حاصل از تخریب ابنیه و تأسیسات فاقد پروانه ساختمانی و یا مغایر با پروانه در حریم
۳۴ نمودار ۱۱. مساحت فضاهای کارگاهی آزاد شده-هزار مترمربع
۳۷ نمودار ۱۲. نسبت هزینه قطعی سرانه (به ازای هر نفر ساکن) مناطق جنوبی به شمالی تهران
۳۷ نمودار ۱۳. نسبت هزینه قطعی هرکیلومترمربع مناطق جنوبی به شمالی تهران
۴۰ نمودار ۱۴. مقایسه تعداد و اعتبارات پروژه‌های توسعه محل‌های حدفاصل سال‌های ۱۳۹۸-۱۴۰۰
۴۰ نمودار ۱۵. درصد توزیع اعتبارات پروژه‌های توسعه محله‌ای در محلات نابرخوردار، نیمه برخوردار و برخوردار حدفاصل ۱۳۹۹-۱۴۰۰
۴۲ نمودار ۱۶. مناسب‌سازی معابر ویژه نابینایان و معلولان (مترمربع)
۴۳ نمودار ۱۷. طول خطوط بهرهبرداری شده مترو تهران-کیلومتر
۵۰ نمودار ۱۸. تغییرات سرفاصله حرکت قطارها در خطوط مختلف
۵۱ نمودار ۱۹. متوسط سرعت معابر در محدوده طرح کنترل آلودگی هوا در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰
۵۱ نمودار ۲۰. متوسط سرعت معابر در محدوده طرح ترافیک در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰
۵۲ نمودار ۲۱. متوسط سرعت معابر در محدوده طرح ترافیک و کنترل آلودگی هوا در بازه ۶:۳۰ تا ۲۰:۳۰
۵۲ نمودار ۲۲. تعداد مسافرین مترو کل شهر (نفر)
۵۲ نمودار ۲۳. تعداد مسافرین مترو در هر دو محدوده (نفر)
۵۴ نمودار ۲۴. پخش آسفالت در شهر تهران
۵۴ نمودار ۲۵. تولید آسفالت در شهرداری تهران
۵۷ نمودار ۲۶. مجموع منابع محقق سال‌های ۹۲ تا ۹۵ و ۹۶ تا ۹۹ به قیمت اسمی و ثابت سال ۱۳۹۵-میلیارد ریال
۵۸ نمودار ۲۷. مجموع وام‌های دریافتی سال‌های ۹۲ تا ۹۵ و ۹۶ تا ۹۹ به قیمت اسمی-میلیارد ریال
۵۸ نمودار ۲۸. مجموع وام‌های دریافتی سال‌های ۹۲ تا ۹۵ و ۹۶ تا ۹۹ به قیمت ثابت-میلیارد ریال
۵۸ نمودار ۲۹. استقراض شهرداری تهران به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵
۵۹ نمودار ۳۰. میزان استقراض شهرداری تهران (به قیمت اسمی) و سهم آن از کل منابع درآمدی محقق
۵۹ نمودار ۳۱. فروش اموال شهرداری به قیمت ثابت سال ۹۵
۶۰ نمودار ۳۲. عملکرد مازاد تراکم به قیمت ثابت سال ۹۵ (میلیارد ریال)
۶۰ نمودار ۳۳. عملکرد درآمد حاصل از ارزش افزوده طرح‌های توسعه شهری به قیمت ثابت سال ۹۵-میلیارد ریال
۶۱ نمودار ۳۴. استقراض و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای شهرداری به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵
۶۱ نمودار ۳۵. سهم استقراض و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای از کل منابع درآمدی شهرداری تهران
۶۲ نمودار ۳۶. میزان محقق و سهم درآمدهای پایدار از کل منابع شهرداری تهران
۶۳ نمودار ۳۷. عوارض نوسازی به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵ و سهم آن از کل منابع (محقق)
۶۳ نمودار ۳۸. مقایسه ارزش فروش پروژه‌های مشارکتی (میلیارد ریال)
۶۴ نمودار ۳۹. قراردادهای مشارکتی بینالمللی-میلیون دلار
۶۴ نمودار ۴۰. مخارج گریز ناپذیر به قیمت ثابت ۱۳۹۵-هزار ریال
۶۸ نمودار ۴۱. نمودار بدهی‌های شهرداری تهران تا پایان سال ۱۳۹۹
۶۸ نمودار ۴۲. اخذ آرای حقوقی به نفع شهرداری تهران-میلیارد ریال
۶۹ نمودار ۴۳. میزان انتقال اسناد ملکی به شهرداری تهران در جهت صیانت از حقوق شهروندان-تعداد
۷۵ نمودار ۴۴. تغییرات تعداد نیروی انسانی شهرداری تهران
۷۵ نمودار ۴۵. تغییرات شاخص نسبت بکارگیری جوانان و بانوان در پستهای مدیریتی غیرانتصاباتی-درصد
۷۷ نمودار ۴۶. تعداد کل نیروی انسانی شهرداری تهران و تعداد نیروی تحت پوشش سامانه جامع منابع انسانی
۷۸ نمودار ۴۷. تغییرات نسبت تعداد شغل به پست
۷۹ نمودار ۴۸. تعداد ضوابط و دستورالعمل های ابلاغی شورای فنی شهرداری تهران
۷۹ نمودار ۴۹. کارایی نیروی انسانی شهرداری تهران (۱۳۹۹-۱۳۹۵)-درصد
۸۰ نمودار ۵۰. رشد کارایی، اثربخشی و بهره‌وری نیروی انسانی شهرداری تهران (۱۳۹۹-۱۳۹۶)- درصد
۸۲ نمودار ۵۱. شاخص کارایی شهرداری تهران در سالهای ۱۳۹۵ و ۱۳۹۹
۸۲ نمودار ۵۲. تغییرات شاخص اثربخشی کل شهرداری تهران در سالهای ۱۳۹۵ و ۱۳۹۹
۹۰ نمودار ۵۳.تغییرات میانگین زمان پاسخگویی به تماس‌های شهروندان در سامانه ۱۳۷-ساعت
۹۰ نمودار ۵۴. روند میزان تایید شهروندان بر انجام درخواست‌هایشان توسط واحدهای اجرایی
۹۱ نمودار ۵۵. تغییرات میانگین زمان پاسخگویی به تماس‌های شهروندان در سامانه ۱۸۸۸-روز
۹۱ نمودار ۵۶.تغییرات شاخص کیفیت رسیدگی به درخواست‌های شهروندان در سامانه ۱۸۸۸-درصد
۹۳ نمودار ۵۷. طول مسیرهای ویژه دوچرخه (کیلومتر)
۹۴ نمودار ۵۸. طول معابر پیشبینی شده، در حال اجرا و تکمیل شده در مناطق ۲۲ گانه
۹۴ نمودار ۵۹. طول پیاده‌روهای احداث شده در ۴ سال گذشته

۹۵ نمودار ۶۰. تغییرات میانگین طول عمر ناوگان (سال)
۹۵ نمودار ۶۱. تعداد اتوبوس و مینی‌بوس تحویلی از سوی وزارت کشور و شهرداری تهران (دستگاه)
۹۶ نمودار ۶۲. تعداد ناوگان تاکسی نوسازی شده
۹۷ نمودار ۶۳. تعداد خودروهای دارای معاینه فنی برتر
۱۰۵ نمودار ۶۴. مقایسه تعداد گودهای پر خطر رها شده و گودهای رفع خطر شده در مناطق شهر تهران
۱۰۶ نمودار ۶۵. مقایسه پروانه‌های گودهای پر خطر صادره در دوره اول و دوم پس از ابلاغ طرح تفصیلی
۱۰۷ نمودار ۶۶. مقاوم‌سازی و بهسازی لرزهای پل‌های سواره‌رو
۱۰۹ نمودار ۶۷.تعداد فوت‌شدگان تصادفات (نفر)
۱۰۹ نمودار ۶۸. تعداد نقاط اصلاح هندسی و رفع نقاط حادثه‌خیز
۱۱۵ نمودار ۶۹. تعداد پروانه‌های صادره در باغات پس از ابلاغ طرح تفصیلی به تفکیک دوره اول و دوم
۱۳۵ نمودار ۷۰. هزینه‌های ناشی از کرونا-میلیارد تومان

فهرست جداول

۱۷ جدول ۱. مقایسه تغییرات لایه پهنه‌بندی طرح تفصیلی در انتهای دوره اول و دوم پس از ابلاغ طرح
۱۷ جدول ۲. آخرین وضعیت لایه تثبیت در انتهای دوره اول و دوم ابلاغ طرح تفصیلی
۱۸ جدول ۳. وضعیت تحقق کاربری‌های تثبیت‌شده در دولایه (Landuse) و (PEP) شهر تهران در سال ۱۳۹۹
۱۹ جدول ۴. مقایسه کاربری‌های تثبیت‌شده در دولایه (Landuse) و (PEP) شهر تهران
۲۰ جدول ۵. اراضی درشت‌دانه تعیین تکلیف شده در دوره ۹۹-۱۳۹۶
۲۱ جدول ۶. تغییرات زیربنای کل، مساحت مسکونی و تعداد واحد در پروانه‌های مسکونی صادره (۹۹-۹۱)
۲۲ جدول ۷. مشخصات پروانه‌های مسکونی صادره در دوره اول و دوم پس از ابلاغ طرح تفصیلی
۲۳ جدول ۸. تغییرات زیربنای کل، مساحت تجاری و تعداد واحد در پروانه‌های تجاری صادره (۹۹-۹۱)
۲۴ جدول ۹. مقایسه پروانه‌های مسکونی مغایر با طرح تفصیلی از منظر طبقات در مناطق در دوره اول و دوم
۲۵ جدول ۱۰. تعداد و زیربنای کلیه پروانه‌های صادره ساختمان‌های بلندمرتبه پس از ابلاغ طرح تفصیلی
۲۶ جدول ۱۱. مساحت کاربری‌ها در پروانه‌های صادره ساختمان‌های بلندمرتبه در سال‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی
۲۶ جدول ۱۲. مشخصات پروانه‌های ساختمان‌های بلندمرتبه صادره در سال‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی
۲۷ جدول ۱۳. وضعیت نوسازی بافت‌های فرسود شهر تهران
۲۹ جدول ۱۴. وضعیت طرح‌های موضعی و موضوعی تا سال ۱۴۰۰
۲۹ جدول ۱۵. مقایسه وضعیت طرح‌های موضعی و موضوعی در دوره اول و دوم
۳۰ جدول ۱۶. اقدامات صورت گرفته در کمیسیون ماده ۵ در سال‌های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۹
۳۱ جدول ۱۷. اقدامات صورت گرفته در خصوص صیانت از حریم در سال‌های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۹
۳۲ جدول ۱۸. اهم اقدامات انجام شده در حوزه مرمت، احیاء و باز زنده‌سازی معابر
۳۲ جدول ۱۹. اهم اقدامات انجام شده در حوزه نورپردازی
۳۳ جدول ۲۰. اهم اقدامات انجام شده در حوزه آثار حجمی
۳۸ جدول ۲۱. بوستان‌های احداث شده در محلات کم برخوردار
۳۸ جدول ۲۲. تغییرات شاخص‌های کلیدی عملکرد در حوزه بازارها و میادین میوه و ترهبار
۳۹ جدول ۲۳. وضعیت تعریف و اجرای پروژه‌های توسعه محلی
۴۱ جدول ۲۴. مناسب‌سازی بوستان‌ها
۴۱ جدول ۲۵. بازارهای مناسب‌سازی شده جهت رفاه حال توانیابان و اقشار خاص
۴۲ جدول ۲۶. تغییرات شاخص‌های کلان حمل‌ونقل ریلی (۹۹-۱۳۸۴)
۴۴ جدول ۲۷. مشخصات ایستگاه‌های بهره‌برداری شده در دوره جدید مدیریت شهری
۴۵ جدول ۲۸. وضعیت ایستگاه‌های برنامه‌ریزی شده برای افتتاح تا مردادماه ۱۴۰۰
۴۵ جدول ۲۹. تعداد ایستگاه‌های احداث و نوسازی شده آتش‌نشانی شهر تهران
۴۶ جدول ۳۰. مشخصات ایستگاه‌های احداث و نوسازی شده آتش‌نشانی
۴۶ جدول ۳۱. مشخصات ایستگاههای در دست ساخت آتشنشانی تهران
۴۷ جدول ۳۲. سطح دسترسی به فروشگاه های شهروند
۴۸ جدول ۳۳. هزینه قطعی کل اعتبارات شهرداری تهران، اعتبارات توسعه شبکه بزرگراهی، حملونقل ریلی-ریال
۴۹ جدول ۳۴. تغییرات میزان جابجایی مسافر، اعزام قطار و اورهال ناوگان حملونقل ریلی
۵۷ جدول ۳۵. تحولات منابع محقق شده دو دوره مدیریت شهری به قیمت اسمی و ثابت
۵۹ جدول ۳۶.فروش اموال شهرداری طی دو دوره مدیریت شهری به قیمت‌های اسمی و ثابت-میلیارد ریال
۶۱ جدول ۳۷. ساختار درآمدی شهرداری تهران به قیمت‌های اسمی (ارقام عملکرد)-میلیارد ریال
۶۲ جدول ۳۸. مقایسه سهم درآمدهای پایدار طی دو دوره چهارساله
۶۵ جدول ۳۹. تهاتر اسناد خزانه، اوراق تسویه خزانه نوع ۱ و نوع ۲ با بدهی‌ها و مطالبات از دولت
۶۵ جدول ۴۰. برات کارت صادر شده جهت تسویه دیون
۶۶ جدول ۴۱. مانده بدهی مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌ها -میلیارد ریال
۶۶ جدول ۴۲. وضعیت اوراق مشارکت شهرداری تهران از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۲۶-میلیارد تومان
۶۷ جدول ۴۳. گزارش تسهیلات شهرداری تهران از سال ۱۳۹۳ لغایت ۱۳۹۹ تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۱-میلیارد تومان
۶۷ جدول ۴۴. مبلغ تسهیلات دریافتی و بازپرداخت صورت گرفته در مقاطع قبل و بعد از شهریورماه ۱۳۹۶-میلیارد تومان
۶۸ جدول ۴۵. خالص بدهی ایجاد شده از شهریور ۱۳۹۶ تا پایان ۱۳۹۹- میلیارد تومان
۶۹ جدول ۴۶. عملکرد تملک و واگذاری املاک و مستغلات از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ تا بهار ۱۴۰۰
۶۹ جدول ۴۷. وضعیت املاک واگذار شده به غیر به تفکیک نوع

۷۰ جدول ۴۸. اقدامات انجام شده برای تعیین تکلیف املاک در اختیار غیر شهرداری تهران
۷۱ جدول ۴۹. اهم اقدامات انجام شده در حوزه املاک و مستغلات
۷۱ جدول ۵۰. مطالبات شهرداری تهران از دولت، دستگاههای دولتی، شهروندان و... تا پایان آذرماه ۱۳۹۹
۷۶ جدول ۵۱. عملکرد شهرداری تهران در تحقق مصوبه انتصاب جوانان و بانوان شورای اسلامی شهر
۷۶ جدول ۵۲. تغییرات نیروی انسانی کارمندی به تفکیک نوع مدرک تحصیلی
۷۶ جدول ۵۳. تغییرات نیروی انسانی کارگری به تفکیک نوع مدرک تحصیلی
۷۷ جدول ۵۴. اقدامات انجام شده در اصلاح ساختار تشکیلاتی و بهبود فرآیندها
۸۵ جدول ۵۵. اقدامات انجام شده در ساماندهی و توسعه سازمانهای مردم نهاد
۸۹ جدول ۵۶. وضعیت زیرساخت‌ها مقابله با آسیب‌های اجتماعی شهرداری تهران
۹۴ جدول ۵۷.تغییرات نسبت هزینه قطعی صورت گرفته در پیاده‌روسازی و احداث مسیر دوچرخه در مقایسه با عملکرد اعتبارات کم - درصد
۹۶ جدول ۵۸. سهم اتوبوس‌های دارای استاندارد یورو ۴ در ناوگان
۹۷ جدول ۵۹. نسبت ناوگان پاک و هیبریدی به ناوگان حمل‌ونقل همگانی و نیمه‌همگانی در سامانه تاکسیرانی
۹۸ جدول ۶۰. تغییرات شاخص‌های فضای سبز شهر تهران
۹۸ جدول ۶۱. کاهش میزان چمن‌کاری و استفاده از گیاهان مقاوم و سازگار شناسایی‌شده
۹۹ جدول ۶۲. سهم هزینه‌کرد شهرداری تهران در حوزه ارتقاء ایمنی و تابآوری شهری در مقایسه با اعتبارات کمک (درصد)
۹۹ جدول ۶۳. تجهیزات جمع‌آوری داده بحران در تهران
۱۰۰ جدول ۶۴. میزهای پایش برخط مخاطرات شهر تهران
۱۰۰ جدول ۶۵. تجهیزات زیرساختی ارتقاء ظرفیت مقابله با بحران (غیر از پایگاه‌های مدیریت بحران)
۱۰۱ جدول ۶۶. پایگاه پشتیبانی و مدیریت بحران قابل افتتاح تا پایان تیرماه ۱۴۰۰
۱۰۱ جدول ۶۷. تغییرات شاخص‌های حوزه مدیریت زلزله
۱۰۳ جدول ۶۸. ۱۱ پروژه اصلی در زمینه توسعه زیرساخت‌های هیدرولیکی شهر شامل ۲۳ زیر پروژه
۱۰۳ جدول ۶۹. پروژه‌های در حال اجرا
۱۰۳ جدول ۷۰ . تغییرات شاخص‌های مدیریت آبهای سطحی
۱۰۴ جدول ۷۱. تغییرات شاخص‌های حوزه مدیریت سیل
۱۰۴ جدول ۷۲.مشخصات گودهای رها شده به تفکیک مناطق ۲۲گانه شهر تهران
۱۰۸ جدول ۷۳.توسعه سامانههای هوشمند حملونقل
۱۱۰ جدول ۷۴. تغییرات شاخص‌های مدیریت پسماند پایتخت
۱۱۳ جدول ۷۵. تملک و بازسازی املاک تاریخی شهر تهران
۱۱۴ جدول ۷۶. مشخصات پروانه‌های صادره در باغات پس از ابلاغ طرح تفصیلی
۱۱۵ جدول ۷۷. مشخصات پروانه‌های صادره در باغات در دوره‌های پس از ابلاغ طرح تفصیلی به تفکیک مناطق
۱۱۶ جدول ۷۸. تغییرات شاخص‌های حفاظت و احیاء باغات شهری
۱۱۶ جدول ۷۹. باغات تملک شده در دوره جدید مدیریت شهری
۱۲۲ جدول ۸۰. اهم سامانه‌های بهره‌برداری شده در این دوره مدیریت شهری
۱۲۶ جدول ۸۱. فهرست اطلاعات منتشر شده در قالب سامانه شفافیت
۱۲۸ جدول ۸۲. گزارش فرآیندهای فسادزای شناسایی شده و اقدامات انجام گرفته

فهرست نقشه‌ها

۱۷ نقشه ۱. موقعیت لکه‌های سبز (تحقق‌یافته و تحقق‌نیافته)
۲۹ نقشه ۲. اهم اقدامات انجام شده در حوزه مرمت، احیاء و باز زنده‌سازی معابر
۴۱ نقشه ۳. اولویت‌بندی معابر برای مناسب‌سازی در شهر تهران

فهرست شکل‌ها

۱۲۱ شکل ۱. مدل بومی تهران هوشمند
۱۲۵ شکل ۲. خدمات شهروندی
۱۲۵ شکل ۳. تحول دیجیتالی شهرداری تهران